

**MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA
INSTITUTUL DE CERCETĂRI JURIDICE, POLITICE ȘI SOCIOLOGICE**

VLADIMIR STERPU

**CONTRIBUȚII ALE ORGANIZAȚIEI
INTERNAȚIONALE INTERPOL
LA ASIGURAREA SECURITĂȚII.
CAZUL REPUBLICII MOLDOVA**

Chișinău • 2020

CZU 341.45:351.74(478)
S 84

**Monografia este recomandată pentru publicare de către
Consiliul Științific al Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice**

Studiul monografic este consacrat cercetării științifice a unor aspecte conceptual-teoretice și empirice ale științei relațiilor internaționale, ale unor repere structural-funcționale și sistemice ale evoluției organizațiilor internaționale și a proceselor de instituționalizare și dezvoltare a organizațiilor internaționale de securitate, inclusiv determinarea locului și rolului OIPC INTERPOL în sistemul de securitate internațional și cel al Republicii Moldova.

Lucrarea este destinată tuturor celor care manifestă interes pentru problemele complexe ce țin de relațiile internaționale, organizațiile internaționale de securitate și contribuția organizației internaționale INTERPOL la asigurarea securității Republicii Moldova.

**Coordonator: Valentina TEOSA, doctor habilitat în științe politice,
profesor universitar**

Recenzenți:

Victor JUC, doctor habilitat în științe politice, profesor universitar
Valeriu MIJA, doctor în științe politice, lector universitar

Redactor: Tamara Osmochescu

Procesare computerizată: Elena Curmei

Copertă: Vitalie Leca

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Sterpu, Vladimir.

Contribuții ale organizației internaționale INTERPOL la asigurarea securității. Cazul Republicii Moldova / Vladimir Sterpu; Min. Educației, Culturii și Cercet. al Rep. Moldova, Inst. de Cercet. Juridice, Politice și Sociologice. – Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, 2020 (ÎS FEP „Tipografia Centrală”). – 216 p.

Referințe bibliogr.: p. 187-215 (310 tit.). – 30 ex.

ISBN 978-9975-3298-9-7.

341.45:351.74(478)

S 84

ISBN 978-9975-3298-9-7.

© STERPU Vladimir, 2020
© Institutul de Cercetări Juridice,
Politice și Sociologice, 2020

CUPRINS

INTRODUCERE	5
1. ASPECTE ISTORIOGRAFICE ALE CONTRIBUȚIEI ORGANIZAȚIEI INTERNAȚIONALE INTERPOL LA ASIGURAREA SECURITĂȚII	13
1.1. Studiu istoriografic privind Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL	14
1.2. Organizațiile internaționale în studiile de securitate: evoluția cercetărilor	35
2. REPERE TEORETICO-METODOLOGICE DE CERCETARE A ORGANIZAȚIEI INTERNAȚIONALE INTERPOL	55
2.1. Caracterul instituțional-funcțional al organizației internaționale INTERPOL	55
2.2. Cadrul metodologic de investigare a contribuției Organizației Internaționale a Poliției Criminale INTERPOL la asigurarea securității	77
3. FUNDAMENTE POLITICO-JURIDICE ALE ACTIVITĂȚII ORGANIZAȚIEI INTERNAȚIONALE A POLIȚIEI CRIMINALE INTERPOL	95
3.1. Statutul politico-juridic al INTERPOL în contextul cooperării internaționale	95
3.2. Contribuția OIPC INTERPOL la asigurarea securității: strategii și instrumente	118
4. ASIGURAREA SECURITĂȚII REPUBLICII MOLDOVA PRIN DEZVOLTAREA COOPERĂRII CU INTERPOL	145
4.1. Premisele aderării Republicii Moldova la Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL ..	145
4.2. Consolidarea cooperării cu INTERPOL în cadrul sistemului de securitate al Republicii Moldova	164
Concluzii	181
Lista abrevierilor	185
Bibliografie	187

Introducere

La etapa actuală, organizațiile internaționale devin un actor important și influent în formarea sistemului contemporan de securitate internațională, tot mai mult și mai mult pătrunzând în acele sfere care doar cu câteva zeci de ani în urmă erau considerate aparținând strict statului: securitatea națională, sancțiunile economice, intervențiile umanitare și militare, combaterea terorismului, a crimei organizate și altele. Apariția la nivel internațional a actorilor neoclasici, a conflictelor neconvenționale și a riscurilor asimetrice condiționează creșterea valorii și ponderii organizațiilor internaționale. Coexistența și confruntarea unor tendințe pozitive majore cu altele care generează riscuri, amenințări și pericole determină consolidarea cooperării în planul securității multinivelare dintre state și concentrarea pe construirea parteneriatelor globale, regionale, subregionale și naționale, lansarea de inițiative și identificarea de soluții în controlul și prevenirea factorilor de risc.

OIPC INTERPOL întrunește eforturile a 194 de state membre și este unică după posibilitățile schimbului de informații, infrastructura tehnică și operațională. În conformitate cu obiectivele strategice 2017-2020, organizația își consolidează eforturile pentru a servi drept centru de informare la nivel global pentru cooperarea în domeniul aplicării legii; oferirea de sprijin statelor membre în combaterea și prevenirea infracțiunilor transfrontaliere; conducerea abordărilor inovatoare la nivel global; maximizarea rolului organizației în arhitectura globală de securitate; fortificarea resurselor și a structurilor de guvernare pentru o performanță operațională îmbunătățită. Reprezintă organizația mondială cu contribuții relevante în operaționalizarea noii arhitecturi a securității globale prin federalizarea comunității internaționale în

jurul obiectivelor comune de securitate. În acest context organizația internațională INTERPOL colaborează activ cu ONU și alte organisme internaționale, demonstrând o eficacitate înaltă în exercitarea mandatului său.

Republica Moldova, în scopul consolidării securității sale, în condițiile agravării situației geopolitice din regiune ce determină transformarea teritoriului său într-o zonă de convergență a intereselor geostrategice, își întemeiază relațiile internaționale în baza cooperării bilaterale, regionale și multilaterale, manifestându-se prin intensificarea relațiilor politice, de securitate și comercial-economice în cadrul organizațiilor internaționale. Aderarea și participarea statelor naționale în diferite structuri internaționale contribuie la dezvoltarea sistemului de securitate. Republica Moldova este membră a numeroase instituții, organisme (procese, asociații, structuri) regionale, europene și internaționale, printre care un loc important îl ocupă organizațiile de securitate, precum: ONU, INTERPOL, Europol, OSCE, Parteneriatul pentru Pace, Centru SECI, Grupul EGMONT, Biroul de combatere a criminalității (CSI), Centrul antiterorist (CSI) și altele [1, 2].

Suportul teoretico-analitic al lucrării include trei direcții principale de teoretizare: teoriile organizării internaționale, teoriile organizațiilor internaționale și teoriile securității. Teoreticienii relațiilor internaționale sunt cei care oferă partea substanțială a interpretărilor. Aici constatăm diferențe, dar și interferențe în paradigme și concepte, construcțiile teoretice deja definitive.

Analiza lucrărilor axate pe problematica INTERPOL-ului, în virtutea activității specifice a organizației, atestă că primele publicații poartă un caracter mai mult informativ și doar în a doua jumătate a anilor '80 ai sec. XX constatăm deja anumite elaborări teoretico-analitice. Prioritatea în abordarea problematicii aparține arealului investigativ francez, reprezentat de cercetătorii T. Tullett [3], P. Bellemare [4], J. Antonie [4] și alții, care au cercetat aspectele istorice ale instituirii și funcționării organizației. Consolidarea

elementului analitic revine autorilor nord-americani M. Fooner [5], M. Anderson [6], D. Mathieu [7], L.C. Maybin [7] și alții, care supun analizei probleme privind cooperarea internațională a poliției, justiția penală internațională, terorismul internațional etc.

În România, problematica respectivă este dezvoltată de cercetătorii I. Aszody [8], I. Suceavă [9,10], F. Coman [10], A. Iacob [11], C.V. Drăghici [11], M.E.Radu [12] și alții, care tratează aspecte istorice privind aderarea României la INTERPOL, integrarea poliției române în cooperarea internațională, INTERPOL-ul în contextul tendințelor și orientărilor în dreptul internațional contemporan.

În spațiul științific al CSI, de asemeni, s-a format o comunitate de cercetători care studiază tematica respectivă. Astfel, în Federația Rusă abordarea INTERPOL-ului este realizată din perspectiva dreptului internațional de prima generație de autori, precum: I.I. Karpeț [13, 14, 15, 16], Ia.M. Belison [17], L.N. Galenskaia [18, 19], C.S. Rodionov [20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28], care analizează istoricul instituirii și evoluției organizației, funcțiile și caracteristicile acesteia. Din generația autorilor recentii este relevantă contribuția fostului șef al BNC al MAI al Rusiei V.S. Ovcinski [29, 30, 31, 32] privind implicațiile INTERPOL-ului în combaterea biotehnologiilor criminale, a terorismului, în cooperarea internațională a poliției în soluționarea problemelor privind criza globală și securitatea. Autorul belarus V.I. Samarin [33] elucidează aspectul ce vizează cooperarea internațională a organizației. În același timp, problematica este intens valorificată în mai multe teze de doctorat [34, 35, 36, 37, 38], unde sunt elucidate diverse aspecte ale instituirii și funcționării BNC INTERPOL în Federația Rusă.

În Republica Moldova, prima lucrare consacrată istoriei și actualității organizației INTERPOL apare în anul 2003, elaborată de către R. Gârlea, I. Dogotari și A. Clefos [39], ulterior tema este dezvoltată de V. Cușnir [40, p.258-274]. Concomitent, unele

aspecte legate de activitatea organizației le regăsim în materialele conferințelor desfășurate în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne.

Un loc deosebit revine cercetărilor axate pe problematica securității, abordată în publicațiile realizate de T. Busuncian [41, p.138-147] și V. Mija [42, p.119-121], care au puncte de tangență cu tematica studiată și prezintă interes din perspectiva sistemului politico-juridic.

O contribuție relevantă la dezvoltarea diverselor aspecte ale relațiilor internaționale și studiilor de securitate au adus cercetătorii V. Juc [43, 45], N. Albu [44], V. Ungureanu [45], V. Varzari [46,47], S. Sprincean [48] și alții, care în studiile lor reflectă aspecte ce țin de politica externă și securitatea națională, colaborarea în domeniul securității, interesele geopolitice, securitatea în contextul integrării europene, securitatea umană etc.

În cadrul conferințelor științifice sunt puse în discuție și prezentate analize și propuneri ce vizează modernizarea sistemului de securitate al Republicii Moldova. Diferite aspecte ale colaborării internaționale și a opțiunilor de integrare europeană sunt reflectate în publicațiile profesorilor universitari: C. Solomon [49, p.198-220], V. Teosa [50, p.107-121], V. Saca [51, p.323-338], C. Ejov [52, p.134-142; 53, p.208-214], Gh. Căldare [54, p.101-118], Gh. Rusnac [55, p.296-302], S. Cebotari [56, p.126-144]. În lucrările lor sunt examinate în mod special aspectele istorice ale politicii externe, dinamica modernă a dezvoltării relațiilor internaționale, terorismul internațional, asigurarea securității naționale în context geostrategic, contextul global, strategiile *hard* și *soft power*, considerate punct de referință pentru metodologia temei studiate. Autorii C. Eșanu [57, p.324-335], D. Ilașciuc [58, p.85-97; 59, p.190-197], A. Ilașciuc [60, p. 61-80], N. Stercul [61, p.138-145] și alții își axează investigațiile pe conceptualizarea relațiilor internaționale, securității și organizațiilor internaționale, direcțiilor de cooperare internațională etc.

Din perspectiva științei juridice, problema este pusă în discuție de către specialiștii în drept A. Burian [62], V. Cușnir [63, p.54-76], C. Ceban [64], V. Arhiliuc [65, p.104-124], N. Chirtoacă [65, p.141-163], D. Cucuș [65, p.7-20] și alții, fiind abordată prin prisma sistemului internațional de drept, dimensiunii juridice a securității, dreptului organizațiilor internaționale, misiunii organizațiilor internaționale în Republica Moldova, precum ONU, OSCE, CE etc.

Ponderea substanțială în expertizarea domeniului securității aparține societății civile, ale cărei evaluări sunt importante pentru prezenta cercetare. Societatea civilă furnizează expertiză independentă asupra documentelor guvernamentale și reformelor întreprinse în structurile de securitate ale țării. Analistii care reprezintă societatea civilă, deși vin din diferite domenii de activitate, s-au afirmat prin analize concludente privind securitatea națională, subregională și regională. Evaluările realizate de V.Cibotaru, V. Gaiciuc, V. Prohnițchi, V. Andrieș în cadrul proiectelor coordonate de Institutul de Politici Publice s-au axat pe analiza impactului reformelor, politicilor de securitate, pe probleme ce vizează apărarea națională, securitatea economică, depolitizarea Ministerului Afacerilor Interne, monitorizarea politicilor guvernamentale în domeniul securității. Institutul de Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul” elucidează tematica respectivă cu contribuția autorilor E. Țugui, V. Berbeca din perspectiva opțiunilor de securitate a Republicii Moldova; estimării proiectului Concepției Securității Naționale; onorarea obligațiilor față de organizațiile internaționale privind achitarea cotizațiilor de membru etc. Actualmente, analizele sunt continuate de Asociația pentru Politica Externă din Republica Moldova, care se concentrează pe subiecte, precum: compromisul apărării și securității Republicii Moldova în condițiile războiului hibrid rusc; strategia de informare și comunicare în domeniul apărării și securității naționale; implicațiile pentru Republica Moldova a politicii de securitate și apărare

comună a Uniunii Europene; comunicarea vectorului european într-un nou context de securitate regională etc. Centrul de Informare și Documentare NATO în Republica Moldova dezvoltă studii având ca tematică: asistența externă în asigurarea securității; femeile, pacea și securitatea; promovarea culturii de securitate; comunicarea strategică în sectorul de securitate etc. O apariție recentă este studiul *Asistența externă în reforma sectorului de securitate din Republica Moldova*, realizat cu suportul Centrului de la Geneva pentru Controlul Democratic al Forțelor Armate.

Totodată, succesiunea lucrărilor prezentate nu reflectă în profunzime diversitatea și complexitatea problematicii privind impactul organizațiilor internaționale, inclusiv al INTERPOL-ului, asupra securității, fapt ce determină necesitatea cercetării contribuției OIPC INTERPOL la asigurarea securității în baza studiului de caz al Republicii Moldova.

Drept suport orientativ pentru structura metodologică a studiului monografic au servit lucrările recente în domeniu, autorii cărora creează o nouă abordare metodologică pentru analiza organizațiilor internaționale în baza teoriilor deja existente. Conceptul metodologic are un caracter interdisciplinar, fundamentat pe transferul de concepții și metodologii între două sau mai multe discipline, precum politologie, studii de securitate, organizații internaționale, drept, sociologie, statistică și științe administrative. Evoluțiile interdisciplinarității au permis aplicarea unei diversități de metodologii. Studiul poartă un caracter teoretico-aplicativ. Suportul teoretic al cercetării este determinat de identificarea aparatului categorial și de conceptualizarea problemei de cercetare. Suportul empiric include studiul de caz asupra BNC INTERPOL din Republica Moldova, analiza SWOT, analiza cantitativ-calitativă a conținutului informațional (content analysis), analiza evenimentelor (event analysis), tipologia, analiza corelațiilor statistice, inclusiv aplicarea unei game largi de metode cantitativ-calitative sociologice.

În vederea realizării studiului au fost valorificate principiile ce stau la baza cercetării științifice: interdisciplinarității, obiectivității, consecutivității, demonstrației, corelației, validității, utilității, tradiției și eticii. Pentru atingerea obiectivelor studiului teoretico-analitic au fost aplicate diferite metode științifice. *Metodele universal-filosofice*, ce includ principiile și legile dialecticii, au servit drept mod de raționare logică. *Metodele general-științifice* conțin metode și principii ce se folosesc într-un șir de științe, dar pot servi drept suport instrumental pentru alt domeniu științific, precum: *inducția, deducția, analiza comparată, analiza sistemică, analiza documentelor, analiza statistică* etc. Acestea au contribuit la: determinarea aparatului categorial al cercetării; analiza suportului cognitiv teoretico-empiric; examinarea derulării procesului modern de realizare a securității; sistematizarea cunoștințelor despre contribuția organizațiilor internaționale la asigurarea securității. *Metodele concret-științifice, din domeniul științei politice*, sunt aplicate pentru studiul contribuției organizațiilor internaționale la asigurarea securității. *Metoda structural-funcțională* aplicată în cercetare a permis determinarea locului și rolului organizațiilor internaționale în calitate de actori ai relațiilor internaționale, care contribuie la asigurarea diferitor dimensiuni ale securității [66, p.243-244]. *Metodele cercetării comparate și a studiului de caz* sunt aplicate pentru cercetarea politicii structurilor centrale și naționale ale OIPC INTERPOL; sursele documentare au fost analizate aplicând *metoda de content analiză* pentru fundamentarea statutului politico-juridic al acestei organizații; metodele sociologice au fost aplicate în scopul evaluării strategiilor de securitate ale BNC INTERPOL Chișinău.

1. ASPECTE ISTORIOGRAFICE ALE CONTRIBUȚIEI ORGANIZAȚIEI INTERNAȚIONALE INTERPOL LA ASIGURAREA SECURITĂȚII

O nouă paradigmă științifică privind studiul organizațiilor internaționale este în proces de dezvoltare. Spectrul bibliografic extins, diversificat și concentrat din ultimul deceniu, scoate în evidență o abordare științifică controversată. Pe de o parte, lipsa unei metodologii general acceptate pentru studierea și compararea organizațiilor internaționale, iar, pe de altă parte, emergența și diversitatea organizațiilor internaționale creează dificultăți în estimarea și identificarea indicatorilor de măsurare a dinamicii dezvoltării acestora. În pofida acestui fapt, s-a acumulat un substrat de abordări teoretice suficient de reprezentativ ce acordă atenție prioritară aspectelor sociale, politice, economice, juridice și ecologice ale organizațiilor internaționale, iar în ultimii ani și diferitor dimensiuni ale securității. În general, în literatura nord-americană, vest-europeană și cea rusă studiul organizațiilor internaționale, inclusiv segmentul axat pe OIPC INTERPOL, a acumulat un volum considerabil de informație, însă latura analitică a acestuia este insuficientă. Implicarea și contribuția autorilor autohtoni în elucidarea tematicii organizațiilor internaționale, în general, și a OIPC INTERPOL, în special, este deocamdată insuficient valorificată.

De la începutul secolului XXI s-a dezvoltat un spectru de cercetări științifice consacrate problemelor unor organizații internaționale coordonatoare, cu toate acestea, foarte puține studii intră în esența teoriilor organizațiilor internaționale și mai puține dezbate situația actuală din organizațiile internaționale de

securitate. Explorarea critică a interferenței teoriilor din domeniile relațiilor internaționale, studiilor de securitate și organizațiilor internaționale oferă o viziune asupra aspectelor forte și lacunelor în dezvoltarea ideilor ce stau la baza gândirii moderne și înțelegerii modului în care se conjugă colaborarea internațională privind gestionarea securității multinivelare la etapa actuală.

1.1. Studiu istoriografic privind Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL

Apariția studiilor academice în problematica cercetată a fost precedată de o perioadă îndelungată de acumulare a experienței, de contacte personale și oficiale la diferite niveluri și de necesitatea colaborării reprezentanților serviciilor naționale de poliție criminală. Pentru prima dată în anul 1883 cunoscutul criminalist german Franz von Liszt, profesor la Universitatea din Berlin, formulează noțiunea „criminalilor internaționali” și emite ideea de a crea o organizație internațională de urmărire a „răufăcătorilor” [8, p.33]. Astfel, din anul 1895, la inițiativa profesorului de medicină legală și psihiatrie Cesare Lombroso, întemeietorul antropologiei criminale, au început să fie organizate congrese internaționale pe problematica criminalității și antropologiei, cu participarea internațională a psihiatrilor, medicilor legiști, antropologilor, criminologilor și avocaților. Aceste întruniri internaționale au deschis platforma pentru discuții și acumularea informației în domeniu cu posibilitatea de a o compara și a trage concluzii în vederea întreprinderii efortului de a uni forțele împotriva „răufăcătorilor internaționali”. La procesul de identificare a criminalilor internaționali prin ideile sale au contribuit Alphonse Bertillon (pune bazele sistemului științific de înregistrare a criminalilor), W.J. Herschel (emite ideea amprentelor digitale), Francis Galton (sistematizează amprentele digitale) și alții. Inițial experiență acumulată se materializează în numeroase studii empirice în materie de criminologie, după care

abordările capătă un substrat teoretic. Astfel, este pus începutul studiilor academice, ca astăzi să beneficiem de un spectru bibliografic destul de extins, inter și transdisciplinar.

Analiza surselor bibliografice, ce vizează nemijlocit OIPC INTERPOL, este sistematizată din perspectiva arealului geografic academic și consecutivitatea cronologică, în conformitate cu logica obiectului și subiectului de cercetare.

Pornind de la faptul că ideea creării unei organizații internaționale de urmărire a criminalilor internaționali apare în Europa, aici identificăm cele dintâi abordări științifice. Europa prima se confruntă cu problema criminalilor internaționali. Securitatea publică pe continentul european a fost periclitată de cele două războaie mondiale, fapt care a favorizat proliferarea fenomenului criminalității internaționale, dar a și contribuit la apariția unor lucrări de referință în domeniu. Pe continentul nord-american problema devine perceptibilă prin anii `70 (sec. XX), odată cu apariția pericolului acțiunilor teroriste. Sinteza analizei surselor bibliografice în arealul științific internațional identifică caracterul mai mult informativ despre INTERPOL și doar în a doua jumătate a anilor `80 (sec. XX) constatăm apariția primelor studii analitice referitoare la organizația internațională a poliției criminale. Lucrările, apărute, cu precădere, după anul 2000, relevă o abordare axată pe diferite dimensiuni ale activității organizației. Anume în această perioadă identificăm lucrări ce, direct sau tangențial, abordează contribuția INTERPOL-ului în asigurarea securității interstatale, treptat conturându-se imaginea unei organizații internaționale furnizoare de tehnologii de securitate, iar actualmente – de operaționalizare a arhitecturii globale de securitate.

Investigațiile cercetătorilor francezi sunt primele ce identifică problema, fiind prezente printr-un șir de lucrări, ce inițial încearcă să acopere lipsa de informație despre INTERPOL [3,4], iar mai apoi însuși INTERPOL lansează ediții periodice, unde face publică activitatea sa [67]. A doua jumătate a secolului XX, anii `60-`90,

se caracterizează prin apariția mai multor lucrări în diferite state, precum Spania, Italia, Canada, ce reflectă istoria și activitatea poliției naționale, inclusiv cooperarea cu INTERPOL [68, 69, 70, 71, 72]. Începând cu anii '80 (sec. XX) însuși INTERPOL lansează un șir de volume, inclusiv material audio-video [73]. După anii '90 (sec. XX) apar autori preocupați de problematica INTERPOL, iar analizele devin mult mai aprofundate și argumentate.

Pentru fundamentarea conceptuală au fost selectate la nivel internațional și analizate cele mai relevante studii în domeniu. Michael Fooner în a doua jumătate a secolului XX inițiază discuțiile din interiorul INTERPOL-ului privind combaterea crimei transfrontaliere prin știință și cooperare internațională [74]. Ulterior continuă discuția privind crima mondială și justiția internațională prin prisma INTERPOL-ului. Valoarea lucrării lui M. Fooner constă în reflecțiile privind apariția și evoluția organizației, elucidarea operațiunilor, analiza experienței acumulate, ce i-au permis să dezvolte sisteme speciale de control asupra criminalității internaționale. Autorul susține că oamenii care au fondat organizația, par să fi fost înzestrați cu deosebite aptitudini manageriale și diplomatice, capacități de previziune [5]. În generalizările sale, M. Fooner exprimă un interes deosebit pentru relațiile statului cu organizația și susține că în Statele Unite INTERPOL-ul uneori a fost obiectul atitudinilor oficiale negative, dar și a criticilor dure din partea Congresului, intercalate cu perioade de neglijare benignă. De peste o jumătate de secol, comunitatea profesională americană a fost în general neutră față de organizație, precum și neglijentă la studiul subiectului de criminalitate internațională. Audierile extraordinare ale Congresului privind INTERPOL la mijlocul anilor 1970 au avut drept consecință lansarea noilor mijloace și metode modernizate în domeniul criminalității și justiției globale [5].

Studiind ascensiunea potențialului contribuției INTERPOL în combaterea terorismului, comparativ cu metodele utilizate în mod obișnuit de către guverne în anii 1980 recunoscute drept eșecuri,

M. Fooner arată că organizația obține o atenție sporită din partea factorilor de decizie politici. Aceasta fiind capabilă de a realiza o îmbunătățire vastă în imaginea sa, atunci când a adoptat politici mai agresive împotriva terorismului și a spălării de bani. Inițiativele sale îndrăznețe au determinat statele să adopte propriile sisteme de control. Astfel, organizația primește sprijinul Națiunilor Unite și se lansează drept element central și coordonator de cooperare polițienească [5]. Întregul conținut al lucrării este o analiză a acestui proces dificil de devenire a unei organizații internaționale, dar și a reperelor de-a lungul drumului său de dezvoltare.

O examinare a INTERPOL-ului prin prisma metodelor și relațiilor dintre autoritățile diferitor țări privind infraționalitatea transfrontalieră și aplicarea dreptului internațional, terorismul și cooperarea internațională o găsim în studiul lui Malcolm Anderson. Sunt relevate diferite forme de cooperare, cum ar fi schimbul de informații cu privire la infracțiuni și infractori și supravegherea comună a suspecților și investigarea infracțiunilor. Recunoscând că acest contact dintre autoritățile statelor independente suverane a fost întotdeauna sensibil, autorul analizează incertitudinile cu privire la amploarea cooperării polițienești și examinează rolul acesteia ca forță de securitate, dar și influența diferitelor forme de instruire. Totodată, lansează discuția asupra recentelor speculații referitor la eficiența organizației în condițiile globale de astăzi și necesitatea de noi acorduri de cooperare [6].

Din perspectiva unei organizații strategice de combatere a terorismului OIPC INTERPOL este analizată de Mathieu Deflem și Lindsay C. Maybin. Pe măsura evoluării în calitate de organizație internațională, INTERPOL-ul își dezvoltă activitățile antiteroriste încă din 1970, schimbându-și radical strategia după evenimentele din 11 septembrie 2001. Strategia de combatere a terorismului la nivel internațional include preocuparea organelor de poliție referitoare la un management eficient și la schimbul de informații dintre structurile acestora. Scopul terorismului este redefinit într-un

limbaj ce permite să fie luat în considerație în cadrul instituțiilor de poliție din toată lumea. INTERPOL-ul încearcă să depolitizeze terorismul și să îl lipsească de conotațiile sale ideologice, ce creau disensiuni politice în lume. O importantă concluzie a lucrării este că eforturile INTERPOL-ului de a considera terorismul doar o infracțiune nu vin în concordanță cu activitățile politice, diplomatice și legale de combatere a terorismului, ce sunt conduse de guvernele statelor naționale [7].

Pe măsura globalizării lumii moderne are loc procesul de internaționalizare a criminalității. În acest context, Mark Findlay lansează ideea potrivit căreia criminalitatea internațională generează globalizarea, precum globalizarea este o forță generatoare pentru prima. Având un temeinic suport teoretic, autorul reușește să dezvolte un punct de sprijin puternic criminalistic, demonstrând că fenomenul de crimă devine la fel de mult o caracteristică a emergenței globalizării [75].

Cu o altă viziune asupra globalizării criminalității vine Bruce Zagaris, care din perspectiva practicilor de drept internațional, asistând mai multe procese penale și cazuri de apel, aduce în discuție interacțiunea dintre asigurarea securității internaționale și organizațiile internaționale. Autorul susține că infractorii transnaționali contemporani profită de globalizare, de liberalizarea comerțului și de emergența tehnologiilor informaționale, pentru a comite o gamă diversă de infracțiuni, precum și pentru a transfera bani, bunuri, servicii și oameni instantaneu în scopul de câștig economic pur și/sau violență politică. În lucrare este surprinsă relevanța criminalității transnaționale în afaceri și relațiile internaționale prin examinarea creșterii criminalității economice internaționale și strategii recente pentru combaterea acestora în Statele Unite și în lume. Abordând crimele de fond, comise de gulerele albe, în special fiscală, spălarea de bani, executarea financiară, corupția transnațională, controlul exporturilor, sancțiuni economice, precum și acțiunile de terorism, pune în discuție ro-

lul organizațiilor internaționale, inclusiv a Organizației Națiunilor Unite, grupul Băncii Mondiale, INTERPOL, asocierile de integrare economică [76].

Analiza lucrării ne conduce spre concluzia că suportul logistic și tehnologic, acordat de INTERPOL, vine să asiste eforturile de securitate ale fiecărei țări în parte în contracararea fenomenului criminalității organizate transnaționale și terorismul, care operează într-o lume fără frontiere, periclitizează securitatea națională nu doar a anumitor țări, dar și a regiunilor întregi. Astfel, guvernele naționale se dovedesc a fi incapabile de a stăvili fenomenul, necesitând susținerea managerială și coordonatoare a organizațiilor internaționale.

În contextul conceptului de guvernare globală, Bettina Schöndorf-Haubold examinează fenomenul de guvernare la nivel mondial, atribuindu-i INTERPOL-ului un rol special în cadrul comunității internaționale. Această organizație internațională s-a dezvoltat treptat de la o asociație liberă de autorități polițienești într-o organizație internațională interguvernamentală. Astfel sarcinile administrative, cel puțin în parte, au fost întotdeauna funcții centrale ale acestei organizații. În același timp, INTERPOL, spre deosebire de alte autorități administrative, este limitat, în principiu, la activități de sprijin, oferind o platformă a infrastructurii pentru cooperare între autoritățile administrative naționale. INTERPOL în sine nu are competența de a decide în anumite cazuri, deși o astfel de competență este un element tipic de muncă administrativă. Această restricție, remarcă autoarea, poate fi explicată prin dorința de a păstra suveranitatea națională a statelor membre [77, p. 229-267].

Aspectele juridice ale genezei și evoluției unei organizații internaționale este dezvoltată de Martha J. Rutsel Silvestre, aplicând studiul de caz pe exemplul INTERPOL. Se prezintă bazele legale pentru cooperarea polițienească internațională, oferindu-se o explicație extrem de necesară asupra statutului juridic al unei organizații internaționale [78].

Un interes deosebit pentru studiul contribuției organizațiilor internaționale la asigurarea securității reprezintă lucrarea lui Colin Evans, unde sunt prezentate eforturile INTERPOL-ului în combaterea criminalității internaționale. Se specifică că la începutul secolului XX, când au pornit rădăcinile acesteia, fondatorii ei nici nu-și puteau imagina evoluția spectaculoasă a organizației, însă ei foarte bine știau că infracțiunile deveneau din ce în ce mai internaționalizate [79].

În contextul analizei bibliografice, remarcăm că în ultimul deceniu editura Springer a editat mai multe lucrări în domeniu, elaborate de angajații OIPC INTERPOL. Astfel, studiile semnate de M.R. Haberfeld, Curtis A. Clarke, Dale L. Sheehan [80] înglobează experiența avansată a specialiștilor în domeniu din diferite țări. Se evidențiază Dale L. Sheehan prin redarea unei perspective asupra noilor modele de formare și dezvoltare profesională în sfera asigurării securității internaționale. Având în vedere provocările cu care se confruntă instituțiile penale, îmbunătățirea formării profesionale se prezintă drept un mijloc vital pentru contracararea criminalității și livrarea celor mai eficiente servicii pentru comunitate. Experți internaționali din SUA, Marea Britanie, Canada, Germania, Hong-Kong și Franța înaintează paradigme și tehnologii emergente, cuplate cu un accent clar pe probleme etice, oferind o imagine de viitor privind formarea forțelor de poliție [80, p.169-178].

După anii 2010 apar un șir de lucrări care iau în dezbateră noi activități de contracarare a criminalității. Din categoria acestora remarcăm lucrarea coordonată de M.R. Haberfeld și Dale L. Sheehan [81]. Corupția în sfera sportului în ultimii ani a devenit o problemă internațională, ce include un spectru larg de infracțiuni: de la mituirea jucătorilor până la influențarea proprietarilor de cluburi de fotbal, manageri, antrenori – toți cei care au proprietatea de a exercita presiune asupra evoluției scorurilor finale. *Match-fixing*-urile se revarsă în pariuri ilegale (personale și online), ce creează o serie de oportunități suplimentare de crimă organizată,

inclusiv traficul de ființe umane, prostituție, droguri, șantaj și chiar terorism. Autorii reflectează asupra gravității situației din întreaga lume, impactul negativ adus asupra dezvoltării fotbalului, încercând să identifice soluții posibile. Contribuțiile se bazează pe întrunirea globală a experților INTERPOL în Singapore (noiembrie 2012), care a reunit vorbitori-cheie pentru a discuta aspecte legate de aranjarea meciurilor și cum poate fi combătută corupția în sport. Cercetătorii John Abbott și Dale L. Sheehan într-un compartiment separat reflectă asupra eforturilor depuse de INTERPOL și FIFA în prevenirea corupției în sport [81, p.263-287]. Autorii identifică educația drept mijloc de creștere a gradului de conștientizare a problemelor legate de aranjarea meciurilor și gradul în care actorii-cheie în sport, în special tinerii, sunt vulnerabili.

Contextele în jurul notificărilor roșii, inclusiv istoricul și structura INTERPOL-ului, precum și furnizarea temeiului juridic pentru a afla unde s-a emis o notificare roșie și, dacă da, cum ar putea fi contestată, se regăsesc în contribuția experților în dreptul internațional Christopher David și Nicholas Heam. Este explicat modul în care extrădarea interacționează cu INTERPOL și notificările roșii, inclusiv mandatele europene de arestare [82]. Notificările roșii sunt emise de INTERPOL ca răspuns la solicitarea unei forțe de poliție naționale de a localiza o persoană căutată și de a o aresta în scopul extrădării în statul solicitant. Studiile de caz, tacticile, strategiile reflectă experiența acumulată de autori în ceea ce privește contestarea notificărilor roșii, precum și mandatele europene de arestare și aspectele legate de drepturile omului în cazurile de extrădare.

La nivel mondial o contribuție substanțială la înțelegerea mecanismului de funcționare a organizațiilor internaționale și a perspectivei interdisciplinarității dintre dreptul internațional și relațiile internaționale, inclusiv a ideii de guvernanta globală, o dețin revistele: *American Journal of International Law*, *International Organization*, *American Political Science Review*, *British*

Journal of Political Science, Canadian Journal of Political Science, European Political Science Review, Political Science Research and Methods, World Politics, Foreign Affairs, The Economist, European Journal of International Law, Pro et Contra (Centrul Carnegie Moscova) etc.

Analiza surselor bibliografice, realizate în spațiul investigativ din România, arată că preocupările pentru INTERPOL au acumulat un activ semnificativ. Lecturarea primei lucrări în domeniu scrisă de Ion Aszody [8], de la distanța de jumătate de secol de la apariție, scoate în evidență caracterul descriptiv privind aspectele dezvoltării criminalității la nivel național și internațional. Este perioada istorică, când criminalitatea a încetat să fie o problemă strict națională. Retrospectiva sintezei surselor bibliografice realizate de I. Aszody se extinde de la primele surse apărute în secolul XVII în materie de criminalitate până la momentul apariției lucrării. Autorul cu minuțiozitate și pasiune redă tabloul „urmăririi răufăcătorilor internaționali”, în consecință, dezvoltarea logisticii și tehnologiilor și experiența acumulată în criminologie au evoluat spre ideea poliției internaționale. Descrierea primelor experiențe a cazurilor de urmărire penală internațională, reprezintă începutul strategiilor și tehnicilor avansate de lucru ale INTERPOL-ului astăzi. În lucrare sunt descrise cazurile de urmărire ale INTERPOL-ului de pe toate continentele, fiind reflectate atacurile împotriva băncilor, criminalitatea automobilistică, pirații aerului, falsuri și falsificatori, asasinii fugari, contrabanda, hoți și falsificatori de tablouri, armele de foc etc. Spre sfârșitul lucrării autorul reia ideea inițială, potrivit căreia știința și tehnica sunt cele care vor diminua din ofensiva criminalității, „însă nimic nu poate înlocui pe polițistul inteligent, capabil, posedând o putere de inițiativă și o adâncă încredere în profesiunea sa” [8, p. 36-174].

Examinând conținutul acestei lucrări clasice, remarcăm aportul informativ adus de sursa citată în reflectarea activității INTERPOL-ului. Totodată, contextul global al internaționalizării rapor-

turilor personale a evoluat considerabil. Odinioară, infractorii căutau refugiu în orașul vecin, la momentul scierii lucrării aceștia reușeau să se ascundă în țara vecină, iar actualmente nu mai este un impediment pentru ei de a se deplasa de pe un continent pe altul. Astfel, mecanismele tradiționale de difuzare a cererilor de anchetare, de culegere a informațiilor au cedat locul unor procedee mult mai rapide și teritorii extrem de vaste. Evident, lucrul respectiv a determinat apariția multiplelor probleme de ordin juridic și administrativ, pe care ulterior INTERPOL-ul a încercat și continuă să le ajusteze la nivel internațional.

La începutul anilor ,90 (sec. XX) apare revista *Lumea INTERPOL* (format ziar), în 1992 (1-7 numere) și 1993 (1-6 numere), publicație dedicată luptei împotriva crimei organizate, văzându-și misiunea în explicarea activității organizației respective și reflecția acțiunilor INTERPOL în România și în lume.

Lansarea tematicii INTERPOL în mediul științific românesc contemporan se datorează efortului depus de Ion Suceavă, care debutează cu prima teză de doctor în domeniu în care analizează evoluția INTERPOL până la statutul de organizație internațională neguvernamentală. Ulterior tematica este preluată de cercetătorii îndrumați de generalul Ion Suceavă, în special Florian Coman, care examinează rolul organizațiilor și organismelor internaționale cu preocupări în materie de prevenire și combatere a criminalității [83]. Ulterior tema de cercetare este aprofundată de autorii deja citați din perspectiva criminalității și a organizațiilor internaționale [10]. Câte un capitol, consacrat INTERPOL-ului, se regăsește în lucrările lui A. Iacob, C.V. Drăghici privind cooperarea polițienească între state în domeniul crimei organizate [11]; L. Iamandi vizând cooperarea polițienească europeană [84] și Ș. Pop cu referire la tactica cooperării polițienești europene și internaționale [85]. Aspectul managementului prevenirii combaterii criminalității informatice în cadrul INTERPOL este dezvoltat și în teza de doctor în drept realizată de G.Liviu Popa în cadrul

Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”, Facultate de Drept, sub coordonarea profesorului universitar, doctor Costică Voicu [86].

Un studiu de proporții, solid argumentat cu documente arhivistice, ce elucidează evoluția organizației de la înființare până la începutul mileniului, este contribuția generalului Ion Suceavă, profesor la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”, București [9]. Analiza lucrării ne determină să concluzionăm ca este un studiu monografic bine documentat, care tratează evoluția colaborării internaționale a poliției române și revenirea acesteia în organizația internațională de profil în anul 1973. Accesul la documentele de arhivă i-au permis autorului să contureze istoria INTERPOL-ului, dar și contribuția poliției române în efortul internațional de a construi o colaborare profesionistă.

Autorul I. Suceavă analizează inițial contextul social, politic și economic ce determină proliferarea fenomenului de criminalitate Internațională, dă definiția detaliată a noțiunilor de infracțiune și criminalitate organizată, după care trece la istoricul originii cooperării polițienești internaționale, expunerea evenimentelor din perioada interbelică și postbelică, analiza activității INTERPOL-ului la început de mileniu, România – membră a INTERPOL-ului, activitatea Europol și finisează cu prezentarea marilor flagele ale zilelor noastre: droguri, terorism, traficul cu ființe umane. Lucrarea lui I. Suceavă evidențiază că „INTERPOL, al cărei membru fondator este Poliția Română, a fost și va rămâne una dintre cele mai importante organizații internaționale de poliție din istoria omenirii, care va străbate veacurile ce vin cu aceeași eficiență în lupta pentru dreptate și adevăr.” [9, p.671]. Reiterând asupra conținutului lucrării, menționăm aprecierea înaltă dată locului și rolului organizațiilor internaționale în asigurarea securității, precum și valorii acestora în menținerea securității globale.

Problematika INTERPOL-ului, de asemeni, și-a găsit reflectare în literatura științifică din Federația Rusă. Activitatea Organizației Internaționale a Poliției Criminale INTERPOL inițial era tratată

destul de rezervat în literatura științifică din arealul rusesc. Drept explicație poate servi caracterul securizat al instituției și filtrarea rigidă a informației livrate publicului larg. În ex-URSS problemele infracționalității țineau în exclusivitate de competența internă a statului. În perioada sovietică posibilitatea participării în activitățile INTERPOL-ului era percepută mai mult dintr-o perspectivă negativă. Doar după destrămarea URSS și activizarea contactelor internaționale interesul pentru tematica organizației date cunoaște o valorificare din ce în ce mai relevantă. Publicațiile științifice, apărute în Federația Rusă, și supuse analizei poartă un caracter preponderent de drept internațional, fiind ne semnificative tratările problematice date din perspectiva altor domenii științifice. Acest fapt se datorează specificului organizației, activitatea căreia se derulează, având la bază dreptul penal, procesul penal și criminalistica.

Primele informații științifice despre INTERPOL apar încă în perioada sovietică, fiind abordate fragmentar, în contextul unor studii de drept internațional. Sinteza evoluției publicațiilor din perioada ex-sovietică scoate în evidență un șir de autori din domeniul dreptului, precum: I.I. Karpeț, Ia. M. Belison, L.N. Galenskaia, C.S. Radionov. Accentele din publicațiile acestor autori se axează pe expunerea detaliată a istoriei organizației, actelor normative ce reglementează activitatea, acțiunile desfășurate. Publicațiile de până în anii '90 ai sec. XX au un caracter informativ și didactic, lipsind cu desăvârșire careva evaluări sau analize.

Renumitul criminolog rus I.I. Karpeț este bine cunoscut în știința juridică prin direcțiile științifice, pe care le-a întemeiat privind prevenirea și combaterea criminalității. Este autor a mai bine de 200 lucrării științifice, dintre cele care au tangență cu subiectul abordat țin de problemele contemporane ale dreptului penal și criminologiei [13], infracțiunile cu caracter internațional [14], infracționalitatea internațională [15], drept penal internațional [16]. Sinteza analitică a acestor lucrări ne determină să conchidem că ele au pus baza criminologiei ruse, totodată contribuind

la elucidarea aspectului de colaborare internațională, inclusiv prin intermediul organizațiilor internaționale.

În lucrările istoricului Ia. M. Belison este reflectată contribuția INTERPOL-ului în lupta împotriva criminalității, când la nivel internațional au loc substanțiale transformări și reconfigurări ale forțelor politice. Dacă în perioada sovietică INTERPOL-ului i-au fost atribuite epitete nu dintre cele mai favorabile, atunci autorului Ia. M. Belison i-a revenit misiunea de a integra imaginea organizației într-o realitate socială și științifică în evoluție. Astfel, contribuția autorului vine să acopere golul de informație despre INTERPOL [17].

Profesorul L.N. Galenskaia, de la Departamentul de Drept internațional, Universitatea de Stat din Sankt-Petersburg, în monografiile sale elucidează asemenea aspecte precum lupta internațională împotriva criminalității [18] și problemele de drept ale colaborării statelor în acest domeniu [19]. Este autoarea compartimentelor despre INTERPOL în mai multe manuale universitare și articole științifice din reviste specializate. Valoarea lucrărilor constă nu doar în tratarea problemei din perspectiva dreptului internațional, dar și a relevării contribuției INTERPOL-ului în formatul colaborării interstatale.

Cercetătorul C.S. Rodionov [20], colaborator al Institutului Stat și Drept al Academiei de Științe al Rusiei, este autorul primelor lucrări axate direct pe tematica INTERPOL-ului în ex-URSS, analizând direct activitatea organizației [21] și urmărind dezvoltarea acesteia. Pentru o mai bună diseminare, lucrările au fost traduse în limba bulgară și cehă [22]. Începând din anii 1970 și până în prezent autorul consecvent elucidează tematica INTERPOL-ului, atât din punctul de vedere al dezvoltării organizației [23], cât și al analizei activității acesteia în lupta cu criminalitatea internațională, tratând problema prin prisma domeniilor politologic, juridic și cel al colaborării internaționale [24, p.218-246]. Deoarece funcția de bază a INTERPOL-ului este stocarea, prelucra-

rea și transmiterea informației autorităților competente, cercetătorul rus depune efortul de a studia aspectul căutării internaționale în sistemul bazelor de date INTERPOL [25]. Primele lucrări ale lui C.S. Rodionov preponderent erau de ordin istoriografic, fiind urmate de o ediție aniversară, prilejuită de ocazia a 20 de ani de la crearea BNC INTERPOL în Federația Rusă, și multiple articole în revistele de specialitate [26, p.80-91; 27, p.75-85]. Deoarece sfera colaborării internaționale presupune un efort concertat și schimbul de informații între diferite organizații de securitate, cercetătorul își extinde investigațiile sale și către Europol [28, p.62-71].

Dintre autorii moderni care scriu pe tematica respectivă sunt V.S. Ovcinski și V.I. Samarin. V.S. Ovcinski a reușit să editeze mai multe lucrări, inclusiv în coautorat, în care examinează probleme precum: strategia luptei cu mafia, bazele luptei cu criminalitatea organizată, întrebări și răspunsuri despre INTERPOL [29], problema mafiei în secolul XXI [30], probleme de criminologie și biotehnologie [31] și eforturile INTERPOL-ului împotriva terorismului [32]. Se prezintă pe larg istoricul, bazele juridice și organizaționale, inclusiv ale birourilor naționale; funcțiile organizației în căutarea și extrădarea internațională; organizarea căutării internaționale pe linia INTERPOL în Federația Rusă; rolul organizației în executarea solicitărilor internaționale de urmărire penală și identificarea persoanelor; lupta împotriva criminalității organizate și economice, traficului ilegal de substanțe narcotice și psihotrope; lupta împotriva furtului obiectelor, care au o valoare deosebită istorică, științifică, de artă sau cultură etc. Sunt anexate toate documentele internaționale și naționale, modelele de documente interne de lucru ale INTERPOL-ului. Chiar dacă lucrarea poartă un caracter metodologic, totuși are o valoare incontestabilă ca modalitate de expunere și tratare a problemei. Caracterul explicit al lucrării se datorează faptului că autorul în perioada octombrie 1997 - iulie 1999 a condus BNC INTERPOL al Federației Ruse. Totodată, poziția demonstrată în interviurile, lecțiile publice

și analizele în materie de securitate îl profilează drept expert în materie de securitate globală și estimare a modelelor de evoluție ale organizațiilor internaționale și de dezvoltare ale lumii moderne. Mai cercetează conlucrarea organizației contra terorismului [32], anexând actele normative internaționale. Lucrările publicate de V.S.Ovcinski constituie un suport metodologic important în activitatea INTERPOL-ului la nivel național și internațional.

Cercetătorul bielarus V.I. Samarin debutează în primul deceniu al secolului XX cu o prezentare generală asupra organizației [33], elucidând istoria creării și dezvoltării organizației internaționale INTERPOL, structurile și principiile de activitate, interacțiunea cu alte organizații internaționale, organizația din perspectiva luptei cu diferite tipuri de infracțiuni, înregistrarea infracțiunilor, Rusia în INTERPOL, Birourile Naționale ale INTERPOL în țările străine, legislația Rusiei în domeniul colaborării cu alte state pe probleme de criminalitate. Autorul lucrării demonstrează că INTERPOL-ul la ora actuală este cea mai operativă și eficientă structură internațională în lupta împotriva criminalității transnaționale.

În revistele științifice de specialitate își fac apariția periodic lucrări ce au drept obiect de studiu activitatea INTERPOL-ului semnate de N.G. Gasimov [87, p.221-223], A.G. Volevodz [88], S.V. Ivanțov [89, p.10-16] și alții.

Sinteza lucrărilor autorilor citați, care supun analizei diferite aspecte ale organizației, ne determină să constatăm că problematica INTERPOL-ului începe să fie valorificată la începutul anilor '90 ai sec. XX. Acest fapt este favorizat în mare parte de aderarea fostei Uniuni Sovietice, care devine membru al INTERPOL în anul 1990 [90].

Prima dată ex-URSS a încercat să se alăture INTERPOL în 1973. Propunerea de aderare a venit de la secretarul general Jean Népoté, după revenirea României în INTERPOL. În legătură cu aceasta, de către colaboratorii MAI al ex-URSS a fost pregătită și transmisă CC al PCUS solicitarea pentru aderare. Însă docu-

mentul nu a primit sprijinul CC și a fost respins. A doua încercare de intrare în INTERPOL a fost întreprinsă doar peste opt ani, sau mai exact în 1981, după intrarea în această organizație a Ungariei. Însă și de data aceasta aderarea nu a avut loc. Comitetul Central al PCUS a decis să se abțină de la un asemenea pas. Intrarea ex-URSS în INTERPOL și crearea BNC s-a produs doar peste nouă ani, după a doua încercare, în toamna anului 1990. Cu această ocazie a fost elaborată dispoziția despre BNC în Federația Rusă și, de asemenea, instrucțiunea privind prelucrarea informației în BNC INTERPOL din Federația Rusă. Documentele au fost întocmite în conformitate cu cerințele Statutului OIPC INTERPOL, precum și luând în considerație toate cerințele acordurilor și convențiilor internaționale în lupta împotriva criminalității internaționale [34, p.59-72].

La 7 aprilie 1990 a fost adoptată Hotărârea Sovietului de Miniștri al ex-URSS № 338 „Despre aderarea URSS la Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL”. La 27 septembrie 1990 la cea de a 57-a sesiune a Adunării generale INTERPOL (Ottawa, Canada) URSS a fost primită ca membru INTERPOL. De la 1 ianuarie 1991, în structura Ministerului de Interne al Federației Ruse a început să funcționeze Biroul Național Central INTERPOL. După desființarea URSS, BNC INTERPOL din Federația Rusă preia atribuțiile fostului Birou unional. Ziua constituirii BNC INTERPOL din Federația Rusă se consideră 27 septembrie 1990 [34, 35].

Un criteriu al maturității de abordare științifică este studierea problematicii prin realizarea tezelor de doctorat, ce constituie un indicator real al intensității tratării problematicii științifice. Tezele de doctorat, ce vizează subiectul de studiu, sunt realizate la specialitățile juridice. Analizei vor fi supuse studiile ce vizează în mod direct problematica dată.

Cu titlu de pionierat este teza realizată de A.G. Antropov (1996), care investighează aspecte teoretico-juridice ale locului și rolului Biroului Național INTERPOL în sistemul organelor de drept al Rusiei [34], fiind tratate formele internaționale și naționale de

colaborare în lupta împotriva criminalității; problemele teoretico-juridice de perfecționare a activității BNC a Rusiei. Următoarea lucrare aparține lui D.D. Stronski (2002), axată pe aspectele general-teoretice și istorico-juridice ale constituirii și dezvoltării organizatorico-juridice a BNC în Federația Rusă [35], unde sunt supuse analizei aspecte privind premisele intrării URSS în INTERPOL (creșterea proceselor criminale cu caracter transnațional în ultimii ani ai existenței URSS; dezvoltarea relațiilor internaționale al statului sovietic în anii ,80 ai sec. XX); constituirea și perfecționarea bazelor organizaționale al BNC INTERPOL (direcțiile de bază ale activității, reconfigurările structurale, asigurare cu cadre); dezvoltarea bazei normative (influența legislației internaționale asupra activității BNC, reglementarea activității BNC de dreptul ruses). Respectând cronologia apariției lucrărilor, următoarea disertație este realizată de E.S. Zaițeva (2008), privind activitatea INTERPOL-ului în combaterea terorismului ca și contribuție în consolidarea ordinii internaționale de drept [36], unde sunt abordate aspecte ale ordinii de drept naționale/internaționale: noțiuni, structură și modalități de consolidare; INTERPOL-ul ca organizație internațională specializată în consolidarea sistemului de drept internațional (statutul juridic și structura; funcțiile de bază la etapa contemporană și importanța lor pentru consolidarea ordinii internaționale de drept); componenta antiteroristă în activitatea INTERPOL-ului (activitatea organizațional-juridică de luptă împotriva terorismului; colaborarea cu ONU și alte organizații internaționale în combaterea terorismului).

Abordările la tema dată sunt continuate de M.A. Kalujina (2011) privind problemele contemporane ale înregistrării criminalității în Federația Rusă și posibilitatea interpretării acesteia în sistemul INTERPOL [37]. În conținutul tezei sunt elucidate probleme teoretice și de legislație privind înregistrarea criminalității, reglementarea juridică a activității de înregistrare a criminalității; probleme ale înregistrării criminalității în Federația Rusă și căile de soluționare

a lor (starea actuală a înregistrării criminalității, particularitățile organizaționale de evidență în sistemul INTERPOL pe anumite tipuri de infracțiuni transnaționale, probleme privind utilizarea bazelor de date, cartelelor și colecțiilor INTERPOL-ului în descoperirea și examinarea infracțiunilor); direcții prioritare de utilizare a metodelor inovatoare și tehnologiilor performante în activitatea de înregistrare a criminalității în Federația Rusă (experiența internațională și națională de identificare după genotip: teorie și practică, probleme actuale de utilizare a rețelelor globale electronice în procesul de schimb informațional în sistemul organizației internaționale a poliției criminale de către organele de drept a Federației Ruse; căile de integrare a evidenței de înregistrare și a descoperirilor infracțiunilor pe linia Serviciului federal de executare a pedepsei).

În teza realizată de A.V. Vodeanov (2015) privind reglementarea internațional-juridică a activității INTERPOL-ului în contracararea legalizării veniturilor obținute pe cale criminală [38] își găsesc reflectare aspecte ce țin de: legalizarea veniturilor criminale ca infracțiune de caracter internațional; formele internațional-juridice ale activității INTERPOL-ului în contracararea veniturilor criminale; colaborarea internațională a organelor de drept din Federația Rusă cu organele de drept a altor state prin canalele INTERPOL în contracararea legalizării veniturilor, obținute pe cale criminală.

Analiza lucrărilor de doctorat, axate pe activitatea INTERPOL-ului, relevă faptul că toți autorii activează nemijlocit în domeniu, fiind angajați ai structurii respective din Federația Rusă. Din materialul examinat deducem aceeași tendință, constatată și în cazul sintetizării monografiilor, manualelor și articolelor științifice: primele doctorate conțineau preponderent elemente istorico-descriptive, pe când ultimele încearcă să găsească mecanisme și soluții de optimizare a activităților la nivel național și racordarea acestora la standardele internaționale de lucru ale INTERPOL-ului, valorificării eficiente a instrumentelor de lucru oferite de INTERPOL în activitatea organelor de urmărire penală.

Paralel cu această categorie de teze de doctorat, aspectele ce țin de activitatea INTERPOL-ului sunt reflectate și în alte studii disertaționale, care indirect sau tangențial rezumă problema. Examinând temele și conținutul doctoratelor, constatăm un interes preponderent pentru metodele de lucru ale organelor de interne ale Federației Ruse și racordarea acestora la standardele INTERPOL-ului, studiile ramificându-se în funcție de tipul infracțiunii. Alt areal de cercetare vast îl constituie studierea experienței de colaborare a altor țări cu organizațiile internaționale, conlucrarea internațională dintre organele specializate în securitate, asistența internațională, cooperarea cu organizațiile internaționale în menținerea securității naționale, regionale și internaționale.

În baza analizei efectuate, constatăm că pe parcursul ultimelor trei decenii s-a conturat literatura științifică ce vizează problematica INTERPOL-ului în Federația Rusă. Dacă inițial lucrările purtau un caracter descriptiv și istoric, apoi ultimele apariții editoriale demonstrează o tratare analitico-metodologică și specializată pe anumite activități desfășurate de INTERPOL. Percepția rezervată și precaută față de activitatea acestei instituții internaționale se preschimbă într-o nouă viziune: de colaborare, apreciere și contribuție reciprocă în contracararea fenomenului infracțional și asigurarea securității internaționale.

În contextul segmentului juridic de cercetare în spațiul CSI se înscriu tezele de doctorat susținute în Ucraina de: V.B. Smelik, care analizează cadrul juridic internațional al sistemului instituțional al INTERPOL-ului [91]; O.V. Kulitenko, care examinează conținutul juridico-psihologic și factorii determinanți în activitatea profesională ai angajaților Biroului Național Central INTERPOL din Ucraina [92]; E.M. Karpenko, care investighează prevenirea traficului ilicit de stupefiante de către organizațiile internaționale de protecție a dreptului (pe materialele Europol și INTERPOL) [93]; E.A. Goviiko, care studiază statutul administrativ-juridic al Biroului Național Central INTERPOL [94]. În contextul contribuției

academice la problema abordată a autorilor ucraineni remarcăm *Enciclopedia internațională polițienească* în 10 volume [95], unde în volumul 3 sunt expuse analize referitoare la managementul colaborării polițienești. Tot aici se înscrie și lucrarea profesorului O.M. Bandurka [96], privind Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL.

Cercetătorii din arealul investigativ al Europei de Est au adus o valoare incontestabilă la studierea problematicii INTERPOL-ului. Deși a fost acumulat un volum substanțial de informație la tematica dată, totuși lucrările rămân în urma provocărilor timpului. Studiile apărute nu reușesc să surprindă dinamica și tendințele în activitatea organizației, aceasta demonstrând impetuoșitate și reacții rapide la provocările în continuă transformare.

În Republica Moldova, aspectele ce țin de activitatea INTERPOL își găsesc reflectare în conținutul lucrărilor cu caracter științifico-didactic. Sub egida Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne a fost editată lucrarea *INTERPOL: istorie și actualitate* (2003) [39]. Lucrarea include două părți: prevederi generale privind Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL și Biroul Național Central – INTERPOL în Republica Moldova. În pofida caracterului informativ, lucrarea reușește să prezinte o imagine clară asupra organizației. Autorii R. Gârlea, I. Dogotari și A. Clefos remarcă că, datorită structurii sale unice, bazei juridice, înzestrării tehnice și posibilității coordonării efective și raționale a activității polițienești internaționale, INTERPOL a devenit una din principalele organizații internaționale cu rol de dirijare în domeniul luptei împotriva criminalității [39, p.96]. Actualmente este pus în fața uneia dintre cele mai complicate sarcini: de a spori nivelul, intensitatea și calitatea cooperării în domeniul investigării infracțiunilor și a schimbului informațional între organele de ocrotire a normelor de drept a diferitor țări. În secolul XXI, membrii INTERPOL simt importanța organizației ca fiind un mecanism al schimbului de informații, un izvor al acumulării

de informație strategică, un organ analitic al informației operative și un organizator al pregătirii profesionale a cadrelor polițienești. Pentru realizarea acestor obiective, INTERPOL se află într-un proces inovator continuu, este un centru mondial unic în elaborarea strategiilor și tacticilor polițienești comune în lupta împotriva criminalității internaționale [39, p.96].

În contextul unei analize mai extinse privind tactica criminalistică V. Cușnir rezervă un compartiment evidențelor Biroului Național Central INTERPOL, unde sunt expuse actele normative și competențele cu care este abilitată organizația. Sunt explicate asemenea activități ale BNC INTERPOL precum: urmărirea internațională a persoanelor, a mijloacelor de transport, a obiectelor; verificarea internațională a persoanelor, identificarea cadavrelor. Se fac concretizări asupra cooperării internaționale a organelor de drept în sfera economico-financiară, în domeniul combaterii infracțiunilor de fals, traficului de ființe umane, combaterii traficului de substanțe narcotice și psihotrope, combaterii traficului ilicit de arme, muniții și substanțe explozive, luptei împotriva terorismului, inclusiv în domeniul informaticii și tehnologiilor avansate [40, p.258-274].

Tematica INTERPOL își găsește reflectare în articolele publicate în cadrul conferințelor derulate în diferiți ani la Academia „Ștefan cel Mare”. În acest sens menționăm contribuțiile autorilor O. Casiadi și C. Boeșteanu privind colaborarea misiunilor diplomatice, structurilor de stat, organizațiilor internaționale și neguvernamentale în prevenirea și combaterea traficului uman și asistența victimelor, menționându-se eforturile comune ale tuturor structurilor responsabile, inclusiv INTERPOL și Europol, care au rolul de depistare și reținere a potențialelor victime sau traficanți [97, p.113-119]. A. Pareniuc abordează problema cooperării organelor investigativ-operative ale MAI pe plan național și internațional, INTERPOL-ul fiind plasat în cadrul cooperării internaționale universale, avându-se în vedere capacitatea de aco-

perire globală și schimbul de informații cu referință la sferele de activitate criminală [98, p.227-231].

Istoricul cooperării polițienești internaționale este tratat de L. Creangă, unde INTERPOL-ul este reprezentat drept cea mai importantă organizație de colaborare internațională, fiind oferit și un scurt istoric al acesteia [99, p.247-254]. N. Sandu și M. Pavlencu, din perspectiva criminalității internaționale și a organelor abilitate în contracararea acesteia, delimitează INTERPOL-ul drept cel mai important organism abilitat cu atribuții în materie de combatere a criminalității internaționale, oferindu-se o descriere a structurii și funcțiilor de bază ale acestuia [100, p.266-271]. Rolul INTERPOL-ului în asigurarea asistenței juridice internaționale este elucidat de N. Popușoi și V. Litvinov [101, p.227-237].

Referențialul bibliografic demonstrează conturarea unui mediu academic specializat în reflectarea temei, fiind mult mai extins în arealul investigativ nord-american și vest-european. La nivel național deocamdată este mai modest, fiind axat pe elucidarea didactică. Studiul comparat al dinamicii istoriografiei tematicii respective scoate în evidență particularitățile naționale, ce corelează cu durata și experiența acumulată în calitate de stat membru al OIPC INTERPOL. Republica Moldova, acumulând în timp aproape un sfert de secol de conlucrare în structurile organizației, își creează propria istorie, ce va fi valorificată în viitoarele lucrări științifice.

1.2. Organizațiile internaționale în studiile de securitate: evoluția cercetărilor

Studiul istoriografic ne demonstrează că organizațiile internaționale sunt un fenomen nou al sec. XX, devenind parte componentă a relațiilor internaționale. Nici o temă în teoria relațiilor internaționale nu a generat mai multe dezbateri decât rolul și importanța organizațiilor internaționale, de ce statele investesc în ele și modul în care acestea influențează alegerile decidenților în politica mondială [102, p. 1-32].

Diferite teorii ale relațiilor internaționale abordează organizațiile internaționale din perspectiva propriilor ipoteze privind modul în care funcționează, rolul, locul, comportamentul și eficacitatea în sistemul politic internațional. Multitudinea direcțiilor de dezvoltare a conceptualizării organizațiilor internaționale în teoria relațiilor internaționale face problematică clasificarea acestora. Deși delimitările în teoriile examinate sunt mai mult convenționale, totuși sistematizarea acestora relevă o diversitate a orientărilor gândirii moderne în relațiile internaționale privind principalul actor al globalizării - organizațiile internaționale și contribuția acestora la asigurarea securității.

Realismul, liberalismul, constructivismul, marxismul, feminismul și funcționalismul oferă moduri diferite de percepere a organizațiilor internaționale în funcție de natura acestora și de rolul pe care îl au în politica mondială. Aceste teorii fac parte din cele ale relațiilor internaționale ce descriu, explică, analizează și prevăd cum funcționează lumea de fapt. Teoriile permit perceperea și interpretarea organizațiilor internaționale în contextul evoluției relațiilor internaționale.

Organizațiile internaționale reprezintă „o asociere de state, constituită prin tratat, înzestrată cu o constituție și organe comune și posedând o personalitate juridică distinctă de cea a statelor membre”. Este una dintre primele și cea mai citată definiție propusă de G.Fitzmaurice, unul dintre raportorii Comisiei de drept internațional al ONU [103]. Altă importantă definiție o regăsim în Convenția multilaterală de la Viena privind dreptul tratatelor din anul 1969, art. 2 (i), ce specifică organizațiile internaționale ca fiind „organizație interguvernamentală” [104, p.333]. Convenția de la Viena asupra reprezentării statelor în relațiile lor cu organizațiile internaționale cu caracter universal din 14 martie 1975 precizează că prin organizații internaționale se înțelege „o asociație de state constituită printr-un tratat, dotată cu o constituție și organe comune și având personalitate juridică distinctă de cea a statelor membre” (art. 1, lit. a) [105].

La concretizarea noțiunii au contribuit mai mulți autori, lucrările cărora au conturat teoriile organizațiilor internaționale. Robert O. Keohane, profesor în studii de pace internațională la Universitatea Harvard, definește instituțiile ca „seturi permanente și conexe de reguli (formale și informale), care prescriu roluri comportamentale și constrâng activități [106, p.3]. John J. Mearsheimer, profesor în științe politice la Universitatea din Chicago, le percepe drept „un set de reguli care stipulează modalitățile în care statele ar trebui să coopereze și să concureze unul cu altul” [107, p.4-49].

Sintagma *organizații internaționale* s-a impus în limbajul diplomatic și politic începând cu prima jumătate a secolului al XX-lea. Inițial se uzau noțiuni de genul sindicatul public internațional, biroul internațional, comisia internațională. Pentru prima dată sintagma a fost folosită de către James Lorimer în deceniul 8 al sec. al XIX-lea și preluat de către germanul C. Frantz. Walter Schücking și Paul Reinisch, la începutul sec. al XIX-lea, în cadrul a două volume teoretizau problema relațiilor dintre state: *Organizațiile lumii și Uniunile internaționale publice* [103, p. 5].

Primele organizații internaționale au fost comisiile fluviale: Comisia Centrală a Rinului (1815) și Comisia Europeană a Dunării (1856), fiind urmate de o serie de uniuni administrative. Drept consecință a Primului Război Mondial se înființează Liga Națiunilor. Cel de-al Doilea Război Mondial conduce spre eșecul Ligii Națiunilor, însă impune necesitatea cooperării internaționale pentru prevenirea de noi conflicte mondiale. Carta Națiunilor Unite (San Francisco, 26 iunie 1945) a fost elaborată ținându-se seama de lecția Ligii Națiunilor, păstrându-se și dezvoltându-se principiile, dar regândind complet structurile, funcționarea și competențele. Acestea au pus bazele ONU – organizație internațională interguvernamentală cu vocație universală [103, p. 5].

Organizațiile internaționale nu există într-un vacuum. Acestea reprezintă o parte integrantă a platformei politice mondiale, o platformă pe care cercetătorii și observatorii se află în deza-

cord în privința importanței relative a anumitor actori și dinamici [108, p.10]. Există opinii divergente în ceea ce privește contribuția organizațiilor internaționale la asigurarea securității. Pe de o parte, se susține că organizațiile internaționale reprezintă interesele mai multor state și acestea nu pot satisface ceea ce se așteaptă de la ele. Pe de altă parte, se argumentează în favoarea rolului pozitiv al organizațiilor internaționale în promovarea cooperării în probleme de securitate. Teoriile aferente organizațiilor internaționale în continuare vor fi succint analizate din perspectiva contribuției la asigurarea securității.

Realismul este una din principalele teorii în studiul relațiilor internaționale, ce se concentrează pe putere și securitate în relația cu statele. Realistii susțin că statele trebuie să își consolideze puterea, deoarece doar prin aceasta ele sunt în stare să își extindă interesele și să își garanteze securitatea în condițiile anarhiei [109, p. 43-57].

Accentul realiștilor pe anarhie nu înseamnă că ei văd sistemul internațional ca unul haotic. Din contra, ei indică spre distribuția capacităților sau a balanței de putere ca sursă a ordinii în sistemul internațional. În timp ce nu există o autoritate supremă alta decât statul în relațiile internaționale, există o ierarhie a puterilor. Prin această ierarhie a puterii realiștii explică crearea organizațiilor internaționale și rolul lor în menținerea ordinii și cooperării internaționale. Potrivit susținătorilor teoriei stabilității hegemonice (R.G. Gilpin [110, p. 3-26], R.O. Keohane [111, p.5], Gh.P. Kindleberger [112, p. 331-33], G. Modelski [113, p 321-342]), ordinea mondială e stabilită de o singură putere dominantă care creează și administrează organizațiile internaționale. Respectiv, organizațiile internaționale servesc intereselor statelor dominante. Statele vor aparține și utiliza organizațiile internaționale dacă interesele lor vor coincide. Acestea totuși vor ignora și chiar submina organizațiile internaționale dacă aceasta va fi în interesul lor [109, p. 43-57].

Însă, majoritatea realiștilor sunt foarte pesimiști în legătură cu rolul independent al organizațiilor internaționale în consolidarea cooperării între statele suverane. În opinia lor, cooperarea internațională este facilitată mai mult de puterea hegemonului reflectată în cadrul organizațiilor internaționale. Realistiții tind să privească organizațiile internaționale ca extensii ale marilor puteri sau ca directorate ale marilor puteri. Interesele și comportamentul organizațiilor internaționale trebuie înțeles în contextul intereselor statelor dominante. Conceptual, organizațiile internaționale sunt organizații interguvernamentale care nu sunt altceva decât suma statelor membre. Pentru realiști, guvernarea globală reprezintă efortul concertat al marilor puteri facilitat de organizațiile internaționale [109, p. 43-57]. După cum explică Kelly-Kate S. Pease, „organizațiile internaționale pot juca, de asemenea, un rol de intervenție în calculele de mare putere”, ceva în concordanță cu argumentul de interes de stat. Spune că „aceste organizații sunt folosite de hegemonie și marile puteri pentru a-și susține interesele în sistemul internațional. Alte state care nu sunt de mare putere pot utiliza, de asemenea, organizațiile internaționale pentru a-și atinge obiectivele și pentru a avea o voce în cadrul sistemului existent”. În plus, în ceea ce privește corelația dintre realiști și dreptul internațional, ultimul este fie „irelevant” pentru un realist, fie doar favorizează statul și obiectivele sale de putere și securitate [109, p.57-58].

Ideea realiștilor că organizațiile internaționale legitimează ordinea existentă, obținând astfel acceptarea statu quo-ului de către cele dominate, își găsește aprobare. În cele din urmă, „instituțiile internaționale sunt *semnalul de alarmă*, iar dreptul de a le crea și de a le controla este exact ceea ce au luptat cele mai puternice state în războaiele cele mai distructive ale istoriei” [109].

Liberalismul are o poziție foarte diferită în ceea ce privește organizațiile internaționale și dreptul internațional. Liberalii susțin că actorii non-statali ca organizațiile interguvernamentale și corporațiile multinaționale sunt de asemenea actori importanți

în domeniul relațiilor internaționale. Aceasta nu înseamnă că statele nu sunt importante, ci doar că și alți actori pot influența politica mondială. Liberalii văd statul ca pe o entitate mai flexibilă, ca pe o agregare de individuali și interese competitive în cadrul unei societăți. Multe din aceste interese generează legături transnaționale ce se extind dincolo de granițele statului. Guvernele statelor pot fi de asemenea compuse din agenți executivi, legislativi, juridici și burocratici care au interese personale și sectoriale. Acești factori interni pot influența procesul de luare a deciziilor la fel ca și considerațiile internaționale. Stabilirea indivizilor și tipurilor de grupuri care concurează pentru controlul guvernului este necesară pentru a înțelege cum se comportă un stat în cadrul relațiilor internaționale. Raționalitatea nu este impusă neapărat, dat fiind faptul că influențele asupra guvernului pot conduce spre decizii imperfecte. Interdependența complexă promovează relații mai pașnice între societăți [109].

Cercetătorii liberali abordează organizațiile internaționale din două perspective. Prima, organizațiile internaționale ca instituții precursori ai guvernării globale. Astfel, ele sunt fondatorii începutului ordinii mondiale. Organizațiile internaționale evoluează în organizații supranaționale, care își exercită autoritatea și jurisdicția asupra statelor naționale. În a doua perspectivă, organizațiile internaționale sunt văzute ca mecanisme care asistă guvernele în depășirea problemelor colective și participă la aplanarea pașnică a conflictelor și problemelor. Organizațiile sunt importante în sine, cooperând cu guvernele și, de asemenea, acționând independent. Pentru liberali, guvernarea globală este bazată pe interacțiunea câtorva tipuri de actori individuali ca indivizii, grupurile de interes, agențiile guvernamentale, organizațiile interguvernamentale, ONG-urile și corporațiile multinaționale, care concurează și conlucrează pentru definirea și promovarea „binelui colectiv internațional” și pentru abordarea problemelor globale [109].

Prin prisma paradigmei liberale, organizațiile internaționale reprezintă căi de diplomație, cooperare și pace internațională. Acestea indică de multe ori diferitele realizări privind drepturile omului, politicile de mediu, printre alte aspecte, cum ar fi cooperarea economică și interdependența, pentru a ilustra rolul pozitiv al organizațiilor internaționale în afacerile internaționale. De fapt, organizațiile internaționale nu numai că permit actorilor să se unească pentru a rezolva problemele, dar prezența lor mai specifică ajută la eludarea „problemelor de acțiune colectivă”, în care prin colaborare se pot realiza mult mai multe decât dacă fiecare stat sau actor lucrează în mod individual [109].

Constructivismul este văzut ca una dintre teoriile relațiilor internaționale mai noi, dar și foarte influente [114], ce caută să explice activitățile și comportamentul organizațiilor internaționale. Acesta se concentrează pe rolul ideilor, convingerilor și intereselor în modelarea interacțiunilor și percepțiilor actorilor în politica mondială. Curentul implică procese prin care liderii, grupurile și statele își modifică preferințele, își modelează identitățile și învață noi comportamente [115, p.259]. Constructiviștii caută să identifice normele sociale și identitățile dezvoltate și diseminate de organizații internaționale [116].

Constructivismul este mai mult o abordare [117, p.119] în relațiile internaționale, ce explorează cum sunt create și diseminate normele în sistemul internațional. Aceste norme sunt dezvoltate de o varietate de actori, dintr-o varietate de culturi cu o varietate de interese. Organizațiile internaționale socializează comportamentul indivizilor și statelor în cadrul relațiilor internaționale, precum și percepția problemelor internaționale. Natura guvernării globale este fluidă, fiind structurată de indivizi și grupuri sau state în mod diferit, în funcție de perioada de timp [109, p.12-13].

Abordarea obiectului de cercetare prin paradigma *marxistă* permite axarea pe aspectele economice ale securității. Marxismul, în raportul său cu relațiile internaționale și cu organizațiile

internaționale, privește rolul puterii economice, pe măsură ce se referă la afacerile internaționale. Pentru marxiști, organizațiile internaționale sunt doar unelte folosite de state mai puternice din punct de vedere economic pentru a-și impune controlul și influența asupra unor state mai puțin puternice [109].

Pentru marxiști, natura organizațiilor internaționale este determinată de ordinea economică fundamentală. Organizațiile internaționale contemporane reflectă, legitimează și promovează capitalismul global. Instituțiile financiare internaționale ca Banca Mondială și Fondul Monetar Internațional reprezintă mecanisme ale dominației capitaliste. Acestea înființează piețe deschise, forțând privatizarea și încurajând investițiile străine. Corporațiile multinaționale derutează societățile printr-o rețea nocivă de dependență care cauzează subdezvoltare și o maldistribuție gravă a averii în interiorul unei societăți sau între societăți. Organizațiile internaționale și dreptul internațional promovează interesele capitaliste în special considerând capitalul mai degrabă de natură transnațională decât națională. Capitalismul se extinde sub acoperământul promovării economiei globale și bunăstării sociale [109, p. 10].

Studiile realizate în contextul paradigmei *feministe* în relațiile internaționale analizează rolul genului în afacerile internaționale. Acestea exemplifică modul în care liderii vizează diferențele de gen, politicile legate de gen, precum și abuzurile legate de drepturile omului pe criteriu de gen. În plus, evidențiază, de asemenea, rolul femeilor în relațiile internaționale; așa precum susține Kelly-Kate S. Pease: „faptul că rolurile, contribuțiile și problemele femeilor sunt rare și tind să fie trivializate, deoarece experiența feminină nu este la fel de apreciată ca experiența masculină”. Din fericire, datorită muncii femeilor, acest lucru se schimbă, iar femeile și nenumăratele lor acțiuni pozitive în afacerile internaționale încep de acum să primească importanța egală pe care o merită. În ceea ce privește teoria feministă și organizațiile internaționale, aceasta încearcă să examineze corelația dintre gen și organizațiile

internaționale, fie că este vorba de ONG-uri, locuri de muncă în astfel de organizații, probleme de salarizare egală sau rolul lor în formarea politicilor [109].

Pentru studiul de față este importantă abordarea feministă din perspectiva conflictuală. Conflictul rezultă din caracterul de superior și subordonat ale relațiilor gender. Natura biologică ne arată multe diferențe între bărbat și femeie, dar fie că femininul sau masculinul este considerat superior sau inferior, este un lucru stabilit social. Această presupunere extinde analiza conflictului internațional până la natura femeii pentru a înțelege prin ce diferă experiențele ei față de cele ale bărbatului. De asemenea, aceasta le permite cercetătorilor să analizeze fenomenul de exploatare ce se extinde dincolo de piață sau clasele economice [109, p.11].

Percepția teoretică feministă aduce problema genderului spre studiul organizațiilor internaționale prin sublinierea și evaluarea rolului femeilor în organizațiile internaționale. Acest tip de analiză gender studiază practicile de angajare ale organizațiilor internaționale pentru a vedea ce poziții ocupă femeile și să evalueze statutul acestor poziții. Cercetătorii feminisți evidențiază excludiunea femeilor de la pozițiile importante de decizie și tind să evalueze calitățile lor de îngrijire, nutriție și întreținere. Impactul disparat al politicilor și activităților organizațiilor internaționale în funcție de gender poate reprezenta, de asemenea, o problemă de investigare [109, p.11].

Totodată, abordarea feministă cercetează și ONG-urile în detaliu, deoarece acestea au o natură mult mai feminină și oferă posibilitate mai mare de control asupra vieților proprii ale femeilor. ONG-urile tind să fie structurate mai pe orizontală și conlucrează cu organizațiile interguvernamentale în asigurarea asistenței și consolării victimelor politicii mondiale. ONG-urile incită abordările tradiționale masculine și problemele internaționale prin axarea la nivelele eforturilor de bază și de comunitate în ameliorarea sărăciei și identificarea încălcărilor drepturilor omului [109, p.12].

Interpretările *funcționaliștilor* se centrează pe crearea de agenții internaționale cu puteri limitate și specifice, definite de funcția pe care o îndeplinesc. Agențiile internaționale funcționează numai pe teritoriile statelor care aleg să adere la acestea și, prin urmare, nu amenință suveranitatea statului. Exemple tipice ale abordării funcționale în vigoare sunt agențiile specializate ale Organizației Națiunilor Unite. Funcționalismul sprijină, prin urmare, întreaga gamă de activități ale sistemului ONU în afara rolului colectiv de securitate. Perioada din 1945 până în 1975 a reprezentat perioada cea mai reușită pentru aplicarea abordării funcționale, când a rămas un consens larg asupra teoriilor lui John Maynard Keynes privind furnizarea de bunuri publice internaționale [118]. David Mitrany, un savant britanic de origine română, este cel mai adesea asociat cu promovarea abordării funcționale [119]. Ulterior, o formă variată de funcționalism, cunoscută sub numele de neofuncționalism, a fost aplicată la nivel regional pentru a explica primele etape ale formării acelor instituții care au evoluat ulterior pentru a forma Uniunea Europeană (UE) [120].

Explicarea teoriilor organizațiilor internaționale și a studiilor de securitate în acest compartiment al studiului monografic vin să fundamenteze și să completeze ideea corelației dintre organizațiile internaționale și securitate. În contextul construirii unei noi arhitecturi a securității lumii contemporane, organizațiile internaționale reprezintă o dimensiune dinamică și din ce în ce mai importantă, ce își găsește o interpretare, uneori destul de contradictorie.

În analiza conceptuală a lucrării se înscriu contribuțiile cercetătorilor români, precum: I. Dragoman [121], A. Caprinschi [122], C.S. Dumitrescu [123], D.L. Rădulescu [124], M.I. Niciu [125], R. Miga-Besteliu [126], B.Șt. Miulescu [127], T. Chebeleu [128], V. Popa [129] și al., care se concentrează pe studiul organizațiilor internaționale în contextul relațiilor internaționale; studiile de caz asupra organizațiilor interguvernamentale și nonguvernamentale;

evoluția organizațiilor internaționale; perspective în evoluția organizațiilor internaționale de securitate.

În Republica Moldova, sinteza literaturii în domeniu identifică un început de cercetare a organizațiilor internaționale. Studiile asupra organizațiilor internaționale la nivel național se dezvoltă intens în ultimul deceniu. Tematica organizațiilor internaționale este valorificată prin contribuția autorilor V. Moșneaga, la cercetarea Organizației Internaționale a Migrației [130, p.60-64], V. Teoșă, la studiul Organizației Internaționale a Muncii [131], M. Poalelungi, cu referire la obligațiile pozitive și negative ale statului prin prisma CEDO [132], V. Juc și S. Mîtcu privind activitățile nemilitare ale Organizației Tratatului Atlanticului de Nord [133]. Este relevantă lucrarea colectivă despre reprezentanțele organizațiilor internaționale în Republica Moldova [65], accentul fiind pus pe rolul crescând pe care îl au organizațiile internaționale ca instrumente de securitate colectivă, de cooperare economică și tehnică, de unire a eforturilor colective pentru soluționarea unor probleme stringente de interes comun [65, p.5]. Este fundamentată ideea organizațiilor internaționale din perspectiva activității diplomatice în lucrările lui A. Burian [134]. Organizațiile internaționale ca subiect al dreptului internațional este analizată în lucrarea colectivă a autorilor A. Burian, O. Balan și N. Suceveanu [135]. Un instrument util de lucru și o sursă bibliografică de reper pentru cercetarea noastră este lucrarea lui C. Ceban, axată pe dreptul organizațiilor internaționale [64].

Mai multe studii le regăsim publicate în revistele naționale științifice. Autorii O. Bontea se axează pe asemenea subiecte precum: apariția și evoluția istorică a organizațiilor internaționale [136, p.106-108], iar D. Ciobanu - pe rolul organizațiilor internaționale în societatea internațională contemporană [137, p. 93-98], și altele.

Relevante în acest sens sunt articolele autorului D. Ilașciuc privind colaborarea cu organizațiile internaționale în viziunea

formațiunilor social-politice din Republica Moldova, unde sunt analizate programele partidelor social-politice, identificându-se atitudinea lor față de organizațiile internaționale și constatându-se că aceasta depinde de scopurile politice, economice și sociale [59, p.190-197]. D. Ilașciuc și A. Ilașciuc examinează organizațiile internaționale în aspect teoretic, legat de evoluția și clasificarea organizațiilor internaționale. O atenție deosebită acordându-li-se Organizației Națiunilor Unite și activității Republicii Moldova în cadrul organizațiilor internaționale [60, p.61-80]. În contextul analizei apariției organizațiilor internaționale și rolul lor în politica statelor membre, Ilașciuc D. susține că: „Organizațiile internaționale sunt formate de către state acolo și atunci, unde și când necesitățile în această colaborare nu pot fi satisfăcute în cadrul unor forme organizaționale”, menționându-se rolul în creștere a organizațiilor internaționale în cadrul relațiilor dintre state [58, p.85-93].

La nivel național preocupările pentru diverse aspecte ale securității își fac apariția odată cu obținerea independenței și construirea propriei statalități. Comparativ cu abordările privind organizațiile internaționale, care sunt analizate preponderent din perspectiva dreptului internațional, cele ce țin de diferite aspecte ale securității sunt mult mai valorificate în domeniul științei politice. Tematica securității o regăsim în studiile autorilor, care direct sau tangențial tratează problematica dată. Primul nivel al cercetărilor îl reprezintă tezele de doctorat, urmat de un vast material didactic, realizat de cadrele științifico-didactice din instituțiile de învățământ superior. Dacă inițial acestea purtau un caracter teoretico-descriptiv, treptat se dezvoltă elementele analitice și comparative. Odată cu implementarea mai multor proiecte în Republica Moldova, se fortifică partea aplicativă și de expertizare a cercetărilor. Remarcăm, în acest sens, rapoartele publicate de sectorul ONG-ist. Astfel, la moment s-au conturat câteva direcții de analiză, precum cercetarea fundamentală ce abordează statutul

ontologic și epistemologic al relațiilor internaționale, fiind urmate de concepte de interes național, securitate națională și politică externă, fenomenele globalizării și regionalizării, terorismul și alți actori non-statali.

V. Juc dezvoltă un areal destul de extins al tematicii securității. Analizând securitatea națională și politica externă în contextul transformărilor structurale de sistem post război rece, concluzionează că Republica Moldova „s-a afirmat ca stat suveran și independent, inclusiv prin obținerea calității de titular în drepturi în cadrul mai multor organizații internaționale guvernamentale, iar obiectivele actuale constau în consolidarea lui prin realizarea deplină a intereselor naționale, edificate de sistemul de valori din societate și în stat, reflectă oportunitățile strategice de soluționat și sintetizează traiectoriile în baza cărora își concepe prezentul și viitorul” [43, p.183].

Cercetătorii V. Juc și V. Ungureanu analizează interesele geopolitice ale marilor puteri și impactul lor asupra securității naționale a țării noastre, afirmând că: „ Republica Moldova este o putere mică, a cărei securitate națională se dovedește a fi destul de vulnerabilă la amenințările și riscurile furnizate în urma impactului realizării sau tentativelor de realizare a intereselor geopolitice ale marilor puteri asupra acestei *zone-tampon* în care este poziționată.” Conjunctura geopolitică, care determină procesul de asigurare a securității naționale a Republicii Moldova, condiționează necesitatea evaluării relațiilor stabilite între diferiți actori influenți regionali și internaționali. „Republica Moldova, aflându-se într-un permanent proces de identificare a locului și rolului său în contextul geopolitic regional, adică a statutului său geopolitic, tinde să-și fixeze propriile obiective reieșind din necesitatea asigurării intereselor naționale, a căror realizare poate să se producă numai în contextul abordării pragmatice a proceselor geopolitice regionale și globale.” [45, p.128].

Cercetarea noilor transformări geopolitice regionale cu impact asupra sectorului de securitate națională a Republicii Moldova, precum și prezentarea noilor oportunități și soluții în diminuarea insecurității, sunt reflectate în studiile autorilor: V. Varzari, din perspectiva elaborării politicilor publice în domeniul securității naționale [138, p.7-29], V. Juc și V. Ungureanu, sub aspectul diversificării teoretice a conceptului de securitate [139, p. 29-54]. V. Cușnir examinează dimensiunea juridică a securității optând pentru armonizarea legislației naționale la cea a Uniunii Europene, inclusiv în materie de securitate [140, p. 54 -76], iar S. Sprincean dezvoltă în lucrările sale conceptul de securitate umană, din perspectiva ipotezei că problemele securității umane devin niște modalități de influență asupra procesului de adoptare a deciziilor politice strategice, cu impact asupra întregii populații [141, p. 77-94].

Aspecte de asigurare a securității naționale a Republicii Moldova în contextul agravării situației geopolitice din regiune sunt abordate de Gh. Căldare, care în urma studiului realizat vine cu relevante sugestii în acest sens, precum: elaborarea în regim de urgență a noii Strategii a Securității Naționale, care să țină cont de noile realități geopolitice; aprofundarea cooperării cu NATO, prin participarea în misiuni, pentru ca țara noastră să devină nu doar un consumator, ci și un furnizor de securitate; amplificarea colaborării cu SUA și UE în materie de securitate; desfășurarea unei campanii de informare privind necesitatea colaborării cu Ucraina și România în asigurarea securității regionale [142, p. 99-106].

Cu referire la analiza și practica securității naționale, N. Albu aduce drept argumente următorii factori: „declinul suveranității naționale, creșterea fără precedent a densității de interacțiune la nivel transnațional și explozia conflictuală a scenei internaționale, susținută de dinamica identitară, unde globalizarea amplifică problemele legate de securitate, încât ele s-au transformat în preocupare națională.” [44, p.9]. Axată pe analiza dimensiunii securității

naționale, autoarea concluzionează că „politica de securitate națională trebuie să țină cont de multitudinea pericolelor la adresa securității naționale și să pornească de la ideea că nici un stat nu este capabil să facă față pe cont propriu problemelor complexe actuale” [44, p.181].

Mai multe conferințe științifice au avut drept obiectiv al cunoașterii diverse aspecte ale securității. În ultimele serii de reuniuni academice se înscrie Conferința științifică internațională „Republica Moldova în contextul noii arhitecturi de securitate regională”, realizată sub egida Academiei Militare „Alexandru cel Bun” (15 mai 2015; 19 mai 2016), fiind luate în dezbatere riscuri, pericole, amenințări la adresa sistemului regional de securitate și capacitățile militare ale statelor din Europa de Est în noile condiții geopolitice [143] și probleme actuale ale științei militare și securității naționale [144].

Academia „Ștefan cel Mare” a coordonat multiple conferințe științifico-practice axate pe diverse aspecte privind cooperarea internațională și securitatea internă și cea externă a statului, precum: „Criminalitatea regională: probleme și perspective de prevenire și combatere” (25-26 mai 2005); „Prevenirea și combaterea crimelor transnaționale: probleme teoretice și practice” (6-7 octombrie 2005); „Cooperarea internațională a organelor de drept în prevenirea și combaterea criminalității transnaționale” (5-6 noiembrie 2009); „Probleme de prevenire și combatere a criminalității de către organele afacerilor interne în perioada recesiunii economice.” (15 octombrie 2009) și altele.

În cadrul acestora remarcăm articolul lui Șt. Stamatini privind riscurile și amenințările la adresa securității naționale, care atenționează asupra necesității de revizuire a Strategiei de Securitate Națională și a delimitării naturii riscurilor la care este expusă Republica Moldova. Făcând referință la evaluarea insuficientă a riscurilor ce duc la posibilitatea emergenței evenimentelor neprevă-

zute și necontrolate, un accent major este pus pe amenințarea separatistă a regimurilor obscure, care urmăresc indubitabil directivele externe impuse, iar veniturile ascunse depășind cu mult eficiența instituțiilor ce respectă legea. De asemenea, autorul accentuează pătrunderea fenomenului de crimă organizată în structurile administrative, economice și politice, punând în pericol dezvoltarea și funcționarea statului [145, p.215-220].

V. Armașu prezintă fenomenul terorismului nu doar ca factor de generare a insecurității la nivel de stat, ci și la nivel de regiuni întregi. Lupta eficientă împotriva terorismului este redată prin intermediul studierii naturii, genezei, structurii și mecanismelor de funcționare ale acestuia, examinându-se o serie de acțiuni ale grupărilor teroriste internaționale, întreprinse pe teritoriul Republicii Moldova și identificate de către Serviciul de Informații și Securitate [146, p.325-327].

Sinteza articolelor publicate în revistele științifice naționale din ultimii ani scoate în evidență un spectru larg al tematicii abordate, ce au anumite tangențe cu tema cercetată în studiul monografic. Remarcăm în acest context tratările conceptuale și sistemice elaborate de V. Juc privind trecerea de la bipolaritate la lumea postbipolară, unde se prezintă unele dificultăți ale comunității academice mondiale de a înțelege noua structură a sistemului internațional și a modelului nou de ordine mondială după sfârșitul Războiului Rece [147, p. 7-24].

În publicațiile sale, V. Ungureanu se axează pe fundamentarea și diversificarea teoretico-conceptuală a fenomenului războiului hibrid, unde se face o prezentare a transformărilor substanțiale a naturii conflictului militar de la luptele convenționale între armatele statale, spre conflicte neconvenționale și război hibrid, determinând schimbări ale organizării și structurii forțelor militare, ale modului de acțiune, ale tehnicii și mijloacelor de luptă, devenind tratat o nouă formă de amenințare la adresa securității

internaționale [148, p.25-37]. Mai multe publicații ale autorului V. Ungureanu analizează starea actuală de securitate a Republicii Moldova în contextul oportunităților integraționiste de orientare euroatlantică, fiind abordat statutul de neutralitate ca factor generator de insecuritate cu o necesitate de revizuire [149, p.31-43]. Totodată, se axează pe analiza interacțiunilor dintre statele individuale în sfera cooperării, în condițiile amenințării politico-militare, precum și în contextul reconfigurării geostrategice a mediului de securitate regională [150, p.25-36].

Corelația dintre securitatea umană și securitatea națională este dezvoltată de N. Albu prin preocuparea pentru asigurarea securității individului la nivel național și internațional, prin acordarea priorității persoanei ca scop principal în procesul de dezvoltare a unei societăți. De asemenea, supune evaluării dimensiunile complementare ale securității umane pentru evidențierea integrării conceptului de securitate umană în politicile naționale de securitate a statelor [151, p.71-87].

Importanța societății civile și a grupurilor de presiune pentru asigurarea securității proceselor decizionale este elucidată de S. Sprincean din perspectiva formării și fortificării grupurilor de interese și de presiune ca emanații ale societății civile în contextul identificării rolului acestora în procesele complexe de adoptare și executare a deciziilor cu impact social și a politicilor de stat [152, p.85-98].

S. Cebotari vine cu o contribuție importantă la studierea intereselor geostrategice ale Federației Ruse în spațiul Est-European în contextul formării noii arhitecturi geopolitice, inclusiv determinarea dimensiunilor strategiilor de realizare a intereselor geostrategice în spațiul Est-European și sud-caucazian, inclusiv în Republica Moldova [153].

Conflictul Transnistrean continuă să fie prima sursă de insecuritate pentru Republica Moldova. Doctorul în filosofie I. Rusanu de publica mai multe studii, unde discută despre problemele de

securitate ale statului, inclusiv examinează realitățile politice ale conflictului din stânga Nistrului [154, p.38-45].

În cadrul Conferinței științifice internaționale dedicate celei de-a XX-a aniversări a Facultății Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative „Știința politică și societatea în schimbare” regăsim mai multe subiecte ce au tangență cu studiul nostru. Analiza comprehensivă a factorului islamic în contextul extremismului religios este realizată de C. Ejoy, care definește o gamă largă de termeni utilizați în acest domeniu de cercetare [155, p.431]. Probleme și priorități în colaborarea Republicii Moldova cu Uniunea Europeană este subiectul analizei realizate de Gh. Căldare, care se axează pe analiza implementării aspectelor Acordului de Asociere a Moldovei cu Uniunea Europeană și a Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător și propune anumite facilități de cooperare între structurile europene și cele moldovene [156, p. 377-386].

Radicalizarea islamică ca o amenințare în evoluție este tratată de T. Busuncian, care identifică mecanismele de recrutare ale islamiștilor în Europa de Sud-Est, în special în contextul în care Republica Moldova devine un teritoriu tot mai atrăgător pentru imigranții din alte țări [157, p. 545]. În continuare, V. Mija se axează pe riscurile contemporane la adresa securității naționale a Republicii Moldova, supunând unei analize empirice securitatea națională și politica de neutralitate a Republicii Moldova, examinând evoluția a două subsisteme independente internaționale din cadrul relațiilor internaționale: Uniunea Europeană și NATO, pe de o parte, și CSI și uniunea vamală, pe de altă parte [158, p.609]. Tot în acest context remarcăm contribuția cercetătorului A. Ejoy în identificarea și aplicarea instrumentelor *soft power*, utilizate de state în formarea imaginii sale pe arena internațională, prin prisma exemplificării Chinei, Italiei și Braziliei [159, p.423-430].

Impactul reformării organelor securității statului ale Republicii Moldova asupra conștiinței cetățenilor este studiat de cercetătorii

M. Benchechi și A. Munteanu prin prisma imaginii instituționale create în societate, precum și a imaginii acestora în mass-media [160, p.87-94]. Abordarea teoretică a diplomației multilaterale internaționale și a conceptului de legitimitate al organizațiilor internaționale este discutat de S. Stejaru, subliniind că domeniul este în continuă dezvoltare, iar multe forme ale sale apar în mod constant [161, p.506].

În baza studierii istoriografiei organizațiilor internaționale din perspectiva contribuției la asigurarea securității prezentăm următoarele generalizări:

Factorii care au condus spre apariția organizațiilor moderne sunt de ordin social, politic și economic. Fenomenul organizațiilor internaționale s-a produs ca rezultat al interacțiunilor ascendente dintre state. Organizațiile internaționale oferă statelor posibilitatea de a aborda împreună probleme comune într-un cadru decizional unic. Cooperarea internațională multilaterală constituie fundamentul unui sistem mondial stabil.

Teoriile organizațiilor internaționale s-au conturat ca răspuns la necesitatea explicării locului și rolului organizațiilor internaționale într-o lume dinamică și în schimbare continuă. Balanța teoretizărilor raportului stat-națiune/organizații internaționale tinde să se încline în favoarea organizațiilor internaționale.

Nevoia de cooperare se resimte cel mai mult în domeniul securității. Natura complexă a amenințărilor, riscurilor și pericolelor cu care ne confruntăm necesită o abordare coordonată și utilizarea unor resurse ce nu mai pot fi puse la dispoziție chiar și de cele mai puternice state.

Problematica organizațiilor internaționale de securitate se plasează în centrul discuțiilor comunității internaționale. A face o diferențiere clară între organizațiile internaționale de securitate și de alt tip este destul de dificil, întrucât însăși definirea domeniului securității ridică mari semne de întrebare, iar caracteristicile

securității se modifică în funcție de schimbările intervenite în mediul de securitate.

Organizațiile internaționale de securitate sunt o parte structurală activă, uneori decisivă, a mediului transnațional al politicii mondiale. Dezvoltarea componentei de securitate se constată în cadrul mai multor organizații internaționale. Se produce extinderea organizațiilor internaționale, ceea ce conduce spre transformarea statutului acestora dintr-o organizație regională în una globală, consolidându-și influența în lume ca actor colectiv internațional.

Pentru Republica Moldova, importanța politică a organizațiilor internaționale este în creștere. Relațiile Republicii Moldova cu organizațiile internaționale reprezintă una dintre prioritățile politicii externe a statului pe agenda internațională, prioritar fiind strategiile de securitate. În conjunctura creată, Republica Moldova trebuie să se adapteze noilor situații politice mondiale și să răspundă adecvat în baza priorităților securității interne și externe.

2. REPERE TEORETICO-METODOLOGICE DE CERCETARE A ORGANIZAȚIEI INTERNAȚIONALE INTERPOL

Organizațiile internaționale în contextul proceselor ascendente de globalizare au un rol incontestabil în orientarea și reformarea sferei de securitate. Acestea, pe lângă funcțiile sale tradiționale de finanțare, consiliere, sensibilizare, formare, își asumă responsabilitatea reglementării și coordonării politicilor de securitate. Totodată, oferă un canal de comunicare între diferite țări, guverne și societăți, precum și între alte organisme internaționale și toți cei implicați în gestionarea, reforma și construirea unei noi arhitecturi a securității globale.

Implicarea organizațiilor internaționale în reforma securității a început să fie evidentă în anii 1990, iar conducerea sferei de securitate a fost privită ca un element important al proiectelor de organizare, gestionare și reconstrucție a lumii post război rece. INTERPOL-ul s-a implicat prin rețeaua polițienească globală în lupta împotriva terorismului și a altor infracțiuni grave transnaționale. Cooperarea asigurată de INTERPOL a devenit vitală pentru securitatea cetățenilor, fie că aceștia sunt acasă sau în străinătate. Prin conectarea poliției la nivel global INTERPOL-ul securizează lumea. Impactul atacurilor teroriste și amenințările emergente au schimbat pentru totdeauna lumea, dar și cerințele pentru o poliție internațională.

2.1. Caracterul instituțional-funcțional al organizației internaționale INTERPOL

Organizația internațională INTERPOL își desfășoară activitatea în condițiile urgenței și diversificării diferitor amenințări, riscuri și pericole. Globalizarea a transformat natura criminalității

și a nevoii de securitate. Sistemele naționale de securitate nu mai sunt adecvate pentru a face față globalizării criminalității, care a ajuns să includă domenii foarte complexe și interdependente, precum ar fi terorismul, criminalitatea informatică și financiară, traficul de droguri și ființe umane etc. Dimensiunea transnațională a crimei sec. XXI impune un răspuns global. INTERPOL-ul face reală cooperarea internațională în vederea combaterii terorismului, criminalității informatice, criminalității organizate și emergente. Alături de alte organizații internaționale, se implică activ în procesele de reformare a sferei de securitate.

După atentatele teroriste din 11 septembrie 2001, organizația își reconfigurează strategiile sale de securitate. „Noul INTERPOL nu este doar o colecție de baze de date și rețele de comunicații”, declara ex-secretarul general Ronald K. Noble reprezentanților naționali la Adunarea anuală a INTERPOL din 2002. Organizația s-a plasat în fruntea procesului de cooperare, coordonare și construire a unei noi arhitecturi a securității globale. Paralel cu ocupațiile sale tradiționale, organizația dezvoltă direcții inovaționale, unde cunoașterea ghidează întreaga activitate. Funcționând în relație cu diverși formatori de securitate și insecuritate, pentru INTERPOL „global” nu înseamnă peste tot, dar oriunde în cadrul acestor relații. Se produce un etos politic comun prin numeroase întâlniri, conferințe, formări etc. „Datorită INTERPOL-ului poliția globală se dezvoltă dintr-un amestec distinct al instrumentelor juridice, al justificărilor bazate pe nevoi și scopuri comune și cooperare concentrată în cadrul unei asamblări umane și tehnologice.” [162, p. 231-261]. Este un experiment demn de remarcat în dezvoltarea unui cadru comun de funcționare, unde poliția globală a găsit modalitatea de a acționa prin vasta gamă de mecanisme naționale de aplicare a legii. INTERPOL-ul s-a schimbat și s-a asimilat în contexte de acțiuni eterogene, din parteneriate cu Tribunalele Penale Internaționale și cu o serie de entități ale Organizației Națiunilor Unite, transformându-se într-o structură complexă și fle-

xibilă de securitate, furnizoare de strategii de securitate. Adaptarea capacităților tehnologice și umane ale organizației la formele specifice naționale de activitate a poliției sunt ceea ce numește Stalcup M. partea „globală” a „familiei INTERPOL” [162, p. 231-261].

INTERPOL-ul este exemplul unei organizații care a experimentat. Noile provocări cu care se confruntă poliția a impus organizația să răspundă eficient la amenințările mereu în schimbare. În acest sens, Ronald K. Noble în discursul său ținut în cadrul celei de a 73-a Adunare Generală a INTERPOL declara: „Împărtășim o povară grea. În mare măsură, bunăstarea societății depinde de succesul nostru. Noi avem obligația de a face față acestei responsabilități, încercând în mod constant să găsim noi modalități de combatere a criminalității. Deși nu există nici o garanție pentru succes, însă nu putem rămâne inactivi. Trebuie să acționăm!” [163].

În pofida creșterii importanței INTERPOL-ului în calitate de actor al sferei de securitate internațională, organizația este structurată ca o rețea informală de oficiali naționali. Este stabilită în afara unei convenții interguvernamentale. O parte din activitățile sale sunt informale și se bazează pe norme neobligatorii, principiul fundamental fiind participarea și cooperarea voluntară a membrilor săi.

Caracterul instituțional-funcțional al unei organizații internaționale poate fi clasificat în funcție de accentul pe care îl acordă unui anumit mod de acțiune sau de natura specializată a preocupărilor, de particularitățile ce țin de orientarea geografică sau distribuirea calității de membru. Discuțiile asupra criteriilor de clasificare și a tipologiilor organizațiilor internaționale continuă.

Aplicând criteriile de tipologizare ale OI, propunem tipologia organizației supuse cercetării. Astfel, în funcție de criteriul natura juridică și statutul de membru, OIPC INTERPOL este o organizație internațională interguvernamentală, având la bază uniunea de state sau instituții statale create pe baza unui acord internațional între state sau de către instituții autorizate. Aria geografică a activităților organizației se derulează la nivel global (fiind deschisă pentru acti-

vitatea tuturor statelor lumii); la nivel regional (fiind orientată pentru consolidarea activităților statelor la nivel regional); la nivel sub-regional (organizând statele în realizarea proiectelor, în funcție de localizarea problemei) și național (prin rețeaua Birourilor Naționale Centrale INTERPOL din cadrul statelor membre).

În funcție de cercul participanților, OIPC INTERPOL dezvoltă relații universale (membri ai cărora sunt practic aproape toate statele lumii); regionale (membri ai cărora sunt statele situate într-o anumită regiune geografică a lumii); subregionale (membri ai cărora sunt grupuri de state din interiorul regiunii geografice); interregionale (participă state din diferite regiuni geografice ale lumii). Competențele dezvoltate de organizație sunt de natură interstatală, care nu limitează suveranitatea statelor membre. Examinarea funcțiilor exercitate de organizația analizată ne determină să le ierarhizăm după prioritatea aplicabilității acestora drept: informaționale, operaționale, normative, consultative, de cooperare, la care putem adăuga și cele ce țin de asigurarea securității, ca rezultat al emergenței riscurilor asimetrice. Criteriul de asociere ai noilor membri este semideschis, decizia de asociere se ia prin majoritatea de voturi a statelor membre. Domeniul de activitate demonstrează atribuții pentru acțiuni speciale, precum este cea de combatere și prevenire a criminalității organizate internaționale.

A elabora o schemă de clasificare comprehensivă și o tipologie exhaustivă este destul de dificil, ca rezultat al multitudinilor de definiții și a lipsei de claritate conceptuală asupra varietății de forme organizaționale, care funcționează într-un context transnațional. Această schemă de criterii identificate ne-a permis să urmărim modul în care organizația s-a dezvoltat, direcția în care a evoluat și oportunitățile care se deschid în fața acesteia.

La nivel global, INTERPOL-ul oferă trei funcții de bază: 1. Furnizează servicii de comunicații securizate pentru o poliție globală; 2. Furnizează servicii de date și baze de date pentru poliție; 3. Furnizează servicii operaționale de sprijinire a poliției.

Direcțiile prioritare de activitate ale INTERPOL-ului se schimbă în funcție de sursele de insecuritate ce apar. Ronald K. Noble în 2004 vorbea despre faptul că organizația își întemeia activitățile pe cinci direcții prioritare: traficul de ființe umane și pornografia infantilă pe Internet, droguri și organizații criminale, securitatea publică și terorismul, criminalitatea financiară și înalt tehnologică și serviciile de investigații operative [163]. Pentru perioada curentă Cadrul strategic 2017-2020 servește ca o foaie de parcurs pentru activitățile globale ale INTERPOL. Conținând viziunea, misiunea, valorile și obiectivele organizației, este conceptul prin care toate activitățile sunt definite, executate și evaluate. Stabilit pentru o perioadă de patru ani, Cadrul strategic este aprobat de organul suprem de conducere al INTERPOL, Adunarea Generală.

Obiectivele strategice ale organizației sunt:

1. Servește ca centru de informare la nivel mondial pentru cooperarea în domeniul aplicării legii. Schimbul de informații privind poliția se află în centrul mandatului INTERPOL. Se administrează canale de comunicare sigure care leagă împreună Birourile Naționale Centrale din toate țările membre cu alte agenții și parteneri autorizați și care oferă acces la o serie de baze de date criminale. Se lucrează la consolidarea acestei infrastructuri tehnice, la extinderea accesului la serviciile organizației și la permiterea interoperabilității cu alte sisteme informaționale relevante. De asemenea, susține țările membre în îmbunătățirea calității schimbului de date și în realizarea analizelor, pentru a permite comunității de aplicare a legii să ia decizii tactice, operaționale sau strategice bine informate [164].

2. Oferă capacități de ultimă oră pentru poliție, care sprijină țările membre în lupta și prevenirea infracțiunilor transnaționale. Un număr mare de capacități de poliție - cum ar fi criminalistica și instruirea - stau la baza celor trei programe globale de combatere a criminalității (combaterea terorismului, criminalitatea informatică și criminalitatea organizată și emergentă). Organizația caută

să servească drept catalizator pentru eforturile de aplicare a legii la nivel global, regional și național. În special, colaborează direct cu Birourile Naționale Centrale și agențiile specializate, dar și cu grupuri multidisciplinare, pentru a deveni un centru recunoscut pentru oferirea de expertiză, facilitarea schimbului de bune practici și găzduirea facilităților de formare. În cele din urmă, aceste capacități se vor combina pentru a obține cel mai bun rezultat operațional [164].

3. Conduce abordări inovatoare la nivel mondial privind poliția. Organizația se angajează să îmbunătățească instrumentele și serviciile pe care le oferă și să acționeze ca un incubator pentru cercetare și dezvoltare de soluții și standarde pentru poliția internațională. Depune efortul să se asigure că inovarea devine parte a culturii interne de lucru, susținută la toate nivelurile organizației. De asemenea, va consolida rolul de *think-tank* global al poliției și un forum de schimb la nivel de experți, cu accent pe tendințele viitoare și pe previziunea strategică [164].

4. Maximizarea rolului INTERPOL în cadrul arhitecturii globale de securitate. Acest obiectiv urmărește să pună capăt lacunelor de informații din arhitectura securității globale, să consolideze cooperarea între sectoarele și entitățile relevante și să sporească gradul de conștientizare și sprijin politic pentru programele INTERPOL. Organizația caută să federalizeze comunitatea internațională în jurul obiectivelor comune privind securitatea și să fortifice livrarea la nivel regional și la nivel local de programe și capacități pentru atingerea obiectivelor respective. Acest lucru ar putea necesita, de asemenea, consolidarea bazelor juridice ale organizației pentru furnizarea mai eficientă a serviciilor [164].

5. Consolidarea resurselor și a structurilor de guvernanță pentru o performanță operațională îmbunătățită. Pentru a ține pasul cu evoluția procesului de aplicare a legii, organizația continuă să-și modernizeze structurile și procesele pentru a asigura livrarea eficientă a capacităților și serviciilor. INTERPOL își va concentra

eforturile pe implementarea unui model de finanțare durabilă pentru organizație, abordând riscurile la nivel organizațional, promovând gestionarea schimbărilor, înaintând o strategie durabilă de resurse umane și reevaluând cadrul de guvernantă [164].

Lupta globală împotriva criminalității transnaționale și a terorismului este eficientă dacă informațiile internaționale ale poliției pot fi direct împărtășite la toate nivelurile: locale, regionale, naționale și internaționale. Mediul de securitate internațional este în continuă schimbare, iar crimele devin din ce în ce mai sofisticate. Răspunsul INTERPOL la amenințările în schimbare a transformat organizația într-o structură globală mult mai operațională de aplicare a legii. Totodată, a fortificat rolul BNC în cadrul organizației și la nivelul statelor membre, îmbunătățind capacitatea de răspuns la crimele din ce în ce mai interdependente și transnaționale.

În noua arhitectură de securitate globală, INTERPOL-ul se poziționează drept un furnizor de strategii inovative de securitate în statele membre. Organizația acționează într-o arie globală, una dintre trăsăturile distincte ale acesteia fiind absența unei clarități între ceea ce este legal și ilegal. În condițiile anarhiei în sistemul internațional, notificările roșii sunt calificate drept manifestare a unei puteri administrative internaționale „soft” (fără caracter obligatoriu), dar care în anumite condiții poate fi „hard” (împrumutând forța juridică din legea extrădării).

Cele mai multe dezbateri contradictorii referitoare la activitatea organizației fac referință la notificările roșii, ce solicită reținerea sau arestarea unei persoane pentru ulterioara extrădare. Anunțurile și difuzările pot fi mult mai controversate decât ar putea părea la prima vedere, precum avertizările de a persecuta refugiații politici. Astfel, notificarea INTERPOL poate fi uzată pentru a priva pe cineva de libertate, pe când acea persoană are nevoie de protecție.

Cu referire la OIPC INTERPOL, Annie Kowalewski, cercetător în politici externe și de apărare la Centrul de studii de securitate de la Universitatea din Georgetown, își exprimă îngrijo-

rarea cu privire la faptul că resursele INTERPOL pot fi abuzate. „Problema dată provine din ocuparea unor funcții de decizie în cadrul organizației de către cetățenii unor state-membre, care pe parcursul carierei proprii au fost implicați în urmărirea persecutării unor persoane din considerente politice. Această situație reflectă preocupările privind siguranța și transparența operațiunilor INTERPOL. În prezent, organizația oferă mai multe oportunități statelor membre prin resursele sale, pentru extinderea eforturilor autorităților naționale pe plan internațional, în pofida Constituției INTERPOL care interzice orice fel de intervenție în politica internă. Această tendință îngrijorătoare evidențiază necesitatea ca INTERPOL să facă schimbări structurale pentru a evita astfel de situații și combaterea mai eficientă a criminalității internaționale, nu a disidenților politici.” [165].

Tot în acest context, Annie Kowalewski [165] susține că „desori Secretariatul General al INTERPOL nu dispune de resurse pentru a determina în mod eficient dacă o căutare efectuată prin intermediul rețelei globale de comunicații ale INTERPOL este motivată politic și nu de o infracțiune. Cauza se reflectă în lipsa statului de drept în statul membru care generează căutarea. Riscul este că autoritățile naționale din aceste state membre caută să utilizeze posibilitățile INTERPOL pentru aplicarea unor forme de persecutare înaintea procedurilor judiciare, cum ar fi: înghețarea conturilor bancare, reținerea, interdicția de a părăsi țara sau extrădarea.” Conform legislației internaționale actuale, persoanele care sunt îngrădite de libertatea de mișcare fără a fi acuzate în mod oficial printr-un proces corect reprezintă o încălcare a drepturilor lor garantate prin Declarația Universală a Drepturilor Omului și Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice. Datorită acestei lipse adecvate de vigilență, consecințele posibilităților INTERPOL pot conduce astfel la abuzuri grave ale drepturilor omului [166].

Cercetările recente arată că aproape jumătate din căutările efectuate prin intermediul rețelei globale de comunicații INTER-

POL au fost solicitate de statele considerate cele mai corupte de „Indicele global al corupției” al Transparency International [167]. În trecut, China, Iran, Pakistan, Tunisia, Bahrain, Sri Lanka și Rusia au fost toate în vizorul comunității internaționale pentru abuzul sistemului de căutare al INTERPOL. Întrucât personalul superior al INTERPOL are datoria de a se asigura că activitățile organizației sunt în conformitate cu deciziile Adunării Generale și că au un contact direct și constant cu Secretariatul General, personalul INTERPOL ales dintr-o țară membru ce abuzează de resursele organizației prin inacțiune, în cel mai bun caz, și, în cel mai rău caz, să militeze în mod activ pentru urgentarea unor solicitări. În timp ce astfel de cadre își reafirmă angajamentul față de utilizarea cu bună credință a resurselor organizației, prin arestarea disidenților politici și a refugiaților în străinătate, pune astfel sub semnul întrebării traiectoria lor profesională [165].

Cu toate acestea, susține Annie Kowalewski, utilizarea abuzivă a resurselor INTERPOL nu ar trebui să determine organizația să devină exclusivă, permițând doar statelor cu un anumit standard de transparență și supremație a legii să aibă acces la serviciile sale sau să îl prezideze. INTERPOL își propune să faciliteze cooperarea internațională chiar și atunci când relațiile diplomatice nu există între anumite țări în spiritul Declarației Universale a Drepturilor Omului. Având în vedere acest scop, INTERPOL trebuie să echilibreze nevoia de a oferi comunității internaționale acces la instrumente și servicii pentru desfășurarea eficientă a activității, asigurându-se că acestea nu sunt abuzate în scopuri politice. Există trei modalități prin care INTERPOL poate atinge acest echilibru, afirmă Annie Kowalewski [165].

În primul rând [165], INTERPOL trebuie să devină responsabil față de o instanță sau un organ de arbitraj transparent și imparțial. În prezent, INTERPOL are propriul corp de apel, avocați pentru drepturile omului, funcționari publici și experți regionali, care ajută la stabilirea faptului dacă solicitările sunt legitime [168].

Uneori, organele de apel analizează de sine stătător solicitările suspecte, iar alteori se conformează deciziilor unor terți. Cu toate acestea, organele de apel nu au capacitate proprie de investigație și sunt nevoite să ia în considerare doar solicitările pe baza informațiilor furnizate de autoritățile naționale. În plus, organismul nu are o metodă sistematică de filtrare a solicitărilor în momentul în care ajung, ceea ce permite anumitor state membre să abuzeze de resursele puse la dispoziție. O instanță sau un organ de arbitraj terț ar oferi un proces clar de contestare a solicitărilor și va lua în considerare fiecare solicitare de la caz la caz, precum și remedierea oricărui abuz [169].

În al doilea rând [165], INTERPOL ar trebui să publice concluzii anuale referitoare la numărul solicitărilor transmise din motive politice și din care state membre acestea au generat. Această măsură ar permite capacitatea de răspundere publică atât a INTERPOL-ului, cât și a statelor membre emițătoare de solicitări, descurajându-le să mai utilizeze resursele organizației pentru a-și exercita obiective politice sau pentru a emite solicitări din alte motive decât încălcările legale internaționale [167].

În cele din urmă [165], INTERPOL ar trebui să-și coordoneze mai bine observațiile și concluziile cu alte organisme internaționale, cum ar fi Organizația Națiunilor Unite. Au existat câteva cazuri în care INTERPOL a emis solicitări de căutare împotriva persoanelor care au fost declarate refugiate politic de către ONU, cum ar fi cazul activistului politic iranian Abdul Rasoul Mazraeh. În pofida statutului lui Mazraeh, oficialii iranieni prin INTERPOL l-au declarat drept fugar și guvernul sirian l-a deportat în Iran, unde a fost închis și torturat. Astfel de încălcări ar putea fi evitate dacă INTERPOL ar fi împărțit bazele sale de date sau ar fi verificat informațiile sale cu listele altor organizații de refugiați pentru a determina statutul persoanelor implicate [165].

În cazul în care INTERPOL este predispus pentru prevenirea și combaterea criminalității prin intensificarea cooperării și a ino-

vării în materie de securitate, atunci ar trebui să îmbunătățească diligența privind sistemul de solicitări. Acest lucru ar fi vital pentru a împiedica statele membre să abuzeze de resursele organizației sau pentru a permite cadrelor alese să acorde prioritate intereselor naționale în fața misiunii INTERPOL.

Mario Savino, conferențiar universitar la Universitatea Tuscia din Italia, în analizele sale științifice se axează pe dreptul administrativ european și global, transparența reformelor administrative, combaterea terorismului și migrația. Dezvoltă cazul notificărilor roșii INTERPOL din perspectiva dreptului administrativ global „*soft powers*” [170, p. 263-336]. Face referință la cazurile notificărilor roșii, care au avut drept impact lezarea libertății personale și controlul administrativ în Kazahstan, controlul politic în cazul Asociației Mutuale Israeliene din Argentina (AMIA), când în urma unui bombardament terorist în 1994 a Centrului comunității evreiești din Buenos Aires au fost uciși 85 de persoane și 300 rănite. Cazul AMIA este considerat, probabil, cel mai contestat în toată jurisprudența INTERPOL-ului. Controversatul magistrat argentinian Judge Galeano acuză guvernul Iranului de coordonarea bombardamentului. Biroul Național Central Argentinian INTERPOL publică în repetate rânduri notificări roșii în legătură cu cazul. Anunțurile inițial se refereau la opt cetățeni iranieni și un cetățean libanez, toți suspectați de implicare în greva din 1994. Guvernul iranian critică atât ancheta efectuată în Argentina, cât și decizia Comitetului Executiv al INTERPOL, respingând-o ca parte a „unui complot sionist”. Disputele dintre Guvernele Argentinei și Iranului continuă și până în prezent prin emiterea notificărilor roșii și învinuirii reciproce [170, p. 263-336].

În contextul analizei date, remarcăm un șir de publicații ale autorilor americani care analizează colaborarea cu OIPC INTERPOL din perspectiva intereselor naționale ale SUA, pronunțându-se critic asupra practicii organizației ce prevede transmiterea mesajelor de către statele membre fără revizuirea lor în prealabil. Astfel, se

necesită o conlucrare la nivel internațional în vederea reformării sistemului de comunicare INTERPOL și stabilirii unui mecanism de raportare anuală, furnizată de către birourile naționale centrale. Această cerință reiese din faptul că nu toate statele membre INTERPOL reprezintă democrații în care se respectă legea cu strictețe, pronunțându-se asupra limitării accesului pentru aceste națiuni la informațiile referitoare la cetățeni străini [171].

Un potențial insuficient valorificat de INTERPOL este nesolicitarea de către organizație a respectării democrației și practicii supremației legii ca pe o condiție de aderare. Fără ca să vrea, INTERPOL oferă posibilitatea statelor membre autocrate de a-i exploata serviciile ca pe niște instrumente de represiune. În prezent, autocrațiile recurg la învinuirea oponentilor politici de infracțiuni financiare, iar INTERPOL întâmpină greutăți în respectarea Constituției sale pe problema dată. Astfel de situații necesită a fi preîntâmpinate pentru a nu duce la persecutarea persoanelor nevinovate. Un stat democratic este supus unui anumit risc fiind membru al unei organizații internaționale în care se regăsesc și state cu regimuri autocrate și anume, autocrațiile pot accesa informații cu privire la cetățenii statelor democratice. În acest sens, statele democratice sunt puse în situația să ceară de la organizațiile internaționale în care sunt membre cerințe de respectare a legilor și valorilor democratice ca o condiție de a deveni membru al organizației și a beneficia de serviciile acesteia [171].

În opoziție cu cele expuse, ne exprimăm propria opinie. În condițiile când SUA asigură partea majoritară a bugetului anual al organizației și fiind țara care a contribuit substanțial la devenirea OIPC INTERPOL la statutul său de astăzi, considerăm justificate cerințele acesteia privind promovarea valorilor democratice în activitatea organizației. Însă, participarea în cadrul OIPC INTERPOL reprezintă pentru multe state o chestiune de interes național. Pentru țările sărace, în mare parte canalele de comunicare ale OIPC INTERPOL facilitează cooperarea internațională direcționată spre

lupta contra criminalității, racordarea la standardele internaționale ale asigurării securității la nivel național, regional și global.

Criticile aduse privind utilizarea instrumentelor organizației în concurența economică mondială dintre marile puteri, lupta pentru resursele naturale, împiedicarea activității unor reprezentanți ai companiilor de extragere, import și export, dominarea pieței financiare etc. [172] și mai recente învinuiri privind notificările oligarhilor politici din Ucraina relevă dificultatea în delimitarea elementului criminal de prevederile articolele 2 și 3 ale Constituției INTERPOL.

Având în vedere numărul de notificări și înștiințări emise de INTERPOL, ponderea cazurilor problematice este destul de mică. Acestea au tendința de a fi readuse în discuție periodic și nu se observă o creștere semnificativă. De exemplu, în 2010, Comisia pentru controlul fișierelor INTERPOL a primit doar 201 cereri de la persoanele menționate în aceste fișiere și doar 123 de plângeri, 46% din acestea rezultând doar în urma alterării informațiilor sau al site-ului web al organizației.

Oferirea posibilității de a obține o reprezentare legală pentru a contesta o notificare INTERPOL poate preveni eficient apariția unor eventuale cazuri problematice. De asemenea și procedurile de revizuire a cererilor ce pot implica art. 3 sunt neclare. În 2010, Biblioteca de drept a Congresului SUA a publicat un raport privind notificările INTERPOL, procesul de emitere al acestora și statutul legal în diferite jurisdicții. Astfel, s-a arătat că legitimarea notificărilor trebuie să depindă de membrii organizației. Deși există careva mecanisme de evaluare a unei notificări pe faptul dacă încalcă sau nu art. 3 al Constituției INTERPOL, acestea nu sunt publice și fac parte din procesele interne ale organizației. Deoarece nu se cunosc multe lucruri despre procesele interne ale organizației, opacitatea acestora nu oferă încredere în afirmațiile precum că numărul cazurilor problematice reprezintă o parte neînsemnată din total.

Mai mult ca atât, INTERPOL își exprimă regretul pentru numărul în creștere al cererilor de emiteră a notificărilor motivate politic. În 2010 a fost adoptată o rezoluție în legătură cu creșterea numărului de cereri pentru notificări pe cazuri ce țin de genocid, crime contra umanității și crime de război. În rezultat, astfel de cereri se acceptă doar de la tribunale internaționale și entități stabilite de către Consiliul de securitate al ONU. În cazul în care un stat membru generează o astfel de cerere îndreptată către un cetățean al altui stat membru, ultimul are la dispoziție 30 de zile pentru a contesta cererea până la emiteră notificării [173].

Numărul mare de notificări emise de către INTERPOL face dificilă analiza lor și sesizarea în caz de nerespectare a art. 3 al Constituției sale. Consorțiul internațional al jurnaliștilor de investigație a analizat notificările roșii ale INTERPOL, publicate la 10 decembrie 2010. Acesta în număr de 7.622 au fost emise la cererea a 145 de țări. Aproximativ un sfert dintre acestea proveneau din țări cu restricții severe asupra drepturilor politice și a libertăților civile. Aproape jumătate erau provenite de la națiuni denumite drept corupte de observatorii Transparency International [174].

Comentând pe marginea celor expuse anterior, afirmăm că problema rezidă în faptul că INTERPOL operează în baza egalității dintre toți membrii săi, presupunând că toate notificările generate de aceștia sunt valide în mod egal. Eforturile de ameliorare a acestei situații din partea organizației sunt aparent sincere însă, problema persistă și va persista atât timp cât nu vor exista condiții minime de aderare și toți membrii vor beneficia de încredere în măsură egală.

Cu referire la Republica Moldova, sursele mass-media au furnizat mai multe informații referitoare la emiteră de către INTERPOL a notificărilor de urmărire internațională a controversatelor figuri politice și de afaceri locale: „Ziarul de Gardă” relatează cum a scăpat Baghirov de INTERPOL [175], iar „Timpul” despre Victor Țopa [176] și Valeriu Guma [177], căutați de INTERPOL. Tot-

odată, diverse portaluri și bloguri periodic comentează situațiile controversate apărute în activitatea organizației.

În ultimul deceniu s-a produs o literatură imensă, care își face loc pe segmentul ideilor teoretice privind organizațiile internaționale, ce elucidează spectrul deplin al rolului diferitor tipuri de organizații internaționale și ale guvernării globale. Cercetările tematice asupra studierii elementelor dirijării globale și regionale scot în evidență aspecte ale legalității, coordonării și subordonării, transparenței financiare, eficacității normelor, regulilor și altor aspecte. Tipologia organizațiilor internaționale reprezintă distincția între multe tipuri de organizații și gradele acestora de internaționalizare. Organizațiile internaționale se disting prin caracterul lor hibrid, dependent, semiautonom, eterogenitatea apartenenței, complexitatea structurală, orientarea funcțională, extinderea regională și mai recentă - cea globală.

În Anuarul organizațiilor internaționale, furnizat de Uniunea Asociațiilor Internaționale (UIA), sunt incluse peste 68.000 profiluri ale organizațiilor internaționale, dintre care 38.000 sunt active, iar 30.000 latente din 300 de țări și teritorii, inclusiv interguvernamentale (OIG) și organizații non-guvernamentale internaționale (OING). Aproximativ 1.200 organizații noi sunt adăugate în fiecare an în baza de date.

Organizațiile internaționale de la primele forme de manifestare și până în prezent demonstrează o evoluție ascendentă atât cantitativă, cât și calitativă. Efortul comun al statelor naționale și organizațiilor internaționale au contribuit la soluționarea multiplexelor probleme. Provocările cu care se confruntă lumea modernă astăzi determină necesitatea de a eficientiza conlucrarea statelor naționale cu organizațiile internaționale.

Organizațiile internaționale deja au depășit etapa când reprezentau doar un instrument de colaborare interstatual. Viziunea inovațională a autorilor M.P. Karns și A. Karen este că birocrățiile organizațiilor internaționale au dreptul de a adopta regulile de joc

și de a exercita puterea, existând riscul ca acestea să fie preocupate doar de propriile reguli elaborate, care nu răspund realității, sunt ineficiente și conduc spre prejudicierea rezultatelor. Au trebuit diferite interpretări critice asemenea activității ale organizațiilor internaționale precum intervenția Fondului Monetar Internațional în economiile naționale, incapacitatea subdiviziunilor Organizației Națiunilor Unite de a elabora recomandări și interveni prompt în situațiile de criză la nivel internațional. Influența organizațiilor internaționale constă nu doar în cunoștințele acumulate în materie de expertiză, dar și în capacitatea de a identifica problemele, a le înainta pe agenda zilei și a desfășura tehnologiile intelectuale [178].

Organizațiile internaționale demonstrează o prezență tot mai presantă în sistemul global. Sunt create și susținute de statele cu o economie puternică. Fapt care apriori presupune lobby-zarea intereselor acestora la nivel internațional. Astfel, dinamica creșterii birocrăției globale și impactul acesteia asupra procesului democratic tot mai des devin subiect al abordărilor teoretico-empirice. Autorii germani Volker Rittberger, Bernhard Zangl și Andreas Kruck plasează organizațiile internaționale într-un context teoretic și istoric foarte informativ și oferă o privire de ansamblu asupra actorilor-cheie, deciziile luate și agende, rezultând importanța sporită a acestor instituții de la al Doilea Război Mondial, și, în special, de la sfârșitul războiului rece. Se evidențiază importanța și relevanța deosebită a organizațiilor internaționale în politica mondială contemporană, constatându-se prezența tot mai mare a unor astfel de organizații într-o varietate tot mai largă de domenii, deschiderea spre actorii non-guvernamentali, sugerând o tendință de „heterarchical global governance” [179].

Din perspectiva viziunilor lui Ian Hurd, conferențiar universitar la Universitatea Northwestern din Evanston, Illinois, toate organizațiile internaționale există în spațiul conceptual și legal între suveranitatea statului și obligația legală. Ele sunt create de angajamentele asumate de statele suverane, iar scopul lor este de a lega aceste state de angajamentele lor [114, p.1].

Conceptul autorului I. Hurd se axează pe analiza a trei forțe în politica mondială: angajamentele declarate față de organizațiile internaționale, alegerile statelor în ceea ce privește conformitatea sau nerespectarea acestor angajamente, precum și competențele legale deținute de fiecare organizație internațională. Unele organizații internaționale pot constrânge statele lor membre în conformitate cu respectarea angajamentelor asumate; de exemplu, Consiliul de Securitate al ONU are o componentă militară, iar FMI are o pârghie coercitivă asupra debitorilor săi. Dar mult mai frecvent, acestea sunt nevoite să găsească modalități de a-i ademeni sau convinge pentru respectarea angajamentelor reciproce. În fiecare organizație, relația specială dintre obligație, respectarea și punerea în aplicare este diferită, iar aceste diferențe creează modele politice interesante [114, p.1-10].

În interpretarea lui I. Hurd, problemele economiei și politicii internaționale vor determina creșterea interdependenței, iar importanța organizațiilor internaționale va crește. În prezent putem observa organizații internaționale într-o formă sau alta în centrul tuturor provocărilor politice și economice ale secolului XXI. Toate, într-o anumită măsură, implică angajamente și cooperare internațională, gestionate prin intermediul organizațiilor internaționale oficiale. Unele organizații lucrează mai bine, unele mai puțin, iar altele au nevoie de reforme, unele având nevoie de abolire, iar altele de consolidare [114, p.1-10]. „Pentru a înțelege cum funcționează lumea, susține I. Hurd, se cere înțelegerea politicii, competenței și limitelor organizațiilor internaționale.” Aplicând analiza comparată pe unsprezece studii de caz asupra celor mai importante organizații internaționale, centrate pe economia internațională, securitatea internațională și dreptul internațional, se oferă o înțelegere cuprinzătoare a ceea ce fac organizațiile internaționale, cum și de ce o fac, și provocările cu care se confruntă, elucidându-se competențele legale, efectele practice și controversale politice.

Din perspectiva relațiilor internaționale J.S. Barkin, profesor în guvernanta globală și securitatea umană de la Universitatea Massachusetts Boston, realizează o introducere în studiul organizațiilor internaționale, delimitând modurile în care sunt studiate organizațiile internaționale, iar apoi le aplică într-o varietate de domenii și cazuri problematice specifice [180, p.1-8]. Susține că literatura de specialitate tradițională în relațiile internaționale începe cu statele și se concentrează pe state. Din punct de vedere politic, statele au putere, atât militară cât și economică, ceea ce nu dețin alte instituții sau persoane fizice. Din perspectiva legală statele sunt suverane. În dreptul internațional, statele sunt recunoscute ca actori, ceea ce alte instituții sau persoane fizice nu pot fi. Și totuși, organizațiile internaționale atrag o atenție sporită, atât pozitivă cât și negativă. De asemenea, acestea devin din ce în ce mai studiate de către cercetătorii din domeniul științelor politice [180, p.15-65].

O preocupare a grupului internațional de cercetători, coordonat de profesorii americani T.G. Weiss și R. Wilkinson, este de a înțelege felul în care relațiile de putere sunt încorporate într-un așa mod în care comportamentul statelor și agenților lor economici și politici, inclusiv firmele care pot fi multinaționale, dar care demonstrează și mențin o legătură organică cu statele lor de origine, este modelată de către organizațiile, instituțiile și regimurile internaționale [181, p.8-9]. Experții recunoscuți în domeniu R. Cox, C. Murphy explorează legătura organică dintre scopurile dominante, crearea și evoluția instituțiilor internaționale; R. Keohane, R. Wade și R. Wilkinson estimează modul în care interesele statelor puternice sunt încorporate în proiectarea instituțiilor și efectul pe care acest lucru îl are asupra dezvoltării instituționale și de regim de-a lungul timpului; C. Weaver analizează modul în care dezvoltarea instituțională poate consolida o formă de organizare care perpetuează relațiile dominante de putere; K. Abbott și D. Snidal se axează pe teoria de agent principal, examinând

modul în care imperatiile de stat se manifestă în comportamentul organizațional și devierile care apar drept rezultat; T. G. Weiss studiază relația dintre idei, crearea și dezvoltarea unei organizații internaționale; S. Park și A. Vettedin examinează normele rolului în modelarea comportamentului de stat și construirea regimurilor economice. Astfel, lucrarea solicită o recunoaștere specifică a unei complexități mai mari la nivel mondial și a schimbărilor în curs de desfășurare (tehnologice, economice, politice, etice), care demonstrează modul în care lumea este guvernată într-un mod multidimensional. O parte a acestei evoluții a fost prefigurată de activitatea desfășurată sub auspiciile instituțiilor și regimurilor internaționale, dar războiul rece a fost factorul care a plasat în atenție seria de actori operaționali la nivel transfrontalier și din ce în ce mai mult la nivel global, care necesitau explicații. Regimurile și instituțiile au asigurat o soluție analitică parțială, ca și încercările de a reîmprospăta multilateralismul ca un tip de organizare specific [181, p.8-9].

Cu toate acestea, apariția termenului de guvernare globală în anii 1990, cu fundamentarea ulterioară a acestuia, a permis înțelegerea mai pe deplin a modului în care este organizată lumea în toată complexitatea sa, deși, utilitatea termenului de guvernare globală nu a fost încă elucidată pe deplin. Sintetizând conținutul eseurilor privind teoria și practica guvernării globale în lumea modernă și exercitarea cu succes a puterii pentru a obține rezultate, remarcăm efortul depus de cei mai importanți autori moderni din domeniu, de a demonstra că guvernarea globală oferă un obiectiv util pentru analiza politicii mondiale, înregistrând cea mai rapidă creștere. Totodată, fiind imposibil de a înțelege guvernarea globală fără a recunoaște rolurile importante jucate de organizațiile internaționale și actorii non-statali.

Grupul de autori K. W. Abbott, Ph. Genschel, D. Snidal, B. Zangl dezvoltă un cadru conceptual pentru analiza corelației dintre organizațiile internaționale și orchestrație, un mod de guvernare

utilizat pe scară largă de către organizațiile internaționale și alți actori ai guvernării, dar rareori identificat sau analizat. Organizațiile internaționale se angajează în orchestrație atunci când înrolează actori intermediari pe bază de voluntariat, oferindu-le sprijin ideatic și material, pentru a aborda actori țintă în urmărirea obiectivelor de guvernare a organizațiilor internaționale. Orchestrația se derulează atât indirect, prin intermediari, cât și moderat, fără control asupra intermediarilor. Aceste caracteristici disting orchestrația de guvernarea tradițională ierarhică. Lucrarea elaborează conceptul de orchestrație, identifică modele și tehnici comune și, de asemenea, înaintează ipoteze cu privire la condițiile în care actorii de la guvernare, în general, și organizațiile internaționale, în special, intenționează să se bazeze pe orchestrație [182, p.3-4].

Organizațiile internaționale au obiective de guvernare ambițioase, dar capacitate de guvernare moderată. Organizațiile internaționale, printre multe alte sarcini, răspund de utilizarea forțelor violente, facilitarea comerțului liber, progresul dezvoltării economice, combaterea crimei organizate, promovarea drepturilor omului, îmbunătățirea standardelor de muncă, apărarea biodiversității și oferirea de ajutor în urma dezastrelor naturale și conflictelor armate. Cu toate acestea, capacitatea lor de a governa comportamentul statal și nonstatal, în vederea atingerii acestor obiective, este limitată de mandate, de tratare restrictive, de supravegherea riguroasă a statelor membre și de resurse financiare și administrative limitate. Astfel, de multe ori organizațiile internaționale duc lipsă de capacitatea de a executa rolurile care le-au fost alocate nominal [183, p.3-4].

Organizațiile internaționale încearcă să urmărească modurile tradiționale de guvernare ierarhică, cum ar fi efectuarea, monitorizarea și adjudecarea dreptului internațional. În multe cazuri, însă, organizațiile internaționale răspund la scopurile și capacitățile lor dilemă prin experimentarea cu moduri alternative de guvernare. Unele își consolidează capacitatea lor de guvernare prin delega-

rea sarcinilor specifice părților terțe, altele colaborează direct cu actorii țintă pentru a promova autoreglementarea voluntară. Ideea inovativă a lucrării se concentrează pe un al patrulea mod de guvernare globală, unul ce este utilizat cu o frecvență sporită, dar rareori identificat sau analizat în relațiile internaționale sau dreptul internațional – orchestrația [182, p.4-34].

Autorii deja citați, K. W. Abbott, Ph. Genschel, D. Snidal, B. Zangl, conturează un model teoretic, ce pune accentul pe colaborarea voluntară și sprijin, semnificația orchestrației în domeniile-cheie, precum și în activitatea organizațiilor de conducere FGM, G20, OMC, UE, Kimberley Process, PNUM, OMM. Studiile empirice au demonstrat omniprezența orchestrației, confirmând ipotezele că statele salută adesea instituțiile internaționale orchestrate. Astfel, lucrarea analizată ne oferă o nouă înțelegere a interacțiunilor dintre tipuri distincte de actori în guvernarea globală și cum funcționează împreună pentru a consolida capacitățile lor de guvernare.

În continuitatea dezvoltării ideii privind impactul organizațiilor internaționale majore și rolul acestora în guvernarea globală se înscrie cu studiul său T. Gunter, conferențiar universitar la American University din Washington D.C., care analizează cele mai influente organizații internaționale (ONU, BM, FMI, OMC), precum și unele regionale (UE și UA), susținând că organizațiile internaționale reprezintă actori esențiali și controversați în politica mondială [183].

Pe același segment al dezbaterilor academice, organizațiile internaționale și guvernarea globală, se plasează lucrarea lui H. Dijkstra, cadru didactic la Departamentul de Științe Politice, Universitatea din Maastricht, Olanda, care intră în esența birocrăției internaționale. Tratează problema din perspectiva deciziilor luate și a mecanismelor de control aplicate. Statele naționale în procesul de conlucrare în cadrul organizațiilor internaționale se confruntă cu compromisuri și trebuie să cântărească diferitele categorii de

costuri: costurile politicii, capacitatea administrativă și pierderile de agenție [184].

Analiza academică din ultimii ani nu trece cu vederea și apariția noilor actori, care se poziționează tot mai activ în ierarhia organizațiilor internaționale. Organizația de Cooperare de la Shanghai (OCS), fondată în 2001 în Shanghai de către liderii politici din China, Kazahstan, Rusia, Tadjikistan și Uzbekistan. Obiectivul acestei structuri internaționale este de a amplifica cooperarea diplomatică, militară și economică dintre state. Autorii chinezi Jinfeng Li și Hongwei Wu oferă analize asupra situațiilor internațională și regională și a schimbărilor complexe actuale în modelele geopolitice și economice cu care se confruntă OCS. Lucrarea prezintă o descriere sistematică și obiectivă a situației statelor membre a OCS și a statelor cu statut de observator, precum și relațiile lor cu OCS [185].

Pornind de la faptul că organizațiile internaționale joacă un rol tot mai important în politica internațională, autorii moderni, în baza unei abordări teoretico-empirice sistematizate, contribuie la construirea și perfecționarea metodologiilor de cercetare, identificării structurii, politicilor și performanțelor organizațiilor internaționale, totodată constatându-se tendința de a extinde spectrul organizațiilor internaționale, supuse cercetării. În viziunea noastră, organizațiile internaționale sunt entități diferite și complicate. Activitatea lor uneori poate să se suprapună, alteori este contradictorie. Ele evoluează foarte mult în funcție de influențele politice naționale, regionale și internaționale. Complexitatea organizațiilor internaționale permite studierea lor din diverse perspective.

Apreciind cadrul teoretic și conceptual modern ce se axează pe impactul și schimbarea peisajului organizațiilor internaționale în contextul provocărilor majore ale lumii moderne, constatăm insuficiența atenției din partea mediului de cercetare asupra unor aspecte precum: studierea organizațiilor internaționale din perspectiva autonomiei birocratice, autoritatea și calitatea lor de organizații

democratice, continuitatea și consecutivitatea politicilor promovate, precum și răspunsurile acestora la schimbările mediilor financiare și presiunilor bugetare. Este insuficient explorată autoritatea morală a birocrăției organizațiilor internaționale și consecințele acestora asupra deciziilor aplicate la nivel național și internațional, inclusiv asupra proceselor de elaborare și implementare a politicilor. Interesul de cercetare se axează în puțină măsură pe conlucrarea secretariatelor organizațiilor internaționale cu structurile guvernamentale naționale și reprezentativitatea națională în structurile funcționale ale organizațiilor internaționale, subreprezentativitatea țărilor cu economii subdezvoltate, contribuțiile inegale.

Concluzionând în baza analizelor efectuate, constatăm că organizațiile internaționale sunt văzute ca actori independenți pe arena internațională, dar și instrumente în mâinile altor actori. Din spectrul bibliografic analizat se profilează conceptul corelației dintre organizațiile internaționale și guvernarea globală, care, deși este încă o realitate dispersată și fragmentată, se necesită a fi înțeles și explicat mecanismul funcționării acestuia.

2.2. Cadrul metodologic de investigare a contribuției Organizației Internaționale a Poliției Criminale INTERPOL la asigurarea securității

Metodologia studiului poartă un caracter analitico-aplicativ, având la bază cercetarea teoretico-analitică. Suportul teoretic al cercetării este determinat de identificarea aparatului categorial și concepțiile științifice privind problemele de securitate, relațiile internaționale, contribuția organizațiilor internaționale în asigurarea securității, ce și-au găsit reflectare în compartimentul unu și doi. Caracterul analitico-empiric al studiului a determinat aplicarea metodelor empirice în compartimentele trei și patru.

Conceptul metodologic al prezentului studiu are un caracter interdisciplinar, fundamentat pe transferul de idei și abordări

între asemenea discipline precum politologie, teoria relațiilor internaționale, studii de securitate, drept, sociologie, statistică și științe administrative. Interdisciplinaritatea se manifestă prin traversarea granițelor dintre disciplinele academice sau școlile de gândire, pe măsură ce apare nevoia explicării noilor paradigme în dezvoltarea relațiilor internaționale. În acest sens, algoritmul conceptului monografiei este în relație cu cel mai recent stadiu de dezvoltare, care încorporează cele mai noi idei și caracteristici ale domeniului de cercetare.

Drept suport teoretic pentru structura metodologică a prezentului studiu au servit lucrările în domeniu, autorii cărora creează noua abordare metodologică pentru analiza organizațiilor internaționale în baza teoriilor deja existente, cum ar fi: S. Barkin [186], Jack L. Goldsmith și Eric A. Posner [187], W.J. Feld și R.S. Jordan [188], Edvard A. Kolodziej [189] V. Teosa [131], A.E. Kuteinikov [190], C. Eșanu [57, p.324-335], R.S. Ungureanu [191].

Sistematizarea celor mai recente analize în domeniu denotă tendința de evaluare a unei game destul de largi de organizații internaționale cu mandat și capacitate diferită pe segmentul de securitate. Totodată, se dezvoltă și metodologia studierii celor mai recunoscute organizații internaționale și regionale de securitate. Inițial este aplicată metodologia studiului de caz pentru cele mai influente organizații internaționale - ONU, OMC, BM, FMI, OIM, după care urmează și cele specializate în securitate - NATO, OSCE și altele. În literatura de specialitate constatăm mai multe clasificări ale organizațiilor internaționale. Foarte puțini autori reușesc sistematizarea teoriilor în domeniu și suprapunerea acestora pe impactul și efectele activității organizațiilor internaționale. Actualmente are loc un proces de teoretizare a organizațiilor internaționale și treptat se conturează o metodologie exhaustivă, ce încearcă să surprindă toate aspectele complexe ale interacțiunii organizațiilor internaționale, inclusiv și cele destul de controversate pe dimensiunile securității.

Studiul teoretico-metodologic privind contribuția organizației internaționale INTERPOL la asigurarea securității include definițivarea noțiunilor științifice. Fundamentarea sistemului de noțiuni și concepte, ce explică obiectul și subiectul de studiu, contribuie la cunoașterea complexității problemei cercetate. Noțiunile-cheie utilizate în lucrare sunt securitatea și unele dimensiuni ale acesteia, corelația dintre securitate și unele organizații internaționale.

Incursiunea în literatura științifică ce vizează securitatea în contextul organizațiilor internaționale scoate în evidență un spectru de interpretări destul de extins. Autorii analizați încearcă să delimiteze o largă varietate de definiții, să le elucideze, concretizeze și să le adapteze contextelor moderne a nevoii de securitate. Securitatea, făcând parte din categoria conceptelor contestabile, își găsește o multitudine de abordări și interpretări.

Noțiunea de securitate este explicată din perspectiva: *securității individuale* (reprezintă un prim nivel de analiză și vizează amenințările la adresa indivizilor ce se pot manifesta într-o varietate de moduri); *securității naționale* (urmărește să asigure starea de normalitate democratică la care aspiră societatea, cetățenii, comunitățile și statul pe baza eforturilor ce vizează deplina instaurare a legalității, făurirea prosperității economice, echilibrul social și stabilitatea politică); *securității internaționale* (în accepțiunea sa modernă a fost lansată prin Carta ONU, care la art.1 prevede menținerea păcii și securității internaționale); *securității colective* (constituie un sistem de menținere a păcii mondiale prin acordul și acțiunile concrete ale tuturor statelor); *securității democratice* (subliniază legăturile existente între nevoia de a crea și spațiul european de securitate în sine și imperativul de a consolida întregul set de valori democratice pe care se sprijină procesul de integrare europeană: pluralismul politic, statul de drept și respectarea drepturilor omului). Totodată, se dau explicații asupra noțiunilor politica de securitate și strategia de securitate. Politica (politicile) de securitate se analizează pe paliere diferite, respectiv la nivel

de organizații internaționale, la nivel statal și organizațional. Strategiile de securitate, indiferent de nivel, sunt explicate drept căi optime prin intermediul cărora se duce la îndeplinirea politicilor de securitate [192, p.13-21].

Studiile de securitate definesc comprehensiv conceptul din perspectiva a cinci puncte de vedere: militar, politic, economic, de mediu și social. Argumentarea tradiționaliștilor privind limitarea securității la sectorul militar cedează în favoarea susținerii că securitatea poate fi aplicată unei palete largi de probleme [193, p.9]. Logica regimurilor de securitate se bazează pe faptul că securitatea internațională este o chestiune de relaționare. Securitatea internațională se referă în principal la modul în care colectivitățile umane relaționează între ele cu celelalte când vine vorba de amenințări și vulnerabilități [193, p.26].

Securitatea este unul dintre acele concepte care capătă un conținut diferit în fiecare epocă istorică. Noile vulnerabilități, riscuri și amenințări cu care se confruntă astăzi omenirea impun conceptul de securitate să se articuleze în jurul principiilor securității internaționale (colective), securității naționale și securității individuale [192, p.14]. Astfel, identificăm tendințe de globalizare, regionalizare și locale în dezbaterile de securitate cu trimitere la obiectele de referință și amenințările din fiecare sector.

O definiție comprehensivă asupra noțiunii de securitate este făcută de Comisia ONU pentru securitate umană, în conformitate cu prevederile căreia paradigma securității este asociată cu două tipuri de dinamică:

1. Securitatea umană devine necesară ca răspuns la complexitatea și interrelaționarea amenințărilor noi și vechi, de la fenomenul cronic și persistent de sărăcie până la violența etnică, traficul de ființe umane, schimbarea climei, epidemii, terorism internațional și crize economice și financiare spontane. Astfel de amenințări tind să acapareze dimensiuni transnaționale și să se localizeze dincolo de concepțiile tradiționale ale securității, care se axează exclusiv pe agresiunea militară externă.

2. Securitatea umană necesită o abordare comprehensivă, care ar utiliza o gamă largă de noi oportunități pentru analiza unor astfel de amenințări într-o manieră integrată. Amenințările la adresa securității umane nu pot fi abordate doar prin mecanisme convenționale, ele necesită un nou consens care recunoaște legătura și interdependența dintre dezvoltare, drepturile omului și securitatea națională.

Securitatea umană este definită de Comisia ONU pentru securitate umană ca: protejarea nucleului vital al tuturor vieților umane în măsura ca aceasta să sporească libertățile și aprovizionarea umană [194, p.5]. Securitatea implică absența amenințării [195, p.6]. Percepția asupra noțiunii de *securitate* s-a schimbat în lumea modernă. Evenimentele ce au loc într-o anumită parte pot provoca amenințări asupra celeilalte părți a lumii. Civilizația modernă a devenit interdependentă, iar noile forme ale potențialelor amenințări, precum ar fi terorismul internațional, periclitează formele de conviețuire.

Securitatea este practică în multe domenii și cu actori eterogeni. Spectrul de aplicabilitate determină necesitatea definitivării sintagmelor: securitate alimentară, securitate colectivă, securitate comprehensivă, securitate cooperativă, securitate economică, securitate energetică, securitate națională, securitate internațională, securitate socială, securitate umană, securitate informațională, securitatea mediului, securitate urbană, securitate civilă, și mai noi, securitatea cibernetică, securitatea afacerii, securitatea spațiului aerian, securitatea nucleară, securitatea cosmică, securitate globală. Aceste definiții de referință oferă termeni viabili în câmpul cognitiv al studiilor de securitate internațională. Cercetările asupra securității internaționale devin din ce în ce mai numeroase și tind să se raporteze la mai multe domenii de activitate umană, transformându-se treptat în concepte academice tot mai bine conturate. Datorită acestei naturi multidimensionale, conceptul de securitate este dificil de definit. Însă, cu toate acestea, capătă contururi definitorii atunci când se înțelege contextul aplicat.

Fundamentarea comprehensivă a studiilor recent apărute în materie de securitate identifică noi riscuri la adresa securității internaționale. Dintre cele mai periculoase se specifică proliferarea crimei organizate transfrontaliere și a extremismului etnic și religios, iar cea mai virulentă formă de manifestare care le combină pe cele două este terorismul, apreciat drept cea mai periculoasă provocare cu care se confruntă omenirea în sec. XXI. Mediul internațional de securitate evoluează în corespundere cu situația ordinii mondiale la etapa contemporană - de la unul bipolar (SUA și URSS) la unul unipolar (SUA) sau multipolar. Ordinea internațională, atât cea actuală, cât și cea previzibilă pentru viitor, este caracterizată de competiția dintre actori diverși ce evoluează pe arena internațională (state și non-state) [196, p.3]. În acest context, rolul organizațiilor internaționale în asigurarea securității crește semnificativ.

Dimensiunea politică a securității își găsește reflectare în strategiile de securitate ale statelor prin promovarea și implementarea conceptului de *bună guvernare*. Componenta politică a securității accentuează faptul că funcționalitatea normală a unui sistem politic este direct proporțională cu existența stării de securitate [197]. Odată cu demararea proceselor integraționiste în spațiul european, se adoptă strategia de realizare a securității prin integrarea în structurile de securitate europene și euroatlantice [198], relevându-se rolul definitoriu al organizațiilor internaționale. Dintr-o nouă perspectivă de post război rece, cu iminenta creștere a conflictualității în rezultatul tendinței de globalizare, se prezintă tipurile de conflicte inter și intrastatale, cu implicarea organizațiilor internaționale în menținerea securității internaționale [199].

Un răspuns la dezechilibrele economice, politice și sociale este fenomenul terorismului internațional, ce devine o amenințare hibridă la securitatea globală. În condițiile dezvoltării asimetrice a lumii moderne, terorismul internațional a devenit un instrument utilizat și atractiv pentru grupările radicale și fundamentaliste.

Diverse aspecte ale noii amenințări globale își găsesc reflectare în definitivările date conceptului de securitate.

Terorismul internațional este identificat drept risc asimetric alături de altele, cum ar fi fundamentalismul extremist, conflicte non-militare, crima organizată și terorismul în general. Terorismul este definit ca o formă de conflict neconvențional, purtat fără nici un fel de reguli sau limitări impuse de dreptul internațional sau religie [200, p.8]. Terorismul transnațional este egalat terorismului internațional, cu deosebirea că autorii primului sunt autonomi față de orice stat [200, p.28]. O altă fațetă a terorismului este așa-numita zona gri. Prin aceasta se subînțelege că terorismul nu semnifică doar „...acțiuni care implică violența, ci și acțiuni periculoase pentru existența umană și care reprezintă încălcări ale tratatelor internaționale sau ale legii penale din oricare stat” [200, p.71]. „Atentatele teroriste, inspirate de intoleranță și extremism, sunt strâns legate de alte tipuri de fapte criminale, cum ar fi trafic de droguri, spălare de bani, trafic de ființe umane, piraterie, înrobire, trafic ilegal de arme, materiale nucleare sau agenți biologici ori alte produse, crimă organizată” [200, p.72].

Lipsa de congruență a standardelor sociale, existența unor societăți cu nivel de dezvoltate inechitabil, politici judiciare necorelate și diminuarea puterii statului se dovedesc esențiale pentru apariția structurilor de crimă organizată [201, p.2]. Deseori crima organizată se intersectează cu instituțiile politice, economice, de securitate și informații și structurile de aplicare a legii [201, p.3-4].

O stavilă în calea amenințărilor grave la adresa securității internaționale și a vieții indivizilor din întreaga lume se prezintă a fi OIPC INTERPOL, care desfășoară o serie de inițiative în vederea sprijinirii statelor membre în eforturile lor de a-și proteja cetățenii de terorism și alte forme de crimă organizată. Organizația pe parcursul activității sale a dezvoltat strategiile de securitate, contribuind la implementarea obiectivelor de securitate la nivelul statelor membre, totodată complinind noi conținuturi conceptului

de securitate. Deși organizația nu se poziționează în categoria celor strict specializate pe segmentul securității, însă în condițiile când crimele au devenit internaționale și transnaționale, asimetrice, hibride și non-clasice, iar la nivel global nu există o autoritate politică superioară, „un guvern mondial” [202, p.17], care să fie împuternicit cu funcții de legiferare, de creare a normelor de drept internațional, OIPC INTERPOL îi revine misiunea să-și ajusteze strategiile și politicile sale la cerințele de menținere a echilibrului de securitate internațională.

Provocările, riscurile și amenințările globale sunt principalele fenomene care influențează mediul de securitate contemporan, creând atât oportunități, cât și noi riscuri și amenințări. În acest mediu nici un stat nu se poate izola sau rămâne neutru, nici un stat nu este la adăpost și nici unul nu trebuie să rămână în afara proceselor globale. Securitatea internațională tinde tot mai mult să-și manifeste caracterul indivizibil, iar comunitatea internațională este tot mai conștientă de răspunderile ce îi revin [203, p.25] și necesitatea de a construi un nou echilibru de securitate.

Într-o lume globalizată, conflictele asimetrice se află în continuă transformare, inclusiv solicitându-se necesitatea identificării modelelor eficiente de gestionare ale acestora. Asimetria este definită ca o diferențiere raportată la cantitatea și calitatea forțelor și mijloacelor de luptă, concepțiile și planurile de acțiune, capacitățile logistice, timpul de reacție, dar și modalitățile felurite de exploatare a vulnerabilităților celuilalt [204, p.9]. Din perspectiva Institutului de Studii Strategice din SUA, asimetria înseamnă „...a acționa, a organiza și a gândi în mod diferit față de oponenți, pentru a fi în măsură să se obțină efecte maxime din avantajele proprii, a exploata slăbiciunile adversarilor, a cuceri inițiativa și a obține o mai mare libertate de acțiune. Ea poate face uz de metode diferite, tehnologie, valori și organizații, perspectiva timpului sau o combinație a acestora.” [204, p.10].

Într-adevăr, secolul XXI a debutat cu provocări majore asupra naturii relațiilor internaționale și cu amenințări la adresa securității. Noțiunea „război nou” este suplinită cu „război hibrid”, o combinație de război convențional, nereglementat, economic, energetic, cibernetic, informațional, fără limite și restricții. În contextul menținerii securității se aplică noțiunea de „lawfare”. Originile „lawfare” pornesc de la conceptul „*International Law Warfare*”, discutat în lucrarea *Unrestricted Warfare*(1999). Termenul „lawfare” a apărut pentru prima dată în 1975 în articolul *Whither Goeth the Law - Humanity or Barbarity*, semnat de John Carlson și Neville Yeomans, cu referire la soluționarea pașnică a conflictelor. Ideea de „lawfare” a fost dezvoltată și explorată de colonelul forțelor armate americane Charles J. Dunlap Jr. [205].

Sintetizând varietatea de studii și aprecieri date noțiunii de securitate și a sintagmelor alăturate acesteia, constatăm că nu s-a ajuns la un consens unanim acceptat. Dimpotrivă, actualul sistem internațional și mediul de securitate reprezintă noi provocări și înaintează noi întrebări, la care urmează să se dea răspunsuri argumentate.

În pofida eforturilor depuse de cercetători din diferite segmente ale securității, deocamdată nu a fost elaborată o definiție general acceptată. Evoluția paradigmei de securitate și schimbările în concepțiile de securitate, fiecare bazată pe diferite presupuneri teoretice și politice, se află în legătură strânsă cu evoluția istorică a sistemului internațional și cu progresul intelectual în interpretarea sa. Fiecare concept de securitate corespunde unor valori specifice, amenințări și capacități de a întruni provocările percepute. Securitatea are dimensiuni diverse. Extensiile propuse pentru conceptul de securitate sunt identificate în două dimensiuni: sursa amenințării securității și obiectul referent al securității. A ajunge la un consens privind definirea securității este dificil, dacă nu descoperim o bază comună și dacă nu interpretăm într-un context bine definit.

Sinteza celor mai relevante definiții în materie de securitate ne permite să rezumăm că în mediul științific se conturează un

cadru comprehensiv al studiilor de securitate din următoarele perspective: militar, politic, economic, de mediu și social. Noțiunea de securitate devine tot mai mult instituționalizată în relațiile internaționale.

Cel mai influent arhitect al noii agende a securității internaționale este globalizarea, ce modelează evoluția relațiilor internaționale. Totodată, numeroase componente ale globalizării devin spontane și imprevizibile, agravând problemele cronice, astfel ducând spre noi riscuri și provocări. Amenințările globale nu au fost niciodată atât de complexe și provocatoare. Rețelele transnaționale de criminalitate organizată și teroristii exploatează creșterea globalizării și evoluțiile tehnologice.

În stadiul actual al dezvoltării comunitatea internațională își identifică responsabilitățile în implementarea unei arhitecturi globale pentru combaterea viitoarelor amenințări la adresa securității. Arhitectura globală de securitate se configurează multinivelar și multilateral. Noțiunile de *securitate multinivelară* și *securitate multilaterală* își au originea în informatică, având la bază modele cu mai multe straturi de asigurare a securității subiectului ce necesită protejare. Sintagma *securitate multinivelară* include următoarele niveluri: global, regional, subregional și național. Noțiunea *securitate multilaterală* include dimensiunile riscurilor interne și externe ale statului din următoarele perspective: militar, politic, economic, social și de mediu.

Transformările profunde ale mediului de securitate determină diversificarea noțiunilor legate de securitate și aplicabilitatea acestuia cu referire la organizațiile internaționale. Actualul mediu de securitate își conturează următoarele trăsături prin existența unipolarității SUA, afirmarea tot mai evidentă a UE ca factor de stabilitate și progres, apariția și consacrarea unor actori internaționali non-statali. Noii actori internaționali non-statali au ca principale trăsături lipsa apartenenței la un areal geografic, con-

ducerea după reguli și norme specifice și raportarea la alte valori decât cele naționale. Afirmarea și aplicarea unor soluții și metodologii noi în dezvoltarea și funcționarea instituțiilor și organizațiilor politice, economice și de securitate internaționale. Procesul de trecere a numeroase state de la funcția de apărare națională la cea de apărare colectivă și extinderea zonei spre un concept de mult mai largă deschidere și implicare complexă, cel de securitate colectivă, presupune nu numai concepte noi, dar și structuri și modalități de acțiune adecvate riscurilor și amenințărilor asimetrice non-clasice.

Suportul metodologic al monografiei a fost asigurat de o îmbinare de metode mixte, completându-se cele cantitative cu cele calitative, pentru a elucida problema investigată. Uzarea mai multor fluxuri de date oferă un nivel mai înalt de încredere și valabilitate avansată analizei.

Explorarea cooperării internaționale și cercetarea politicii internaționale necesită o *abordare sistemică* a identificării proceselor fundamentale și a forțelor de schimbare. Lucrarea explică o gamă largă de concepte în materie de securitate și de interacțiuni politice a organizațiilor internaționale la nivel național, regional și global. *Abordarea sistemică* unifică și se concentrează asupra interacțiunilor în relațiile internaționale, efectele acestora, durata în timp și ireversibilitatea, caracterul neliniar și asimetric al proceselor studiate în context global.

Interdependența sporită a statelor moderne și alte schimbări profunde intervenite în sistemul internațional pe parcursul ultimelor decenii presupune o *abordare sinergetică* asupra explicării proceselor internaționale. *Abordarea sinergetică* este aplicată din perspectiva interacțiunii sau cooperării dintre mai multe entități pe arena internațională pentru a produce un efect combinat, mult mai mare decât suma efectelor separate ale acestora.

Pentru înfăptuirea fiecărui obiectiv al cercetării vor fi aplicate și adecvate metode specifice. *Metodele universal-filosofice*

[66, p.243-244], ce includ principiile și legile dialecticii, servesc drept mod de raționare metodic. În vederea realizării scopului și obiectivelor monografiei au fost valorificate principiile ce stau la baza cercetării științifice: interdisciplinarității, obiectivității, consecutivității, demonstrației, corelației, validității, utilității, tradiției și eticii. *Metodele general-științifice* [66, p.243-244] conțin metode și principii ce se folosesc într-un șir de științe, dar pot servi drept suport instrumental pentru alt domeniu științific. Acestea au contribuit la determinarea aparatului categorial al cercetării; analiza câmpului cognitiv teoretico-empiric; examinarea derulării procesului modern de realizare a securității; sistematizarea cunoștințelor despre contribuția organizațiilor internaționale la asigurarea securității. *Metodele concret-științifice* [66, p.243-244], folosite în domeniul științei politice, sunt aplicate pentru studiul contribuției organizațiilor internaționale la asigurarea securității; inclusiv studiul de caz asupra BNC INTERPOL din Republica Moldova. Metodele selectate și aplicate în procesul de cercetare sunt în conformitate cu perioada analizată, numărul de surse citate și analizate în monografie, matricele elaborate.

Inducția este utilizată ca formă de raționament și metodă de cercetare, care a făcut posibilă trecerea de la particular la general. *Deducția*, fiind opusă inducției, a făcut posibilă trecerea de la general la particular. Inducția și deducția au fost aplicate în procesul de sinteză a surselor bibliografice, a estimării conținutului acestora și a elaborării concluziilor și formulări recomandărilor.

Analiza a fost aplicată ca procedeu de descompunere pe cale rațională a obiectului și subiectului studiate, oferindu-ne posibilitatea evidențierii structurii acestora, sesizării esențialului. A făcut posibilă identificarea obiectului și subiectului de cercetare, clasificarea fenomenelor și proceselor. Scopul aplicării analizei a fost de a cunoaște părțile componente ca elemente ale unui întreg. *Sinteza* a permis de a reproduce în toată complexitatea sa obiectul studiat, prin reîmbinarea mintală a părților.

Analiza comparată este aplicată cu scopul de a identifica elementul comun, fenomene repetabile și situații similare în sfera relațiilor internaționale. Totodată, oferă posibilitatea de a obține concluzii științifice în baza eterogenității fenomenelor și situațiilor studiate. Analiza comparată a fost aplicată pentru identificarea asemănărilor și deosebirilor conținutului informațional al site-urilor ca formă de procesare a informației și a transparenței activității desfășurate de BNC ale INTERPOL în SUA, Federația Rusă, România și Republica Moldova.

Analiza sistemică a permis perceperea obiectului studiat în totalitatea elementelor, care se află în raporturi și conexiuni, formând o anumită integritate.

Analiza documentelor. Documentele au fost accesate de pe site-urile oficiale și solicitate direct de la instituțiile de resort. Drept documente analizate au fost documentele interne, ce reglementează activitatea organizației; legislația națională și internațională, convențiile și tratatele internaționale, documentele de arhivă, informațiile serviciilor de presă, etc.

Analiza statistică a permis colectarea, explorarea și prezentarea dinamicii cantitative a datelor, pentru a descoperi modele și tendințe subiacente. Aplicarea datelor statistice a sprijinit cu argumente afirmațiile emise și a întemeiat științific concluziile și recomandările monografiei. Totodată, utilizarea seriilor statistice a făcut posibilă o mai bună înțelegere a locului Republicii Moldova în contextul evoluțiilor regionale și globale și o mai clară percepție a soluționării problemei de cercetare.

Metoda dialectică a permis cercetarea condițiilor constituirii sistemului interacțiunii organizațiilor internaționale în procesul de asigurare a securității.

Metoda descriptivă a fost utilizată pentru a demonstra continuitatea și schimbările intervenite în locul, rolul și contribuția organizațiilor internaționale în construirea unei noi arhitecturi a

securității globale, inclusiv a creșterii influenței OIPC INTERPOL ca actor al formatului internațional de asigurare a securității.

Metoda istorică a oferit vizualizarea procesului de instituționalizare a OIPC INTERPOL și extinderea influenței acesteia la nivel internațional. Totodată, a permis urmărirea dezvoltării conceptualizării și diversificării securității.

Metoda structural-funcțională, aplicată în științele politice, a permis determinarea locului și rolului organizației internaționale INTERPOL în calitate de actor al relațiilor internaționale, care contribuie la asigurarea securității de diferite tipuri în corespundere cu obiectivele și funcțiile sale.

Studiul de caz a permis investigarea subiectului cercetării complet și în profunzime. Selectarea cazului a fost corelată cu scopul și obiectivele studiului. Studiul de caz s-a concentrat asupra contribuției BNC INTERPOL la asigurarea securității Republicii Moldova.

Analiza evenimentelor (event analysis) este metoda prin intermediul căreia a fost prelucrată informația publică, care arată „cine spune sau face, ce spune sau face, cu privire la cine și când”. Sistematizarea și prelucrarea datelor relevante pentru problema cercetată a fost realizată în funcție de următorii indicatori: subiectul inițiator (cine?); sugerarea sau „*issue-area*” (ce?); ținta subiectului (cui?), data evenimentului (când?). Sistematizarea informației a permis includerea acesteia în matrice, obținându-se clasificarea evenimentelor analizate. Metoda a fost aplicată cu scopul de a obține o sistematizare cât mai obiectivă a subiectului de studiu. Totodată, a permis identificarea și formularea etapelor de dezvoltare ale organizației din punct de vedere instituțional-funcțional.

Metodele sociologice aplicate au permis estimarea procesului studiat din perspectiva cantitativă și calitativă. Abordarea cantitativă a avut scopul de a înțelege anumite idei, atitudini, dorințe, necesități în legătură cu problema care stă la baza cercetării. Răs-

punsurile obținute au fost interpretate într-un context mai larg pentru a înțelege semnificațiile emise de respondenți și de a interpreta percepțiile acestora în legătură cu problema cercetată. Cercetarea cantitativă a fost urmată de o cercetare calitativă, care explorează în profunzime constatările selectate.

Analiza cantitativ-calitativă (content-analiza) este o metodă de valorificare a documentelor sociale. Ținând cont de faptul că content-analiza este o metodă de cercetare, care solicită foarte mult timp și minuțiozitate, totodată, luând în calcul timpul rezervat cercetării și volumul de informație care urmează a fi procesat, a fost realizată o eșantionare bine argumentată a materialului supus analizei. În calitate de documente supuse analizei sunt rapoartele anuale ale OIPC INTERPOL pentru perioada anilor 1998-2017, site-urile oficiale ale BNC din SUA, Federația Rusă, România și Republica Moldova; aprecierile experților Institutului de Politici Publice, Institutului de Dezvoltare a Inițiativelor Sociale ”Viitorul”, Asociației pentru Politica Externă din Republica Moldova, Centrului de Informare și Documentare NATO în Republica Moldova și altele.

Ancheta sociologică este una din cele mai complexe metode sociologice de acumulare a materialului empiric. Scopul aplicării acestei metode de cercetare a fost de a aduna operativ un volum de informații suficient de relevant privind cunoștințele, opiniile, atitudinile, aprecierile, evaluările, motivațiile, necesitățile, propunerile și caracteristicile socio-demografice ale respondenților. Ancheta sociologică a fost aplicată pe eșantioane specifice de grupuri-țintă. În eșantion au fost incluși ofițerii de urmărire penală, care nemijlocit sunt implicați în realizarea procesului de menținere a securității țării.

Ancheta sociologică a fost realizată prin aplicarea tehnicii chestionarului. Blocurile de întrebări din chestionar sunt axate pe identificarea informării generale privind problema studiată, estimarea și analiza acesteia, propunerile emise de respondenți, datele

socio-demografice ale eșantionului. Ancheta sociologică a fost administrată în teren de către autor.

Blocurile de întrebări din chestionarul pentru ofițerii de urmărire penală sunt axate pe:

- identificarea informației generale (motivele, care au determinat alegerea respectivei activități profesionale; prestigiul activității profesionale; gradul de mulțumire față de anumite aspecte ale muncii sale; frecvența stagiilor de calificare, concretizarea acestora și identificarea necesităților de perfecționare profesională; nivelul de cunoaștere al limbilor străine);

- estimarea problemei (cauzele expansiunii criminalității internaționale în RM; cele mai frecvente tipuri de crime cu care se confruntă în activitatea profesională; sursele din care se informează despre criminalitatea internațională; aprecierea activității MAI în prevenirea și combaterea criminalității internaționale; identificarea punctelor forte/slabe, oportunităților/pericolelor în prevenirea și combaterea criminalității internaționale);

- analiza problemei (aprecierea contribuției OIPC INTERPOL în procesul de conlucrare interstatală în prevenirea și combaterea criminalității internaționale; constatarea experienței de lucru a respondenților cu OIPC INTERPOL, alte organizații internaționale; aprecierea nivelului asigurării informaționale în procesul de descoperire și examinare a infracțiunii pe linia INTERPOL);

- propunerile privind prevenirea și combaterea criminalității internaționale (la ce trebuie să contribuie informația parvenită pe linia INTERPOL, care sunt problemele cu care se confruntă atunci când au nevoie de a obține informația prin canalele INTERPOL; care este termenul primirii răspunsului de la INTERPOL; cum apreciază eficacitatea aplicării informației parvenite de la INTERPOL; realizarea ierarhiei bazelor de evidență ale INTERPOL, aplicate în activitatea profesională; estimarea conlucrării cu BNC INTERPOL; propunerile privind prevenirea și combaterea

criminalității internaționale; opiniile privind eficientizarea conlucrării inspectoratelor de poliție cu BNC INTERPOL și a MAI cu OIPC INTERPOL);

- date socio-demografice (stagiul de activitate în domeniu, genul, vârsta, studiile, aria geografică de desfășurare a activității profesionale).

Perioada desfășurării aplicării chestionarului sociologic în teren a fost 1 iunie - 30 iulie 2016. Volumul eșantionului a fost de 142 respondenți. Ancheta sociologică a fost aplicată în regiunile Nord, Centru și Sud, zonele urbane cu cea mai înaltă rată de criminalitate (municipiile Chișinău, Bălți, Bender, Comrat). Rezultatele empirice ale cercetării sunt analizate și expuse în subcompartimentul 4.2.

Interviul experților a condus la stabilirea relațiilor dintre variabile și la verificarea și testarea ipotezelor. În contextul analizei întreprinse interviul a fost aplicat cu scopul de a acumula informații și a estima problema investigată. În calitate de experți s-au produs specialiști în domeniu din mediul academic și universitar Indicatorul de bază în construirea eșantionului experților este gradul de competență, stagiul de activitate în domeniu, cunoașterea problemei supuse cercetării. În rezultatul aprecierii experților a fost realizată sistematizarea informației, analiza corelativă a indicatorilor, stabilirea tendințelor de evoluție a problemei studiate..

Analiza SWOT a avut scopul de a colecta și sistematiza informația fragmentată despre obiectul și subiectul cercetării. Aplicarea analizei SWOT a contribuit la înțelegerea poziției strategice a respondenților. Identificarea valorilor pozitive, dar și celor negative, a oferit posibilitatea de a stabili punctele forte, dar și vulnerabilitatea unor arii de activitate ale organizațiilor internaționale. Stabilirea oportunităților a relevat căile prin intermediul cărora pot fi avansate strategiile de eficientizare a activității acestora. Amenințările reprezintă valorile negative în evoluția instituțională. Re-

zultatele analizei SWOT au oferit asimilarea informației privind elaborarea strategiilor contribuției organizațiilor internaționale la asigurarea securității Republicii Moldova.

Tipologia a oferit posibilitatea identificării criteriilor și a tipurilor, în baza cărora a fost elaborată o matrice de clasificare a organizațiilor internaționale. Aceasta a oferit un mijloc empiric de ordonare a multiplelor tipuri de organizații și a explicat ce tip de organizație reprezintă INTERPOL, potrivit abordărilor analizate.

Problema științifică soluționată pe parcursul cercetării constă în fundamentarea politico-juridică a contribuției OIPC INTERPOL la asigurarea securității multinivelare și multilaterale, ceea ce a condus la identificarea strategiilor și instrumentelor de operaționalizare în stabilirea noii arhitecturi de securitate în condițiile urgenței riscurilor hibride, în vederea dezvoltării cooperării statelor membre în asigurarea securității naționale la etapa contemporană.

3. FUNDAMENTE POLITICO-JURIDICE ALE ACTIVITĂȚII ORGANIZAȚIEI INTERNAȚIONALE A POLIȚIEI CRIMINALE INTERPOL

Apariția și dezvoltarea INTERPOL-ului este rezultatul unei realități concrete cu care se confruntă societatea umană. Emergența fenomenului criminalității transfrontaliere determină necesitatea creării unei autorități internaționale, preocupate de organizarea și coordonarea urmării și arestării infractorilor. Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL, pe parcursul a peste 100 ani de activitate, a înregistrat cea mai de succes evoluție. Dezvoltându-și activitățile în limitele stabilite de Constituție, având la bază principiul suveranității statelor, dispunând de o infrastructură *high-tech* unică, astăzi INTERPOL-ul s-a alăturat coaliției globale de contracarare a finanțării și extinderii terorismului internațional și reprezintă o structură importantă în noua arhitectură a securității globale. Cadrul combinat de instrumente și servicii (canale securizate de comunicare, baze de date specializate, asistență în activitatea de investigare, formare profesională, schimb de experiență etc.) ajută poliția din toată lumea să înțeleagă și să analizeze tendințele criminalității și să-și consolideze forțele pentru o lume mai sigură.

3.1. Statutul politico-juridic al INTERPOL în contextul cooperării internaționale

Ideea de INTERPOL apare în 1914 în cadrul primului Congres al Poliției Criminale Internaționale, care a avut loc la Monaco, unde s-au întrunit ofițeri de poliție, juriști și magistrați din 24 de

țări, care au discutat pe teme ca: proceduri de arest, tehnici de identificare, centralizarea înregistrărilor infracțiunilor internaționale și proceduri de extrădare [206]. În 1923 se creează Comisia Poliției Criminale Internaționale cu sediul la Viena, Austria, la inițiativa lui Johannes Schober, șeful poliției de la Viena. Atunci se publică și primele notificări cu persoane în căutare în Jurnalul Internațional de Securitate Publică al INTERPOL.

În 1926 are loc Adunarea Generală de la Berlin, în care se propune ca fiecare stat membru să stabilească un centru de contact cu structurile sale de poliție – predecesorul Biroului Național Central. În 1927 se adoptă și o rezoluție în acest sens. În 1930, în cadrul organizației se creează departamente specializate pentru combaterea falsificării monedei, caziere judiciare și falsificarea pașapoartelor. După moartea lui Johannes Schober în 1932, apare un nou statut care creează postul de Secretar General, primul fiind Comisarul poliției austriece Oskar Dressler. În 1935 se lansează rețeaua internațională radio a organizației, asigurând un sistem independent de telecomunicații, utilizat exclusiv de către autoritățile poliției criminale la nivel național [206].

În 1938, naziștii preiau controlul asupra organizației, destituindu-l pe Președintele Michael Skubl. Majoritatea țărilor membre sistează colaborarea, iar Comisia Poliției Criminale Internaționale își încetează existența. În 1942, Comisia Poliției Criminale Internaționale cade complet sub controlul german și este relocată la Berlin. Belgia, după sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, în 1946, inițiază reconstruirea organizației. Noul sediu este stabilit la Paris, iar abrevierea INTERPOL servește ca adresă telegrafică a organizației. Tot atunci se instituie procesele democratice de alegere a Președintelui și Comitetului Executiv și se introduce sistemul de notificări codat pe culori, elaborându-se notificări de cod roșu pentru persoanele aflate în căutare internațională [206].

În 1949 se oferă INTERPOL-ului statutul consultativ ca organizație non-guvernamentală. Ca urmare a adoptării unei

Constituții modernizate, în 1956, Comisia Poliției Criminale Internaționale devine Organizația Internațională a Poliției Criminale – INTERPOL, abreviată ca OIPC-INTERPOL sau doar INTERPOL. Organizația devine autonomă prin colectarea contribuțiilor de la fiecare stat membru și bazându-se pe investiții ca principal mijloc de suport. În acest sens, în 1958 se revizuiesc contribuțiile și se adoptă reglementările financiare [206].

În 1963 are loc prima conferință regională în Monrovia, Liberia. În 1965, Adunarea Generală stabilește responsabilitățile formale și politicile de operare ale birourilor naționale centrale. În 1971, Organizația Națiunilor Unite recunoaște oficial INTERPOL-ul ca organizație interguvernamentală. În 1972, într-un acord de sediu cu Franța, INTERPOL-ul este recunoscut ca organizație internațională. În 1982 se creează un organ independent pentru monitorizarea implementării regulamentelor interne ale INTERPOL, ce legalizează protejarea datelor. Ulterior, în 2003 aceasta va deveni Comisia de Control a Fișierelor INTERPOL [206].

În 1989, organizația își transferă sediul la Lyon, Franța. Odată cu dezvoltarea tehnologiilor computerizate, în 1990 se lansează sistemul de comunicații X.400, care permite BNC să-și transmită direct mesaje electronice, precum și Secretariatului General. De asemenea, în 1992 se introduce o facilitare de căutare automată pentru căutări de la distanță în bazele de date INTERPOL [206].

În 1995, ca parte a programului de regionalizare, Adunarea Generală adoptă îndrumări pentru stabilirea și operarea birourilor regionale. În 1998 se creează Sistemul de Informații criminale INTERPOL. Iar în 2002 este lansat sistemul comunicațional pe bază de rețea I-24/7, ameliorând semnificativ accesul BNC-urilor la bazele de date și serviciile INTERPOL. Canada a fost prima țară care s-a conectat la acesta. Tot atunci a fost lansată și baza de date a documentelor de călătorie furate și pierdute. În 2003 se inaugurează oficial Centrul de Comandă și Coordonare al Secretariatului General, ce oferă posibilitatea de funcționare a organizației 24 de ore din 7 zile [206].

În 2004 se inaugurează primul birou de legătură INTERPOL în cadrul ONU, la New York, SUA și este desemnată prima reprezentanță specială. În 2005 se emit primele notificări speciale INTERPOL-ONU, ce vizează indivizii supuși sancțiunilor ONU pentru organizația teroristă Al-Qaida și Talibani. În același an se implementează tehnologiile MIND/FIND, care permit ofițerilor din teren să se conecteze direct la sistemele INTERPOL [243]. În 2009 are loc deschiderea oficială a reprezentanței speciale în Uniunea Europeană la Bruxelles. În 2015 este oficializată inaugurarea Complexului Global pentru inovare al INTERPOL în Singapore, care reprezintă o instituție de dezvoltare a cercetării de ultimă generație, specializată în combaterea crimelor cibernetice și de ajutorare a poliției din toată lumea în abordarea amenințărilor emergente prin inovare și instruire [206].

Sinteza documentelor oficiale și analiza de conținut a rapoartelor anuale INTERPOL pentru perioada 1998-2017 au permis identificarea și formularea următoarelor etape în evoluția și dezvoltarea organizației din punct de vedere instituțional-funcțional:

1914-1937 – constituirea organizatorică și elaborarea primelor acte normative ce reglementează activitatea organizației;

1938-1945 – sistarea colaborării internaționale și preluarea controlului nazist asupra organizației;

1946-1970 – inițierea reconstruirii organizației, definitivarea denumirii, obținerea autonomiei, inclusiv financiare a organizației;

1971-1990 – recunoașterea INTERPOL-ului ca organizație interguvernamentală de către ONU (1971), schimbarea strategiilor de activitate, promovarea politicilor de extindere și recunoaștere a organizației la nivel internațional;

1991-2000 – deschiderea organizației spre acceptarea statelor din spațiul post-sovietic, lansarea primelor sisteme de comunicare computerizată, perfecționarea și ajustarea cadrului normativ;

2001-prezent – modernizarea tehnologiei și logisticii sistemului de comunicare și procesare a bazelor de date, extinderea acce-

sului la bazele de date, dezvoltarea parteneriatelor internaționale, regionale și naționale; dezvoltarea proiectelor strategice vizionare; transformarea organizației într-o sursă furnizoare de securitate la nivel global.

Documentele juridice ale INTERPOL-ului au la bază un șir de principii generale și particulare, totodată, reglementează actuala arhitectură structurală a organizației.

Constituția INTERPOL este principalul document juridic ce stipulează scopurile și obiectivele organizației. Constituția Organizației Internaționale a Poliției Criminale INTERPOL a fost adoptată în cadrul celei de-a 25-a sesiune a Adunării Generale de la Viena, desfășurată între 7-15 iunie 1956, intrând în vigoare la 13 iunie a aceluiași an. De atunci documentul a suferit câteva modificări. Modificările au fost operate în articolele 35 și 36 (sesiunea 31 de la Madrid, 1962), articolele 2, 15, 16 și 19 (sesiunea 33 de la Caracas, 1964), articolul 17 (sesiunea 46 de la Stockholm, 1977), articolul 1 (sesiunea 53 de la Luxemburg, 1984), articolele 11 și 12 (sesiunea 66 de la New Delhi, 1997). Ultima modificare a Constituției INTERPOL până în prezent a avut loc la cea de-a 77-a sesiune a Adunării generale de la Sankt Petersburg, din 2008. Aceasta se referă la amendarea articolului 5 și comasarea articolelor 34-37 în 34 și 35. De asemenea a fost instituită Comisia de control a fișierelor, iar prevederile respective au fost incluse în articolele 36 și 37. Toate modificările operate au contribuit la consolidarea organizației și determinarea vectorului de activitate al acesteia.

Totodată, Constituția INTERPOL reglementează statutul organizației, scopul și obiectivele, structura organizației, inclusiv rolul fiecărui organism INTERPOL și prevede bugetul și relațiile cu alte organizații. Articolul 2 din Constituție stipulează scopul organizației, ce reglementează: (1) asigurarea și promovarea cât mai pe larg a asistenței reciproce între toate organele de poliție, autorizate în limitele legilor existente în diferite țări în spiritul *Declarației Universale a Drepturilor Omului*; (2) stabilirea și

dezvoltarea tuturor organizațiilor capabile să contribuie eficient la prevenirea criminalității [207]. În conformitate cu articolul 3 din Constituția INTERPOL, „Este strict interzis pentru Organizație să întreprindă orice intervenție sau activitate cu caracter politic, militar, religios sau rasial.” Principalele obiective ale articolului 3 sunt: a) asigurarea independenței și neutralității organizației, b) reflectarea dreptului internațional de extrădare și c) protejarea persoanelor de persecuție [208]. Calitatea de membru INTERPOL se acceptă printr-o majoritate de două treimi a Adunării generale, fiind stipulată în articolul 4 [208].

În contextul discuțiilor contradictorii cu referire la articolele 2 și 3 din Constituție, remarcăm aprecierile date de experții internaționali în cadrul mesei rotunde la Chatham House, the Royal Institute of International Affairs din Londra. „Articolele 2 și 3 reprezintă o dispoziție foarte utilă și importantă în practica INTERPOL-ului de-a lungul anilor pentru două obiective principale. Primul - de a proteja INTERPOL ca o organizație tehnică ce se ocupă de problemele polițienești și de a se asigura că nu este trasată spre discuții de natură politică sau folosită în scopuri politice, motivul fiind acela că trebuie să-și mențină neutralitatea și independența. Al doilea - de a reflecta principiile extrădării, menite să protejeze drepturile persoanelor și să evite situațiile în care acestea sunt supuse persecuției de către țările solicitante [209].

De-a lungul anilor au existat două evoluții interesante cu privire la interpretarea articolului 3. Prima, ține de restrângerea sferei de aplicare a articolului 3 în ceea ce privește natura infracțiunii care să reflecte evoluția dreptului penal internațional și a legii internaționale privind extrădarea. Până în 1984, de exemplu, INTERPOL a refuzat orice cooperare în cazurile legate de terorism, deoarece acestea erau considerate cazuri politice. Ce de-a doua evoluție, vizează schimbările în politica INTERPOL-ului, care a devenit foarte implicat în domeniu. Un alt exemplu este faptul că până în 1994 s-a abținut de la abordarea infracțiunilor internaționale în-

temeiate pe articolul 3. În ultimele două decenii INTERPOL a emis mai mult de o mie de notificări roșii privind genocidul, crimele împotriva umanității și crimele de război, la cererea ambelor tribunale internaționale și a statelor membre.” [209, p.8].

Din prevederile Constituției organizației remarcăm articolul 41, ce împuternicește INTERPOL-ul să încheie acorduri internaționale. Prin aplicarea prezentului articol, organizația a încheiat un număr semnificativ de acorduri internaționale cu alte subiecte de drept internațional [208, p.8]. Potrivit articolului 45 din Constituția INTERPOL, guvernele din țările care au participat la adoptarea sa în 1956 au fost implicate în procesul de constituire INTERPOL [208, p.9].

În afară de Constituție, mai există o serie de texte fundamentale care alcătuiesc cadrul legal și reglementează statutul INTERPOL-ului ca organizație internațională. Acestea includ: Regulamentul General; Regulamentul de procedură al Adunării Generale; Regulamentul de procedură al Comitetului Executiv; Reglementările financiare; Normele care reglementează prelucrarea informațiilor; Reguli privind controlul informațiilor și accesul la fișierele INTERPOL [210].

Regulamentul General stipulează prevederile organizării Adunării Generale, organul de autoritate supremă în organizație; prevede procedura de selecție a membrilor Comitetului Executiv și Secretarului General, adoptarea și votarea bugetului și altor funcții practice, dar totuși vitale ale organizației.

Reglementări și mai practice se găsesc în Regulamentele de procedură ale Adunării Generale și Comitetului Executiv. Prezentele Reguli stabilesc agenda fiecărui dintre aceste organisme, reprezentarea statelor membre, înaintarea moțiunilor, dreptul de a lua cuvântul în cadrul sesiunii, sistemul de vot și eligibilitatea pentru Comitetul Executiv.

Situația juridică a sediului central al unei organizații internaționale și altor locații ale sale sunt definite printr-o

convenție, cunoscută ca un acord privind sediul între organizație și statul gazdă. Prin urmare, un acord privind sediul a fost încheiat între INTERPOL și Guvernul Franței și alte guverne, pe teritoriul cărora organizația deține sedii.

Astfel de acorduri stabilesc drepturile organizației ca una recunoscută de către statul gazdă, în special în ceea ce privește gradul dreptului organizației de a adopta propriile reglementări și norme de aplicare în cadrul sediilor sale, precum și privilegiile și imunitățile pe care țara gazdă le acordă organizației pentru a-i permite să-și îndeplinească misiunea.

Finanțele INTERPOL și gestionarea acestora sunt legiferați prin norme financiare, care reglementează probleme, cum ar fi organele cu autoritate de a face angajamente cu implicații financiare, elaborarea bugetului, punerea sa în aplicare, activele și fondurile organizației și auditul.

Procesarea informației în cadrul INTERPOL este prevăzută de Regulile INTERPOL privind prelucrarea datelor. Acest set de norme reglementează modul de funcționare al sistemului de informații a organizației și stabilește principiile de protecție ale datelor aplicate de membrii INTERPOL în operațiunile lor, condițiile în care datele pot fi procesate în acest sistem de informații, adică accesate, înregistrate, în cazul notificărilor publicate, modificate sau retrase. De asemenea, sunt prezente dispoziții privind confidențialitatea și securitatea, precum și norme privind controlul și monitorizarea unei astfel de prelucrări. Aceste norme creează un regim care este independent de existența altor mecanisme de cooperare a poliției criminale, indiferent dacă acestea sunt regionale sau bilaterale, și se aplică tuturor datelor trimise prin intermediul canalelor organizației.

Controlul datelor cu caracter personal și accesul la informații de către persoane sunt reglementate de *Regulamentul privind controlul de informații și acces la dosarele INTERPOL* [211].

În categoria documentelor legale ale INTERPOL se includ și rezoluțiile, ce sunt adoptate în fiecare an în cadrul desfășurării Adunării Generale și prevăd momentele administrative și reglementarea diferitelor sfere de activitate ale organizației. Numărul rezoluțiilor adoptate la fiecare adunare anuală poate varia de la doar câteva la chiar douăzeci.

Structura organizației cuprinde: Adunarea Generală, Comitetul Executiv, Secretariatul General, Birourile Naționale Centrale, Consilierii, Comisia pentru controlul fișierelor. Structura și modalitatea de funcționare a INTERPOL-ului este reglementată de Adunarea Generală și Comitetul Executiv, care efectuează guvernarea organizației.

Adunarea Generală este organul suprem de conducere INTERPOL. Aceasta este compusă din delegați desemnați de fiecare stat membru și se întrunește anual pentru a lua toate deciziile importante legate de politică, resurse, metode de lucru, finanțe, activități și programe. În general, Adunarea ia decizii cu majoritate simplă în formă de rezoluții. Fiecare stat membru reprezentat are un vot.

Comitetul Executiv este ales de către Adunarea Generală. Comitetul Executiv se întrunește de trei ori pe an și stabilește politica și direcția organizației. Membrii acestuia fac parte din rândurile superioare ale organelor de poliție din țările lor de origine și dețin mulți ani de experiență și cunoștințe pentru a consilia și ghida INTERPOL-ul. Rolul Comitetului este de a supraveghea executarea hotărârilor Adunării Generale, pregăti ordinea de zi pentru sesiunile Adunării Generale, prezenta Adunării Generale orice program de lucru sau proiect pe care îl consideră util și monitorizează administrația și activitatea Secretarului General. Ales de Adunarea Generală, Comitetul are 13 membri, incluzând Președintele organizației, trei vicepreședinți și nouă delegați, toți din țări diferite. Președintele este ales pentru patru ani, iar vicepreședinții pentru trei [212]. Comitetul Executiv este condus de Președintele organizației, care oferă îndrumare și orientare pentru organizație și

supraveghează punerea în aplicare a deciziilor luate în cadrul Adunării Generale anuale. Constituția INTERPOL cere ca Președintele să prezideze reuniunile Adunării Generale și ale Comitetului executiv și să orienteze discuțiile, să se asigure că activitățile organizației sunt în conformitate cu deciziile Adunării Generale și ale Comitetului Executiv, să mențină, pe cât posibil, direct și constant contactul cu Secretarul General al organizației [213].

Secretariatul General pune în aplicare deciziile strategice ale organizației. Este situat în Lyon, Franța, funcționează non-stop și este condus de Secretarul General Jürgen Stock. Secretariatul are șapte birouri regionale în întreaga lume (Argentina - Buenos Aires, Camerun - Yaoundé, Coasta de Fildeș - Abidjan, El Salvador - San Salvador, Kenya - Nairobi, Thailanda - Bangkok, Zimbabwe – Harare), împreună cu reprezentanți speciali în cadrul Organizației Națiunilor Unite din New York și la Uniunea Europeană de la Bruxelles și Complexul Global INTERPOL pentru Inovare (IGCI) din Singapore [214].

Birourile Naționale Centrale. Fiecare stat membru INTERPOL are câte un Birou Național Central (BNC), care leagă organele naționale de poliție din toate statele membre prin intermediul rețelei globale INTERPOL. Biroul reprezintă, de obicei, o diviziune a organelor naționale de poliție sau investigație și servește ca punct de contact pentru toate activitățile INTERPOL în teren. Înzestrat cu personal din ofițeri de poliție bine instruiți, BNC reprezintă esența INTERPOL-ului, contribuind la completarea bazelor de date criminale și cooperând în cadrul investigațiilor transfrontaliere, operațiunilor și arestărilor.

BNC-urile, având în vedere caracterul transfrontalier al criminalității organizate, lucrează împreună tot mai mult la nivel regional. În toate regiunile lumii, statele membre INTERPOL combină resursele și experiența pentru intervențiile reușite împotriva acelor domenii de criminalitate care le afectează cel mai mult, de la combaterea produselor contrafăcute și piratate în America de Sud, la pariuri ilegale în fotbal în Asia și traficul de fildeș din Africa.

În ultimul deceniu, BNC-urile au devenit mai active în modelarea activităților și planurilor INTERPOL. Șefii Conferinței BNC au inițiat în 2005 un forum unic pentru construirea relațiilor, schimbul de informații și lucrează împreună pentru a găsi soluții la provocările comune [215]. Conferințele Birourilor naționale centrale oferă o oportunitate unică pentru ofițerii superiori din organele de poliție de a analiza rezultatele la un nivel global. În cadrul conferințelor regionale delegații din statele membre se întrunesc pentru abordarea problemelor specifice localizării lor geografice. Conferințele regionale au loc în fiecare an în Europa și tot în fiecare an pentru regiunile Africa, Americilor și Asia.

Deoarece INTERPOL are reprezentanță în fiecare stat membru, Birourile Naționale Centrale sunt activ implicate în toate operațiunile. Oficialii birourilor au asigurat legătura dintre poliția națională și rețeaua bazelor de date INTERPOL, plasând datele direct, care au inclus și elaborarea Notificărilor Roșii, acum efectuate electronic prin I-link și căutarea rezultatelor amprentelor digitale la pașapoartele furate. Aceștia au susținut extinderea accesului la bazele de date pentru ofițerii de pe teren din țările lor, așa ca grănicerii, utilizând tehnologia MIND/FIND [241, p.12].

Dezvoltarea tehnologiei informaționale bazate pe Internet a modificat mediul de conlucrare al poliției moderne, transformându-l în unul internațional. Doar cu câteva decenii în urmă ideea de o poliție globală trecea discuții, pe când astăzi aplicarea legii în mai multe state presupune cooperarea internațională. Natura serviciilor, capacitățile și capabilitățile pe care le oferă INTERPOL celor 194 de state membre reprezintă o experiență unică. INTERPOL nu are competențe de poliție și nu poate acționa în nici un fel de capacitate de aplicare a legii. Nu este o forță de poliție, ci o organizație internațională de poliție, al cărei rol este de a facilita cooperarea între statele membre în conformitate cu prioritățile strategice în jurul cărora își fortifică politicile și strategiile de activitate [209, p.2].

Prima, și cea mai importantă prioritate, este asigurarea unei platforme globale de comunicare. Ce de-a doua - este accesul la numeroasele baze de date în timp real prin rețeaua I-24/7, care leagă toate Birourile Naționale Centrale INTERPOL. Pe parcursul anului 2017 s-au înregistrat 4,6 miliarde căutări, câte 146 de căutări pe secundă, dintre care 55,5% revin țărilor de pe Continentul European [213, p.8]. A treia prioritate include consolidarea capacităților pentru a asigura condiții echitabile de lucru și o platformă sigură de conlucrare și exercitare a ordinii. Cea de a patra prioritate este acordarea unui sprijin individual direct statelor membre sau în cazul unui eveniment major, precum și coordonarea unei serii de activități operaționale.

La baza principiilor de cooperare internațională a OIPC INTERPOL stau principiile dreptului internațional, care își au izvoarele în principiile Cartei ONU (26 iunie 1945, San-Francisco) [216], Declarația ONU privind principiile de drept internațional (24 octombrie 1970) [217], precum și Actul final de la Helsinki (1 august 1975) al Conferinței pentru Securitate și Cooperare în Europa [218] și altele. Principiile dreptului internațional se conțin în tratate interstatale și internaționale, deciziile instanțelor internaționale, au menirea de a proteja valorile internaționale fundamentale și au un caracter imperativ.

Sintetizând sursele citate, conchidem că principiile de bază ale dreptului internațional sunt: respectarea suveranității statale; legalitatea suverană a statelor; neaplicarea forței sau amenințarea cu forța; inviolabilitatea frontierelor; integritatea teritorială a statelor; soluționarea pașnică a diferendelor internaționale; neamestecul în chestiuni ce țin de competența internă a statelor; respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale; egalitatea în drepturi și autodeterminarea popoarelor; dreptul statelor de a coopera între ele; îndeplinirea cu bună-credință a obligațiilor internaționale [219, p. 106-142]. Aceste principii sunt interdependente. Ierarhizarea acestora diferă în sursele bibliografice. Pe parcursul timpului

au fost acceptate în circuitul științific și în baza lor sunt elaborate normele reglementărilor de cooperare internațională. Derogarea de la una dintre aceste principii, înseamnă derogarea tuturor celorlalte. Menționăm în acest context, că fiecare principiu fundamentează statutul juridic al OIPC INTERPOL.

Actualmente, cooperarea internațională privind lupta cu criminalitatea se dezvoltă în mai multe direcții. Practica de conlucrare internațională în acest domeniu a contribuit la constituirea principiilor de cooperare internațională împotriva criminalității, ele, la rândul său, bazându-se pe principiile dreptului internațional. Astfel, generalizând viziunile mai multor autori [220, 221, 222], formulăm principiile de cooperare internațională împotriva criminalității: limitarea cooperării pe infracțiuni cu caracter penal; inevitabilitatea pedepsei pentru crima săvârșită; executarea acțiunilor solicitate potrivit propriei legislații naționale; dubla incriminare pentru infracțiune; non-extrădarea propriilor cetățeni; refuzul de a coopera pe dosare de natură politică, militară, rasială și religioasă; respectarea drepturilor și libertăților omului; umanismul în tratarea infractorilor.

În convențiile internaționale privind lupta cu criminalitatea sunt numite și alte principii, însă sfera de aplicare a cărora este limitată la un anumit tip de colaborare sau poartă un caracter de recomandare, rămânând la latitudinea părților de a le aplica sau nu. Principiile deja acceptate în practica internațională de cooperare împotriva criminalității își trag originea din ideile iluministului și criminologului italian Cesare Beccaria, care considera că „una dintre cele mai puternice frâne ale infracțiunilor nu este cruzimea pedepsei, ci inevitabilitatea lor...” [223].

La baza reglementărilor juridice ale INTERPOL și ale activităților legale desfășurate se află un număr de principii generale și particulare. Principiile generale determină natura fundamentală a organizației: respectarea drepturilor și libertăților omului și cetățeanului; egalitatea membrilor organizației; respectarea

suveranității de stat a țărilor membre; inevitabilitatea pedepsei pentru comiterea unei crime. Principiile particulare țin de activitățile specifice ale organizației: limitarea cooperării doar la lupta împotriva crimelor general penale; funcționalitatea cooperării; flexibilitatea și operativitatea metodelor aplicate [224].

Dezvoltarea în timp a statutului politico-juridic al INTERPOL în calitate de organizație internațională și implementarea consecventă a principiilor de cooperare internațională sunt relevante în conținutul rapoartelor anuale de activitate [225-244]. Aplicarea analizei de conținut asupra documentelor oficiale, rapoartele anuale INTERPOL, a permis examinarea detaliată a circumstanțelor producerii uneia dintre cele mai influente organizații internaționale și identificarea politicilor și strategiilor aplicate la nivel internațional, regional și național. Criteriile de selectare a documentelor oficiale, emise de OIPC INTERPOL, au fost autenticitatea, credibilitatea, reprezentativitatea și conținutul documentului. Analiza s-a concentrat pe conținutul manifest al documentului și este asociată cu tradiția pozitivă a cercetării sociale. Analiza textelor are la bază interpretarea calitativă. Logica analizei ne-a determinat să identificăm parametrii cantitativi, precum frecvența ocurențelor, să cuantificăm informația în tabel și să interpretăm conținutul acestuia. Ținând cont de aria extinsă a documentelor preconizate pentru investigare, au fost supuse analizei rapoartele anuale din perioada 1998-2017, cu un volum total de 796 pagini, format A4.

Analiza de conținut a rapoartelor anuale ale INTERPOL relevă căutările organizației în vederea eficientizării activității sale. De-a lungul anilor și-a elaborat strategiile, politicile și instrumentele de lucru în funcție de nevoile exprimate de structurile de aplicare a legii din statele membre. Elaborarea și aplicarea documentelor strategice, corelate cu evoluțiile criminalității transfrontaliere, consecutivitatea politicilor aplicate a contribuit la acumularea experienței, capacităților și capabilităților. Ceea ce a făcut în timp ca organizația să evolueze, să concentreze în jurul său

forțele de menținere a ordinii, să se transforme în forță reală de operaționalizare a noii arhitecturi de securitate.

Analiza rapoartelor anuale pentru perioada 1998-2017 ne determină să afirmăm că după evenimentele din 11 septembrie 2001, noțiunea de securitate devine tot mai valorificată în documentele OIPC INTERPOL, inclusiv și în conținutul rapoartelor anuale. În practica de activitate a organizației se diversifică și se aprofundează preocupările privind asigurarea securității și proliferarea acestor tendințe la nivel global, regional și național. Analiza întreprinsă ne determină să afirmăm că INTERPOL-ul organizează și coordonează împreună cu agențiile naționale de poliție activități ce vizează securitatea cetățenilor și a statelor. Aria de acțiuni desfășurate pe segmentul de securitate include: proiecte comune, summit-uri globale și regionale, conferințe internaționale, expertize, seminare, inițiative, parteneriate, cooperări, documente, publicații, vizite etc.

Fiind conștienți de provocările cu care se confruntă securitatea internațională, organizația dezvoltă cooperarea, depășind hotarele dintre statele membre și regiuni geografice. Eforturile transfrontaliere de securitate s-au axat pe proiecte strategice comune la nivelul tuturor continentelor, regiunilor geografice și a statelor membre. Tematica acestor acțiuni reiese atât din proiectele dezvoltate de organizație, direcțiile strategice de activitate, cât și din amenințările globale și implicațiile guvernelor și poliției de a îmbunătăți arhitectura modernă de securitate. Nu a existat un ghid după care organizația și-ar fi construit strategiile de securitate. Amenințările asimetrice la adresa securității au determinat-o să experimenteze zilnic, să răspundă eficient la provocările mereu în schimbare. Înțelegând responsabilitatea pentru menținerea echilibrului securității la nivel global, organizația și-a asumat riscul de a ghida comunitatea internațională spre o lume mai sigură.

INTERPOL-ul este unica organizație internațională polițienească ce funcționează la nivel global și are misiunea de a sprijini prin politicile sale eforturile internaționale de poliție [244, p. 9-10].

În vederea sincronizării acțiunilor sale cu toți actorii din arhitectura de securitate globală, INTERPOL a dezvoltat un set din șapte obiective globale de poliție. Obiectivele au fost aprobate de către țările membre în timpul celei de-a 86-a Adunare Generală INTERPOL de la Beijing, China, în 2017, ce includ: 1) Contramenințarea terorismului (identificarea și arestarea suspectilor de terorism, consolidarea platformelor de partajare a informațiilor, distrugerea mișcării și mobilității teroriste, urmărirea și întreruperea fluxurilor financiare și aprovizionarea cu arme); 2) Promovarea integrității frontierelor la nivel mondial (identificarea mișcărilor și călătoriilor criminalilor și victimelor; acțiune de informare cu și dintre oficialii de la frontieră; contribuirea la stabilirea de standarde globale pentru securitatea frontierelor; asistarea statelor membre privind menținerea integrității documentelor lor de securitate (ex. abordarea utilizării pașapoartelor contrafăcute/false)); 3) Protejarea comunităților vulnerabile (detectarea infracțiunilor și infractorilor și identificarea oportunităților de prevenire; protejarea victimelor crimelor de exploatare și de re-victimizare; respectarea drepturilor omului din comunitățile vulnerabile; dezvoltarea unor rețele de experți robuste pentru schimbul de informații, bune practici și activitate operațională; întreruperea elementului de profit în modelul de afaceri criminale; identificarea și perturbarea fluxului financiar ilicit și profiturile obținute prin acesta); 4) Asigurarea spațiului cibernetic pentru populație și afaceri (stabilirea de parteneriate pentru asigurarea spațiului cibernetic; extinderea expertizei de investigație în domeniul criminalității informatice; salvagardarea comunităților prin stabilirea standardelor, educație civică; protejarea infrastructurilor critice); 5) Promovarea integrității globale (a bunei guvernări și a statului de drept; îmbunătățirea expertizei de investigare a corupției; promovarea unei culturi a integrității în cazul în care corupția nu este acceptabilă; construirea mecanismelor pentru a sprijini și apăra integritatea și pentru a restabili bunurile furate); 6) Reducerea piețelor ilicite (sensibilizarea publicului cu

privire la riscurile asociate cu bunurile și produsele ilicite; construirea mecanismelor pentru detectarea piețelor ilicite emergente; consolidarea capacității de investigare și prevenire a comerțului ilicit, inclusiv a finanțării sale; identificarea și perturbarea fluxului financiar ilicit și profiturile obținute prin acest tip de activitate criminală; identificarea și perturbarea rețelelor de crimă organizată și droguri); 7) Sprijinirea securității și durabilității mediului (consolidarea capacității de investigare a criminalității ecologice; protejarea comunităților dependente de resurse, speciilor vulnerabile și patrimoniului natural; construirea unor mecanisme de protejare a biodiversității și a resurselor naturale; întreruperea rețelelor de crimă organizată și a elementului de profit; identificarea și perturbarea fluxului financiar ilicit și ale profiturilor obținute prin acest tip de activitate criminală) [244, p. 10-11].

Conștientizarea faptului că atacurile teroriste au devenit o amenințare la adresa păcii și securității internaționale determină percepția INTERPOL-ului drept partener-cheie în lupta împotriva terorismului. Mandatul INTERPOL de combatere a terorismului este de a asista statele membre în vederea prevenirii și perturbării terorismului; organizării activităților de identificare a membrilor rețelelor teroriste și afiliații lor; abordării principalilor factori ce permit activitățile teroriste: călătorii și mobilitate, prezență online, arme și materiale explozibile, finanțe.

Un cadru strategic flexibil ce orientează eforturile contra-teroriste ale statelor membre este Strategia globală de combatere a terorismului (2016-2020). Implementarea globală a strategiei intră în competența Programului de combatere a terorismului INTERPOL, aria geografică a căruia se axează pe patru regiuni care acționează ca zone de coordonare a activităților sale: Africa, Orientul Mijlociu, Asia și Europa [245]. Totodată, INTERPOL coordonează și programe multianuale, menite să sporească competențele poliției din diferite regiuni pentru a aborda toate formele de criminalitate transnațională. Aceste programe cuprind, de obicei, formare, operațiuni și asistență tehnică.

Prin Proiectul de consolidare a capacităților contra crimelor cibernetice din regiunea Americilor, INTERPOL se bazează pe succesul unui proiect-pilot anterior în America Latină și Caraibe (2015-2017), inclusiv pe cele mai bune practici pentru consolidarea cooperării polițienești internaționale în cazurile legate de criminalitatea informatică. În plus, proiectul împuternicește 35 de țări participante să comunice și să colaboreze prin furnizarea de cursuri de specialitate, acces la o clasă mobilă de echipament criminalistic și prin coordonarea activităților operaționale de criminalitate informatică [246].

Programul WAPIS de informații al poliției din Africa de Vest (2012-2020) are drept obiectiv consolidarea schimbului de informații și coordonarea între agențiile de aplicare a legii din regiune. Acest lucru este esențial pentru combaterea crimelor care afectează în prezent regiunea, cum ar fi traficul de droguri, traficul de persoane și terorismul. WAPIS permite ofițerilor de poliție din țările din Africa de Vest să acceseze informații critice ale poliției din bazele lor naționale de date criminale și din bazele de date ale țărilor din regiune, îmbunătățind astfel identificarea criminalilor și susținând investigațiile în curs. WAPIS permite o mai bună analiză a problemelor criminalității transnaționale organizate și a terorismului cu care se confruntă regiunea, inclusiv înțelegerea infracțiunilor care provin din tranzitarea Africii de Vest. Totodată, WAPIS permite o mai mare cooperare polițienească și judiciară în materie penală în regiune, în Uniunea Europeană și în restul lumii. Programul va sprijini eforturile autorităților naționale și ECOWAS în îmbunătățirea securității cetățenilor din Africa de Vest și este pusă în aplicare la trei niveluri: național, regional și global [247].

Proiectul ASEAN (2016-2018) pentru dezvoltarea capacității informatice a consolidat capacitatea țărilor ASEAN (Brunei, Cambodgia, Indonezia, Laos, Malaiezia, Myanmar, Filipine, Singapore, Thailanda și Vietnam) în combaterea criminalității informatice, precum și să intensifice cooperarea între țări și partenerii regionali

și internaționali în materie de criminalitate informatică. De asemenea, proiectul promovează discuțiile strategice regionale, identifică tendințele și oferă o bază pentru un schimb îmbunătățit de informații. Activitățile desfășurate ca parte a proiectului includ: recomandări naționale, instruire practică privind criminalitatea informatică, analiza criminalistică digitală, seminarii de cercetare, ateliere de schimb de informații, întâlniri ale factorilor de decizie, sesiuni de conștientizare [248].

CRIMJUST (2016-2019) este unul dintre cele nouă proiecte finanțate de Uniunea Europeană, care urmărește să promoveze cooperarea regională și internațională spre deosebire de o abordare fragmentată a legii de-a lungul rutelor de trafic a cocainei. Obiectivul general al proiectului este de a combate criminalitatea organizată, punându-se un accent mai puternic pe investigațiile penale și pe cooperarea în materie de justiție penală. Totodată, acordându-se o atenție deosebită traficului de droguri de-a lungul rutei de cocaină din America Latină, Caraibe (LAC) și Africa de Vest (WA) în conformitate cu instrumentele juridice internaționale. Realizat în parteneriat cu Biroul Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate (UNODC) și Transparency International, proiectul sprijină 12 țări din LAC și WA pentru a combate criminalitatea organizată de-a lungul rutei de cocaină, concentrându-se pe trei piloni: consolidarea capacităților, cooperarea interregională și integritatea instituțională. Pe tot parcursul derulării proiectului, INTERPOL va facilita investigațiile transfrontaliere prin mecanisme de mentorat și prin asigurarea accesului la canalele de comunicații sigure pentru schimbul și verificarea informațiilor. De asemenea, va sprijini colectarea datelor și furnizarea de asistență analitică, organizarea conferințelor și întâlnirilor internaționale pentru a examina studiile de caz, pentru a împărtăși informații și pentru a încuraja crearea de rețele investigative internaționale [249].

Proiectul SCORPIUS este o inițiativă de doi ani (2017-2019) privind combaterea terorismului și a criminalității transnaționale

în Asia de Sud și de Sud-Est (Bangladesh, India, Indonezia, Malaiezia, Nepal, Pakistan, Filipine și Sri Lanka), finanțată în comun de INTERPOL și de Guvernul Canadei. Ea adoptă o abordare holistică prin reunirea actorilor relevanți din cadrul comunității de aplicare a legii, inclusiv factorii cheie de decizie, anchetatorii de combatere a terorismului și criminalității transnaționale, ofițerii de informații, ofițerii de la Birourile Naționale Centrale INTERPOL, agenții de justiție penală, instituții [250].

Proiectul TRACE al INTERPOL este o inițiativă de trei ani (2017-2020) pentru a consolida capacitatea și expertiza de combatere a terorismului în țările Asociației statelor din Asia de Sud-Est (ASEAN). Finanțat de *Global Affairs Canada*, proiectul dotează participanții cu abilitățile, instrumentele și metodologiile necesare pentru colectarea și exploatarea eficientă a informațiilor provenite de la platformele online, inclusiv de la rețelele sociale, pentru investigațiile anti-terorism. Sprijinind toate cele 10 țări membre ale ASEAN (Brunei, Cambodgia, Indonezia, Laos, Malaiezia, Myanmar, Filipine, Singapore, Thailanda și Vietnam), proiectul vizează ofițeri din cadrul unităților naționale de contraterorism, ofițeri de informații și de investigație din unitățile cibernetice, agențiile naționale responsabile de investigarea și combaterea utilizării Internet-ului în scopuri teroriste. Ciclurile anuale ale programului includ sesiuni de formare de bază și avansate, împreună cu exerciții de masă bazate pe studii de caz din viața reală și scenarii pentru a oferi participanților experiență reală. Un software analitic comun poate fi furnizat ca un instrument specializat pentru a ajuta țările să își desfășoare investigația. Activitățile sunt supravegheate de un comitet-director, format din reprezentanți ai fiecărei țări participante [251].

Proiectul RELAY este o inițiativă INTERPOL, finanțată de Guvernul Canadei, pentru a sprijini țările membre din Asia de Sud și de Sud-Est (Bangladesh, Bhutan, India, Myanmar, Nepal, Sri Lanka și

Thailanda) în abordarea provocărilor crescânde generate de contrabanda cu migranți în aceste regiuni prin consolidarea capacităților și securității frontierelor. Proiectul va spori capacitatea țărilor beneficiare de a reduce migrația ilegală prin: identificarea principalelor tendințe în materie de contrabandă cu migranți și de migrație ilegală; creșterea gradului de conștientizare și de utilizare a capacităților INTERPOL, cum ar fi bazele sale de date criminale, pentru facilitarea schimbului de informații; echiparea participanților cu cunoștințe și competențe în domeniul cooperării polițienești internaționale, al gestionării frontierelor și al contrabandei cu migranți; furnizarea de tehnologii pentru consolidarea capacităților operaționale, în special la punctele-cheie de frontieră [252].

Proiectul SUNBIRD se axează pe consolidarea capacităților anterioare privind îmbunătățirea combaterii terorismului și a colaborării internaționale între statele membre ASEAN. Este o inițiativă INTERPOL, implementată cu sprijinul Guvernului Canadei, pentru o perioadă de trei ani (2017-2020) în vederea sporirii abilităților poliției din cadrul Asociației Națiunilor din Asia de Sud-Est (ASEAN) în combaterea terorismului și a crimei organizate. Proiectul include patru piloni de bază: 1) Operațiuni de securitate transfrontaliere, ce se vor desfășura la principalele puncte de frontieră maritimă, aeriană și terestră din regiune pentru a pune în practică abilitățile predate la cursurile de formare; 2) Capacități de supraveghere, ce includ utilizarea capacităților de poliție ale INTERPOL-ului, inclusiv bazele sale de date criminale, abilitățile de investigare și procesare a datelor și combaterea terorismului; 3) Criminalistică, presupunând dezvoltarea competențelor în diferite domenii ale criminalisticii, inclusiv utilizarea bazelor de date criminalistice ale INTERPOL; 4) Femeile în poliție, reunește liderii de poliție și femei pentru a-și dezvolta abilitățile actuale și viitoare de conducere și de management, depunând eforturi în direcția unei mai mari parități de gen în agențiile de aplicare a legii din regiune [253].

Pentru a combate creșterea criminalității organizate în Africa, INTERPOL face parte din Proiectul ENACT: consolidarea capacității Africii de a reacționa mai eficient la crima organizată transnațională. Realizat sub umbrela programului pan-african al Uniunii Europene, proiectul de trei ani (2017-2019) se axează pe diminuarea impactului crimei organizate transnaționale asupra dezvoltării, guvernantei, securității și statului de drept în Africa. Rolul INTERPOL în proiect este de a ajuta poliția din Africa să adopte strategii proactive de combatere a amenințărilor împotriva criminalității organizate, să faciliteze schimbul de informații și să-și îmbunătățească abilitățile de investigație prin: analiza și instruirea în domeniul practicii penale; extinderea accesului la sistemul securizat de comunicații polițienești INTERPOL I-24/7 în țările selectate; furnizarea de echipamente țărilor vizate pentru a înființa unități analitice; localizarea unei analize de informații criminale la fiecare dintre cele patru Birouri Regionale INTERPOL din Africa; crearea unei platforme de analiză sigure; reunirea șefilor unităților analitice din Africa [254].

Natura juridică dihotomică a INTERPOL-ului reprezintă obiect de discuții în doctrina juridică internațională [255, p.169-178]. Datorându-se caracteristicilor sale, situate la granița dintre o organizație interguvernamentală și neguvernamentală internațională, natura acesteia este determinată ca sui - generis. Prin participarea sa la relațiile internaționale, INTERPOL devine titularul unor drepturi și obligațiuni în domeniul ordinii juridice internaționale. Prin exercițiul dreptului de a încheia tratate și acorduri, INTERPOL dobândește capacitatea de a produce legi (un element constructiv al personalității juridice internaționale), de a soluționa litigiile în fața instanțelor juridice internaționale, de a convoca întruniri, organiza formări și a participa la conferințe internaționale etc. Combinarea capacităților și capabilităților acumulate în răstimp de un secol de activitate, rapiditatea de a

reacționa la provocările timpului o plasează și o transformă într-un centru de operaționalizare a arhitecturii globale de securitate.

Drept confirmare sunt numeroasele activități ale organizației desfășurate în ultimul timp. Remarcăm în acest sens Conferința globală privind securitatea și inovarea INTERPOL World 2019, ce s-a desfășurat între 2-4 iulie 2019 în Singapore. Evenimentul a abordat modul în care progresele tehnologice ar putea crea provocări de securitate neprevăzute și modul în care poliția poate folosi noile tehnologii pentru a le preveni. Discuțiile s-au axat pe asemenea subiecte, precum: drone, megadate, inteligență artificială, contrafacere, securitatea frontierelor, rețelele 5G, realitatea virtuală și augmentată, orașe inteligente, crima ecologică, Darknet, biotehnologia, tehnologiile predictive, blocurile și intimitatea. INTERPOL World 2019 a oferit o platformă strategică pentru a modela răspunsurile globale la viitoarele amenințări la adresa securității, urmărind să sporească gradul de conștientizare a problemelor apărute în materie de securitate și criminalitate, analizând siguranța globală astăzi, îmbunătățirea securității pentru ziua de mâine, prognoza și planificarea pentru viitor [256].

INTERPOL-ul este organizația internațională care prin structurile sale din prima linie se confruntă cu consecințele unui cerc vicios al sărăciei, inegalitate și nemulțumiri fără precedent ce se manifestă sub diferite forme de terorism. Inacțiunile sau greșelile politicianilor au consecințe periculoase pentru dezvoltarea unor regiuni sau țări aparte pe termen lung. Conflicte militare s-au acutizat și se transformă în focare continue de insecuritate etc. Într-o lume tot mai interdependentă, organizația reușește să răspundă la provocările timpului, rămânând fidelă premisei de bază stabilite de fondatorii acesteia: de a spori cooperarea internațională a poliției, respectând pe deplin suveranitatea fiecăruia dintre statele membre.

3.2. Contribuția OIPC INTERPOL la asigurarea securității: strategii și instrumente

Secolul XXI a venit cu noi provocări în materie de securitate. Amplificarea intensității și extinderea ariei de manifestare a amenințărilor asimetrice și a celor asociate războaielor hibride determină edificarea unei noi arhitecturi a securității globale. În această nouă configurație a echilibrului de securitate organizațiile internaționale vor avea o contribuție din ce în ce mai mare. Organizațiile internaționale demonstrează un potențial sporit de reacție și adaptabilitate la schimbările ce se derulează în lumea modernă, pe când instituțiile guvernamentale naționale se adaptează mult mai lent la condițiile globale în schimbare. Astfel, prin intermediul organizațiilor internaționale are loc un proces mult mai intens de interconexiune a statelor naționale. Lipsa unor strategii de contracarare a emergenței riscurilor neconvenționale determină statele naționale să-și consolideze forțele în comun, iar organizațiile internaționale devin o componentă vitală în cadrul procesului de ghidare la nivel global, regional, subregional și național.

Intrând într-un nou secol, INTERPOL-ul și-a conturat clar *viziunile, valorile și misiunile*. INTERPOL își vede existența în „crearea unei lumi mai sigure, oferind o gamă unică de servicii esențiale pentru comunitatea internațională pentru a optimiza efortul internațional de a combate crima”. Valorile organizației constau în „respectarea drepturilor omului, integritate, angajament pentru calitate, disponibilitate, spirit de echipă, valoare financiară, responsabilitate”. Misiunea ei constă în transformarea într-o „organizație proeminentă din lume pentru sprijinul tuturor organizațiilor, autorităților și serviciilor a căror misiune este prevenirea sau detectarea criminalității internaționale”. Toate acestea fiind realizate prin: oferirea a unei perspective globale și a unui accent regional; schimbul de informații oportune, exacte, relevante și complete; facilitarea cooperării internaționale; activități

operaționale de coordonare comune ale țărilor membre; implementarea de know-how, expertiză și bune practici [257].

La nivel global, nicio organizație nu este în măsură să acționeze eficient singură. Este nevoie de cooperare cu alte instituții relevante ce sunt capabile să asigure asistență sau cunoștințe suplimentare. În acest scop, INTERPOL a stabilit relații de parteneriat cu mai multe organizații internaționale, interguvernamentale și nonguvernamentale, naționale și sectorul privat, care acționează în diferite domenii de interes ale organizației, astfel dezvoltând strategii de colaborare la nivel internațional, regional, subregional și național. Actualmente, efortul depus de INTERPOL în vederea cooperării internaționale a poliției este determinat de complexitatea diferitor sisteme legale ale statelor, definirii crimelor, regulilor de evidență, responsabilității variate dintre organele de drept și serviciile judiciare, legilor de extrădare incompatibile, sistemelor de informare necongruente, restricțiilor de răspândire a informației.

În condițiile când terorismul sub multiplele sale forme a devenit o amenințare gravă la adresa securității naționale și a vieții indivizilor din întreaga lume, INTERPOL desfășoară o serie de inițiative care sprijină statele membre în eforturile lor de a-și proteja cetățenii. În septembrie 2014, Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite a adoptat în unanimitate Rezoluția 2178, ce recunoaște rolul global al INTERPOL-ului împotriva amenințării reprezentate de terorism. În cazul unui atac terorist, statele membre pot solicita asistența unei echipe de răspuns la incidente, pentru a oferi o serie de servicii de investigații și de asistență analitică, în coordonare cu Secretariatul General [258].

Cel mai relevant segment al colaborărilor internaționale este conlucrarea cu Organizația Națiunilor Unite, fiind oficializată încă din 1996 printr-un acord de cooperare, care include statutul de observator al INTERPOL la Adunările Generale ale ONU [259]. Cooperarea dintre aceste organizații a devenit formidabilă în timp, observându-se suprapunerea puternică a experienței INTERPOL-ului

și a activității ONU. În prezent, ONU reprezintă unul dintre cei mai valoroși parteneri ai INTERPOL-ului.

În scopul consolidării cooperării, organizațiile au semnat în 1997 un acord de cooperare și în prezent conlucrează pe următoarele arii largi de activitate: a) reacționarea la necesitățile internaționale legate de infraționalitatea națională și transnațională; b) prevenirea infraționalității prin instruire polițienească și sensibilizarea publicului; c) acordarea asistenței statelor membre în combaterea crimei organizate; d) cooperarea în cadrul curților internaționale; e) cooperarea pentru menținerea păcii prin activitate polițienească; f) acordarea asistenței Comitetelor Consiliului de Securitate ONU în implementarea mandatelor.

În anul 2004, INTERPOL a deschis un Oficiu al Reprezentanței Speciale la sediul ONU de la New York. Acest lucru a consolidat parteneriatul și a eficientizat conlucrarea celor două organizații. Reprezentanța specială conduce Oficiul cu o echipă formată din organe de aplicare a legii și expertiză legală. Oficiul reprezintă INTERPOL-ul și necesitățile organelor de aplicare a legii la sediul ONU, conlucrând cu ONU în sfere de interes comun [260].

În cadrul ONU, INTERPOL conlucrează cu Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite (CSONU), care este însărcinat cu menținerea păcii și securității internaționale, și este compus din cinci membri permanenți (China, Franța, Rusia, Regatul Unit și Statele Unite ale Americii) și 10 membri aleși pentru termeni de doi ani.

Parteneriatul acestor două organizații a fost consolidat în 2005 prin crearea notificării speciale INTERPOL - Consiliul de Securitate ONU, aceasta fiind o cale de a combina regimul de sancțiuni ONU cu sistemul de notificări prestabilit al INTERPOL într-un instrument eficient de aplicare a legii. Notificarea vizează persoane și entități ce reprezintă subiecți ai sancționării antiteroriste ONU și care a condus la o întâlnire ministerială de reper în 2009 pe tema „Rolul poliției în misiunile ONU de menținere a păcii” [259]. Funcția principală a notificării speciale INTERPOL - Consiliul de

Securitate ONU este de a alerta autoritățile naționale privind sancțiunile aplicate anumitor persoane sau entități. Cele mai des aplicate sancțiuni sunt: a) înghețarea activelor – blocarea fondurilor sau altor active, dar fără posibilitatea de a le confisca; b) interdicția de călătorie – interzicerea pentru persoane de a intra sau a tranzita anumite teritorii, dar fără arestarea și urmărirea penală a acestora; c) embargo asupra armamentului – interzicerea aprovizionării directe sau indirecte, vânzării sau transportării armelor și materialelor aferente.

Notificarea specială caută să alerteze agențiile de aplicare a legii din toată lumea precum că o anumită persoană sau entitate reprezintă un subiect al sancțiunilor ONU, contribuind astfel la urgentarea aplicării acestor sancțiuni. Notificările speciale conțin informații care ajută ofițerii din cadrul organelor de aplicare a legii să acționeze adecvat, în concordanță cu legile naționale. Ca și notificările INTERPOL, notificările speciale sunt rulate în toate statele membre INTERPOL prin sistemul de comunicare globală securizat al INTERPOL. Extrase din notificările speciale pot fi întâlnite și pe site-ul public al organizației [261].

Consiliul de securitate al ONU are în componența sa câteva comitete, care supraveghează implementarea sancțiunilor [260]. Conducându-se de Capitolul VII al Cartei ONU, Consiliul de Securitate poate lua măsuri ce implică utilizarea forței pentru a menține și restaura pacea și securitatea internațională. Astfel de măsuri variază de la sancțiuni economice, care nu implică utilizarea forței armate până la acțiuni militare internaționale. Utilizarea sancțiunilor obligatorii este îndreptată spre aplicarea presiunii asupra unui stat sau a unei entități pentru a se conforma cu obiectivele stabilite de Consiliul de Securitate, fără a recurge la aplicarea forței. Astfel, sancțiunile oferă Consiliului de Securitate un important instrument de punere în aplicare a deciziilor sale. Caracterul universal al Națiunilor Unite face din organizație un organ adecvat, expert în stabilirea și monitorizarea unor astfel de măsuri.

Consiliul recurge la sancțiunile obligatorii ca la un instrument de aplicare a forței când este amenințată pacea, iar toate negocierile diplomatice au eșuat. Gama sancțiunilor include sancțiuni globale, precum cele economice și de comerț și/sau măsuri de embargou asupra armamentului, interdicții de călătorie, restricții financiare sau diplomatice [262].

Prima dată INTERPOL a conlucrat cu Comitetul 1267 (înființat în 1999) în legătură cu problema Al-Qaida și a Talibanilor. În 2011, Comitetul 1267 a fost divizat în două regimuri de sancțiuni distincte – unul pentru Al-Qaida și altul pentru problema Talibanilor. Comitetul înființat în temeiul Rezoluției 1267 a ONU, din 1999 și a Rezoluției 1989 din 2011, supraveghează sancțiunile ce vizează persoanele și entitățile asociate cu Al-Qaida [261].

Regimul de sancțiuni a fost instituit prima dată prin Rezoluția 1267 a ONU, la data de 15 octombrie 1999 și a fost modificat și consolidat ulterior prin următoarele Rezoluții: 1333 (2000), 1390 (2002), 1455 (2003), 1526 (2004), 1617 (2005), 1735 (2006), 1822 (2008), 1904 (2009), 1989 (2011) și 2083 (2012). În prezent măsurile sancțiunilor sunt aplicate persoanelor și entităților asociate cu Al-Qaida, indiferent unde ar fi localizate. Numele respectivelor persoane și entități sunt plasate pe Lista de Sancțiuni Al-Qaida [263].

Lista de Sancțiuni Al-Qaida este stabilită și menținută de Comitetul de Sancțiuni, inițiat prin Rezoluția 1267 a ONU, din 1999 și Rezoluția 1989 din 2011, conținând persoane, grupuri, întreprinderi și alte entități asociate cu Al-Qaida și ISIL. Această listă are două secțiuni. Prima cuprinde persoanele asociate cu Al-Qaida (397 persoane), iar a doua - entități și alte grupuri asociate cu Al-Qaida și ISIL (151 entități). Toate numele și informațiile identificatoare din această listă au fost furnizate de către statele membre ONU și alte organizații internaționale. Persoanele sunt listate în ordine alfabetică, după numele de familie și prenume, în grafie latină. Entitățile sunt aranjate în ordine alfabetică. Toate localizările

geografice sunt reproduse în același mod în care au fost furnizate. De asemenea, pe site-ul Comitetului se pot găsi și sumare narative despre motivul introducerii în listă. Statele membre ONU sunt permanent încurajate să furnizeze comitetului orice informație vitală, neinclusă încă în Lista de Sancțiuni Al-Qaida prin intermediul Misiunilor Permanente la sediul ONU de la New York [264].

Comitetul, înființat în temeiul Rezoluției 1988 a ONU, supraveghează sancțiunile ce vizează persoanele și entitățile asociate cu Talibanii. Acest comitet a fost înființat la data de 17 iunie 2011 în conformitate cu Rezoluția 1988 a ONU pentru supravegherea măsurilor relevante ale sancțiunilor și îndeplinirea sarcinilor stabilite de Consiliul de Securitate în paragraful 30 al aceleiași Rezoluții. Regimul a fost extins pentru încă o perioadă de 18 luni prin Rezoluția 2082 a ONU, din data de 17 decembrie 2012. Paragraful 35 al acesteia continuă mandatul echipei de suport analitic și monitorizare a sancțiunilor pentru încă 30 de luni. Mai mult ca atât, paragraful 9 invită Guvernul Afganistanului să prezinte pentru examinare comitetului de aplicare a sancțiunilor, numele persoanelor care, conform listei, călătoresc în anumite localități și participă la reuniunile pentru menținerea păcii și reconcilierii [264].

Rezoluția 2082 a ONU, din 2012 a fost adoptată în conformitate cu Capitolul VII al Cartei Națiunilor Unite și solicită tuturor statelor membre să întreprindă următoarele măsuri cu orice persoană, grup, întreprindere sau entitate desemnată sau asociată cu Talibanii, ce constituie o amenințare pentru pacea, stabilitatea și securitatea Afganistanului: a) înghețarea fără amânare a fondurilor și altor active financiare sau resurse economice; b) prevenirea intrării sau tranzitării teritoriilor; c) prevenirea aprovizionării directe sau indirecte, vânzarea și transferul de către cetățeni în afara teritoriului lor, utilizarea maritimă și aeriană a armelor și materialelor aferente de orice tip, pieselor și materialelor de utilizare, asistență și instruire în activități militare [265].

INTERPOL-ul continuă și până în prezent conlucrarea cu aceste două comitete de aplicare a sancțiunilor prin emiterea continuă a notificărilor speciale, care vizează persoane și entități corespunzătoare ambelor regimuri de sancțiuni. Succesul acestor notificări speciale a rezultat în extinderea cooperării cu alte comitete de aplicare a sancțiunilor. INTERPOL colaborează și cu comitetele ce vizează Liberia, Coasta de Fildeș, Republica Democrată Congo, Eritreea, Somalia și Sudan, cu scopul de a-și extinde cooperarea și cu alte comitete în viitor [264].

În urma evenimentelor din 11 septembrie 2001, Consiliul de Securitate al ONU a înființat Comitetul pentru Combaterea Terorismului. INTERPOL conlucrează cu acest comitet atât la New York, cât și în restul lumii, participând activ în cadrul Grupului de Lucru ONU pentru Implementarea Combaterii Terorismului. Grupul a fost creat în 2005 pentru o mai bună coordonare a conlucrării între diferite corpuri ONU, precum și pentru colaborarea ONU cu alte organizații regionale și internaționale în vederea combaterii terorismului [260].

Grupul de Lucru ONU pentru Implementarea Combaterii Terorismului a fost înființat de Secretarul General în 2005 și aprobat de Adunarea Generală a ONU prin Strategia Globală a ONU de Combatere a Terorismului, ce a fost adoptată unanim în 2006. Mandatul grupului constă în sporirea coordonării și coerenței eforturilor sistemului ONU de combatere a terorismului. Grupul constă din 31 de corpuri internaționale, fiecare contribuind consistent prin mandatul său. În timp ce responsabilitatea primară pentru implementarea strategiei globale este a statelor membre ONU, grupul de lucru asigură acordarea sistemului ONU la necesitățile lor prin asigurarea cu suport metodic și răspândirea cunoștințelor aprofundate despre strategie și, de asemenea, în caz de necesitate, expedierea urgentă a asistenței tehnice. Scopul primar reprezintă maximizarea avantajului comparativ al fiecărui corp al grupului prin furnizarea ajutorului către statele membre ONU pentru a pune în aplicare cei

patru piloni ai strategiei de combatere a terorismului: a) măsuri pentru abordarea condițiilor favorabile de răspândire a terorismului; b) măsuri pentru dezvoltarea capacității statelor de prevenire și combatere a terorismului și consolidarea rolului sistemului respectiv al ONU; c) măsuri de asigurare a respectării drepturilor omului de către toți și reglementărilor legii ca bază fundamentală în lupta împotriva terorismului. Acest grup își organizează munca pe grupuri mai mici și proiecte. Cooperarea între actorii sistemului ONU, ce vizează combaterea terorismului, conduce spre acumularea experienței în implementarea strategiei respective [266].

Strategia Globală a ONU de Combatere a Terorismului, adoptată în 2006, încurajează statele membre ONU să utilizeze serviciile de informație și comunicații ale INTERPOL, în special Baza de Date a Documentelor de Călătorie Furate și Pierdute [258]. În septembrie 2014, Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite a adoptat în unanimitate Rezoluția 2178, care recunoaște rolul global al INTERPOL-ului împotriva amenințării reprezentate de grupările teroriste. Astfel, INTERPOL dezvoltă activități de contraterorism cu entitățile ONU, precum Grupul Operativ al Organizației Națiunilor Unite pentru combaterea terorismului (CTITF) și Comitetul Națiunilor Unite pentru combaterea terorismului (CTC). Participă, de asemenea, la misiuni de experți ale Direcției Executive a Comitetului Organizației Națiunilor Unite pentru Combaterea Terorismului (CTED), ajutând la identificarea celor mai bune practici și îmbunătățirii strategiilor naționale de combatere a terorismului.

Succesul unei investigații internaționale depinde de disponibilitatea datelor globale permanent actualizate. INTERPOL-ul asigură statele membre cu acces direct și instant la un anumit număr de baze de date criminale. Acestea conțin milioane de înregistrări generate de țările din întreaga lume. Toate bazele de date, cu excepția celei cu imagini de exploatare sexuală a minorilor, sunt accesibile în timp real prin rețeaua de comunicații INTERPOL I-24/7,

care conexează toate reprezentanțele organizației din statele membre, Birourile Naționale Centrale INTERPOL. În prezent se întreprind măsuri pentru extinderea accesului bazelor de date nemijlocit la ofițerii organelor naționale de aplicare a legii, așa ca grănicerii, permițându-le depistarea directă a persoanelor aflate în căutare, documentelor de călătorie furate și pierdute și a autovehiculelor furate [267].

ONU deja de mult timp continuă să detașeze ofițeri de poliție în cadrul misiunilor sale de menținere a păcii. INTERPOL conlucrează cu Departamentul ONU pentru Operațiuni de Menținere a Păcii în vederea consolidării rolului poliției în cadrul operațiunilor de menținere a păcii. În 2009, INTERPOL a organizat cu acest departament prima întrunire ministerială pe tema „Poliția în cadrul operațiunilor de menținere și stabilire a păcii”. Întrunirea a rezultat în adoptarea unei Declarații Efect, ce solicită o doctrină de activitate polițienească internațională în medii post-conflictuale. În prezent se duc tratative referitoare la implementarea Planului de acțiuni al poliției internaționale pentru păstrare a păcii, adoptat în cadrul celei de-a 79-a sesiune a Adunării Generale a INTERPOL-ului de la Doha (2010). INTERPOL, de asemenea, a stabilit relații bune cu diviziunea de poliție a departamentului ONU și participă la briefing-urile lunare ale acesteia. Proiectele de interes reciproc includ Inițiativa Coastei Africii de Vest, condusă de Oficiul ONU pentru infracțiuni și droguri.

Tot în contextul preocupărilor internaționale, INTERPOL a stabilit un parteneriat cu Departamentul de protecție și securitate al ONU prin câteva proiecte de securitate, în special partajarea evaluărilor riscurilor și amenințărilor, schimbul de analiști și asigurarea instruirii angajaților departamentului. În parteneriat cu departamentul nominalizat a fost lansat un proiect pentru prevenirea utilizării neautorizate de către oficialii organizației ale așa-numitelor *laissez-passe*, documente de călătorie, emise de către ONU.

Grupul de lucru pentru combaterea pirateriei maritime conlucrează îndeaproape cu Organizația Națiunilor Unite în vederea perfecționării colectării probelor, facilitării schimbului de informații și construirea capacității de dezvoltare regională. Aceste eforturi sunt menționate de către Consiliul de Securitate al ONU în Rezoluțiile 1950 din 2010 și 1976 din 2011. INTERPOL-ul participă în activitatea subgrupului ONU pentru combaterea pirateriei maritime și contribuie la emiterea rapoartelor privind pirateria maritimă. De asemenea, participă la sesiunile plenare ale Grupului de contact pentru combaterea pirateriei maritime de pe Coasta Somaliei [260].

În conformitate cu Rezoluția 1851 a ONU din 2008, la data de 14 ianuarie 2009 a fost înființat Grupul de contact pentru combaterea pirateriei maritime de pe Coasta Somaliei, în vederea facilitării dezbaterii și coordonării acțiunilor între diverse state și organizații pentru suprimarea pirateriei maritime. Acest forum internațional a reunit mai mult de 60 de țări și organizații internaționale în cadrul conlucrării în vederea prevenirii pirateriei maritime de pe Coasta Somaleză. De la data creării sale, acest grup a contribuit vizibil la reducerea atacurilor de piraterie maritimă și a deturnărilor. Numărul navelor deturnate a scăzut de la 47 în 2010, la 25 în 2011 și 5 în 2012. Grupul de contact apreciază acest progres, dar, în același timp, recunoaște consecvența cauzelor ce stau la baza pirateriei maritime și activitatea continuă a grupurilor de pirați. Prin urmare, este esențial ca eforturile pentru coordonarea eliminării flagelului pirateriei maritime să continue acest succes fragil [268].

INTERPOL-ul asigură legătura cu Birourile Naționale Centrale în vederea asistării corpurilor ONU în aspectele referitoare la investigațiile interne ale organizației. Aceste corpuri sunt: a) Biroul servicii de supraveghere internă; b) Biroul de audit și investigații al Programului de Dezvoltare ONU, cu care INTERPOL a semnat un Memorandum de înțelegere în august 2011; c) Fondul demografic al ONU. Tipurile de acordare a asistenței variază de la verificarea informației, utilizând bazele de date ale INTERPOL, în

vederea facilitării contactului și colaborării cu organele naționale de aplicare a legii.

ONU are în componența sa câteva tribunale specializate care aduc în fața justiției autorii genocidului, crimelor de război și crimelor împotriva umanității. INTERPOL-ul conlucrează cu: a) Tribunalul penal internațional pentru fosta Iugoslavie; b) Tribunalul penal internațional pentru Ruanda; c) Tribunalul special pentru Liban; d) Curtea de justiție specială pentru Sierra Leone [260].

Guvernele, societatea civilă și tribunalele penale internaționale nu pot face față pe cont propriu provocărilor în această sferă, așa cum o face cea mai mare organizație de poliție internațională din lume INTERPOL, care are în componență rețele de poliție, instrumentar tehnic și un mandat pentru îndeplinirea eforturilor continue în sfera crimelor de război. INTERPOL-ul cooperează cu tribunalele internaționale ONU pentru Fosta Iugoslavie și Ruanda încă din 1994. Adunarea Generală a INTERPOL a adoptat câteva rezoluții, consolidând suportul organizației către statele sale membre și organizațiile partenere, în domeniul investigației și urmăririi penale a genocidului, crimelor de război și crimelor împotriva umanității. Consiliul de Securitate al ONU a adoptat în 2003 Rezoluția cu numărul S/RES/1503/2003, referitoare la Strategia de încheiere a Tribunalului penal internațional pentru Fosta Iugoslavie și a Tribunalului penal internațional pentru Ruanda, care, printre altele, îndeamnă statele să coopereze cu INTERPOL pentru capturarea și transferul inculpaților acestor tribunale [269]. Tribunalele nominalizate li s-a acordat dreptul de a solicita o notificare roșie a INTERPOL pentru persoanele în adresa cărora a fost emis un mandat de arest în scopul reținerii preventive a acestora în vederea extrădării lor.

INTERPOL, de asemenea, colaborează cu alte birouri ONU și agenții specializate, inclusiv Biroul ONU pentru combaterea Drogurilor și a Criminalității și Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură. Tipurile de colaborare includ proiecte

comune, menite să sporească accesul la bazele de date INTERPOL, instruirea comună, inițiativele de dezvoltare a capacităților și alte activități de coordonare [260].

În vederea consolidării colaborării cu Uniunea Europeană, în 2009, la Bruxelles, a fost deschis un Birou de legătură INTERPOL special, iar colaborarea cu Europol este în permanență susținută prin schimbul de ofițeri. Finanțarea generoasă din partea Uniunii Europene a permis INTERPOL-ului implementarea multor proiecte, precum: extinderea accesului la sistemul de comunicare globală securizat I-24/7 în regiunile izolate de pe teritoriul CSI [259].

INTERPOL și Uniunea Europeană conlucrează asupra aspectelor de interes comun, partajând resursele și experiența lor și oferind un răspuns combinat pentru provocările în materie de aplicare a legii. Extinderea cooperării a condus spre crearea în 2008 a unei reprezentanțe speciale INTERPOL în Uniunea Europeană. Obiectivele biroului sunt următoarele: a) creșterea vizibilității INTERPOL-ului în fața instituțiilor UE, agențiilor și corpurilor de guvernare implicate în activități referitoare la aplicarea legii; b) promovarea colaborării cu regiunile UE în materie de punere în aplicare a legii, astfel încât să se evite interpretarea dublă și să se dezvolte sinergii creative; c) activarea în calitate de partener privilegiat în cadrul forumurilor UE și inițiativelor UE referitoare la scena de aplicare a legii; d) gestionarea proiectelor finanțate de UE.

Proiectele comune ale INTERPOL și UE au acoperit o gamă largă de subiecte, ca bazele de date ale poliției, instruirea, pirateria maritimă și armele de foc. Unul dintre proiectele majore, finanțate de UE, este RELINC, ce are drept scop reconstruirea capacității investigative a Libiei. În urma Revoluției din 2011, Libia se confruntă cu provocări serioase în materie de securitate, în perioada de tranziție spre democrație. Activitatea teroristă și infracțiunile transnaționale ca traficul de arme, droguri și ființe umane, generează violență și amenință prin destabilizarea țării și regiunii. Noile autorități libiene au identificat ca priorități imediate, necesitatea

consolidării capacității operaționale de identificare a amenințărilor securității și cea de a face față grupărilor teroriste și grupurilor de crimă organizată, ce își mențin activitatea în țară. UE a derulat un proiect pe o durată de 18 luni, implementat de către INTERPOL, pentru a ajuta la perfecționarea investigării infracțiunilor în Libia și la dezvoltarea unei mai bune capacități de a face față amenințărilor în materie de securitate prezente și viitoare [270].

INTERPOL, UE și organele de poliție din 16 țări ale Africii de Vest prin proiectul WAPIS fixează un sistem informațional pentru a răspunde amenințărilor terorismului și crimei organizate, în special traficul de ființe umane, droguri și arme din regiune. UE și INTERPOL au lansat acest proiect în septembrie 2012, în vederea creării unui sistem de baze de date al poliției, conectat la nivel național, regional și global. Programul proiectului permite ofițerilor poliției vest africane, inclusiv și posturilor vamale, să obțină informații despre persoane, vehicule și acte de identitate [270].

Grupul celor opt state (ex-G8) a furnizat sprijin însemnat în cadrul inițiativelor INTERPOL, inclusiv pentru perfecționarea bazei de date internaționale cu imagini legate de exploatarea sexuală a minorilor [257]. Gestionată de către INTERPOL, baza de date internațională cu imagini legate de exploatarea sexuală a minorilor, reprezintă o gamă vastă de informații și un instrument investigativ, care permite specialiștilor să partajeze datele către colegii din toată lumea. Accesibilă prin sistemul de comunicare globală securizat al INTERPOL I-24/7, baza de date utilizează un program computerizat de comparare a imaginilor sofisticate pentru a face legătură între victime, agresori și locuri. Susținută de ex-G8 și finanțat de Comisia Europeană, baza de date internațională cu imagini legate de exploatarea sexuală a minorilor a fost lansată în martie 2009, succesoare a bazei de date INTERPOL cu imagini legate de abuzul minorilor, care era utilizată din 2001. Noua bază de date permite utilizatorilor autorizați din statele membre să fie accesată direct și în timp real, astfel asigurând un răspuns imediat

la cererile referitoare la investigațiile exploatării sexuale ale minorilor. În septembrie 2012 a fost lansată o nouă versiune, ce asigură investigatorii cu cele mai noi tehnologii și cu o extindere pe larg a caracteristicilor bazei de date. La sfârșitul anului 2013 baza de date cuprindea mai mult de 3000 de victime identificate din mai mult de 40 de țări, precum și date referitoare la numeroase victime neidentificate, ale căror cazuri urmează încă să fie investigate [271].

În plus, INTERPOL a stabilit parteneriate cu sectorul privat în domenii, cum ar fi falsificarea banilor și securitatea documentelor. Organizația conlucrează cu un șir de companii private referitor la documentele de călătorie, având scopul de a facilita deplasarea internațională a oficialilor în legătură cu aspectele legate de INTERPOL, prin renunțarea la obligativitatea vizelor [259].

În contextul sintezei privind relațiile INTERPOL cu alte organizații internaționale, constatăm o strategie consecventă de extindere nu doar cantitativă, ci și calitativă a mecanismelor de realizare a securității globale. Prin stilul său managerial, INTERPOL reușește să ofere instrumente de lucru viabile, obținând un efect de conlucrare la nivel internațional.

Abordarea parteneriatului regional este cea de-a doua direcție valorificată de INTERPOL. Diferențierea regională impune necesitatea aplicării unor strategii individuale, multinivelare, care iau în calcul avantajele unui teritoriu concret. Încă în 1984 INTERPOL a inițiat o politică de regionalizare. Cele patru regiuni mari au arătat rezultate diferite, în funcție de necesitățile proprii. Astfel, tendința în creștere a regiunilor este subdivizată în zone logistice mai mici, în conjuncție cu alte grupări statale și ordonate după o dezvoltare firească. Astfel, spre exemplu, în termeni practici, regiunea „the Americas” include America de Sud, Caraibe, America Centrală și Mexic, cu Statele Unite și Canada [225, p.16]. Prin urmare, în activitatea INTERPOL-ului, asistăm la un proces continuu de segmentare a regiunilor în tot mai multe și mai mici în cadrul perspectivei de cooperare globală.

În abordarea INTERPOL-ului se pune accentul pe lucrul în parteneriat cu alte organizații regionale pertinente; încurajarea grupurilor deja existente în conlucrarea cât mai strânsă pentru optimizarea utilizării resurselor existente și evitarea dublurilor. Un model regional de un succes deosebit a evoluat între țările din Africa de Sud, care generează o strânsă colaborare între politicieni și serviciile polițienești. Modelul SARPCCO (Organizația de cooperare a șefilor de poliție regională sud-africană), cu un secretariat regional (Biroul subregional INTERPOL), este răspândit și în alte regiuni ale lumii și se bucură de interes considerabil.

Analiza situației, întreprinsă de consultanții externi, a confirmat ambele tendințe: atât dorința, cât și necesitatea de intensificare a activității INTERPOL-ului în aceste regiuni. Comitetul Executiv a decis să consolideze Biroul regional de coordonare prin crearea unui nou Directorat al Dezvoltării și Coordonării Regionale începând cu 1 ianuarie 1999. Acesta a asigurat o abordare coezivă și de un angajament clar.

La nivelul regiunilor continentului Africa se derulează un șir de acțiuni coordonate de INTERPOL. Președintele Organizației șefilor de poliție vest-africane (WAPCO) inaugurează studiile de armonizare a legislației, coordonarea instruirii și operațiilor transfrontaliere comune. În această regiune INTERPOL contribuie la negocierea acordului de cooperare al poliției internaționale vest-africane. Întrunirea comună a miniștrilor și a șefilor poliției, aprobă noi inițiative pentru cooperarea internațională [225, p.17].

INTERPOL conlucrează în Africa Centrală cu Comitetul șefilor de poliție pentru elaborarea și implementarea acordurilor de colaborare. A fost intensificată acțiunea de armonizare continuă a informației referitoare la autovehiculele furate, arme de foc ilegale și statisticile criminale, în pofida standardelor diferite de stocare. Are loc consolidarea relațiilor INTERPOL-ului cu CEMAC (Comunitatea Economică și Monetară a Africii Centrale).

INTERPOL pentru regiunea Africii de Est semnează un acord cu Kenya pentru sediul central al Secretariatului regional (SRB) în Nairobi. Inițiază și menține un dialog constructiv cu autoritățile naționale pentru favorizarea procesului de cooperare. Prima întrunire a Organizației de cooperare a șefilor poliției est-africane (EAPCCO), organizată la Kampala (Uganda), extinde apartenența grupului regional. Au fost create subcomitetele cheie pentru armonizarea legislației; planificare și instruire; coordonarea operațiilor și sondajelor [225, p.17].

Secretariatul regional pentru Africa de Sud (Harare SRB) coordonează foarte reușit operația sud-africană *Sesani*, înregistrând cantități record de autovehicule furate, arme de foc ilegale și droguri. Serviciile de poliție din Africa de Sud, Botswana și Namibia coordonează operațiunea *Atlantic*, cu referire, în special, la crimele transfrontaliere, sfera cărora includ furturi de stocuri, traficul de metale și pietre prețioase și braconajul, la fel și traficul de droguri, imigrarea ilegală, acte false, furtul de automobile și crime cu arme de foc [225, p.17].

INTERPOL-ul ratifică Memorandumul de înțelegere cu Consiliul Miniștrilor de Interne al țărilor arabe pentru regiunea Africa de Nord și Orientul Apropiat și Mijlociu. Stabilește noi legături cu ASEAN (Asociația națiunilor asiatice sud-estice), consolidând cooperarea în Asia; asistă la întrunirea consultativă ASEAN pentru combaterea infracțiunilor internaționale din Manila; participă la a XV-a conferință regională asiatică: „Eficiența regională – aprecierea diversității - avansarea cooperării”, care a avut loc în Canberra (Australia) cu reprezentanți din 33 de țări. Stabilește punctul de contact cu secretariatul SAARC (Asociația sud-asiatică pentru cooperare regională) [225, p.17].

Inițiativa - cheie în regiunea America de Sud a fost consolidarea Secretariatului regional (SRB) în Buenos Aires. În acest sens au fost organizate mai multe activități, precum: Conferința internațională privind controlul drogurilor; întrunirea la Buenos Aires

a Grupului conului sudic (Mercosur, Bolivia și Chile); a doua întrunire a reprezentanților regionali a Biroului național central din Brazilia (Porto Seguro, Brazilia); a patra întrunire a Consiliului șefilor de poliție ai Mercosur, Bolivia și Chile; Asunción, Paraguay recunoaște importanța rețelei INTERPOL și validitatea notificărilor roșii INTERPOL; negocierea unui memorandum de înțelegere cu OAS (Organizația statelor americane); a XI-a întrunire națională a poliției criminaliste și judiciare; a doua întrunire a șefilor birourilor naționale centrale ale Americii de Sud, unde se elaborează proiecte comune pe strategii generale optimizând resursele împotriva infracțiunilor specifice; prima conferință internațională privind criminalitatea internațională (Bogota, Columbia); formarea, pregătirea și studiul privind operele de artă furate (Peru), Infracțiuni de mediu (Brazilia), a cincea întrunire internațională privind cocaina (Columbia), a treia întrunire a șefilor Birourilor naționale centrale ale Americii de Sud [225, p.18].

Suriname completează programul de capacitate comunicațională X.400 al INTERPOL-ului în America de Sud. Își fac apariția publicațiile: „Infracțiuni împotriva mediului”, „Cooperarea poliției în America de Sud”, „Buletinul trimestrial de cooperare a poliției internaționale din America de Sud”. Este elaborat și implementat proiectul de combatere a traficului de marijuana în Paraguay; inclusiv a fost dezvoltată o strategie regională împotriva crimei organizate internaționale [225, p.18].

La nivelul regiunii America Centrală, INTERPOL-ul conlucrează cu ACACP (Asociația șefilor de poliție a Americii Centrale) pentru intensificarea cooperării poliției internaționale în sfera și crearea unui Secretariat regional (SRB). INTERPOL participă în a XXV-a Sesiune regulată a CICAD (Comisia inter-americană pentru controlul abuzului de droguri), Tegucigalpa.

Evaluarea participării scăzute în programul INTERPOL de instruire latin-american a condus la elaborarea unui program specializat de instruire pentru ofițerii de poliție ai Americii Centrale în

colaborare cu Birourile Naționale Centrale San Salvador și Mexic, Institutul Central-American de Studii Superioare pentru Poliție (ICESPO) și Academia Central-Americană pentru Studii Superioare de Poliție [225, p.19].

Inițiativa - cheie în regiunea Caraibe a fost formarea unui Secretariat regional (SRB). INTERPOL-ul a fost reprezentat la Conferința controlului regional de droguri în Caraibe (Miami) și Comitetul Executiv al ACCP (Asociația comisarilor de poliție din Caraibe).

A fost posibilă promovarea resurselor tehnice de către INTERPOL pentru ROCCISS (Sistemul de distribuire al serviciului secret de combatere a crimei organizate regionale) folosind inițial ICIS (Conferința internațională privind sistemele informaționale)/ ASF (Sistemul de fișiere Andrew) și Birourile Naționale Centrale. INTERPOL-ul a susținut crearea secretariatului permanent ACCP (Asociația comisarilor de poliție din Caraibe) în Barbados ca un precursor al unui serviciu de informații permanent, care încorporează un nou secretariat regional INTERPOL (SRB). Haiti primește echipamentul de comunicare X.400 al INTERPOL-ului [225, p.19].

Abordarea din perspectiva parteneriatului regional european s-a axat pe reformularea, completarea și aprobarea planului de activitate, oferind orientări pentru programele de lucru ale Birourilor Naționale Centrale, oferindu-le asistență de cooperare. Astfel, au fost organizate conferințe și întruniri pentru: Comitetul european INTERPOL, Întrunirea ofițerilor de contact europeni, Grupul de implementare a instruirii privind amprente digitale standard, Grupul de experți INTERPOL privind identificarea amprentelor digitale, Grupul de lucru european INTERPOL în sfera ADN-ului. Au fost înregistrate participări la alte conferințe și întruniri, precum: Grupul de lucru privind terorismul extremist islamic din nordul Africii și repercusiunile acestuia; întrunirea de lucru a experților ministerelor de interne ale Comunității Statelor Independente (CSI) în vederea discutării politicii de regionalizare a INTERPOL-ului;

Comitetul permanent al identificării victimelor dezastrelor; întrunirea directorilor birourilor naționale centrale nord-europene; întrunirea directorilor unităților naționale Europol; sesiunile Academiei Internaționale de Drept (Budapesta, Ungaria); întruniri ale grupului de colaborare al organelor de drept europene (Bruxelles, Belgia) [225, p.19].

În regiunea europeană a decurs procesul de dezvoltare al relațiilor de lucru cu INTERPOL, negociindu-se pentru un acord de cooperare oficial. Astfel, au fost dezvoltate metodele de cooperare între INTERPOL și statele din zona Schengen, de exemplu: schimbul de informație polițienească prin proiectul pilot din zona Schengen *Supravegherea rutelor folosite pentru trafic de autovehicule furate*. A fost reglementată cooperarea între INTERPOL și Europol.

O continuitate a abordării regionale în activitatea INTERPOL-ului poate fi urmărită în proiectele derulate pe parcursul mai multor ani. Spectrul domeniilor de activitate fiind destul de extins, dezvoltându-se în conformitate cu necesitățile exprimate de organele de drept ale statelor partenere. Analistii INTERPOL-ului conlucrează strâns cu ofițerii organelor de drept specializate. Majoritatea activităților INTERPOL-ului se derulează în bază de proiecte, acestea axându-se pe următoarele direcții: crima organizată, imigrarea ilegală, infracțiuni legate de droguri, crime economice, traficul de ființe umane etc., iar mai recent - prevenirea acțiunilor teroriste.

Dintre operațiunile relevante în scopul contracarării crimei organizate se numără contrabanda cu aur și diamante neșlefuite, de asemenea smaralde neprelucrate (operațiunea STONE); criminalitatea comisă asupra faunei sălbatice, traficului de autovehicule, fraude, falsul actelor de călătorie și vizelor, traficul de droguri, în special cannabisul [225, p.11].

Operațiunea *Spre Sud* a inclus analiza activității migratoare a câtorva figuri-cheie ale crimei organizate din Estul Europei, incluzând 20 de țări, din care 11 erau din afara Uniunii Europene. În cadrul operațiunii *Millennium* a fost monitorizată crima organi-

zată de origine est-europeană/rusească. Operațiunea *Bridge* a avut drept scop contracararea activității organizațiilor internaționale criminale de combatere a imigrării ilegale. *Mercosur* (Piața comună a Sudului) s-a axat pe diminuarea influenței organizațiilor criminale internaționale în regiunea Americii de Sud. *Rockerii* a avut drept scop depistarea bandelor ilegale de motocicliști [225, p.11].

Operațiunea *Strawberries* a creat imaginea de ansamblu a posibilelor relații dintre multiplele numere de telefoane columbiene. *Balkom* a oferit posibilitatea infiltrării sub acoperire a agenților INTERPOL în cadrul cetățenilor de origine albaneză (originari în principal din regiunea Kosovo), implicați în contrabanda cu heroină. *Black Powder* a permis investigarea internațională și capturarea așa - numitei cocaina neagră, focarul acesteia reprezentând-o o familie columbiană, iar țările implicate fiind Columbia, Panama, Germania, Olanda, Belgia, Albania și Lituania. *Leciva* a stabilit traficul pastilelor de Rohypnol, originare din țările est-europene, până în Scandinavia. Cercetările originii capturilor de Rohypnol au fost posibile în colaborare cu Institutul Științific al Poliției, Universitatea din Lausanne și compania Roche Pharmaceuticals din Berna, Elveția [225, p.11].

Datorită operațiunii *Curierul rutier* și *Operațiunea comună 24/24* cu Organizația Mondială a Vănilor (OMV) și Administrația germană a vănilor (ZKA, Zoll Kriminalamt) a fost posibilă efectuarea controlului autovehiculelor cu date suspecte în scopul identificării transportării drogurilor pe ruta balcanică. Operațiunea *Arată-mi cum* a depistat contrabanda cu heroină și cocaină prin poșta internațională și serviciile de curier expres; instigare la livrări verificate; confiscări și aresturi numeroase, în special în Slovenia, Slovacia, Republica Cehă, Croația, Niger, Africa de Sud, Zimbabwe, Peru și Brazilia. *Pro-Balkan* a identificat traficul de heroină pe ruta balcanică; au fost efectuate analize specifice a grupurilor de trafic [225, p.12].

O contribuție esențială în depistarea infracțiunilor cu droguri le au Programul de control al drogurilor al Națiunilor Unite/Uniunea Europeană (UNDCP/EU) și Programul Phare (instrument de integrare europeană) pentru consolidarea capacităților de control al drogurilor de către organele de drept în Europa de Sud-Est. Acestea au oferit posibilitatea de aprovizionare cu tehnologii standard pentru stocarea, preluarea, analiza și schimbul informației cu privire la droguri; sporirea potențialului pentru cooperare și coordonare a activităților în Bulgaria, Fosta Republică Iugoslavia, Macedonia, Croația, Bosnia și Herțegovina, Albania și Fosta Republică Iugoslavă. Totodată, au fost posibile studii legate de investigarea drogurilor, inventarului de legi și practici. Au fost posibile aplicarea livrărilor verificate și infiltrarea agenților sub acoperire în țările europene, în special în Europa Centrală și de Est. A fost implementat PECS (sistem de comunicare prin schimb de imagini), monitoring-ul chimic; colectarea și analiza datelor.

Operațiunea *Camuflaj* s-a axat pe investigarea companiilor ce oferă servicii legate de finanțe cu pașapoarte camuflurate, informații despre companii bancare off-shore, cetățenii duble și altele [225, p.12].

Fraudele din Africa de Vest (419) au fost depistate prin colecția standard și analiza informației binecunoscutele scheme de fraudă și variantele acestora; interceptarea scrisorilor frauduloase; colaborarea multor agenții pentru dezvoltarea acțiunilor eficiente și eliminarea obstacolelor în investigație. *Corupția* s-a axat pe instrumente, tehnici și opțiuni pe durata investigației; crearea grupului de experți pentru formularea a noi inițiative anticorupție [225, p.12].

Spălarea de bani în Asia s-a focalizat pe capitalul rezultat din activități criminale: spălarea de bani în regiunea asiatică; conlucrarea cu programul global al ONU împotriva spălării de bani. A fost creată Rețeaua internațională de informații a spălării de bani (IMoLIN). Proiect comun al INTERPOL, în colaborare cu

Programul de control al drogurilor al Națiunilor Unite și Organizația Mondială a Vămirilor, incluzând și baza de date internațională antisplărare de bani (AMLID). *Contrafacerea valutei și acte false de călătorie* s-a axat pe dezvoltarea unui sistem internațional de clasificare a pașapoartelor contrafăcute; oferirea asistenței Băncii Centrale Europene cu mecanisme anticontrafacere a valutei euro. A fost organizată prima conferință internațională pentru băncile naționale centrale și poliție.

Segmentul de operațiuni *Crime prin folosirea tehnologiilor informaționale* se focalizează în special pe Internet, mijloace electronice de plată, codificare, manipularea sistemelor de telecomunicații, instrumente și tehnici pentru investigare și prevenire; manualul criminalității computerizate actualizat; accentuarea pe creșterea cooperării între agențiile internaționale [225, p.13].

Proiectul *Babylon* a inclus analiza distribuitorilor majori internaționali ai pornografiei infantile. *Pornografia infantilă pe Internet* a condiționat întâlnirea experților rețelei internaționale ECPAT a INTERPOL-ului. Operațiunea *Catedrala* a determinat oferirea asistenței în urma cazului de mare rezonanță cu implicarea a 96 de aresturi în 12 țări și confiscări de volume enorme de pornografie infantilă.

Copii dispăruți, reprezintă un proiect realizat pe site-ul INTERPOL-ului, ce include pagini cu acces limitat și echipament special de identificare pentru utilizatorii autorizați ai organelor de drept, precum și pagini pentru acces comun public [225, p.13].

Criminalitatea mediului este un program axat pe intensificarea cooperării între mai multe agenții în conformitate cu acordul consultativ ex-G8; perfecționarea tehnici investigative și stocarea probelor; creșterea gradului de conștientizare; memorandum de înțelegere reciprocă cu tratatul internațional privind protecția faunei sălbatice; instruirea personalului implicat în cazurile de prejudiciere a mediului. *Primatele* reprezintă denumirea operațiunii, care a permis identificarea naturii organizate a traficului ilegal de specii de primate pe cale de dispariție [225, p.14].

Materiale radioactive este un alt proiect centrat pe traficul ilegal, protecția surselor și materialelor; sisteme naționale de control consolidate; cooperare internațională intensificată; creșterea gradului de conștientizare; schimbul de informații.

Traficul ilicit de patrimoniu cultural este o crimă transnațională ce afectează țările de origine, de tranzit și de destinație finală. Comerțul ilicit cu opere de artă este susținut de cererea de pe piața artelor, de deschiderea frontierelor, de îmbunătățirea sistemelor de transport și de instabilitatea politică a anumitor țări. În ultimul deceniu se constată o tendință crescândă a traficului ilicit de obiecte culturale din regiunile Orientului Mijlociu afectate de conflictele armate. Piața neagră a operelor de artă devine la fel de profitabilă ca și cea pentru droguri, arme și bunuri contrafăcute [272].

În februarie 2015, Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite a aprobat Rezoluția 2199, solicitând țărilor să ia măsurile necesare pentru a împiedica comerțul cu proprietăți culturale irakiene și siriene furate. De asemenea, a recunoscut rolul global al INTERPOL în abordarea acestui comerț ilicit. Operele de artă care au fost recuperate de INTERPOL, dar rămân nerevendicate de proprietarii lor, provin din Afganistan, Irak, Siria, Libia [272].

Infrațiunile legate de vehicule sunt o activitate criminală extrem de organizată, care afectează toate regiunile din întreaga lume și are legături clare cu criminalitatea organizată și terorismul. Vehiculele nu sunt doar furate de dragul lor, ci și traficate pentru a finanța alte infracțiuni. Ele pot fi, de asemenea, utilizate ca purtători de bombe sau în săvârșirea altor crime. În 2015, aproximativ 123.000 de autovehicule din întreaga lume au fost identificate ca furate. Înregistrările în baza de date a vehiculelor în 1998 cuprindeau informații despre 1,5 milioane de autovehicule furate, deja în 2015 acestea au crescut la 7,4 milioane [273].

INTERPOL a creat o serie de grupuri de lucru care reunesc experți din întreaga lume. Au fost elaborate și lansate o serie de

proiecte axate pe aspecte specifice, precum furnizarea de formare (Proiectul *Formatrain*); conlucrarea cu producătorii de automobile (Proiectul INVEX); operațiuni de sprijin (*SMV Task Force*). Cea mai recentă ediție a Conferinței globale privind criminalitatea auto (Thailanda, februarie 2016) a reunit comunitatea de aplicare a legii, organizațiile internaționale și sectorul privat, pentru a împărtăși expertiza și cele mai bune practici [273].

Folosirea abuzivă a armelor de foc reprezintă o amenințare la adresa siguranței cetățenilor din orice țară, securității globale, a păcii, a stabilității și a dezvoltării. Armele de foc sunt ușor de ascuns și de transportat și oferă profituri fabuloase infractorilor care trafică ilicit arme de calibru mic și arme ușoare. În fiecare an, armele de foc sunt folosite în peste 245.000 de omucideri la nivel mondial (cu excepția țărilor în război). Multiple acțiuni teroriste recente indică asupra utilizării armelor de foc traficate ilegal.

INTERPOL a elaborat mai multe instrumente pentru a ajuta agențiile de aplicare a legii să abordeze infrațiunile legate de armele de foc. Sistemul internațional de evidență (IARMS) este singura platformă mondială de evidență a armelor de foc ilicite, inclusiv a celor pierdute și furate, precum și pentru schimbul de informații și cooperarea dintre agențiile de aplicare a legii privind terorismul și alte arme de foc. Tabelul de referință privind armele de foc (IFRT) este un instrument online interactiv, ce oferă o metodologie standardizată pentru identificarea și descrierea armelor de foc, sporind probabilitatea de urmărire reușită a investigațiilor transfrontaliere prin asigurarea corectitudinii identificării armelor de foc [274].

Criminalitatea informatică reprezintă o zonă a criminalității în creștere rapidă. Tot mai mulți infractori exploatează viteza, confortul și anonimatul Internetului pentru a comite o gamă variată de activități criminale. Acest tip de criminalitate diminuează frontierele fizice de cele virtuale, dăunând grav și amenințând real victimele din întreaga lume.

În trecut, criminalitatea informatică era comisă în principal de indivizi sau de grupuri mici. Astăzi, rețelele extrem de complexe de infracțiuni cibernetice reunesc persoane fizice din întreaga lume în timp real pentru a comite crime la o scară fără precedent. Organizațiile criminale se orientează tot mai mult spre Internet, pentru a-și facilita activitățile și pentru a-și maximiza profitul în cel mai scurt timp. Infracțiunile în sine nu sunt neapărat noi □ cum ar fi furtul, fraudă, jocurile ilegale, vânzarea de medicamente contrafăcute – dar ele evoluează în conformitate cu oportunitățile online și, prin urmare, devin mai răspândite și mai dăunătoare.

Majoritatea infracțiunilor cibernetice sunt de natură transnațională. Respectiv, INTERPOL-ul a lansat un șir de inițiative în domeniul criminalității informatice, precum: Suport operațional și de investigație, Cyber intelligence și analiză, Criminalistică digitală, Inovare și cercetare, Consolidarea capacităților, Recomandări naționale în domeniul criminalității cibernetice, Complexul Global INTERPOL pentru Inovare [275].

Terorismul a evoluat în timp și actualmente reprezintă o amenințare gravă la adresa securității internaționale, naționale și individuale. INTERPOL a desfășurat o serie de inițiative care sprijină țările membre în eforturile lor de a-și proteja cetățenii de terorism în multe sale forme [258].

INTERPOL-ul a devenit o platformă globală pentru o mai bună partajare a informațiilor cu privire la luptătorii teroriști străini (FTF). INTERPOL deține în prezent detalii despre aproape 40 000 de profile, cu o cantitate tot mai mare provenind din zonele de conflict, ceea ce îl face ca fiind cel mai mare depozit de informații din lume, care ar putea fi vital în identificarea persoanelor returnate [276].

Cea de-a treia dimensiune a parteneriatelor dezvoltată de organizație este cea națională. La nivel național, INTERPOL-ul își implementează strategiile de securitate prin intermediul Birourilor Naționale Centrale. BNC-urile au acces la multiple baze de

date globale, având un rol esențial în menținerea și completarea acestora. „Birourile Naționale Centrale sunt o forță fundamentală a INTERPOL-ului, care acționează ca o punte între Organizație și forțele de poliție naționale și ca un canal principal pentru furnizarea activităților noastre de bază”, a declarat fostul președinte al INTERPOL Meng Hongwei, în cadrul întrunirii a 270 de ofițeri de poliție din 149 de țări (7-9 martie 2017, Lyon). Totodată, în cadrul acestei întruniri a fost abordată necesitatea unei mai mari partajări a datelor biometrice, inclusiv a amprentelor digitale, a ADN-urilor și a recunoașterii faciale, precum și a armelor de foc și datelor balistice. „Ca o organizație unică de cooperare polițienească internațională, INTERPOL nu ar trebui să fie doar un actor care luptă împotriva infracțiunilor transnaționale, ci și un apărător al statului de drept și al interesului comun al umanității”, a adăugat ex-președintele Meng. „Întrucât organizația continuă să dezvolte și să consolideze activitățile sale principale, întărirea BNC este un principiu călăuzitor în acest proces”. „Într-o perioadă în care mobilitatea teroristă a devenit o provocare serioasă pentru poliție, furnizarea de date globale ofițerilor locali este de cea mai mare importanță”, a declarat secretarul general Jürgen Stock în cadrul aceleiași întruniri. Accesul extins la bazele de date globale ale INTERPOL înseamnă că țările ar putea efectua o examinare sistematică a persoanelor la punctele de control la frontieră și ar putea conduce la rezultate mai bune în materie de investigație [277].

Concluzionând în baza analizelor, constatăm că nu există un hotar bine delimitat al parteneriatelor dezvoltate de organizație. Are loc un proces continuu de interacțiune dintre dimensiunea internațională, regională, subregională și națională. În întreaga lume au fost observate rezultate semnificative, unde legea națională este aplicată în funcție de bazele de date globale ale INTERPOL.

Crima secolului XXI se derulează într-un context transnațional și necesită un răspuns global. Parteneriatele internaționale, regionale și naționale INTERPOL se construiesc în baza unor inițiative

concrete de cooperare. INTERPOL, deși nu este o organizație de securitate, la scară globală se poziționează într-un mod unic, implementând strategii de securitate proactive împotriva fenomenului emergent al criminalității organizate și asimetrice.

În contextul analizei parteneriatelor dezvoltate de INTERPOL, constatăm că organizația a promovat activ o abordare multiorganizațională și prin aceasta nu numai a favorizat relațiile existente, dar a format și altele noi, cu alte organe de drept, cu numeroase instituții academice și cu unele organizații internaționale. Spectrul de conlucrare include organizațiile regionale de poliție, organizații internaționale și interguvernamentale și programe asociate, organizații naționale, unități de învățământ și instruire, companii și organizații private, organizații nonguvernamentale.

Contextul de securitate mondial s-a schimbat fundamental în ultimii ani. Emergența amenințărilor non-tradiționale asupra securității poziționează INTERPOL-ul drept cel mai important actor internațional, capabil de a-și consolida capacitățile de cooperare și de a se concentra pe construirea și fortificarea arhitecturii de securitate globale. Inițiativele globale de securitate ale INTERPOL-ului pentru secolul XXI s-au materializat în proiecte și direcții strategice de dezvoltare la nivel global, regional, subregional și național.

4. ASIGURAREA SECURITĂȚII REPUBLICII MOLDOVA PRIN DEZVOLTAREA COOPERĂRII CU INTERPOL

Arhitectura de securitate globală se dezvoltă în conformitate cu evoluțiile securității la nivel național și regional. Republica Moldova depune efortul de a se înscrie în procesul de construire a noii arhitecturi globale prin elaborarea și implementarea strategiilor, politicilor și instrumentelor de securitate. Republica Moldova a devenit membru plenipotențiar al multiplelor organizații internaționale, asumându-și angajamente de securitate. Continuu și consecvent dezvoltă parteneriatele regionale și internaționale pe diferite dimensiuni ale securității.

Arhitectura de securitate a Republicii Moldova este potențată semnificativ de statutul țării noastre ca stat membru al OIPC INTERPOL. Pe fundalul evoluțiilor provocărilor internaționale de securitate, conlucrarea Republicii Moldova cu OIPC INTERPOL acumulează în timp mai mult de un sfert de secol, reciproc colaborând pe proiecte și inițiative bilaterale, contribuind la menținerea securității globale, regionale, subregionale și naționale.

4.1. Premisele aderării Republicii Moldova la Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL

Studiul documentelor oficiale, aplicarea analizei evenimentelor ne conduc spre identificarea premiselor istorice, politice, juridice și criminologice ale aderării Republicii Moldova la Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL:

1. Destrămarea URSS [35] și înființarea statului independent și suveran Republica Moldova, conexiunea statelor cu structuri sociopolitice diferite;

2. Situația geostrategică a Republicii Moldova, la confluența fluxurilor infracționale dintre partea de Est și cea de Vest ale continentului european, iar mai recent și din spațiul islamic;

3. Extinderea, intensificarea și diversificarea proceselor criminogene atât în interiorul țării, cât și de peste hotare;

4. Impactul fenomenului criminalității transfrontaliere asupra periclitării securității naționale;

5. Necesitatea contracarării fenomenului criminalității transfrontaliere, organizării și susținerii acestuia de peste hotare;

6. Scăderea standardului calității vieții și exodul masiv al populației în căutarea unui loc de muncă peste hotarele țării;

7. Declanșarea fenomenului emigrației ce a conturat un nou aspect al criminalității: infracțiunile comise de cetățenii Republicii Moldova în alte state;

8. Asigurarea securității la diferite nivele de manifestare a fost factorul decisiv de aderare a Republicii Moldova la OIPC INTERPOL.

În ultimii ani ai existenței ex-URSS procesul de internaționalizare a criminalității se derula pe fundalul creșterii intensității relațiilor politice, economice, culturale și sociale. În virtutea unor cauze obiective și subiective, determinate de deficitul de mărfuri și servicii, contradicții în viața socială, spirituală, încălcarea disciplinei și responsabilităților în activitatea de muncă, fenomenul căpăta proporții din ce în ce mai mari. Toate acestea se derulau pe fundalul extinderii numărului de crime deosebit de grave, a delapidărilor, furturilor, escrocheriilor. Infracții se organizau în grupuri, concrescute cu structurile ierarhice de stat. În această situație, organele de drept nu erau pregătite pentru a face față crimei organizate. Situația sociopolitică s-a răsfrânt asupra tuturor instituțiilor statului, inclusiv și asupra organelor de drept. Restructurărilor frecvente, asigurarea tehnică deosebit de slabă, discreditarea și

compromiterea ofițerilor de urmărire penală consacrați profesiei au favorizat plecarea în masă a acestora din organele de drept. Toate împreună au creat premise pentru dezvoltarea ulterioară a criminalității organizate internaționale [35, p.15-50].

Datele statistice din ex-URSS elocvent demonstrează atât dinamica, cât și extinderea fenomenului infracționalității. În anii '80 ai sec. XX infracționalitatea devine tot mai organizată și coruptă [35, p.17]. V.S. Ovcinski, explicând geneza și fațetele mafiei, face următoarea constatare: „Nivelul de corupție depinde de mai mulți factori, deseori subiectivi. Corelarea directă se constată între nivelul de corupție și moralitatea societății. ... dinamica corupției ipotetic arată în modul următor: în timpurile lui Brejnev (îndeosebi în ultimii ani) se ridică până la 90%, în timpul lui Andropov scade la 10%, în timpul lui Cernenko brusc merge în sus până la 40-80%, în primii ani ai perestroicii din nou scade la 10-15%, din anul 1987 crește.” [278, p. 46-47].

Pe măsura aprofundării fenomenului de mafie, acesta evoluează de la o stare de organizare ierarhică permanentă, universal recunoscută și acceptată spre forme de crimă organizată cu caracter ascuns și fluctuant, fenomen generat și de inovarea tehnologică și globalizare. În ultimii ani, crima organizată se intercalează tot mai des cu un alt fenomen, și anume terorismul.

Înainte de apariția terorismului, crima organizată a fost cea care a dominat lumea criminală, iar crima organizată, la rândul ei, poate fi plasată pe o treaptă superioară mafiei, din considerenul că prima reprezintă o structură mult mai adaptată la condițiile permanent schimbătoare ale lumii de astăzi. În timp ce o structură mafiotă poate fi recunoscută prin membrii săi permanenți, care caută să își impună autoritatea într-un anumit teritoriu, o rețea de crimă organizată obișnuită se axează mai mult pe anonim și caută să se adapteze cât mai rapid la noile impedimente în activitatea infracțională. Necesitatea de identificare a noilor surse de finanțare a determinat crearea modurilor de operare hibride, unele

organizații teroriste utilizând acțiuni specifice crimei organizate și invers, unele rețele de crimă organizată încep să opereze prin metode teroriste [279, p. 342]. În septembrie 2003, Consiliul de Securitate al ONU evidențiază în Rezoluția 1373 legătura strânsă dintre terorismul internațional și crima organizată transfrontalieră, traficul ilicit de droguri, spălarea de bani, traficul ilicit de armament, proliferarea materialelor nucleare, chimice și biologice [280].

Proporțiile pe care le ia criminalitatea internațională la sfârșitul anilor '80 – începutul anilor '90 ai sec. XX determină statele cu sisteme politice și economice diferite de a se apropia și a-și sincroniza acțiunile. După anii '90 ai sec. XX apropierea statelor cu structuri sociopolitice diferite determină găsirea unor căi de congruență în lupta cu criminalitatea transfrontalieră. La 7 aprilie 1990 a fost adoptată dispoziția Sovietului de Miniștri al URSS Nr. 338 „Despre aderarea URSS la Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL”, care stipula acceptarea propunerii Ministerului Afacerilor Interne al URSS, Comitetului Securității de Stat al URSS, Ministerului Afacerilor Externe al URSS, Procuraturii URSS, Ministerului Justiției al URSS, Ministerului de Finanțe al URSS și Direcției principale a controlului vamal din cadrul Consiliului de Miniștri al URSS privind aderarea URSS la Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL. Ministerul Afacerilor Interne al URSS urma să pregătească actele pentru aderare, iar până la sfârșitul anului 1990 a crea Biroul Național Central INTERPOL în Uniunea Sovietică; a emite propunerea de a delega anumite persoane la sediul organizației în orașul Lyon pentru a activa în cadrul Secretariatului General, inclusiv de a elabora proiectul actului juridic privind aderarea.

La 27 septembrie 1990, la cea de-a 59-a Sesiune a Adunării Generale INTERPOL, URSS a fost acceptată ca membru INTERPOL, devenind al 151-lea stat membru. Delegația URSS a fost condusă de Ministrul Afacerilor Interne V.V. Bakatin, cota primară de aderare a constituit 400.000 de dolari. La această sesiune

au fost acceptate încă trei țări – Cehoslovacia, Polonia și Insulele Marshall [281, p. 7-8].

La 12 octombrie 1990 în structura MAI al URSS a fost creat Biroul Național Central INTERPOL, care în documentația oficială apare sub adresa „INTERPOL-Moscova”. La 1 ianuarie 1991 BNC INTERPOL și-a început activitatea.

În ex-RSSM, pe fundalul tensionatelor evenimente sociopolitice din ultimii ani ai existenței Uniunii Sovietice, abia în anul 1990 se face publică statistica infracțiunilor, începând cu anul 1985. Numărul infracțiunilor înregistrate este unul dintre indicatorii statistici de bază ce caracterizează situația criminogenă în țară. În anul 1990 fiecare a șaptea crimă înregistrată a fost gravă, aproape fiecare a doua a rămas nedescoperită [282, p.143]. Cea mai înaltă rată a criminalității revine anilor 1989-1991, iar cel mai înalt indicator al infracțiunilor înregistrate pentru perioada estimată revine anului 1991 (44530 infracțiuni).

Consultând anuarele statistice ale mai multor țări și ale diverselor organizații internaționale, constatăm în majoritatea cazurilor lipsa datelor statistice la acest indicator. Documentarea statistică privind dinamica criminalității comise de cetățenii Republicii Moldova în afara hotarelor ne-a demonstrat lipsa completamente a acestor indicatori în cadrul structurilor oficiale. Analiza categoriilor statistice ne poate oferi posibilitatea de a urmări dinamica fenomenului studiat. Corelațiile indicatorilor fac cercetarea mai vizibilă și mai ușor de înțeles. Analizele statistice permit obiectiv de a identifica fenomenul, a dezvălui caracteristicile tipice și de corelare. Rămân în afara statisticii naționale și a ministerului de resort asemenea indicatori cum ar fi ora, ziua săptămânii, luna, condițiile climaterice, locul, obiectul comiterii infracțiunii, naționalitatea și țara de origine a infractorului.

Lipsa unei metodologii unificate de evaluare și cuantificare a criminalității internaționale face dificilă abordarea analitică a fenomenului, creează dificultate în compararea indicatorilor statis-

tici la nivel internațional. Se constată lipsa acestor indicatori și în statisticile altor state. În vederea urmării statistice a fenomenului investigat, analizând dinamica infracțiunilor comise de către cetățenii străini pe teritoriul Republicii Moldova, constatăm o tendință de creștere, îndeosebi, a infracțiunilor pe segmentele fals în acte și organizarea migrației ilegale.

Odată cu obținerea independenței și suveranității, Republica Moldova a depus efort diplomatic de a deveni parte componentă a organizațiilor internaționale. De la începutul anilor '90 ai sec. XX își construiește relațiile cu substructurile ONU, alte instituții internaționale, această direcție cunoscând o extindere continuă. Procesul de aderare și conlucrare în cadrul instituțiilor internaționale a deschis noi perspective și oportunități pentru dezvoltare.

Pentru examinarea eficienței activității Republicii Moldova în cadrul organizațiilor internaționale prin hotărâre de guvern a fost aprobată componența nominală a grupului de lucru. Prerogativa acestuia consta în: studierea eficienței participării Republicii Moldova în calitate de membru al organizațiilor internaționale și regionale; aprecierea oportunității participării în continuare la aceste structuri; negocierea posibilității micșorării cotei de membru și stabilirii mecanismului de achitare a datoriilor existente [283, 284].

În 2008, în scopul optimizării participării organelor centrale de specialitate ale administrației publice, precum și a altor autorități administrative centrale la executarea angajamentelor asumate față de organizațiile internaționale, a fost aplicată schema repartizării responsabilității pentru gestionarea activităților ce țin de executarea angajamentelor, inclusiv financiare, asumate de Republica Moldova. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene exercită, în conformitate cu legislația în vigoare, coordonarea generală a participării organelor centrale de specialitate ale administrației publice, precum și al altor autorități administrative centrale la activitatea organizațiilor internaționale și ține evidența centralizată a organizațiilor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Organele centrale de specialitate ale administrației publice, precum și alte autorități administrative centrale îndeplinesc următoarele atribuții: a) asigură îndeplinirea angajamentelor care rezultă din calitatea de membru a Republicii Moldova sau a autorității respective la organizațiile internaționale; b) folosesc posibilitățile oferite de organizațiile internaționale în scopul realizării intereselor politice, economice, sociale, ecologice sau de alt gen ale Republicii Moldova, urmăresc respectarea drepturilor Republicii Moldova care reies din calitatea sa de membru al organizațiilor internaționale și îndeplinirea de către alți membri ai organizațiilor internaționale a obligațiilor lor care privesc interesele Republicii Moldova; c) întreprind acțiuni pentru a asigura achitarea la timp a cotizațiilor la organizațiile internaționale, negociază posibilitatea micșorării cotei de membru, stabilind mecanismul de achitare al datoriilor existente; d) studiază eficiența participării Republicii Moldova în calitate de membru al organizațiilor internaționale, apreciază oportunitatea participării în continuare la aceste structuri [285].

Aceste reglementări guvernamentale au determinat mecanismul de conlucrare a statului cu structurile organizațiilor internaționale.

Astfel, din 28 septembrie 1994 Republica Moldova devine stat membru al OIPC INTERPOL. Primul document oficial ce reglementează activitatea OIPC INTERPOL pe teritoriul republicii este Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 294 din 10.05.1995 „Cu privire la Biroul central național INTERPOL din Republica Moldova”, ce stipulează următoarele direcții de activitate:

1. Cooperarea organelor de drept ale Republicii Moldova cu organele de aceeași competență din alte țări în problemele combaterii criminalității cu caracter internațional se va desfășura prin intermediul Biroului Național Central (BNC) INTERPOL din Republica Moldova, care activează cu statut de serviciu al aparatului central în cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

2. Asigurarea financiară a măsurilor ocazionale de aderare a Republicii Moldova la OIPC INTERPOL se va efectua din contul bugetului de stat.

3. Ministerul Comunicațiilor și Informaticii va asigura instalarea rețelelor speciale de legătură ale Biroului Național Central INTERPOL din Republica Moldova cu organizațiile specializate internaționale și țările membre ale OIPC INTERPOL.

4. Ministerul Afacerilor Interne, în termen de o lună, va pune la dispoziția Biroului Național Central INTERPOL mijloacele tehnice, unitățile de transport auto necesare pentru asigurarea activității lui eficiente [286].

În legătură cu aderarea Republicii Moldova la OIPC INTERPOL, Parlamentul adoptă Hotărârea Nr.697 din 21.12.1995, ce stipulează obligativitatea Guvernului de a asigura achitarea din bugetul de stat a cotei de aderare, a cotizațiilor anuale de membru, precum și finanțarea măsurilor ocazionale de aderare a Republicii Moldova la INTERPOL; în termen de o lună va asigura Biroul Național Central INTERPOL în Republica Moldova cu sediu, mijloace tehnice, cu rețele speciale de telecomunicații, unități de transport auto, necesare pentru desfășurarea activității lui eficiente [287].

Birourile Naționale Centrale reprezintă punctul de legătură dintre poliția națională și rețeaua globală INTERPOL. Personalul BNC este constituit din ofițeri de calificare înaltă, care contribuie la completarea bazelor de date INTERPOL, cooperează în cazul investigațiilor transfrontaliere, operațiunilor, reținerilor și extrădărilor. Având în vedere caracterul transfrontalier al criminalității organizate, BNC-urile lucrează împreună tot mai mult pe o bază regională. În toate regiunile lumii, țările membre combină resursele și expertiza în intervențiile de succes împotriva acelor zone de criminalitate care îi afectează cel mai mult. În ultimul deceniu, BNC-urile au devenit mai active în modelarea activităților și a planurilor INTERPOL. Conferința anuală a șefilor BNC, inițiată din 2005, oferă un forum unic pentru stabilirea relațiilor, schimbul de informații și crearea unui mediu profesionist capabil de a găsi soluții comune la provocările cu care se confruntă.

Contribuția anuală obligatorie a Republicii Moldova este de 17186 euro pentru anul 2019. Suma plătită de fiecare țară se bazează pe o scală proporțională, convenită între statele membre, și votată anual de către Adunarea Generală INTERPOL, organul suprem de conducere al organizației. Totodată, statele membre pot contribui pe bază de voluntariat. Acestea pot fi contribuții bănești sau sub forma detașării de personal, echipament, spații de birouri. Contribuțiile statelor membre acoperă costurile de funcționare a Secretariatului General și a oficiilor sale satelit, precum și a activităților de formare, sprijin a poliției, în conformitate cu prioritățile strategice (sistem informațional polițienesc securizat global, suport 24/7 pentru comunitatea internațională, inovare, consolidarea capacităților, cercetare) și corporative ale organizației (asigurarea vitalității și durabilității organizaționale, consolidarea cadrului instituțional).

Capitalul INTERPOL pentru anul 2017 a constituit 124,3 milioane euro, din aceștia 54,4 milioane euro fiind contribuția statelor membre. Contribuțiile statelor membre finanțează costurile de funcționare ale Secretariatului General și ale birourilor sale satelit, precum și activitățile de poliție, formare și sprijin în conformitate cu prioritățile strategice și corporative ale Organizației. Cele mai mari contribuții statutare anuale pentru 2017 sunt făcute de SUA (10.569.139 €), Japonia (6.562.218 €) și Germania (4.206.996 €) [288].

În contextul discuției despre cotizațiile de membru, remarcăm dezbaterile asupra argumentelor logice ale participării țării noastre în cadrul unor sau altor structuri internaționale [289]. Chiar dacă deciziile de aderare la organizațiile internaționale au fost luate la o anumită etapă, fiind aduse argumente justificabile în acest sens, astăzi se necesită o monitorizare a acestora și o evaluare a raportului dintre beneficiu și cost. Prezența formală în anumite organizații este în contradicție cu resursele financiare și umane limitate ale Republicii Moldova. În acest sens, administrația de la Chișinău ar

trebui să facă o evaluare a prezenței sale la capitolul cooperare internațională, fiind evaluate beneficiile pentru țară în urma acestor parteneriate. Totodată, respectarea angajamentelor sale față de organisme internaționale imprimă o percepție nouă societății moldovenești, pentru care achitarea cotelor nu ar însemna o risipă de bani ci, din contra, un semnal al maturizării statului. Republica Moldova trebuie să-și achite datoriile pentru cotizațiile de membru ale organizațiilor internaționale, pe care le-a acumulat pe parcursul anilor, și să evite crearea acestora pe viitor. În cele din urmă, imaginea unui stat se creează inclusiv din perspectiva respectării angajamentelor financiare [289].

Documentele ce reglementează activitatea INTERPOL în Republica Moldova înscriu Hotărârea Guvernului Nr.598 din 16.05.2016 pentru inițierea negocierilor și aprobarea semnării Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL cu privire la recunoașterea documentului de călătorie INTERPOL [290]. Prin Hotărârea de Guvern Nr.639 din 06.07.2018 a fost aprobat și prezentat Parlamentului spre examinare proiectul de Lege. Parlamentul în ședința din 26 iulie 2018 a ratificat Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL cu privire la recunoașterea documentului de călătorie INTERPOL. Documentul de călătorie INTERPOL oferă un statut special de vize posesorului. Documentul facilitează călătoria oficialilor autorităților competente în statele membre INTERPOL în vederea cooperării polițienești. Documentul de călătorie INTERPOL este utilizat împreună cu un pașaport național valabil și este disponibil sub formă de pașaport electronic și cartelă de identificare.

În Republica Moldova, BNC INTERPOL este parte componentă a Centrului de Cooperare Polițienească Internațională (CCPI), creat ca urmare a reformei din 05.03.2013. În prezent, Centrul este o subdiviziune a Inspectoratului General de Poliție (IGP)

din cadrul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova. Structura Centrului de Cooperare Polițienească Internațională cuprinde BNC INTERPOL, Biroul Europol și SELEC/GUAM (Centrul Sud-Est European de Aplicare a Legii /Organizația pentru Democrație și Dezvoltare Economică).

Misiunea CCPI constă în gestionarea și facilitarea schimbului de informații operative la nivel internațional, regional și național, în domeniul combaterii criminalității, prin intermediul canalelor de legătură avute la dispoziție (INTERPOL, Europol și SELEC/GUAM). Funcțiile CCPI constau în: asigurarea schimbului informațional dintre subdiviziunile/ Inspectoratele MAI și alte instituții ale statului, care realizează măsurile speciale de investigație și autoritățile de aplicare a legii din străinătate; gestionarea fluxului informațional de interes operativ aferent cooperării internaționale și furnizarea informațiilor în domeniu cu respectarea regulilor de confidențialitate și de protecție a datelor cu caracter personal; dezvoltarea cooperării internaționale în lupta împotriva criminalității în domeniul schimbului de date și informații operative; consolidarea capacităților subdiviziunilor/ Inspectoratelor MAI pentru investigarea infracțiunilor și contravențiilor [291].

Funcția de șef al BNC INTERPOL Chișinău în diferite perioade a fost executată de Valentina Litvinov, Viorel Țentiu, Dan Maximciuc, Alexei Pleșca.

Remarcăm în acest context sprijinul pe care l-a primit BNC din partea statului, oferindu-i-se sediu și logistica adecvată, ceea ce permite desfășurarea activității specifice a organizației.

BNC INTERPOL din Republica Moldova reprezintă o subdiviziune specializată a CCPI, care asigură cooperarea și coordonarea acțiunilor comune ale IGP/MAI, subdiviziunilor organelor de aplicare a legii din Republica Moldova cu cele similare din străinătate. În cadrul BNC INTERPOL din Republica Moldova funcționează următoarele unități: subdiviziune de analiză, monitorizare și control; subdiviziune de infracțiuni comune de drept și de căutări

internaționale; subdiviziunea de telecomunicații și instalații automate. Managementul acestora fiind realizat de șeful BNC; șeful adjunct al BNC; biroul administrativ.

Activitățile BNC includ primirea, prelucrarea, întreținerea și schimbul de informații privind: fugari internaționali; vehicule furate; opere de artă și antichități furate; arme și explozive. BNC INTERPOL din Republica Moldova lucrează în mod activ cu comunitatea INTERPOL în lupta cu criminalitatea transfrontalieră, traficul de ființe umane, migrația ilegală, traficul de droguri, terorismul, spălarea de bani, criminalitatea legată de valută, falsificarea documentelor.

Viziunile de viitor ale BNC INTERPOL din Republica Moldova sunt îndreptate spre sporirea gradului de conștientizare în vederea utilizării serviciilor și bazelor de date ale organizației, totodată, se intenționează dezvoltarea programelor de formare ce vor fi transmise tuturor unităților de poliție naționale. În vederea asigurării securității naționale și internaționale, BNC intenționează să extindă accesul la toate bazele de date INTERPOL tuturor ofițerilor naționali. Acest lucru va contribui la asigurarea securității teritoriului Moldovei, va permite poliției de frontieră să determine dacă călătorii reprezintă potențiale amenințări și să ofere servicii calificate polițienești colegilor din țară [292].

În vederea asigurării schimbului informațional BNC INTERPOL din Republica Moldova, în conformitate cu statutul său, exercită următoarele atribuții: elaborează politici și strategii de cooperare și coordonare a acțiunilor comune cu organele de drept ale Republicii Moldova și cele similare de peste hotarele țării, orientate la depistarea și reținerea persoanelor, obiectelor, mijloacelor de transport anunțate în căutare internațională; anunță și declanșează căutarea internațională a persoanelor puse sub învinuire, a inculpaților, condamnaților, când cererea de extrădare a acestora urmează a fi înaintată; organizează, asigură și realizează extrădarea în Republica Moldova a persoanelor arestate pe teritoriul statelor

membre în conformitate cu prevederile Codului de Procedură Penală și Convenției Europene cu Privire la Extradare și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte; anunță în căutare internațională persoanele dispărute fără veste; întreprinde măsuri de identificare a cadavrelor cu identitate necunoscută; solicită informații despre persoanele care figurează în cauze penale în calitate de subiecți ai infracțiunii sau martori, precum și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni cu caracter internațional sau sunt bănuite de comiterea lor; localizează persoanele puse sub învinuire, inculpații sau condamnații, în cazurile când înaintarea cererii de extradare a acestora nu este posibilă; declanșează căutarea internațională și difuzează informații detaliate despre bunurile (obiectele) furate; anunță și declanșează căutarea internațională a obiectelor de valoare culturală și anticariat; solicită informații cu privire la agenții economici, date cu privire la înregistrarea și activitatea acestora; difuzează informații referitor la modalitățile distincte de operare ale infractorilor, inclusiv de tănuire a infracțiunilor săvârșite; realizează schimbul de informații operative cu privire la infracțiunile ce sunt în stadiu de pregătire, se săvârșesc sau au fost deja săvârșite, precum și persoanele implicate în comiterea lor; la indicația conducerii Ministerului Afacerilor Interne colaboratorii BNC INTERPOL participă în comun cu serviciile operative ale ministerului nominalizat la activități de cercetare ce includ acțiuni de colectare a informației primare în baza cererilor parvenite din partea țărilor membre INTERPOL [293].

Totodată, BNC INTERPOL participă activ la toate instruirile și alte programe internaționale organizate în cadrul OIPC INTERPOL și de alte organizații internaționale, inclusiv Summitul șefilor BNC INTERPOL ale statelor din cadrul CSI. De asemenea, se încadrează în diferite operațiuni comune pe plan internațional, depistează infractorii căutați la nivel internațional pe teritoriul țării și asigură schimbul de date pe cazuri. Din momentul aderării țării la această structură coordonatoare, polițiștii din Republica Moldova au ob-

ținut posibilități mult mai mari de conlucrare cu colegii săi din alte state. Odată cu utilizarea filierelor INTERPOL-ului au fost soluționate cu succes un șir de obiective referitoare la reținerea pe teritoriul CSI a criminalilor și extrădarea lor ulterioară.

BNC INTERPOL Chișinău contribuie zilnic la schimbul informațional în scopul combaterii criminalității la nivel internațional, fiind responsabil de cooperarea între organele de drept naționale și cele de peste hotare. Zilnic sunt procesate mii de documente cu diferit conținut, care ulterior sunt redirecționate după competență, sunt verificați prin canalele avute la dispoziție la solicitarea altor organe de drept, persoanele care fac parte din grupări teroriste sau posibil sunt aliniate acestora. BNC INTERPOL din Republica Moldova este o parte a unui mecanism internațional, care la nivel național coordonează cooperarea cu alte structuri naționale și permite schimbul informațional operațional și în cel mai scurt timp.

BNC INTERPOL din Republica Moldova a participat în cadrul mai multor acțiuni, coordonate de Secretariatul General din Lyon, precum operațiunea *Pangea IX* (2016) privind vânzările online ilicite de medicamente false, echipament dentar contrafăcut și echipament chirurgical ilicit. În cadrul acestei operațiuni au fost implicate 193 de autorități de reglementare din cadrul poliției, serviciilor vamale și de sănătate din 103 țări. Operațiunea a dus la 393 de arestări la nivel mondial și la confiscarea medicamentelor potențial periculoase în valoare de peste 53 milioane USD [294].

Suținerea operației de arestare a șapte membri ai unui grup criminal suspecți de contrabandă cu uraniu a fost asigurată de Biroul Național Central INTERPOL al Republicii Moldova (2014) și de Biroul Federal de Investigații al SUA (FBI). În urma anchetei asupra activităților grupului criminal, poliția din Republica Moldova și Procuratura Generală au efectuat căutări în capitala Chișinău și în alte două orașe, unde au confiscat 200 g uraniu-238, 1 kg de mercur și 1 kg de material radioactiv neidentificat. Te-

lefoanele mobile, computerele și documentele contabile au fost, de asemenea, recuperate. Poliția a declarat că uraniul, care a fost transportat cu trenul în țară, are o valoare de 1,6 milioane de euro. Substanța radioactivă poate fi utilizată la producerea de bombe, care ar putea provoca distrugerii masive în mâinile unui grup terorist. Cei șapte suspecți arestați aveau vârsta cuprinsă între 32 și 75 de ani și sunt membri ai unei rețele criminale organizate cu cunoștințe specializate despre substanțele radioactive. Poliția din Moldova a colaborat cu omologii din regiune pentru a identifica alți membri ai grupului.

„INTERPOL apreciază munca poliției din Moldova în prevenirea unui eventual pericol de a cădea în mâinile teroriștilor”, a declarat Pierre St Hilaire, directorul INTERPOL pentru combaterea terorismului, siguranței publice și securității maritime. „Această confiscare, combinată cu activitatea INTERPOL prin intermediul inițiativelor sale de combatere a terorismului, *Project Geiger* și *Operation Fail Safe*, sporesc capacitatea țărilor noastre membre de a reduce accesul teroriștilor la aceste arme, reprezintă un important pas înainte în consolidarea strategiei globale a ONU de prevenire a terorismului în dezvoltarea sau achiziționarea de arme nucleare, chimice sau biologice”, a concretizat St. Hilaire.

Prin inițiativele sale chimice, biologice, radiologice, nucleare și explozive (CBRNE), inclusiv *Project Geiger* și *Operation Fail Safe*, INTERPOL sprijină eforturile de aplicare a legii pentru prevenirea și detectarea traficului ilicit de uraniu și alte materiale potențial periculoase la nivel mondial. La summiturile privind securitatea nucleară din 2012 și 2014, organizate în Coreea și Olanda, liderii mondiali au încurajat toate țările să partajeze informații prin canalele INTERPOL cu privire la persoanele implicate în traficul de materiale nucleare și alte materiale radioactive.

„Această operațiune de succes evidențiază necesitatea unei abordări internaționale coordonate, care să împiedice criminalii să călătorească dincolo de frontiere cu substanțe radiologice și fie să

le folosească pentru a crea arme, fie pentru a le vinde celui care oferă cea mai mare licitație”, a spus Jeffrey Muller, director adjunct al echipei CBRNE a INTERPOL [295].

O altă acțiune de succes, coordonată de BNC INTERPOL (2014) a fost confiscarea unei cantități record de venin de șarpe destinat vânzării pe piața neagră și arestarea membrilor rețelei criminale care au introdus substanța în țară. În urma unei investigații de o lună a activităților rețelei, poliția de la Inspectoratul General de Poliție al Moldovei, Serviciul de Informații și Securitate și Procuratura Generală au efectuat o operațiune comună în care au confiscat 9000 de fiole de venin de șarpe, un total de 5 kg de substanță. Au fost arestați șase cetățeni moldoveni. Potrivit poliției, veninul a fost introdus ilegal în Moldova din Afganistan, iar grupul criminal a încercat să-l vândă pentru aproximativ 2,8 milioane de euro. Veninul de la vipere și de la alți șerpi otrăvitori este folosit în scopuri medicinale. Pe piața internațională legitimă, veninul de șarpe este, de obicei, vândut pentru 800-2000 EUR pe gram, ceea ce face ca acesta să fie o substanță lucrativă pentru grupurile criminale de a efectua contrabandă și de a vinde ilegal [296].

„Cooperarea dintre numeroasele agenții de aplicare a legii din Republica Moldova a fost un factor cheie care a dus la succesul acestei operațiuni”, a declarat Fredolin Lecari, membru al Comitetului Executiv INTERPOL. „Siguranța cetățenilor noștri este o prioritate pentru toate forțele de ordine din Moldova. Prin urmare, vom continua să colaborăm strâns cu omologii noștri din întreaga lume prin intermediul INTERPOL pentru a stopa criminalitatea și a trimite un mesaj puternic criminalilor că Moldova nu va tolera nici o activitate ilegală”, a concluzionat el.

Michael Ellis, șeful Departamentului de trafic de produse ilicite și contrafacere al INTERPOL, a declarat: „Rețelele organizate de infractori încearcă să exploateze multe tipuri de bunuri ilicite sau contrabandă pentru a se putea finanța, deși acesta este primul caz, INTERPOL este conștient de implicarea unui astfel de ele-

ment neobișnuit și exotic ca venin de șarpe. Acest caz excepțional aduce o nouă dimensiune acestor eforturi criminale”. A menționat în acest context că „poliția și autoritățile de aplicare a legii din Republica Moldova ar trebui să fie lăudate pentru succesul lor în identificarea acestui grup de contrabandă și împiedicarea acestora să obțină profit din veninul obținut ilicit.”[296].

Lansată în 2012, inițiativa INTERPOL privind traficul de mărfuri ilicite și contrafacere urmărește identificarea și dezmembrarea rețelelor transnaționale organizate în spatele acestei infracțiuni și identificarea rutelor utilizate în transportul bunurilor ilicite, adesea folosite și pentru traficul de ființe umane și contrabanda cu droguri.

Contribuția BNC INTERPOL Chișinău este una importantă atât pe plan național, cât și internațional, ca exemplu fiind conlucrarea activă cu Secretariatul General la formarea grupurilor de lucru în baza proiectelor internaționale în scopul combaterii și stopării fenomenului „hoț în lege” și organizații criminale. Pe acest segment a fost efectuat un schimb enorm de date, persoane fiind monitorizate pe teritoriul altor state.

Ex-ministrul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Dorin Recean, în 2014 a avut o întâlnire cu ex-secretarul general al INTERPOL, Ronald K. Noble, pentru a identifica modalitățile de consolidare a cooperării internaționale dintre Republica Moldova și INTERPOL. Însoțit de Fredolin Lecari, membru al Comitetului Executiv INTERPOL, ministrul și șeful INTERPOL au discutat despre potențialele instrumente și proiecte pilot INTERPOL, care pot fi desfășurate în Moldova pentru a contracara criminalitatea și a-și securiza mai bine cetățenii [297].

Pe data de 27 septembrie 2014, în incinta Palatului Republicii a avut loc festivitatea solemnă de aniversare a 100 ani de la fondarea Organizației Internaționale a Poliției Criminale INTERPOL și a celei de-a 20-a aniversare de la fondarea Biroului Național Central Chișinău. În alocuțiunea sa, Ronald Kenneth Noble, ex-secretarul General al OIPC INTERPOL, a remarcat nivelul înalt

de cooperare cu Republica Moldova, subliniind progresul obținut în 20 de ani de la crearea BNC INTERPOL din Republica Moldova în apropierea activității polițienești la cele mai înalte standarde internaționale de activitate [298].

În perioada 6-8 iunie 2018, fostul președinte al INTERPOL Meng Hongwei, s-a aflat într-o vizită de lucru în Republica Moldova, având întrevvedere cu ex-ministrul MAI Alexandru Jizdan. Delegația de la INTERPOL a efectuat o vizită de lucru la Centrul de Cooperare Polițienească Internațională, fiind întreținute discuții cu Alexandru Pânzari, ex-șeful IGP, și Viorel Țentiu, șeful CCPI. Totodată, delegația a fost în vizită la Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, unde a avut o întrevvedere cu profesorii și studenții. În cadrul discuțiilor s-a subliniat că Republica Moldova este un lider la capitolul schimb de informații în cadrul INTERPOL și un exemplu bun din lista statelor membre CSI în combaterea criminalității organizate, fiind atestate rezultate semnificative în timp. Totodată, s-a comunicat despre rolul important al reprezentanților Republicii Moldova în cadrul organizației și contribuția semnificativă la consolidarea parteneriatului, a fostului șef al CCPI al IGP, Fredolin Lecari, care este Membru al Comitetului Executiv INTERPOL din partea Continentului European și a șefului Comisiei de control a fișierelor Vitalie Pîrlog [299].

Ponderea și valoarea unui stat în cadrul unei organizații internaționale este relevantă și prin persoanele care îl reprezintă. Drept rezultate marcante în domeniu menționăm că Adunarea Generală INTERPOL din data de 29 septembrie 2017 l-a ales pe Fredolin Lecari, fostul șef al Poliției de Frontieră a Republicii Moldova, în funcția de membru al Comitetului Executiv al INTERPOL pentru un mandat de trei ani, delegat pentru Europa. Totodată, Comisia de Control a Fișierelor din cadrul INTERPOL la cea de-a 100-a sesiune l-a ales pe fostul ministru al Justiției, avocatul Vitalie Pîrlog, în dublă calitate: de președinte al Colegiului de Contestări și președinte al Colegiului de Supraveghere și Consiliere din cadrul INTERPOL.

În scopul contribuiri la activitatea de prevenire și luptă cu criminalitatea cu caracter internațional, Guvernul Republicii Moldova ia Hotărârea nr. 1108 din 05.10.2016, prin care Maria Corfanelco, consultant superior în Direcția relații internaționale și integrare europeană a Ministerului Justiției, se delegă la Organizația Internațională a Poliției Criminale (OIPC INTERPOL), pentru suplinirea funcției de consilier în Direcția juridică, începând cu 1 noiembrie 2016, pentru o perioadă de trei ani.

Estimând activitatea BNC INTERPOL din Republica Moldova, echipa de evaluatori (Deshka Maneva și Bohdan Sytnik, Oficiul regional specializat NRPS/NCB-EUR, noiembrie 2013) a recomandat: extinderea accesului la sistemul de comunicare I-24/7 și a altor agenții, în special serviciul de imigrare; oferirea posibilității personalului să participe în mod regulat la ședințele de contact și activitățile de formare pentru personalul BNC, organizate de INTERPOL.

Pentru ultimii ani se constată o intensificare a frecvențelor de cooperare internațională cu INTERPOL, alte organizații regionale precum Europol și Eurojust. O cerere constantă se înregistrează pentru organizarea seminarelor destinate ofițerilor din Republica Moldova, în vederea îmbunătățirii procedurilor de expertiză în domeniul combaterii traficului de substanțe nucleare, de droguri și de ființe umane, luându-se în considerație că Republica Moldova este o țară de tranzit.

Analiza statisticii activităților desfășurate de BNC INTERPOL din Republica Moldova denotă o creștere a numărului de extrădări, dinamica acestora în 2010 indică 17 extrădări, iar în 2016 ajungând la 28 extrădări. Numai pentru primele 6 luni ale anului 2017 numărul extrădărilor a ajuns la 23, iar a reținerilor la 55 de inculpați. Statistica mesajelor BNC INTERPOL Chișinău în anul 2000 înregistrează 28455 intrări și 16133 ieșiri. Pentru prima jumătate a anului 2017 acest indicator ajunge la 10424 intrări și 23153 ieșiri.

Concluzionând asupra premiselor aderării Republicii Moldova la OICP INTERPOL, constatăm că se depune un efort continuu în vederea reprezentării Republicii Moldova în structurile manageriale, inclusiv ralierei BNC la standardele mereu crescânde ale organizației.

Într-o lume a frontierelor din ce în ce mai permisibile, rapidității deplasării aeriene, tranzacțiilor financiare instantanee, depășirii spațiului și a timpului în procesul de comunicare, ingeniozitatea penală nu mai cunoaște limite. Activitățile criminale transcend frontierele naționale. Ușurința cu care infractorii se pot deplasa și ascunde de justiție determină cooperarea internațională în materie de urmărire penală. Dezvoltarea cooperării internaționale între state condiționează nevoia semnării unor tratate bilaterale, multilaterale și convenții, axate pe suprimarea diferitor manifestări criminale. În conformitate cu principiul suveranității statelor, acestea intervin pentru a-și asigura securitatea propriei statalități, dar și a cetățenilor săi. În virtutea restricțiilor teritoriale, aplicarea competențelor de investigare și a posibilităților de constrângeri legislative sunt limitate de frontierele naționale. În aceste condiții, INTERPOL-ul prin toate structurile sale ajută ofițerii de urmărire penală de a se uni într-o forță unică, punând la dispoziție instrumente și servicii operaționale capabile de a pune stavilă grupărilor criminale.

4.2. Consolidarea cooperării cu INTERPOL în cadrul sistemului de securitate al Republicii Moldova

Mediul de securitate național și global este influențat de noi riscuri și amenințări. Noile provocări cu care se confruntă lumea post război rece impune redefinirea conceptului tradițional al securității. Efortul statelor și al organizațiilor internaționale se concentrează pe construirea noii arhitecturi de securitate. Noua agendă de securitate se fundamentează pe modalități de abordare a riscurilor asimetrice și nonconvenționale, înglobând noi tipuri de solidaritate internațională, care presupune forme de acțiune conju-

gată a statelor care împărtășesc interese și valori comune. Astăzi, abordarea securității este percepută și interpretată din perspectiva cooperării multilaterale, ținându-se cont de interdependențele globale și de noile riscuri [192, p.11].

Discuțiile asupra noii arhitecturi de securitate în literatura științifică se duc în raport cu extinderea NATO spre Europa de Est și statutul de neutralitate permanentă a unor țări pentru a stabili regiunea [300]; riscul tehnologiilor informaționale învechite și necesitatea construirii unei rețele securizate privind accesul și gestionarea bazelor de date; amenințările și provocările multidimensionale în materie de securitate din regiunea euro-mediteraneană; impactul evoluțiilor politice și economice interne asupra stabilității statelor din regiune, precum și provocările legate de energie și mediu; statutul de securitate al Arcticii; avantajul dezvoltării tehnologiei dronelor și riscul potențial al aplicării acestora în actele teroriste etc. Construirea noii arhitecturi de securitate este în proces de materializare, iar statele suverane și organizațiile internaționale își consolidează forțele prin cooperare.

Republica Moldova trece printr-un proces comprehensiv de reforme în toate domeniile de securitate, dezvoltând un șir de documente strategice de gestionare a sectoarelor de securitate. Sistemul Afacerilor Interne din Republica Moldova se află într-un proces amplu de reformare. În special, reforma poliției se realizează în baza Strategiei de dezvoltare a Poliției pentru anii 2016-2020 și a Planului de Acțiuni privind implementarea Strategiei de dezvoltare a Poliției pentru anii 2016-2020, inclusiv cu susținerea financiară a Uniunii Europene în valoare de 57 mil. Euro, prevăzută de acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană semnat în decembrie 2016. Aceste documente au demarat schimbări radicale din punct de vedere conceptual și funcțional, determinând procese de optimizare structurală, orientate spre compatibilitatea cu structurile similare din Uniunea Europeană și spre îmbunătățirea

calității serviciilor prestate către societate [301].

Evoluțiile de securitate în Republica Moldova pe parcursul anului 2017 au avut drept rezultat aprobarea în ședințele de Guvern a: Cerințelor minime obligatorii de securitate cibernetică pentru autoritățile publice centrale; Strategiei Naționale pentru Integritate și Anticorupție pentru anii 2017-2020; Strategiei Naționale de Ordine și Securitate Publică pentru anii 2017-2020; Strategiei de reformare a trupelor de Grăniceri pentru anii 2017-2020, alte acte legislative și normative [302]. Parlamentul Republicii Moldova în ședința din 19 iulie 2018 a aprobat Strategia națională de apărare și Planul de Acțiuni privind implementarea acestora pentru anii 2018-2021, stabilind modalitatea de funcționare a instituțiilor statului în scopul asigurării apărării naționale. Totodată, stipulează mecanismele de consolidare, dezvoltare și modernizare a sistemului național de apărare [303].

În dezbateri publice controversate continuă să fie Strategia Securității Naționale. Strategia Securității Naționale și Planul de Acțiuni au fost adoptate de Consiliul Suprem de Securitate în data de 21 iunie 2016 și transmisă Guvernului spre definitivare, ulterior fiind retrase de către Președintele I. Dodon. Considerăm că tergiversarea adoptării acestui document strategic se reflectă negativ asupra coezivității întregului sistem conceptual și strategic de securitate al țării. Paralel cu derularea reformelor în toate sectoarele de securitate, Republica Moldova depune efortul de a-și construi relațiile de cooperare cu organizațiile internaționale. Pe diferite segmente ale securității se concluează prin intermediul INTERPOL, Europol, FRONTEX etc.

În conformitate cu Acordul dintre Republica Moldova și Oficiul European de Poliție Europol privind Cooperarea Operațională și Strategică, angajații din cadrul subdiviziunilor IGP și MAI sunt instruiți în domeniul analizei strategice (3-6 iunie 2018); se întreprind vizite oficiale la reprezentanțele Europol și reprezentanții poliției naționale participă la evenimentele organizate. La nivel re-

gional activități comune sunt desfășurate de INTERPOL, Europol, FRONTEX, Asociația șefilor de poliție din Europa de Sud-Est (SEPCA), Centrul Sud-Est European de Aplicare a Legii (SELEC) și altele.

Rezultatele analizei efectuate ne determină să afirmăm că organizațiile internaționale, specializate pe diferite dimensiuni ale securității, se concentrează pe combaterea insecurității și mai puțin pe tratarea cauzelor acestora. Ele nu sunt concepute pentru a face față unor confruntări ideologice, precum ar fi lupta împotriva extremismului religios violent sau a problemelor legate de guvernare și a valorilor morale ale guvernanților, politică, discriminare, tensiuni etnice, dezvoltare economică și presiuni ale populației și a unei noi realități care revoluționează masele prin social-media, generând răsturnări politice și violență. Asimetria și hibridizarea formelor de insecuritate determină încadrarea Republicii Moldova în procesul de conlucrare cu organizațiile internaționale. Dar, totodată, presupune și efortul statului național de a-și sincroniza reformele la standardele internaționale, de a valorifica resurse interne, dar și oportunitățile oferite de actorii nestatali furnizori de strategii și politici de securitate la nivel global.

În cadrul studiului, în vederea identificării modalităților de consolidare a strategiilor de securitate, s-a recurs la aplicarea unei metodologii complexe, ce a permis studierea problemei și acumularea unui valoros material empiric. A fost aplicată analiza de conținut asupra conținutului informațional privind tematica INTERPOL a site-urilor din SUA, România, Federația Rusă și Republica Moldova. Totodată, a fost uzată metoda anchetei sociologice și a interviuării experților. Rezultatele cercetării empirice au permis identificarea noilor modalități de consolidare a strategiilor de securitate, contribuția organizațiilor internaționale, inclusiv a OIPC INTERPOL, la asigurarea securității Republicii Moldova.

Analiza de conținut a site-urilor structurilor INTERPOL din Statele Unite ale Americii, România, Federația Rusă și Republi-

ca Moldova. O modalitate de lucru valorificată eficient de OIPC INTERPOL este logistica și tehnologia informațională. Utilizarea site-urilor ca formă de procesare a informației a acumulat o experiență unică, dobândind capacitatea de a coordona și consolida comunitatea internațională de poliție. Transparența, mecanismele de lucru flexibile, rapiditatea circulației informației și a deciziilor luate, securizarea canalelor de comunicare sunt relevante în activitatea organizației. Site-ul acesteia a devenit o resursă importantă în crearea unui spațiu informațional comun. Prezența INTERPOL-ului în spațiu virtual se realizează prin intermediul site-urilor <http://www.INTERPOL.com> și <http://www.INTERPOL.int>. Cele mai recente știri sunt prezente pe conturile social-media Facebook, Twitter, You Tube, Instagram, LinkedIn.

Site-ul web INTERPOL este un instrument extrem de valoros de creare a imaginii unei organizații internaționale, dar și de monitorizare a feed-back-ului. Totodată, este un excelent generator al ideii de un INTERPOL GLOBAL. Prin toată activitatea desfășurată de mai bine de un secol, INTERPOL oferă răspuns la provocările de securitate presante. Într-o lume din ce în ce mai globalizată OIPC INTERPOL dezvoltă ideea de implementare a strategiei globale de securitate în combaterea terorismului, infracțiunilor informatice și a altor amenințări transnaționale; este într-o continuă explorare a noilor abordări, căilor de îmbunătățire a conlucrării cu guvernele, alte organizații internaționale, sectorul privat, cu scopul de a construi o o lume stabilă și sigură. Diversitatea activităților desfășurate de INTERPOL se extinde pe măsura dezvoltării organizației, bazându-se pe realizările de succes din trecut, dar și pe cursul ambițios desfășurat de organizație pentru viitor. INTERPOL a construit o infrastructură înalt tehnologică de informații tehnice și operaționale pentru a permite forțelor de poliție din întreaga lume să facă față cerințelor provocărilor criminalității. State cu capacități diferite sunt ghidate de INTERPOL pentru a se concentra pe direcțiile prioritare ale criminalității

transnaționale. Tehnologiile informaționale ale INTERPOL deservesc 24 de ore din 7 zile în 194 de state- membre. Utilizarea tehnologiilor informaționale performante de către organizație a demonstrat de-a lungul timpului o transformare fundamentală. Ronald K. Noble, pe atunci secretarul general al INTERPOL, în alocuțiunea sa de la cea de-a 10 Conferință anuală a șefilor BNC INTERPOL (2 aprilie, 2014; Lyon, Franța), a făcut trimitere la afirmația emisă încă în 1999 în unul din interviurile sale: „În cazul în care INTERPOL nu adoptă o tehnologie web de ultimă oră pentru a comunica cu poliția locală, organizația se va destrăma”. Înlocuirea vechiului sistem tehnologic X.400 pe un sistem securizat de comunicații la nivel global bazat pe Internet, I-24/7, a deschis o nouă eră în activitatea organizației internaționale. În aceste condiții cerințele față de BNC după anul 2000 au devenit mai exigente, solicitându-se dinamism, capacitate de adaptabilitate rapidă.

Dacă la nivel internațional informația este accesibilă prin intermediul site-ului organizației și a rețelelor de socializare, apoi la nivel local informația este destul de succintă. Pe site-ul oficial al INTERPOL fiecare stat membru dispune de o pagină, ce conține informații succinte despre activitatea BNC-ului său local. Analiza site-ului reprezintă o monitorizare eficientă a conținutului informațional și este o cauțiune pentru promovarea cu succes a produsului web. Monitorizarea continuă a site-ului asigură controlul asupra situației, dar și a stării site-ului. Rezultatele analizei de conținut ale site-urilor din diferite țări și raportarea acestora la informația virtuală referitoare la activitatea BNC INTERPOL în Republica Moldova, a permis estimarea comparată a conținutului site-urilor specializate; a nivelului procesării informației și serviciilor online; experienței acumulate de fiecare țară în parte; transparenței informației livrate.

Raportarea rezultatelor analizei comparate la informația virtuală referitoare la activitatea OIPC INTERPOL în Republica Moldova au permis identificarea modalităților de optimizare a

procesării conținutului informațional: necesitatea creării variantei engleze a site-urilor <http://www.igp.gov.md> (<http://politia.md/>); unificarea informației și accesarea documentelor instantaneu de pe ambele site-uri <http://www.mai.gov.md> și <http://www.igp.gov.md>, ceea ce va permite vizualizarea mai avansată a informației, eliminarea dublărilor și repetărilor, extinderea spațiului pentru plasarea informației noi; crearea pe site-ul <http://www.mai.gov.md/> și <http://www.igp.gov.md> (<http://politia.md/>) paginii BNC INTERPOL Chișinău; eliminarea erorilor de stil, greșelilor gramaticale, omiterilor de litere și plasarea semnelor diacritice; postarea informației cu respectarea cronologiei, de la informațiile recente spre cele mai vechi; minimizarea spațiului cu fotografii ale managerilor ministerului și plasarea materialelor foto și video ce secundează cazuistica infracțiunilor transnaționale; crearea unei strategii privind conținutul titlurilor, suplimentarea textelor cu materiale foto și video; plasarea pe site-ul organizației a bilanșurilor anuale ale activității substructurilor MAI, inclusiv a BNC INTERPOL Chișinău; reflectarea proiectelor și operațiunilor comune desfășurate în Republica Moldova în cadrul parteneriatului internațional; postarea cazuisticii crimelor transfrontaliere, asistate de OIPC INTERPOL; asigurarea vizibilității informației despre desfășurarea campaniei globale *Turn Back Crime* în Republica Moldova; crearea unei strategii informaționale unice privind prevenirea crimelor și informarea publicului despre potențialele pericole, inclusiv cibernetice; plasarea înregistrărilor emisiunilor radio și video TV, discursurilor din cadrul ședințelor, secvențe video din cadrul acțiunilor operative; materiale video din timpul reținerii sau înregistrările camerelor video a momentelor săvârșirii infracțiunilor; includerea OIPC INTERPOL în lista link-urilor utile de pe pagina web a MAI, alte organizații internaționale care fac parte din parteneriatele internaționale ale ministerului; lansarea de pe site-ul oficial al MAI serviciului de alertă prin e-mail-uri și sms-uri privind prevenirea cazurilor de criminalitate națională și

transnațională, terorism, calamități naturale; extinderea prezenței site-urilor guvernamentale a organizațiilor de securitate în spațiul rețelelor de socializare.

Rezultatele chestionării sociologice a ofițerilor de urmărire penală. În vederea identificării mecanismelor de consolidare a strategiilor de securitate a fost aplicată cercetarea cantitativă, prin administrarea anchetei sociologice în mediul ofițerilor de urmărire penală. Rezultatele analizei studiului sociologic demonstrează o motivare înaltă a ofițerilor de urmărire penală pentru activitatea profesională. Ei își percep profesia drept prestigioasă, fapt ce îi determină să-și proiecteze ascensiunea în carieră pentru o perioadă mai îndelungată.

Cercetarea sociologică empirică denotă nemulțumirea respondenților privind logistica și tehnologia informațională, accesul la bazele de date internaționale și naționale, dotarea tehnică a locului de muncă, asigurarea cu uniformă de serviciu, reparația în birou etc. La nivelul mediu de mulțumire se situează salariul, iar mai înalt de mediu se plasează munca prestată în general, relațiile cu colegii și șefii. Compararea rezultatelor ne permite să concluzionăm despre motivarea respondenților de a presta o muncă calitativă și onestă, în pofida salariilor necorespunzătoare statutului social al profesiei, totodată, trezind nemulțumire suportul logistic și tehnologic de procesare a informației, necesitățile tehnico-material pentru exercitarea activității profesionale.

Stagiile, cursurile de perfecționare reprezintă un indicator al ascensiunii profesionale al unui specialist. Studiul datelor privind stagiile de perfecționare, alte forme de instruire continuă, confirmă că aproximativ patruzeci la sută din eșantion nu au beneficiat de asemenea modalități de ridicare a calificării profesionale. Compararea tematicii stagiilor expirate și a celor solicitate de respondenți, relevă faptul că spectrul infrafracțiunilor săvârșite devine din ce în ce mai complex, solicitând competențe avansate a ofițerilor de urmărire penală în tehnica informațională și aplicarea programelor

performante de procesare a conținutului informațional din Internet, cunoștințe în domeniul contabilității, finanțelor, evaziunilor fiscale etc. Totodată, cunoașterea limbii engleze de către jumătate din eșantion determină solicitarea cursurilor de menținere a nivelului limbii engleze, inclusiv și posibilitatea desfășurării diferitor forme de instruire în limba engleză.

Ofițerii de urmărire penală identifică drept principale cauze ale expansiunii criminalității și insecurității publice în republică: lipsa locurilor de muncă, salarii mici, plecarea populației peste hotare în căutarea unui loc de muncă etc. Respondenții au nominalizat cele mai frecvente tipuri de crime cu care se confruntă în activitatea profesională: furturile de bunuri publice și personale, escrocherii, acestea reprezentând o consecință a nivelului de trai scăzut al mării părți a populației.

Frecvența aprecierilor activității MAI în prevenirea și combaterea criminalității internaționale se divizează pe câteva poziții. *Pozitiv* este apreciată conlucrarea ministerului cu structurile internaționale; are loc schimbul de informații cu alte state; deși dotările tehnice sunt depășite și insuficiente, totuși se aplică metode eficiente de combatere a criminalității; sunt resimțite reformele întreprinse în domeniu; se lucrează mult mai mult în domeniul relațiilor internaționale decât anterior; la conducerea ministerului sunt oameni profesioniști, care vin din domeniu și cunosc specificul activității. Aspectele *negative* cel mai des nominalizate sunt: cadrele slab pregătite; dotarea insuficientă a subdiviziunilor cu logistică și tehnologii informaționale de procesare a datelor; lipsa accesului direct la bazele de date naționale și internaționale; deficiențe în asigurarea operativității; informația incompletă; retragerea multor împuterniciri; toleranță mai mare față de cetățenii străini etc. Este semnificativ numărul celor care nu au oferit nici un răspuns sau au afirmat că nu cunosc despre acest aspect al activității.

Contribuția OIPC INTERPOL în procesul de conlucrare interstatală în prevenirea și combaterea criminalității internaționale

este apreciată pozitiv din perspectiva că este unica organizație la nivel internațional ce oferă servicii securizate pentru schimbul de informații necesar organelor pentru investigarea cazurilor penale, posibilitatea urmăririi penale internaționale și extrădării, sprijin și ajutor în examinarea cazurilor de crime transfrontaliere, reacționează prompt la solicitări și pune la dispoziție informație sigură, este un teren de conlucrare a organelor de drept la nivel global.

În mare parte, experiența de lucru a respondenților cu Biroul Național Central se rezumă la interpelări, solicitări, corijarea datelor penale, conlucrarea în comisii rogatorii interstatale. În ce privește experiența de lucru a respondenților cu alte organizații internaționale, specializate în prevenirea și combaterea criminalității transfrontaliere, aceștia au numit doar activitatea în cadrul comisiilor rogatorii interstatale. Din răspunsurile respondenților se relevă corelația: cu cât stagiul de activitate profesională în domeniu este mai mare și au beneficiat de stagii de perfecționare profesională în centrele specializate de peste hotare, cu atât tangențele de conlucrare sunt mai relevante cu organizațiile internaționale. Din experiența de conlucrare a respondenților cu BNC INTERPOL și alte structuri internaționale specializate pot fi remarcate unele aspecte negative, precum: răspunsuri la interpelări venite cu întârziere, incomplete, netraduse, neprelucrate; lipsa de operativitate din partea structurilor internaționale la solicitările din republică; procedura complexă de acces la bazele de date INTERPOL; procesarea lentă a informației.

În temei, majoritatea respondenților apreciază pozitiv informația parvenită prin canalele INTERPOL în activitatea sa profesională (64,8%). Bazele de date INTERPOL, care în cea mai mare măsură le ajută în activitatea profesională, sunt: furturi de automobile, identificarea persoanelor fizice, persoane dispărute și documente pierdute/ furate.

Conlucrarea personală cu BNC Chișinău este apreciată în temei pozitiv de 15,5%, satisfăcător de 37,3% , iar negativ doar de 4,9%.

Aproximativ cealaltă jumătate din eșantion nu au știut ce să răspundă (15,5%) sau nu au răspuns (26,8%). Ofițerii de urmărire penală, care prin activitatea sa contribuie la asigurarea securității în vederea prevenirii și combaterii criminalității, inclusiv transfrontaliere, recomandă drept necesare: informarea continuă și eficientă a societății despre potențialele pericole; formarea continuă a angajaților poliției și ridicarea calificării profesionale privind criminalitatea transfrontalieră; informarea angajaților despre bazele de evidență privind criminalitatea internațională și oportunitățile oferite de organizațiile internaționale specializate în domeniu; dotarea tehnico-materială a poliției; monitorizarea strictă și evidența trecerii hotarelor cu Transnistria și Ucraina; extinderea aplicării bazelor de date INTERPOL la toate tipurile de transport internațional pentru controlul documentelor; ridicarea nivelului de trai al populației și asigurarea cu locuri de muncă.

Pentru a eficientiza conlucrarea inspectoratelor de poliție cu BNC INTERPOL, respondenții propun eliminarea barierelor birocratice și simplificarea accesului la bazele de date INTERPOL, inclusiv și a altor baze de date ale organizațiilor internaționale; asigurarea tehnologiei și logisticii informaționale de conlucrare la nivel național și internațional; acceptarea interpelărilor în regim online; organizarea seminarelor de instruire privind oportunitățile de conlucrare cu INTERPOL/alte organizații internaționale; diseminarea experienței bunelor practici din alte țări; împuternicirea unei persoane din fiecare inspectorat de poliție de a organiza și eficientiza conlucrarea cu BNC INTERPOL, inclusiv reprezentanțele altor organizații internaționale.

În vederea unei cooperări mai eficiente a Ministerului Afacerilor Interne cu OIPC INTERPOL, au fost emise următoarele propuneri: a elabora și implementa un act normativ ce ar reglementa interacțiunea cu această organizație; a simplifica procedura de conlucrare și a permite interpelările și răspunsurile în regim online; micșorarea termenului de executare a interpelărilor; solicitarea

răspunsurilor complete și calitative, eliminându-se formalismul din răspunsuri; invitarea experților OIPC INTERPOL pentru cursuri de formare continuă; angajații BNC să prezinte lecții publice de informare privind oportunitățile OIPC INTERPOL, inclusiv în instituțiile superioare de învățământ.

Rezultatele cercetării empirice demonstrează că ideile pe care și le fac ofițerii de urmărire penală despre organizațiile internaționale și însuși procesul de prevenire și combatere a criminalității internaționale provin din Internet, informație puțin sistematizată și adaptată la contextul activității profesionale prestate.

Aplicarea metodologiei SWOT a permis identificarea și analiza punctelor forte, a punctelor slabe, a oportunităților și riscurilor privind prevenirea și combaterea criminalității internaționale în Republica Moldova. Analiza SWOT, realizată în baza răspunsurilor la întrebările deschise, ne-a permis să ierarhizăm răspunsurile în funcție de frecvența acestora, plasându-le în ordine descrescătoare.

Punctele forte rezidă în dezvoltarea cooperării internaționale și acumularea experienței manageriale în acest domeniu de către MAI (crearea și funcționarea serviciilor MAI, specializate în colaborarea internațională (CCPI), acumularea experienței de către MAI de a lucra la nivel internațional, interacțiunea directă cu organele de drept din alte state), inclusiv: percepția Republicii Moldova la nivel internațional ca stat; teritoriul mic al țării, ceea ce oferă posibilitatea de a cunoaște bine populația; introducerea pașapoartelor biometrice; posibilitatea extrădării; organizarea seminarelor de instruire.

Punctele slabe evidențiate de respondenți sunt: dotarea tehnico-materială insuficientă a poliției, inclusiv cu tehnică informațională de ultimă generație; deficiențe în sistemul informațional de acumulare și procesare a datelor despre infractori; pregătirea nesatisfăcătoare a colaboratorilor poliției; lacune în legislație; informarea slabă a populației despre potențialele pericole; informarea redusă a colaboratorilor poliției despre oportunitățile oferite de

organizațiile internaționale; lipsa datelor despre persoanele care traversează hotarul cu Transnistria; necunoașterea și neimplementarea experiențelor internaționale reușite în domeniu; conlucrarea directă cu colaboratorii organelor de drept ai altor state; termenul îndelungat de examinare a dosarelor de către comisiile rogatorii; volumul foarte mare de lucru care revine unui ofițer de urmărire penală; atitudinea și încrederea populației față de poliție; salariile mici ale colaboratorilor; sărăcia populației.

În inventarul *Oportunități pentru viitor* respondenții au remarcat: dotarea tehnico-materială a poliției; ajustarea legislației la rigorile internaționale; conlucrarea în cadrul structurilor organelor de drept ale UE; simplificarea accesului la bazele de date naționale și internaționale; plasarea camerelor de luat vederi în locuri publice, la intrările în instituțiile publice și private, blocurile locative; posibilitatea realizării schimbului de experiență internațională nu numai pentru șefi, dar și pentru angajații de rând; instruirea continuă a angajaților; verificarea riguroasă la punctele de control vamal; examinarea minuțioasă și monitorizarea continuă a cetățenilor străini, aflați pe teritoriul republicii; analize științifice de sinteză privind situația Republicii Moldova în contextul evoluțiilor criminalității internaționale.

Pericolele care pot interveni în viitor au fost nominalizate: dotarea tehnico-materială insuficientă a poliției în combaterea criminalității transfrontaliere; emergența criminalității internaționale cibernetice și impactul acesteia asupra Republicii Moldova; criminalitatea internațională va deveni mai dotată tehnic și material; lipsa controlului la hotar cu Transnistria și agravarea relațiilor; expansiunea fluxului de emigranți din zonele asiatice/africane și transformarea teritoriului republicii drept pistă de acces spre țările UE; mărirea numărului de cetățeni străini, aflați temporar pe teritoriul republicii; accesul limitat la bazele de date internaționale; frecvența mai mare a unor noi tipuri de crime, pre-

cum: spălarea de bani, evaziuni fiscale, acte de terorism.

Remarcăm în contextul analizei SWOT că, pe prima poziție în cazul estimării punctelor slabe, oportunităților de viitor și riscurilor se plasează dotarea tehnico-materială și informațională slabă a poliției în lupta cu criminalitatea internațională. Totodată, evidențiem că ierarhizarea itemurilor în cele patru inventare SWOT relevă particularitățile manageriale autohtone privind prevenirea și combaterea criminalității internaționale.

Interpretarea interviuării experților naționali. Studiul organizațiilor internaționale în percepția experților naționali este realizat prin interviuarea specialiștilor înalt calificați, fiind obținută o informație valoroasă care suplimentează suportul empiric prin cercetarea cantitativă [310, p.93-96]. Estimându-se mediul de conlucrare al organizațiilor internaționale, experții îl apreciază drept divers și concurențial. La nivel internațional și regional, organizațiile internaționale se află sub influența contradicțiilor geopolitice ale țărilor membre. La nivel național, conlucrarea organizațiilor internaționale este destul de activă, însă înțelegerea lor cu organele publice centrale ale Republicii Moldova comportă anumite deficiențe, întrucât conducerea țării urmărește propriile interese în rezultatul interacțiunii cu organizațiile internaționale. Experții afirmă că organizațiile internaționale dispun de o vastă experiență cu privire la colaborarea cu autoritățile din Republica Moldova, în special cu Parlamentul, Președinția și Guvernul. Însă gradul de cooperare este puțin perceput de către publicul larg.

Contribuția organizațiilor internaționale la menținerea securității Republicii Moldova este percepută: *pozitiv*, dat fiind faptul că se află la confluența intereselor geopolitice ale marilor puteri și într-o zonă tampon cu un vid de securitate, condiții în care provocările pot fi amplificate în orice moment, iar republica nu este în stare să-și asigure propria securitate, aceasta fiind dependentă de fluctuația factorilor externi, context ce impune implicarea cât mai activă a organizațiilor internaționale pentru a nu permi-

te destabilizarea situației în zonă prin transformarea Republicii Moldova într-un generator de insecuritate regională; Republica Moldova se confruntă cu grave dificultăți în asigurarea securității naționale, iar aderarea la organizațiile internaționale îi permite să se adreseze partenerilor în diferite situații problematice; în măsura în care Republica Moldova este atrasă în proiecte comune se integrează în aceste organizații; *neutru*, din considerentul că organizațiile internaționale asigură prin activitatea lor pacea în Republica Moldova, însă securitatea o poate asigura doar implementarea consecventă a legislației; organizațiile internaționale nu pot rezolva problemele Republicii Moldova fără voința politică a elitei; *negativ*, vizează exemplul clasic al „contribuției” OSCE în problema transnistreană, explicabilă prin prezența unor state în organizație, ale căror interese contrazic celor ale țării noastre, blochează sau limitează posibilitățile Republicii Moldova de a-și propaga și proteja pozițiile; deși apreciază eforturile organizațiilor internaționale, inclusiv ale OSCE de a menține părțile interesate la masa de discuții cu privire la conflictul transnistrean, însă activitatea organizațiilor internaționale pe termen scurt o consideră nesemnificativă.

Republica Moldova, ca membru al organizațiilor internaționale, este afectată preponderent *pozitiv*, dat fiind faptul că preia experiență și bune practici care le poate aplica la nivel local, dar și poate oferi o expertiză pentru soluționarea unor probleme întâmpinate de alte state; pentru că a adoptat și implementat convenții cu privire la drepturile omului, dispune de suport în edificarea statului de drept și a valorilor democratice etc.; deoarece își valorifică statutul de subiect de drept internațional; în cazul crizelor internaționale poate fi afectată destul de mult. Drept aspect negativ a fost nominalizată doar dificultățile în achitarea cotizațiilor de membru.

Într-o lume din ce în ce mai globalizantă, Republica Moldova se confruntă cu multiple probleme la toate capitolele de activitate. În aceste condiții, expertiza în problemele-cheie ar fi necesară și pe viitor. Se necesită o prezență mai consistentă a

organizațiilor internaționale în atragerea investițiilor, soluționării diferendului transnistrean, apropierii de structurile europene. În cazul nesoluționării conflictului transnistrean, activitatea organizațiilor internaționale în format redimensionat și eficientizat ar fi binevenită.

Ponderea OIPC INTERPOL în procesul de conlucrare interstatală în realizarea securității naționale, regionale și internaționale este apreciată de către experți în dinamică, depinzând de reforma sistemului de justiție, cu un mare potențial de creștere valorică și cantitativă. Analiza percepției organizațiilor internaționale de către experții naționali permite afirmarea că astăzi organizațiile internaționale au devenit un actor influent pe arena internațională, contribuind la armonizarea și coordonarea politicilor diferitelor state, valorificarea avantajelor sale și diminuarea tendințelor negative cu care se confruntă comunitatea internațională. Rolul principal pe care îl au organizațiile internaționale în relațiile internaționale este de a limita anarhia și a introduce un element de consecutivitate în acțiuni, formarea și menținerea climatului de încredere reciprocă în acțiunile statelor naționale și a altor actori internaționali. Creșterea rapidă a numărului de organizații internaționale și „invazia” acestora în politica mondială ca entități independente este una dintre tendințele importante în evoluția relațiilor internaționale. Această creștere este însoțită de specializarea organizațiilor internaționale, creșterea diversității calitative a acestora, iar uneori și de concurența și rivalitatea reciprocă.

Rezultatele cercetării efectuate au demonstrat o atitudine, în temei, pozitivă a experților față de activitatea organizațiilor internaționale desfășurată pe teritoriul republicii, însă, totodată, precaută. Se remarcă efortul depus de organizațiile internaționale în sprijinirea vectorului de dezvoltare european al republicii, însă trezește nedumerire distribuția resurselor și lipsa unui control rigid asupra valorificării acestora, faptul că mijloacele așa și nu ajung la destinatar (precum ar fi granturile nerambursabile). O atitudine aparte a fost demonstrată față de OSCE, faptul că aceas-

tă organizație nu și-a justificat așteptările privind soluționarea problemei transnistrene. INTERPOL-ul, în percepția experților, se poziționează drept organizație internațională neutră politic, specializată în lupta împotriva criminalității. Deși ei cunosc despre faptul că organizația își desfășoară activitatea pe teritoriul Republicii Moldova, însă o apreciere adecvată nu s-a obținut, explicabilă prin caracterul specializat și închis al acesteia.

Generalizarea rezultatelor cercetărilor empirice a identificat mai multe sugestii, ce pot fi direcționate spre consolidarea securității Republicii Moldova. În contextul configurațiilor complexe ale securității, OICP INTERPOL dezvoltă strategii și politici de securitate și avansează în direcția consolidării cooperării polițienești și armonizării comunității internaționale într-o structură unică arhitecturală. În cadrul organizațiilor multilaterale din care face parte, Republica Moldova urmează să-și promoveze interesele, dar și să valorifice din plin oportunitățile oferite. Statutul de membru al OIPC INTERPOL impune țării noastre asigurarea capacităților de exercitare a cooperării polițienești și dezvoltării de noi capacități. Componenta de securitate este esențială pentru Republica Moldova. În acest sens, în noua Strategie de Securitate a Republicii Moldova se recomandă relevarea și definitivarea locului și rolului BNC INTERPOL Chișinău în sistemul național de securitate.

Concluzii generale

Problema științifică soluționată constă în fundamentarea politico-juridică a contribuției OIPC INTERPOL la asigurarea securității multinivelare și multilaterale, ceea ce a condus la identificarea strategiilor și instrumentelor de operaționalizare în stabilirea noii arhitecturi de securitate în condițiile urgenței riscurilor hibride, în vederea dezvoltării cooperării statelor membre în asigurarea securității naționale la etapa contemporană.

Problema contribuției organizației internaționale INTERPOL la asigurarea securității globale, inclusiv și a securității Republicii Moldova, este una complexă și a solicitat aplicarea unui spectru interdisciplinar de metode, tehnici și instrumente de cercetare. Avantajul rezidă în abordarea unei teme parțial studiată în Republica Moldova și insuficient valorificată la nivel internațional. Algoritmul metodologic interdisciplinar, elaborat de autor și adaptat problemei studiate, a permis elucidarea obiectului și subiectului de studiu în contextul teoriei relațiilor internaționale. Valoarea elaborărilor propuse rezidă în ponderea și impactul pe care îl are BNC INTERPOL Chișinău în cadrul sistemului de securitate intern și extern al Republicii Moldova. Rezultatele cercetării, concluziile și sugestiile sintetizate pot servi drept reper pentru factorii de decizie în elaborarea politicii interne și externe de securitate, construirea unei colaborări armonioase și reciproc avantajoase cu organizațiile internaționale, regionale, alte structuri cu arie de acoperire internațională. Totodată, conținutul lucrării poate fi de real folos la elaborarea cursurilor universitare și cercetărilor ulterioare vizând diferite aspecte ale securității statului, conclucrarea acestuia cu organizațiile internaționale.

Ideile științifice expuse în prezentul studiu monografic sunt elaborate de sine stătător și reprezintă rezultatul cercetărilor autorului [304, 305, 306, 307, 308, 309, 310].

În rezultatul analizei și sintetizării materiei expuse în lucrare, am formulat următoarele *concluzii*:

Literatura de specialitate privind OIPC INTERPOL a acumulat în timp un volum destul de semnificativ, corelând cu ponderea și experiența fiecărui stat membru. OIPC INTERPOL deține un potențial de reacție și adaptabilitate unic la schimbările rapide ce se derulează în lumea modernă, devenind un actor influent în construirea unei noi arhitecturi a sistemului de securitate, îndeosebi în contextul amplificării riscurilor teroriste. OIPC INTERPOL se prezintă drept un actor important al conturării guvernantei în sfera de securitate la nivel global, regional, subregional și național.

Contribuția organizațiilor internaționale la asigurarea procesului de securitate la nivel mondial este incontestabilă, realizându-se în baza următoarelor componente: politică, normativ-legislativă, organizațional-instituțională și operațională. Organizațiile internaționale au devenit structuri importante de influență, având formulate la bază mandat, atribuții, forme și metode de activitate. Conlucrarea mai multor actori în asigurarea proceselor de securitate necesită coordonarea perfectă a interacționării organizatorice.

În baza statutului juridic, INTERPOL promovează politicile sale prin aplicarea eficientă a legilor și prin implementarea principiilor de cooperare internațională. Strategiile INTERPOL de operaționalizare a parteneriatelor internaționale, regionale, subregionale și naționale se concentrează pe ideea unei securități globale. Securitatea durabilă nu poate fi construită în absența statutului de drept. Distincția dintre securitatea națională și securitatea internațională este una de natură mai mult teoretică decât practică. În era globalizării succesul unei strategii de securitate depinde de cei care operează pe teren, de stabilitatea țărilor, de consecutivitatea aplicării legislației la nivel local. INTERPOL-ul, în contextul riscurilor asimetrice și războaielor hibride, a fost forțat să-și regândească complet locul și rolul său în construirea unei noi arhitecturi a securității globale.

Birourile Naționale Centrale reprezintă cea mai mare forță a rețelei globale INTERPOL. Extinderea organizației la nivelul întregului glob se realizează prin intermediul BNC. În acțiunile sale organizația își respectă strict principiile de neutralitate, fiind o terță parte de încredere care poate reuni țări ce nu se bucură de relații diplomatice, însă ale căror forțe de poliție doresc să coopereze și să obțină rezultate pe teren. În pofida mandatului ambițios, bugetul organizației este modest. Aceasta în mare parte a determinat organizația să fie eficientă în acțiuni și să înregistreze în timp de mai bine de un secol una dintre cele mai impresionante evoluții dintre toate organizațiile internaționale.

Obținerea de către Republica Moldova a statutului de membru al OIPC INTERPOL a deschis posibilități de a influența asupra procesului criminogen transfrontalier și oferă instrumente eficiente de sincronizare a activității sale cu comunitatea de drept internațională. Sprijinul acordat de OIPC INTERPOL a contribuit la consolidarea relațiilor de cooperare ale poliției Republicii Moldova cu autoritățile care aplică legea din întreaga lume. Totodată, a contribuit la perfecționarea capacităților investigativ-operaționale ale poliției, prin sprijinirea directă a subdiviziunilor poliției, precum și facilitând participarea ofițerilor operativi în cadrul activităților investigative sub egida OIPC INTERPOL, eficientizarea tehnologiei și logisticii internaționale a punctului local de legătură BNC INTERPOL Chișinău.

Misiunea BNC INTERPOL Chișinău este de a coordona acțiunile și răspunsurile în materie de aplicare a legii, asigurându-se că acestea sunt în concordanță cu interesele și legislația națională, precum și cu politicile, procedurile și reglementările INTERPOL. Ținându-se cont de complexitatea și emergența noilor riscuri asimetrice, este justificată fortificarea rolului și locului BNC INTERPOL Chișinău în sistemul național de securitate și relevarea acestuia în Strategia de Securitate a Republicii Moldova în vigoare.

În scopul optimizării rolului BNC INTERPOL în sistemul național de securitate, venim și cu unele sugestii:

În condițiile vulnerabilității Republicii Moldova în fața diversificării surselor de insecuritate, este indispensabil ca autoritățile guvernamentale și entitățile responsabile să contribuie la fortificarea cooperării internaționale, valorificând oportunitățile oferite de OIPC INTERPOL.

În vederea aprofundării și consolidării cooperării între OIPC INTERPOL și Republica Moldova, precum și în scopul eficientizării colaborării internaționale privind eliminarea riscurilor și potențialelor amenințări la securitatea națională, considerăm oportun de a include BNC INTERPOL Chișinău în sistemul național de securitate, atât la nivel conceptual, cât și politic-administrativ.

Consolidarea capacităților BNC INTERPOL Chișinău este absolut necesar să se realizeze prin asigurarea vizibilității și transparenței activității acestuia prin intermediul Centrului de Cooperare Polițienească Internațională. Totodată, se impun drept necesare: dezvoltarea colaborării cu partenerii OIPC INTERPOL, sectorul privat și societatea civilă; susținerea proiectelor și strategiilor de securitate; promovarea valorilor organizației în deplină neutralitate și respect pentru drepturile omului.

Structurile statale de resort, universitățile de profil urmează să elaboreze curricula pentru discipline și să asigure specializările necesare studenților în perspectiva activității în cadrul OIPC INTERPOL. În procesul de pregătire a cadrelor să fie prevăzute stagii de formare continuă în cadrul BNC INTERPOL Chișinău, astfel sistemul național de securitate urmând a fi completat cu specialiști de înaltă calificare.

În condițiile globalizării lumii moderne, este important de a studia locul și rolul Republicii Moldova în contextul proceselor mondiale de menținere a securității, de a efectua cercetări privind eficiența participării Republicii Moldova în calitate de membru al organizațiilor internaționale, regionale, precum și de a realiza studii având ca subiect unificarea sistemului național de indicatori statistici și racordarea acestora la standardele Eurostat.

Lista abrevierilor

OI	Organizații internaționale
ONU	Organizația Națiunilor Unite
OIPC INTERPOL	Organizația Internațională a Poliției Criminale INTERPOL
BNC INTERPOL	Biroul Național Central INTERPOL
EUROPOL	Oficiul European de Poliție
OSCE	Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa
SECI	Centrul Regional pentru Combaterea Infraționalității Transfrontaliere
EGMONT	Organizația Internațională a Unităților de Informații Financiare
CSI	Comunitatea Statelor Independente
CCPI	Centrul de Cooperare Polițienească Internațională
UIA	Uniunea Asociațiilor Internaționale
NATO	Organizația Tratatului Atlanticului de Nord
OMS	Organizația Mondială a Sănătății
FMI	Fondul Monetar Internațional
BM	Banca Mondială
OMC	Organizația Mondială a Comerțului
OIM	Organizația Internațională a Muncii
UNHCR	Comisariatul Națiunilor Unite pentru Refugiați
OCS	Organizația de Cooperare de la Shanghai
RM	Republica Moldova
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
NAFTA	Acordul nord-american de liber schimb
UNCLA	Comisia Organizației Națiunilor Unite pentru America Latină
ISSUE	Institutul pentru studii de securitate al Uniunii Europene
IPP	Institutul de Politici Publice
IDIS	Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul”
ONG	Organizații non-guvernamentale

IGP	Inspectoratul General de Poliție
URSS	Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste
CC	Comitetul Central
PCUS	Partidul Comunist al Uniunii Sovietice
SELEC	Centrul Sud-Est European de Aplicare a Legii
GUAM	Organizația pentru Democrație și Dezvoltare Economică
FRONTEX	Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă
SEPCA	Asociația șefilor de poliție din Europa de Sud-Est
МОУП	Международная организация уголовной полиции
НЦБ	Национальное Центральное Бюро
FGM	Facilitatea Globală de Mediu
PNUM (UNEP)	Programul Națiunilor Unite pentru Mediu
UA	Uniunea Africană
ISIL	Statul Islamic din Irak și Levant

Referințe bibliografice

1. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova Nr. 454 din 24.03.2008 cu privire la optimizarea participării organelor centrale de specialitate ale administrației publice, precum și ale altor autorități administrative centrale la executarea angajamentelor asumate față de organizațiile internaționale [online]. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2008, nr.66-68. [citat 10.06.2016]. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/327462/>.
2. Registrul de Stat al Tratatelor al MAEIE [online]. Lista tratatelor bilaterale. Lista tratatelor multilaterale. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene. [citat 15.05.2019]. Disponibil: <http://www.mfa.gov.md/tratate-intern-md>.
3. TULLETT, T. *INTERPOL*. Paris: Albin Michel, 1965. 217 p. ASIN: B0000DLKVV.
4. BELLEMARE, P., ANTONIE, J. *Les dossiers d'INTERPOL*. Tome 1. Paris: J'ai lu, 1990. 667 p. ISBN 10: 2290076767.
5. FOONER, M. *Interpol: Issues in World Crime and International Criminal Justice*. New York: Plenum Publishing Corporation, 1989. 224 p. ISBN 978-1-4899-7039-8.
6. ANDERSON, M. *Policing the World: Interpol and the Politics of International Police Co-operation*. New York: Clarendon Press; 1-st edition, 1989. 224 p. ISBN 10: 0198275978.
7. MATHIEU, D., MAYBIN, L.C. *Interpol and the Policing of International Terrorism: Developments and Dynamics since September 11*. In: *Terrorism: Research, Readings, and Realities*. Edited: Snowden L.L., Whitsel B. Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall, 2005, p. 175-191. 400 p. ISBN 9780131173736.
8. ASZODY, I. *INTERPOL-ul intră în acțiune*. București: Editura Politică, 1968. 124 p. C.Z. 341.4-59.
9. SUCEAVĂ, I. *INTERPOL la început de mileniu*. București: Meronia, 2007. 670 p. ISBN 978-973-7839-22-0.
10. SUCEAVĂ, I., COMAN, F. *Criminalitatea și organizațiile internaționale*. București: Romcartexim, 1997. 260 p. ISBN 973-9142-55-9.

11. IACOB, A., DRĂGHICI, C.V. *Cooperarea polițienească între state în domeniul crimei organizate*. Craiova: Sitech, 2009. 220 p. ISBN 978–606–530–164–1.
12. RADU, M.E. *INTERPOL. Tendințe și orientări în dreptul internațional contemporan*. București: Pro Universitaria, 2014. 333 p. ISBN 978–606–26–0141–6.
13. КАРПЕЦ, И.И. *Современные проблемы уголовного права и криминологии*. Москва: Юридическая литература, 1976. 207 с. ББК Х 628.10 я 43.
14. КАРПЕЦ, И.И. *Преступления международного характера*. Москва: Юридическая литература, 1979. 264 с. К 11005–009–71–79.
15. КАРПЕЦ, И.И. *Международная преступность*. Москва: Наука, 1988. 112с. ISBN 5-02-012801-5.
16. КАРПЕЦ, И.И., БЛИЩЕНКО, И.П., КАЛАМКАРЯН, Р.А. *Международное уголовное право*. Москва: Наука, 1995. 172 с. ISBN 5-02-013020-6.
17. БЕЛЬСОН, Я.М. *Интерпол в борьбе с уголовной преступностью*. Москва: Наука. 1989. 240 с. ISBN 5–02–012886–4.
18. ГАЛЕНСКАЯ, Л.Н. *Международная борьба с преступностью*. Москва: Международные отношения, 1972. 176 с. ВВК-код Х916.8.
19. ГАЛЕНСКАЯ, Л.Н. *Правовые проблемы сотрудничества государств в борьбе с преступностью*. Ленинградский государственный университет им. А. А. Жданова. Ленинград: Издательство ЛГУ, 1978. 86 с. ВВК-код Х916.8,0.
20. Родионов Константин Семенович [online]. [citat22.08.2012]. Disponibil: <http://www.igpran.ru/>.
21. РОДИОНОВ, К.С. *Международная организация уголовной полиции (Интерпол)*. Москва: Издательство ВНИИ МВД СССР, 1972. 118 с. Для служебного пользования.
22. РОДИОНОВ, К.С. *Интерпол: миф и действительность*. Москва: Международные отношения, 1982 (1-ое изд.), 159 с., 1986 (2-ое изд), 160 с. [Интерпол: Мит и действителност. София: Партиздат, 1987. 207 с.] ВВК-код Х 916.802.0.

23. РОДИОНОВ, К.С. *Интерпол: вчера, сегодня, завтра*. Москва: Международные отношения, 1990. 224 с. ISBN 5-7133-0222-9.
24. РОДИОНОВ, К.С. *Деятельность Интерпола в борьбе с международной преступностью*. Глава 10. В монографии: Уголовная юстиция: проблемы международного сотрудничества. Москва: Издательство БЕК, 1994, с. 218-277. 278 с. ISBN 5-85639-059-8.
25. РОДИОНОВ, К.С., ГАСЫМОВ Н.Г. *Международный розыск в системе Интерпола*. Москва: Академия управления МВД РФ, 2000. 75 с. Для служебного пользования.
26. РОДИОНОВ, К.С. *Закон Российской империи 1911 г. об экстрадиции*. В: Государство и право, 2003, №7, с.80-91. ISSN 0132-0769.
27. РОДИОНОВ, К.С. *Была ли в договоре 911 года Киевской Руси с Византией норма о выдаче?* В: Государство и право, 2006, №3, с.75-85. ISSN 0132-0769.
28. РОДИОНОВ, К.С. *Интерпол и Европол*. В: Государство и право, 2009, № 6, с.62-71. ISSN 0132-0769.
29. ОВЧИНСКИЙ, В.С. *Интерпол в вопросах и ответах*. Москва: Инфра, 2011 (2-ое изд., перераб. и допол.). 368 с. ISBN 978-5-16-003408-9.
30. ОВЧИНСКИЙ, В.С. *XXI век против мафии*. Москва: Инфра, 2001. 148 с. ISBN 5-16-000632-X.
31. ОВЧИНСКИЙ, В.С. *Криминология и биотехнологии*. Москва: Инфра, 2005. 192 с. ISBN 5-89123-907-8.
32. ОВЧИНСКИЙ, В.С. *Интерпол против терроризма*. Москва: Инфра, 2012. 810 с. ISBN 978-5-16-003474-4.
33. САМАРИН, В.И. *Интерпол. Международная организация уголовной полиции*. СПб: Питер, 2004. 202 с. ISBN 5-94723-784-9.
34. АНТРОПОВ, А. Г. *Место и роль Национального Центрального Бюро Интерпола в системе правоохранительных органов России: Теоретико-правовые аспекты* [online]. Диссертация кандидата юридических наук. Москва, 1996. 167 с. [citat 01.09.2012]. Disponibil: <http://rsl.ru/>.
35. СТРОНСКИЙ, Д. Д. *Организационно-правовое становление и развитие Национального центрального бюро Интерпола в Российской Федерации: Общетеоретические и историко-правовые*

- аспекты [online]. Диссертация кандидата юридических наук. Краснодар, 2002. 200 с. [citat 02.09.2012]. Disponibil: <http://rsl.ru/>.
36. ЗАЙЦЕВА, Е.С. *Деятельность Интерпола по противодействию терроризму как вклад в укрепление международного правопорядка* [online]. Диссертация кандидата юридических наук. Московский университет МВД РФ, 2008. 196 с. [citat 03.09.2012]. Disponibil: <http://rsl.ru/>.
37. КАЛУЖИНА, М.А. *Современные проблемы криминалистической регистрации в Российской Федерации и возможности её интеграции в системе Интерпола* [online]. Диссертация кандидата юридических наук. Владимир, 2011. 213 с. [citat 05.09.2012]. Disponibil: <http://rsl.ru/>.
38. ВОДЯНОВ, А.В. *Международно-правовое регулирование деятельности Интерпола по противодействию легализации доходов, полученных преступным путём* [online]. Автореферат диссертации кандидата юридических наук. Московский университет МВД РФ им. В.Я. Кикотя, 2015. 28 с. [citat 22.06.2016]. Disponibil: <http://rsl.ru/>.
39. GÂRLEA, R., DOGOTARI, I., CLEFOS, A. *INTERPOL: istorie și actualitate*. Chișinău: Academia „Ștefan cel Mare” a MAI al RM, 2003. 131 p. ISBN 9975–930–97–2.
40. DIDÂC, V., CĂPĂȚICI, M., CUȘNIR, V., MORARU, V. *Tactica criminalistică. Activitatea operativă de investigații*. Chișinău: Institutul Național al Justiției, 2009. 344 p. ISBN 978–9975–66–093–8.
41. БУСУНЧАН, Т., БУСУНЧАН, Е. *Организованная преступность и терроризм – область применения и международный фактор сотрудничества спецслужб*. В: Moldoscopie, 2016, nr.1 (LXXII), с.138-147. ISSN 1812–2566.
42. MIJA, V., TEOSA, V. *International Security Organizations: from Community Building to Identity Formation*. În: Materiale ale Conferinței științifico-practice cu participare internațională „Teoria și practica administrării publice,” 23 mai 2014. Com. org.: Oleg Balan [et al.]. Chișinău: Academia de Administrare Publică, 2014, p.119-121. ISBN 978–9975–4241–9–6.
43. JUC, V. *Securitatea națională și politica externă ale Republicii Moldova în contextul transformărilor structurale de sistem postrăzboi*

- rece. Chișinău: Tipografia Centrală, 2015. 200 p. ISBN 978-9975-53-530-4.
44. ALBU, N. *Securitatea națională: aspecte teoretice și practice*. Chișinău: Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, 2014. 240 p. ISBN 978-9975-4265-3-4.
 45. JUC, V., UNGUREANU V. *Interesele geopolitice ale marilor puteri și impactul lor asupra securității naționale a Republicii Moldova*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2016. 168 p. ISBN 978-9975-3043-6-8.
 46. VARZARI, V. *Securitatea națională a Republicii Moldova în contextul opțiunii de integrare europeană*. Chișinău: USM, 2014. 172 p. ISBN 978-9975-9742-5-7.
 47. VARZARI, V. (coord.) *Securitatea națională a Republicii Moldova în contextul evoluțiilor geopolitice regionale*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2016. 180 p. ISBN 978-9975-9761-8-3.
 48. SPRINCEAN, S. *Securitatea umană și bioetica*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2017. 304 p. ISBN 978-9975-53-589-2.
 49. СОЛОМОН, К. Внешняя политика Республики Молдова: историко-политологический аспект. В: Политология, 2008, Том 2. Chișinău: CEP USM, с.198-220. 465 с. ISBN 978-9975-70-704-6.
 50. TEOSA, V., CIOBU, E. *Relațiile internaționale ca obiect de cercetare*. În: Studii internaționale. Viziuni din Moldova. Chișinău: CEP USM, 2006, p.9-16. ISBN 978-9975-70-011-5.
 51. САКА, В., ЕЖОВ, К. *Международный терроризм – глобальная проблема современности*. В: Политология, 2008, Том 2. Chișinău: CEP USM, с.323-338. 465с. ISBN 978-9975-70-704-6.
 52. EJOV, C. *Terorismul contemporan în condițiile globalizării: aspecte social-politice*. În: Moldoscopie, 2007, nr. 1 (36), p.134-142. 168 p. ISSN 1812-2566.
 53. EJOV, C. *Republica Moldova în contextul interacțiunii țărilor CSI în combaterea terorismului internațional*. În: Moldoscopie, 2010, nr. 4 (51), p.208-214. 245 p. ISSN 1812-2566.
 54. КАЛДАРЕ, Г., ГОРИНЧОЙ Р., НИКОЛАЕСКУ, И. *Внешняя политика: теоретические и практические аспекты*. В: Политология, 2008, Том 2. Chișinău: CEP USM, с.101-118. 465с. ISBN 978-9975-70-704-6.
 55. САКОВИЧ, В., РУСНАК, Г. *Глобальные проблемы: понятие, сущность, причины возникновения*. В: Политология, 2008, Том 2. Кишинёв: ГУМ, с.296-302. 465с. ISBN 978-9975-70-704-6.

56. CEBOTARI, S. *Dimensiunea strategiilor hard și soft power ale Federației Ruse de menținere în sfera de influență Republica Moldova*. În: *Moldoscopie*, 2015, nr. 2 (LXIX), p.126-144. 207 p. ISSN 1812-2566.
57. EȘANU, C. *Relațiile internaționale: concepții, paradigme, metode*. În: *Politologie*, 2007. Chișinău: CEP USM, p.324-335. 358 p. ISBN 978-9975-70-183-9.
58. ILAȘCIUC, D. *Apariția organizațiilor internaționale și rolul lor în politica statelor membre*. În: *Știința politică în Republica Moldova: realizări și perspective*. Studii internaționale. Chișinău: CEP USM, 2011, p.85-97. 434 p. ISBN 978-9975-70-899-9.
59. ILAȘCIUC, D. *Colaborarea cu organizațiile internaționale în viziunea formațiunilor social-politice din Republica Moldova*. În: *Moldoscopie*, 2002, Partea XVIII. Chișinău: USM, p.190-197. 200 p. ISSN 1812-2566.
60. ИЛАЩУК, Д., ИЛАЩУК А. *Международные организации*. В: *Политология*, 2008, Том 2. Chișinău: CEP USM, p.61-80. 465 p. ISBN 978-9975-70-704-6.
61. STERCUL, N. *Основные направления сотрудничества Республики Молдова и НАТО*. În: *Moldoscopie*, 2015, nr. 4, Partea LXXI, c.138-145. 200 p. ISSN 1812-2566.
62. BURIAN, A. (coord.) *Evoluția sistemului internațional și procesele de integrare europeană*. Chișinău: CEP USM, 2015. 268 p. ISBN 978-9975-71-603-1.
63. CUȘNIR, V. *Dimensiunea juridică a securității: aspecte naționale și internaționale*. În: *Securitatea Națională a Republicii Moldova în contextul evoluțiilor geopolitice regionale*. (coord. Varzari V.) Chișinău: Tipografia Centrală, 2016, p. 54-76. 180 p. ISBN 978-9975-9761-8-3.
64. CEBAN, C. *Dreptul organizațiilor internaționale*. Chișinău: Vizual design, 2012. 305 p. ISBN 978-9975-4164-6-7.
65. ARHILIUC, V., CHIRTOACĂ, N., CUCOȘ, D. și alții. *Reprezentanțele organizațiilor internaționale în Republica Moldova: Studii științifice*. Chișinău: USM, 2008. 267 p. ISBN 978-9975-70-481-6.
66. ȚÎRDEA, T.N. (coord.) *Dicționar de Filosofie și Bioetică*. Chișinău: Centrul Editorial Poligrafic Medicina, 2004. 441 p. ISBN 9975-907-33-4.

67. *INTERPOL. Les textes fondamentaux de l'Organisation internationale de police criminelle.* Paris: Presses Universitaires de France, 2001. 472 p. ISBN 10:2130511511.
68. LAPA, A. *História da policia de Lisboa.* vol. 1 (1942), vol 2 (1964). Comando da Polícia de Siguranta Pública. Lisboa: Bertrand, vol. 1, 1942, 170 p., vol 2, 1964, 285 p. F.F. 3969/01/02.
69. VALERIOLOLA, T. *Idea general de la policia. Ó tratado de policia.* Madrid: Instituto de Estudios Administrativos, 1977. 719 p. ISBN 84-7351-127-1.
70. FAUSTINO, G.-A.C. *La criminalidad organizada ante la justicia.* Sevilla: Universidad de Sevilla, 1996. 238 p. ISBN 978-84-472-0352-2.
71. *INTERPOL Ottawa: Canada's Law Enforcement Link with the World.* Ottawa-Ontario: Solicitor General Canada. Royal Canadian Mounted Police for INTERPOL, 1995. 14 p. ISBN 0-662-61571-9.
72. MELDAL-JOHNSEN, T., YOUNG, V. *The INTERPOL Connection: An Inquiry into the International Criminal Police Organization.* Publisher: Dial Press, 1-st edition, 1979. 303 p. ISBN 978-08003740891.
73. *Great Cases of INTERPOL.* Publisher: Reader's Digest Association, 1-st edition, 1982. 559 p. ISBN 978-0895771018.
74. FOONER, M. *Inside Interpol: Combatting World Crime through Science and International Police Cooperation.* Publisher: Putnam Pub Group, 1-st edition, 1975. 48 p. ISBN 978-0698305762.
75. FINDLAY, M. *The Globalization of Crime. Understanding Transitional Relationships in Context.* Cambridge: Cambridge University Press, 1999. 243 p. ISBN 0521621259.
76. ZAGARIS, B. *International White Collar Crime.* New York: Cambridge University Press, Second edition, 2015. 694 p. ISBN 978-1107519725.
77. SCHÖNDORF-HAUBOLD, B. *The Administration of Information in International Administrative Law. The Example of INTERPOL.* In: *The Exercise of Public Authority by International Institutions. Advancing International Institutional Law.* Berlin: Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 2010. p. 229-267. 1008 p. ISBN 978-3-642-04531-1.
78. RUTSEL SILVESTRE, J. M. *The Legal Foundations of INTERPOL.* London: Hart Publishing, 2010. 280 p. ISBN 978-1847315830.

79. EVANS, C. *INTERPOL. Law Enforcement Agencies*. Publisher: Chelsea House Pub., 2011. 112 p. ISBN 978–1604136135.
80. HABERFELD, M.R., CLARKE, C. A., SHEEHAN, D. L. *Police Organization and Training. Innovations in Research and Practice*. New York: Springer-Verlag, 2012. 214 p. ISBN 978–1–4614–0744–7.
81. HABERFELD, M.R., SHEEHAN, D.L (Eds.). *Match-Fixing in International Sports. Existing Processes, Law Enforcement, and Prevention Strategies*. Switzerland: Springer International Publishing, 2013. 369 p. ISBN 978–3–319–02581.
82. DAVID, C., HEAM, N. *A Practical Guide to INTERPOL and Red Notices*. Publisher: Bloomsbury Professional, 2018. 256 p. ISBN 978–1526505927.
83. COMAN, F. *Organizații și organisme internaționale cu preocupări în materie de prevenire și combatere a criminalității*. Teză de doctor în drept. București: Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”, Facultatea de Drept, 1996. 226 p.
84. IAMANDI, L. *Cooperarea polițienească europeană*. Craiova: Sitech, 2009. 164 p. ISBN 978–606–530–515–1.
85. POP, Ș. *Tactica cooperării polițienești europene și internaționale*. Craiova: Sitech, 2009. 234 p. ISBN 978–606–530–775–9.
86. POPA, G.L. *Managementul prevenirii și combaterii criminalității informatice*. Teză de doctor în drept. București: Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”, Facultatea de drept, 2009. 366 p.
87. ГАСЫМОВ, Н.Г. *Международная организация уголовной полиции и зарождение практики международного розыска*. В: Московский журнал международного права, 1999, № 4, с. 221 – 233. ISSN 0669–0049.
88. ВОЛЕВОДЗ, А.Г. *Международные правоохранительные организации*. Москва: Проспект, 2011. 340 с. ISBN 978–5–392–02595–4.
89. ИВАНЦОВ, С.В. *Правовые проблемы контроля над организованной преступностью: международный опыт и перспективы развития*. В: Вестник Воронежского института МВД России, 2009, № 3, с. 10–16. ISSN 2071–3584.

90. *Из истории Интерпола* [online]. [цитат 22.08.2012]. Disponibil: <http://www.mvd.ru/mvd/structure/unit/INTERPOL/history/>.
91. СМЕЛІК, В.Б. *Міжнародно-правові засади інституційної системи Інтерполу*. Дис. канд. юрид. наук. Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. 2006. 225 с.
92. КУЛЬТЕНКО, О. В. *Юридико-психологічний зміст та детермінанти професійної діяльності працівників національного центрального бюро Інтерполу в Україні*. Дис. канд. юрид. наук. Київ. нац. ун-т внутр. справ України МВС України. 2010. 233 с.
93. КАРПЕНКО, Є. М. *Запобігання незаконному обігу наркотичних засобів міжнародними правоохоронними організаціями (на матеріалах Інтерполу та Європолу)*. Дис. канд. юрид. наук. Нац. акад. внутр. справ, Київ. 2011. 249 с.
94. ГОВІЙКО, Є. А. *Адміністративно-правовий статус Національного центрального бюро Інтерпол*. Автореф. дис. канд. юрид. наук. Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2011. 20с.
95. *Міжнародна поліцейська енциклопедія: понятійний апарат*. Концептуальні підходи. Теорія та практика: В 10 т. Відп. ред. Ю. І. Римаренко [та ін.]; Нац. акад. внутр. справ України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Акад. прав. наук України, Акад. підготовки керів. кадрів поліції Федерат. Республіки Німеччини, Акад. упр. М-ва внутр. справ Рос. Федер. - К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2003. Т. 3: Поліцейський менеджмент: історія та сучасність. - [Б. м.] [б.в.], 2006. 1188 с. ISBN 9663130091.
96. БАНДУРКА, О.М. *Інтерпол: Міжнародна організація кримінальної поліції*. Наук.-практ. посібник. Національний ун-т внутрішніх справ. Харків: Основа, 2003. 323 с. ISBN 5-7768-0794-8.
97. CASIADI, O., BOEȘTEANU, C. *Colaborarea misiunilor diplomatice, structurilor de stat, organizațiilor internaționale și neguvernamentale în prevenirea și combaterea traficului uman și asistența victimelor*. În: Cooperarea internațională a organelor de drept în prevenirea și combaterea criminalității transnaționale. Chișinău: Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, 2009, p.113-119. 302 p. ISBN 978-9975-935-19-7.
98. PARENİUC, A. *Cooperarea organelor investigativ-operative ale MAI pe plan național și internațional*. În: Cooperarea internațională

- a organelor de drept în prevenirea și combaterea criminalității transnaționale. Chișinău: Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, 2009, p.227-231. 302 p. ISBN 978-9975-935-19-7.
99. CREANGĂ, L. *Istoricul cooperării polițienești internaționale*. În: Cooperarea internațională a organelor de drept în prevenirea și combaterea criminalității transnaționale. Chișinău: Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, 2009, p.247-254. 302 p. ISBN 978-9975-935-19-7.
 100. SANDU, N., PAVLENCU, M. *Criminalitatea internațională și organele abilitate în contracararea acesteia*. În: Cooperarea internațională a organelor de drept în prevenirea și combaterea criminalității transnaționale. Chișinău: Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, 2009, p.266-271. 302 p. ISBN 978-9975-935-19-7.
 101. POPUȘOI, N., LITVINOV, V. *Rolul Interpol-ului în asigurarea asistenței juridice internaționale*. În: Probleme actuale ale prevenirii și combaterii criminalității. Anuar științific. Ediția a 8-a. Chișinău: Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, 2008, p.227-237. 300 p. ISSN 1857-0984.
 102. SCHWELLER RANDALL, L., PRIESS, D. *A Tale of Two Realism: Expanding the Institutions Debate*. In: Mershon International Studies Review, 1997, Vol. 41, No 1, p. 1-32. 166 p. ISSN 10791760.
 103. JURA, C. *271 organizații internaționale interguvernamentale*. București: Editura C.H.Bek, 2013. 426 p. ISBN 978-606-18-0215-9.
 104. *Multilateral Vienna Convention on the Law of Treaties* [online]. Concluded at Vienna on 23 May 1969. Registered ex officio on 27 January 1980. United Nations Treaty Series, vol. 1155. [citat 20.10.2017]. Disponibil: http://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/1_1_1969.pdf.
 105. *Vienna Convention on the Representation of States in their Relations with International Organizations of Universal Character* [online]. Done at Vienna on 14 March 1975. Not yet in force. Official Records of the United Nations Conference on the Representation of States in their Relations with International Organizations. Vol. II. [citat 15.10. 2017]. Disponibil: https://treaties.un.org/doc/source/docs/A_CONF.129_15-E.pdf.
 106. KEOHANE, R. O. *International Institutions and State Power. Essays in International Relations Theory*. First edition. Publisher: Westview Press, 1989. 270 p. ISBN 978-0813308388.

107. MEARSHEIMER J.J. *The False Promise of International Institutions*. In: *International Security*, 1994-1995, vol. 19, nr.3, Winter, p.4-49. 202 p. ISSN 0162-2889.
108. RESNICK, S. A., WOLFF, R.D. *Knowledge and Class: A Marxian Critique of Political Economy*. Baltimore: Johns Hopkins University Press, 1987. 359 p. ISBN 978-0226710235.
109. PEASE, Kelly-Kate S. *International Organizations*. Publisher: Routledge, 5 edition, 2011. 366 p. ISBN 978-0205075874.
110. GILPIN, R.G. *No one loves political realist*. In: *Security Studies*, 1996, Volume 5, Issue 3, p. 3-26. 423 p. ISSN 0963-6412.
111. KEOHANE, R.O. *After Hegemony: Cooperation and Discord in the World Political Economy* 1984. 320 p. ISBN 9780691122489.
112. KINDLEBERGER, C.P. *Hierarchy versus inertial cooperation*. In: *International Organization*, 1986, Volume 40, Issue 4, p. 841-847. ISSN 00208183.
113. MODELSKI, G. *Evolutionary Paradigm for Global Politics*. In: *International Studies Quarterly*, 1996, Volume 40, p. 321-342. ISSN 00208833.
114. HURD, I. *International Organizations. Politics, Law, Practice*. Publisher: Cambridge University Press. Second edition, 2014. 306 p. ISBN 978-1316634455.
115. GENEST, M.A. *Conflict and Cooperation: Evolving Theories of International Relations*. Belmont: Wadsworth, 2003, p.259. 528 p. ISBN: 978-0534506902.
116. BARNETT, M.N., FINNEMORE, M. *Rules for the World: International Organizations in Global Politics*. Ithaca: Cornell University Press, 2004. 240 p. ISBN 978-0801488238.
117. GOLDSTEIN, J.S., PEVENHOUSE, J.C.W. *International Relations*. London: Pearson, 2012. 592 p. ISBN 978-0205875269.
118. KEYNES, J.M. *The General Theory of Employment, Interest, and Money*. Publisher: Harcourt, Brace & World, First edition, 1965. 403 p. ISBN 978-0156347112.
119. MITRANY, D. *The Functional Theory of Politics*. New York: St.Martin's Press, 1975. 294 p. ISBN 978-0855200978.

120. *Functionalism* [online]. [citat 20.08.2018]. Disponibil: <https://www.britannica.com/topic/functionalism-international-organizations>.
121. DRAGOMAN, I. (coord.), UNGUREANU, D., TAUBER, G., TOADER, L. *Relații și organizații internaționale*. Craiova: Sitech, 2015. 209 p. ISBN 978-606-11-4920-9.
122. CARPINSCHI, A., MĂRGĂRINT, D. *Organizații internaționale*. Iași: Polirom, 2011. 216 p. ISBN 978-46-1985-6.
123. DUMITRESCU, C.S., STOICA, M.M. *Sistemul organizațiilor internaționale guvernamentale și ale organizațiilor internaționale nonguvernamentale*. București: Pro Universitaria, 2014. 267 p. ISBN 978-606-26-0074-4.
124. RĂDULESCU, D.L. *Instituții internaționale de cooperare*. București: Pro Universitaria, 2012. 135 p. ISBN 978-606-647-554-9.
125. NICIU, M.I., CHIVU, G. *Organizații internaționale guvernamentale*. Cluj-Napoca: Argonaut, 1998. 224 p. ISBN 973-93-50-12-7.
126. MIGA-BEȘTELIU, R. *Organizații internaționale interguvernamentale*. București: ALL BECK, 2000. 304 p. ISBN 973-655-011-7.
127. MIULESCU, B.Șt. *Evoluția organizațiilor internaționale postbelice*. Craiova: ALMA, 2011. 120 p. ISBN 978-606-567-097-6.
128. CHEBELEU, T. *Organizații internaționale*. Oradea: Editura Universității din Oradea, 2000. 128 p. ISBN 973-8083-12-5.
129. POPA, V., SARCINSCHI, Al. *Perspective în evoluția organizațiilor internaționale de securitate*. București: Editura Universității de Apărare „Carol I”. Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate, 2007. 48 p. CZU 355.01/FID.CZU 1967.
130. МОШНЕАГА, В. *Республика Молдова и трудовые мигранты: реадмиссия, возвращение и интеграция*. În: *Moldoscopia*, 2013, nr1 (LX), p.60-74. 196 p. ISSN 1812-2566.
131. ТEOCA, В. *Республика Молдова: практические социальные политики в контексте глобализации труда*. Chișinău: CEP USM, 2006. 330 c. ISBN 978-9975-917-73-5.
132. POALELUNGI, M. *Obligațiile pozitive și negative ale statului prin prisma CEDO*. Teză de doctor habilitat în drept. Universitatea Liberă Internațională din Moldova, 2015. 324 p.

133. JUC V., MÎTCU S. *Activități nemilitare ale Organizației Tratatului Atlanticului de Nord*. Chișinău: Biblioteca Științifică Centrală „Andrei Lupan”, 2015. 160 p. ISBN 978-9975-3073-1-4.
134. BURIAN, A. *Introducere în practica diplomatică și procedura internațională*. Chișinău: CEP USM, 2008. 464 p. ISBN 978-9975-70-709-1.
135. BURIAN, A., BALAN, O., SUCEVEANU, N. și al. *Drept internațional public*. Chișinău: Tipografia Elena V.I.SRL. Ediția a 3-a. 2009. 652 p. ISBN 978-9975-106-43-6.
136. BONTEA, O. *Apariția și evoluția istorică a organizațiilor internaționale*. În: *Administrarea Publică*, 2012, nr.2 (74), p. 106-109. ISSN 1813-8489.
137. CIOBANU, D. *Rolul organizațiilor internaționale în societatea internațională contemporană*. În: *Revista Moldovenească de Drept Internațional și Relații Internaționale*, 2007, nr 3-4, p. 93-98. 132 p. ISSN 1857-1999.
138. VARZARI, V. *Repere teoretico-metodologice de elaborare a politicilor publice în domeniul securității naționale: cazul Republicii Moldova*. În: *Securitatea națională a Republicii Moldova în contextul evoluțiilor geopolitice regionale*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2016, p.7-28. 180 p. ISBN 978-9975-9761-8-3.
139. JUC, V., UNGUREANU, V. *Diversificarea teoretică a conceptului de securitate în contextul transformărilor structurale de sistem internațional postrăzboi rece*. În: *Securitatea națională a Republicii Moldova în contextul evoluțiilor geopolitice regionale*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2016, p. 29- 54. 180 p. ISBN 978-9975-9761-8-3.
140. CUȘNIR, V. *Dimensiunea juridică a securității: aspecte internaționale și naționale*. În: *Securitatea Națională a Republicii Moldova în contextul evoluțiilor geopolitice regionale*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2016, p. 54 -76. 180 p. ISBN 978-9975-9761-8-3.
141. SPRINCEAN, S. *Problematika securității umane în contextul evoluției societății contemporane*. În: *Securitatea națională a Republicii Moldova în contextul evoluțiilor geopolitice regionale*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2016, p. 77-94. 180 p. ISBN 978-9975-9761-8-3.

142. CĂLDARE, Gh. Aspecte de asigurare a securității naționale a Republicii Moldova în contextul agravării situației geopolitice din regiune. În: *Administrarea publică*, 2015, nr.3 (87), p. 99-106. ISSN 1813-8489.
143. *Republica Moldova în contextul noii arhitecturi de securitate regională*. Materialele conferinței internaționale, 15 mai 2015. Chișinău: Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, 2016. 248 p. ISBN 978-9975-3048-7-0.
144. *Probleme actuale ale științei militare și securității naționale*. Materialele conferinței internaționale, 19 mai 2016. Chișinău: Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, 2017. 192 p. ISBN 978-9975-3048-9-4.
145. STAMATIN, Șt. *Tendințe, riscuri și amenințări la adresa securității naționale*. În: Materialele conferinței științifico-practice „Prevenirea și combaterea crimelor transnaționale: probleme teoretice și practice”. Chișinău: Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, 2005, p.215-220. 400 p. ISBN 9975-935-89-3.
146. ARMAȘU, V. *Amenințările terorismului internațional: măsurile întreprinse de către Serviciul de Informații și securitate al Republicii Moldova privind contracararea acestui fenomen*. În: Materialele conferinței științifico-practice „Prevenirea și combaterea crimelor transnaționale: probleme teoretice și practice”. Chișinău: Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, 2005, p.325-327. 400 p. ISBN 9975-935-89-3.
147. JUC, V. *Trecerea de la bipolaritate la lumea postbipolară: abordări conceptuale și sistemice*. În: *Revista de Filozofie, Sociologie și Științe Politice*, 2017, Nr. 2, Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice, p. 7-24. 280 p. ISSN 1857-2294.
148. UNGUREANU, V. *Fundamentarea și diversificarea teoretico-conceptuală a fenomenului războiului hibrid*. În: *Revista de Filozofie, Sociologie și Științe Politice*, 2017, Nr. 2, Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice, p.25-37. 280 p. ISSN 1857-2294.
149. UNGUREANU, V. *Trăsăturile fundamentale ale conceptului de neutralitate permanentă al Republicii Moldova: dimensiunea funcțională*. În: *Revista de Filozofie, Sociologie și Științe Politice*, 2018, Nr. 1, Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice, p.31-43. 230 p. ISSN 1857-2294.

150. UNGUREANU, V., UNGUREANU, D. *Repere teoretice și delimitări conceptuale ale securității regionale*. În: Revista de Filozofie, Sociologie și Științe Politice, 2017, Nr. 3, Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice, p.25-36. 236 p. ISSN 1857–2294.
151. ALBU, N. *Corelația dintre securitatea umană și securitatea națională: perspective pentru Republica Moldova*. În: Revista de Filozofie, Sociologie și Științe Politice, 2017, Nr. 3, Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice, p.71-87. 236 p. ISSN 1857–2294.
152. SPRINCEAN, S., BECCIU, S. *Importanța societății civile și a grupurilor de presiune pentru asigurarea securității proceselor decizionale*. În: Revista de Filozofie, Sociologie și Științe Politice, 2017, Nr. 2, Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice, p.85-98. 280 p. ISSN 1857–2294.
153. CEBOTARI, S. *Interesele geostrategice ale Federației Ruse în spațiul est-european*. Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”. Chișinău: Centrul de Studii Strategice de Securitate și Apărare, 2016. 264 p. ISBN 978–9975–3048–5–6.
154. RUSANDU, I., GORBATIUC, M. *Политические реалии Приднестровского конфликта: Акторы и возможные пути решения*. În: Revista de Filozofie, Sociologie și Științe Politice, 2017, Nr. 2, Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice, p.38-45. 280 p. ISSN 1857–2294
155. EJOV, C. *Factorul islamic în contextul extremismului religios: Aspecte teoretico-conceptuale*. În: Știința politică și societatea în schimbare: Materialele Conferinței științifice internaționale dedicate celei de-a 20-a aniversări a Facultății Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, 13 noiembrie, 2015. Col. red.: S. Cebotari [et al.]. Chișinău: CEP USM, 2015, p.431-438. 667 p. ISBN 978–9975–71–721–2.
156. CĂLDARE, Gh. *Probleme și priorități în colaborarea Republicii Moldova cu Uniunea Europeană la etapa actuală*. În: Știința politică și societatea în schimbare: Materialele Conferinței științifice internaționale dedicate celei de-a 20-a aniversări a Facultății Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, 13 noiembrie, 2015. Col. red.: S. Cebotari [et al.]. Chișinău: CEP USM, 2015, p.377-386. 667 p. ISBN 978–9975–71–721–2.

157. BUSUNCIAN, T. *Islamic radicalization – an evolving threat*. În: Știința politică și societatea în schimbare: Materialele Conferinței științifice internaționale dedicate celei de-a 20-a aniversări a Facultății Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, 13 noiembrie, 2015. Col. red.: S. Cebotari [et al.]. Chișinău: CEP USM, 2015, p.545-667 p. ISBN 978–9975–71–721–2.
158. MIJA, V. *Riscuri contemporane la adresa securității naționale a Republicii Moldova*. În: Știința politică și societatea în schimbare: Materialele Conferinței științifice internaționale dedicate celei de-a 20-a aniversări a Facultății Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, 13 noiembrie, 2015. Col. red.: S. Cebotari [et al.]. Chișinău: CEP USM, 2015, p. 609-618. 667 p. ISBN 978–9975–71–721–2.
159. EJOV, A. *Soft Power în formarea imaginii statului pe arena internațională*. În: Știința politică și societatea în schimbare: Materialele Conferinței științifice internaționale dedicate celei de-a 20-a aniversări a Facultății Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, 13 noiembrie, 2015. Col. red.: S. Cebotari [et al.]. Chișinău: CEP USM, 2015, p.423-430. 667 p. ISBN 978–9975–71–721–2.
160. BENCHECI, M., MUNTEANU, A. *Impactul reformării organelor securității statului ale Republicii Moldova asupra conștiinței cetățenilor*. În: Știința politică și societatea în schimbare: Materialele Conferinței științifice internaționale dedicate celei de-a 20-a aniversări a Facultății Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, 13 noiembrie, 2015. Col. red.: S. Cebotari [et al.]. Chișinău: CEP USM, 2015, p.87-94. 667 p. ISBN 978–9975–71–721–2.
161. STEJARU, S. *Abordări teoretice ale diplomației multilaterale și conceptului de legitimitate al organizațiilor internaționale*. În: Știința politică și societatea în schimbare: Materialele Conferinței științifice internaționale dedicate celei de-a 20-a aniversări a Facultății Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, 13 noiembrie, 2015. Col. red.: S. Cebotari [et al.]. Chișinău: CEP USM, 2015, p.506-509. 667 p. ISBN 978–9975–71–721–2.
162. STALCUP, M. *Interpol and the Emergence of Global Policing*. In: Policing and Contemporary Governance. The Anthropology of Police

- in Practice. New York: Palgrave MacMillan, 2013, p. 231-261. 280 p. ISBN 978-1-137-30967-9.
163. NOBLE, Ronald K. *Security for Citizens at Home and Abroad* [online]. 73-rd INTERPOL General Assembly. Cancún, Mexico, 5 October, 2004, 7 p. [citat 16. 08. 2013]. Disponibil: file:///C:/Users/win7/Downloads/73%20GA%20-%20Noble.pdf.
164. *Priorities* [online]. [citat 10.09.2018]. Disponibil: <https://www.interpol.int/About-INTERPOL/Priorities>.
165. KOWALEWSKI, A. *Time to Police INTERPOL* [online]. Centrul Studii de securitate, American Enterprise Institute, Universitatea din Georgetown. Postat: 2 decembrie 2016. [citat 14.05.2018]. Disponibil: <http://georgetownsecuritystudiesreview.org/2016/12/02/time-to-police-interpol/>.
166. *International Covenant on Civil and Political Rights Article 12-14 Universal Declaration of Human Rights, Article 11-13* [online]. [citat 14.05.2018]. Disponibil: <http://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/ccpr.aspx>.
167. *Interpol's Red Notices used by some to pursue political dissenters, opponents. The Center for Public Integrity* [online]. [citat 14.05.2018]. Disponibil: <https://www.publicintegrity.org/2011/07/18/5179/interpol-red-notices-used-some-pursue-political-dissenters-opponents>.
168. *Overview Interpol* [online]. [citat 14.05.2018]. Disponibil: <https://www.interpol.int/About-INTERPOL/Overview>.
169. *Are some countries abusing Interpol?* [online]. [citat 11.05.2018]. Disponibil: http://www.cnn.com/2011/WORLD/europe/07/18/interpol.red.notices/index.html?hpt=wo_c1.
170. SAVINO, M. *Global Administrative Law Meets „Soft” Powers: the Uncomfortable case of Interpol Red Notice* [online]. In: Journal of International Law and Politics. New York University, 2011, vol. 43, nr.2, p. 263-336. [citat 20.09.2018]. Disponibil: <http://nyujilp.org/wp-content/uploads/2013/02/43.2-Savino.pdf>.
171. BROMUND, T., KOPEL, David B. *Necessary Reforms Can Keep Interpol Working in the U.S. Interest* [online]. December 11, 2013. [citat 27.11.2017]. Disponibil: <http://www.heritage.org/research/re>

- ports/2013/12/necessary-reforms-can-keep-interpol-working-in-the-us-interest.
172. KATSNELSON, I. „*The Medvedev Thaw: Is It Real? Will It Last?*” *statement before the U.S.* [online]. Helsinki Commission, June 23, 2009. [citat 12.06. 2013]. Disponibil: http://www.csce.gov/index.cfm?Fuseaction=Files.Download&FileStore_id=1330.
173. *Interpol General Assembly. Co-operation with New Requests Concerning Genocide, Crimes against Humanity and War Crimes* [online]. Resolution AG-2010-RES-10, November 8-11, 2010. [citat 26.06.2013]. Disponibil: <http://www.interpol.int/content/download/4410/40204/version/4/file/AGN79RES10%5B2%5D.pdf>.
174. *Interpol's Red Notices used by some to pursue political dissenters, opponents* [online]. [citat 27.11.2017]. Disponibil: www.icij.org/investigations/interpol-red-flag/interpol-red-notices-used-some-pursue-political-dissenters-opponents/.
175. *Cum a scăpat Eduard Baghirov de Interpol?* [online]. [citat 10.09.2018]. Disponibil: <https://www.zdg.md/editia-print/investigatii/cum-a-scapat-eduard-baghirov-de-interpol>.
176. *Victor Țopa, căutat de Interpol* [online]. [citat 10.09.2018]. Disponibil: <https://www.timpul.md/articol/victor-opa-cautat-de-interpol-28210.html>.
177. *Deputatul PDM Valeriu Guma, căutat de Interpol* [online]. [citat 10.09.2018]. Disponibil: <https://www.timpul.md/articol/deputatul-pdm-valeriu-guma-cautat-de-interpol-44003.html>.
178. KARNS, M.P., MINGST, K.A. *International Organizations: The Politics and Processes of Global Governance*. Publisher: Lynne Rienner Publishers, 2-nd edition, 2009. 633 p. ISBN 978–1588266982.
179. RITTBERGER, V., ZANGL, B., KRUCK, A. *International Organization*. New York: Palgrave Macmillan. 2-nd edition, 2011. 352 p. ISBN 978–0230291881.
180. BARKIN, J.S. *International Organization: Theories and Institutions*. 2-nd edition, New York: Palgrave Macmillan, 2013. 213 p. ISBN 978–1137302403.
181. WEISS, T.G., WILKINSON, R. *International Organization and Global Governance*. New York: Routledge, 2-nd edition, 2018. 806 p. ISBN 978–1138236585.

182. ABBOTT, K.W. and others. *International Organizations as Orchestrators*. London: Cambridge University Press, 2015. 464 p. ISBN 978-1107442696.
183. GUNTER, T. *International Organizations in World Politics*. Publisher: CQ Press, 2016. 400 p. ISBN 978-1568029245.
184. DIJKSTRA, H. *International Organizations and Military Affairs*. New York: Routledge, 2016. 228 p. ISBN 978-1-31563-810-2.
185. LI, Jinfeng, WU, Hongwei. *A Strategy for Security in East Asia: Shanghai Cooperation Organization*. Publisher: Paths International Ltd., 2016. 290 p. ISBN 978-1844643028.
186. BARKIN, J.S., SJOBERG, L. *Interpretative Quantification: Methodological Explorations for Critical and Constructivist IR*. Publisher: University of Michigan Press, 2017. 290 p. ISBN 978-0-472-12265-3.
187. GOLDSMITH, Jack L., POSNER, Eric A. *The Limits of International Law*. Oxford: Oxford University Press, 2006. 262 p. ISBN 978-0195314175.
188. FELD, W. J., JORDAN, R. S., HURWITZ, L. *International Organization: a Comparative Approach*. 3-rd edition, Westport, CT: Praeger, 1994. 384 p. ISBN 0-275-94342-9.
189. KOŁODZIEJ, E. A. *Securitatea și relațiile internaționale*. Iași: Polirom, 2007. 432 p. ISBN 978-973-46-0564-4.
190. КУТЕЙНИКОВ, А.Е. *Международные организации: функции и деятельность: введение в социологию международных межправительственных организаций*. СПб: Издательство С.-Петербургского университета, 2007. 131 с. ISBN 978-5-288-04287-4.
191. UNGUREANU, R.S. *Securitate, suveranitate și instituții internaționale*. Iași: Polirom, 2010. 240 p. ISBN 978-973-46-1804-0.
192. BAHRIN, D. *Politici și strategii de securitate*. București: Victor, 2011. 307 p. ISBN 978-973-1815-45-9.
193. BUZAN, B., WAEVER, O., WILDE, J. *Securitatea. Un nou cadru de analiză*. Cluj-Napoca: CA Publishing, 2010. 330 p. ISBN 978-606-92737-3-9.
194. *Human Security Handbook*. Human Security Unit, United Nations, January 2016, New York. 46 p.
195. ROBINSON, P. *Dicționar de securitate internațională*. Cluj-Napoca: Publishing, 2010. 254 p. ISBN 978-606-92680-7-0.

196. BĂDĂLAN, E., ZAHARESCU, L., BOGDAN, V. *Sisteme globale de securitate*. Ed. a 3-a rev. București: Editura Centrului Tehnic Editorial al Armatei, 2009. 150 p. ISBN 978-606-524-027-8.
197. CHIRIAC, M.D., EMIL, I., DANIEL, D. *Organizații și instituții politice și de securitate*. București: Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2007. 170 p. ISBN 978-973-663-7.
198. DEGERATU, C., TOMA, Gh., LITEANU, T. *Excurs în funcționarea structurilor de securitate: noi vremuri, noi actori*. București: Editura A.N.I., 2007. 182 p. ISBN 978-973-7610-25-6.
199. BUȘE, D. *Politici și instituții de securitate*. București: Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2014. 414 p. ISBN 978-606-660-090-3.
200. RAȚIU, A. *Terorismul internațional: factor de risc la adresa securității naționale*. Sibiu: Burg, 2006. 158 p. ISBN 978-7998-27-8.
201. BIDU, I. *Crima organizată transfrontalieră: amenințare la adresa securității internaționale*. București: Editura Academiei Naționale de Informații, 2004. 200 p. ISBN 973-8297-58-3.
202. DUȚĂ, P. D. *Instituții de securitate*. Sibiu: Techno Media, Ediția a doua, 2011. 295 p. ISBN 978-606-616-008-7.
203. DUȚĂ, P.D., PURCĂREA, M.T., CORDONEANU, O. *Organizațiile internaționale și mediul de securitate*. Sibiu: Techno Media, 2008. 270 p. ISBN 978-973-7865-63-2.
204. RAȚIU, A. *Gestionarea dinamicii conflictelor asimetrice*. Sibiu: Editura Academiei Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu”, 2012, 186 p. ISBN 978-973-163-135-9.
205. DUNLAP, C.J.Jr. *Law and Military Interventions: Preserving Humanitarian Values in 21st Conflicts* [online]. Carr Center for Human Rights, Policy Kennedy School of Government, Harvard University, Washington, D.C., November 29, 2001. [citat 24.12.2016]. Disponibil: <https://people.duke.edu/~pfeaver/dunlap.pdf>.
206. *History* [online]. [citat 07.06.2016]. Disponibil: <http://www.INTERPOL.int/About-INTERPOL/History>.
207. *Constitution of the International Criminal Police Organization INTERPOL*. [I/CONS/GA/1956(2008)] Office of legal Affairs. 8p.
208. *Constitution and General Regulations* [online]. [citat 13.07.2015]. Disponibil: www.INTERPOL.int/Media/Files/Legal-material/Reference-Documents/Constitution-and-General-Regulations.

209. *Policing INTERPOL*. International Law Roundtable Summary [online]. 10 p. [citat 12.11.2018]. Disponibil: www.chathamhouse.org/sites/default/files/public/Research/International%20Law/051212summary.pdf.
210. *Legal Materials* [online]. [citat 13.07.2015]. Disponibil: <http://www.INTERPOL.int/About-INTERPOL/Legal-materials>.
211. *Fundamental Texts* [online]. [citat 14.07.2015]. Disponibil: <http://www.INTERPOL.int/About-INTERPOL/Legal-materials/Fundamental-texts>.
212. *Executive Committee* [online]. [citat 15.07.2015]. Disponibil: <http://www.INTERPOL.int/About-INTERPOL/Structure-and-governance/Executive-Committee>.
213. *President* [online]. [citat 15.07.2015]. Disponibil: <http://www.INTERPOL.int/About-INTERPOL/Structure-and-governance/President>.
214. *General Secretariat* [online]. [citat 20.07.2015]. Disponibil: <http://www.INTERPOL.int/About-INTERPOL/Structure-and-governance/General-Secretariat>.
215. *National Central Bureaus* [online]. [citat 16.07.2015]. Disponibil: <http://www.INTERPOL.int/About-INTERPOL/Structure-and-governance/National-Central-Bureaus>.
216. *Charter of the United Nations* [online]. June 26, 1945, San Francisco. [citat 03.12.2018]. Disponibil: <http://www.un.org/en/charter-united-nations/index.html>.
217. *Declaration on Principles of International Law* [online]. October 24, 1970. [citat 04.12.2018]. Disponibil: <http://www.un-documents.net/a25r2625.htm>.
218. *Conference on Security and Co-operation in Europe* [online]. Final Act. August 1, 1975. [citat 05.12.2018]. Disponibil: <https://www.osce.org/helsinki-final-act?download=true>.
219. БЕКЛЯШЕВ, К.А. *Основные принципы международного права*. Глава III. В: *Международное публичное право*. Москва: Проспект, 2010. Издание пятое, с.106-148. 1008 с. ISBN 978-5-392-00810-0.
220. *Международное сотрудничество в борьбе с преступностью*. Отв. ред. Каламкарян Р.А. Москва: Издательство Юрайт, 2018. 349 с. ISBN 978-5-534-03351-9.

221. КОСТЕНКО, Н.И. *Международное уголовное право: современные теоретические проблемы*. Москва: Юрлитинформ, 2004. 445 с. ISBN 5-93295-110-9.
222. *Криминология*. Под ред. Аванесова Г.А. 5-е изд., перераб. и доп. Москва: ЮНИТИ–ДАНА. 2015. 575 с. ISBN 978–5–238–01820–1.
223. БЕККАРИА, Ч. *О преступлениях и наказаниях*. Сост. и предисл. В.С. Овчинского. Москва: ИНФРА-М, 2004. 184 с. ISBN 978-5-16-009740-4.
224. ВОЛЕВОДЗ, А.Г. *Международная организация уголовной полиции Интерпол и тенденции формирования региональных правоохранительных организаций*. В: Библиотека криминалиста. Научный журнал. 2011, №1, с. 130-151. ISSN 2224–0543.
225. *Annual Activity Report, 1998* [online]. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 1998. 36 p. [citat 25.07.2015]. Disponibil: file:///D:/Documents/Downloads/AGN68R01.pdf.
226. *Annual Activity Report, 1999* [online]. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 1999. 40 p. [citat 27.07.2016]. Disponibil: file:///D:/Documents/Downloads/agn69r01.pdf.
227. *Annual Activity Report, 2000* [online]. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2000. 20 p. [citat 12.08.2016]. Disponibil: file:///D:/Documents/Downloads/agn70r01.pdf.
228. *Annual Activity Report, 2001* [online]. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2001. 24 p. [citat 15.08.2016]. Disponibil: file:///D:/Documents/Downloads/agn71r01.pdf.
229. *Annual Activity Report, 2002* [online]. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2002. 20 p. [citat 18.08.2016]. Disponibil: file:///D:/Documents/Downloads/agn72r01.pdf.
230. *Annual Activity Report, 2003*. [online]. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2003. 28 p. [citat 20.08.2016]. Disponibil: file:///D:/Documents/Downloads/agn73r01.pdf.
231. *Annual Activity Report, 2004* [online]. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2004. 32 p. [citat 25.08.2016]. Disponibil: file:///D:/Documents/Downloads/iaw2004.pdf.
232. *Annual Activity Report, 2005* [online]. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2005. 32 p. [citat 27.08.2016]. Disponibil: file:///D:/Documents/Downloads/iaw2005.pdf.

233. *Annual Activity Report*, 2006 [online]. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2006. 44 p. [citat 10.09.2016]. Disponibil: file:///D:/Documents/Downloads/iaw2006.pdf.
234. *Annual Activity Report*, 2007 [online]. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2007. 44 p. [citat 12.09.2016]. Disponibil: file:///D:/Documents/Downloads/iaw2007.pdf.
235. *Annual Activity Report*, 2008 [online]. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2008. 52 p. [citat 16.09.2016]. Disponibil: file:///D:/Documents/Downloads/iaw2008.pdf.
236. *Annual Activity Report*, 2009 [online]. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2009. 56 p. [citat 18.09.2016]. Disponibil: file:///D:/Documents/Downloads/iaw2009.pdf.
237. *Annual Activity Report*, 2010 [online]. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2010. 52 p. [citat 22.09.2016]. Disponibil: file:///D:/Documents/Downloads/Annual%20Report%202010_English.pdf.
238. *Annual Activity Report*, 2011 [online]. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2011. 56 p. [citat 28.09.2016]. Disponibil: file:///D:/Documents/Downloads/INTERPOL%20Annual%20Report%202011_EN_LR.pdf.
239. *Annual Activity Report*, 2012 [online]. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2012. 52 p. [citat 30.09.2016]. Disponibil: file:///D:/Documents/Downloads/Annual%20Report%202012_EN_i.pdf.
240. *Annual Activity Report*, 2013 [online]. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2013. 68 p. [citat 08.11.2016]. Disponibil: file:///D:/Documents/Downloads/INTERPOL%20Annual%20Report%202013_EN_LR.pdf.
241. *Annual Activity Report*, 2014 [online]. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2014. 48 p. [citat 08.11.2016]. Disponibil: file:///D:/Documents/Downloads/283_COM_2014AnnualReport%20EN%20LR.pdf.
242. *Annual Activity Report*, 2015 [online]. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2015. 51 p. [citat 09.11.2016]. Disponibil: file:///D:/Documents/Downloads/Annual_Report_%202015_EN.pdf.
243. *Annual Activity Report*, 2016 [online]. INTERPOL General Secretariat, Lyon, 2016. 49 p. [citat 19.06.2017]. Disponibil: file:///D:/Documents/Downloads/006-Annual%20report%202016_EN_web.pdf.

244. *Annual Activity Report, 2017* [online]. INTERPOL. General Secretariat, Lyon, 2017. 72 p. [citat 06.12.2018]. Disponibil: file:///D:/Documents/Downloads/Annual%20Report%202017_EN_15_LR.pdf.
245. *Global Counter-terrorism strategy*. Summary [online]. 4 p. [citat 05.12.2018]. Disponibil: file:///D:/Documents/Downloads/007-03_Summary_CT_Strategy_2017_01_EN%20LR%20(1).pdf.
246. *Cybercrime Capacity Building Project in the Americas* [online]. [citat 06.12.2018]. Disponibil: www.interpol.int/INTERPOL-expertise/Multi-year-programmes/Cybercrime-Capacity-Building-Project-in-the-Americas/Cybercrime-Capacity-Building-Project-in-the-Americas-2018—2021.
247. *WAPIS Programme* [online]. [citat 07.12.2018]. Disponibil: <https://www.interpol.int/About-INTERPOL/International-partners/European-Union/WAPIS-programme>.
248. *ASEAN Cyber Capacity Development*. [online]. [citat 08.12.2018]. Disponibil: <https://www.interpol.int/INTERPOL-expertise/Multi-year-programmes/ASEAN-Cyber-Capacity-Development/ASEAN-Cyber-Capacity-Development-2016-2018>.
249. *Project CRIMJUST* [online]. [citat 09.12.2018]. Disponibil: <https://www.interpol.int/INTERPOL-expertise/Multi-year-programmes/Project-CRIMJUST/Project-CRIMJUST>.
250. *Countering Terrorism and Transnational Crime in South and Southeast Asia* [online]. [citat 10.12.2018]. Disponibil: <https://www.interpol.int/INTERPOL-expertise/Multi-year-programmes/Project-Scorpius/Countering-terrorism-and-transnational-crime-in-South-and-Southeast-Asia>.
251. *Project Trace: Reinforcing Counter-terrorism Capacity in ASEAN*. [online]. [citat 12.12.2018]. Disponibil: <https://www.interpol.int/INTERPOL-expertise/Multi-year-programmes/Project-Trace/Project-Trace-Reinforcing-counter-terrorism-capacity-in-ASEAN>.
252. *Project Relay: Countering migrant smuggling in South and Southeast Asia*. [online]. [citat 14.12.2018]. Disponibil: <https://www.interpol.int/INTERPOL-expertise/Multi-year-programmes/Project-Relay/Project-Relay-Countering-migrant-smuggling-in-South-and-Southeast-Asia>.

253. *Project Sunbird*. [online]. [citat 15.12.2018]. Disponibil: <https://www.interpol.int/INTERPOL-expertise/Multi-year-programmes/Sunbird/Project-Sunbird>.
254. *Project ENACT: enhancing Africa's response to transnational organized crime (2017-2019)* [online]. [citat 16.12.2018]. Disponibil: <https://www.interpol.int/INTERPOL-expertise/Multi-year-programmes/ENACT/Project-ENACT-enhancing-Africa%E2%80%99s-response-to-transnational-organized-crime-2017-2019>.
255. RUNJIC, L. *The Legal Nature and Status of Interpol in the Context of Contemporary International Law*. In: 22nd International Scientific Conference on Economic and Social Development „Legal Challenges of Modern World”, Split, Croatia, 29-30 June, 2017, p. 169-178.
256. *INTERPOL World 2019* [online]. [citat 26.07.2019]. Disponibil: <https://www.interpol.int/News-and-Events/Events/2019/INTERPOL-World-2019>.
257. *Vision and Mission* [online]. [citat 26.09.2018]. Disponibil: <https://www.interpol.int/About-INTERPOL/Vision-and-mission>.
258. *Terrorism* [online]. [citat 25.10.2017]. Disponibil: <https://www.interpol.int/Crime-areas/Terrorism/Terrorism>.
259. *International Partners* [online]. [citat 10.02.2014]. Disponibil: <http://www.INTERPOL.int/About-INTERPOL>.
260. *United-Nations*. [online]. [citat 12.02.2014]. Disponibil: <http://www.INTERPOL.int/About-INTERPOL/International-partners>.
261. *Special Notices*. [online]. [citat 14.02.2014]. Disponibil: <http://www.INTERPOL.int/INTERPOL-expertise/Notices>.
262. *Committees* [online]. [citat 15.02.2014]. Disponibil: <http://www.un.org/sc/committees/>.
263. *Committees* [online]. [citat 16.02.2014]. Disponibil: <http://www.un.org/sc/committees/1267/>.
264. *Special Notices* [online]. [citat 18.02.2014]. Disponibil: <http://www.INTERPOL.int/INTERPOL-expertise/Notices/Special-Notices>.
265. *Committees*. [online]. [citat 19.02.2014]. Disponibil: <http://www.un.org/sc/committees/1988/>.
266. *Terrorism* [online]. [citat 20.02.2014]. Disponibil: <http://www.un.org/en/terrorism/ctitf/index.shtml>.

267. *Expertise* [online]. [citat 21.03.2014]. Disponibil: <http://www.INTERPOL.int/INTERPOL-expertise/Databases>.
268. *Maritime piracy* [online]. [citat 24.02.2014]. Disponibil: <http://www.thecgpcs.org/about.do?action=background>.
269. *Legal framework* [online]. [citat 15.03.2014]. Disponibil: <http://www.INTERPOL.int/Crime-areas/Fugitive-investigations/War-crimes/Legal-framework>.
270. *International partners* [online]. [citat 18.03.2014]. Disponibil: <http://www.INTERPOL.int/About-INTERPOL/International-partners/European-Union>.
271. *Victim identification* [online]. [citat 19.03.2014]. Disponibil: <http://www.INTERPOL.int/Crime-areas/Crimes-against-children/Victim-identification>.
272. *Works-of-art* [online]. [citat 25.10.2017]. Disponibil: <https://www.interpol.int/Crime-areas/Works-of-art/Works-of-art>.
273. *Vehicle-crime* [online]. [citat 26.10.2017]. Disponibil: <https://www.interpol.int/Crime-areas/Vehicle-crime/Vehicle-crime>.
274. *Firearms-trafficking* [online]. [citat 27.10.2017]. Disponibil: <https://www.interpol.int/Crime-areas/Firearms-trafficking/Firearms-trafficking>.
275. *Cybercrime* [online]. [citat 28.10.2017]. Disponibil: <https://www.interpol.int/Crime-areas/Cybercrime/Cybercrime>.
276. *G7 Ministers call for sharing of battlefield data on terrorists via INTERPOL* [online]. [citat 29.10.2017]. Disponibil: <https://www.interpol.int/News-and-media/News/2017/N2017-144>.
277. *INTERPOL National Central Bureaus Essential in Enhancing Global Security* [online]. [citat 30.10.2017]. Disponibil: <https://www.interpol.int/News-and-media/News/2017/N2017-025>.
278. ОВЧИНСКИЙ, В.С. *Мафия – необъявленный визит*. Москва: ИНФРА-М, 1993. 158 с. ISBN 978–5–8041–0872–5.
279. SHANTY, F.G. *Organized Crime: From Trafficking to Terrorism*. Santa Barbara: ACB-CLIO, 2008. 792 p. ISBN 978–1–57607–337–7.
280. *Resolution 1373 (2001)*. Adopted by the Security Council at its 4385th meeting, on 28 September 2001. 4 p.

281. *International Criminal Police Review*. General assembly. 59-th session. Ottawa. 27 September – 3 October 1990. Number 427, p. 7-8.
282. *Anuar statistic. Economia națională a Republicii Moldova*, 1990. Chișinău, 1991. 384 p. ISBN 5–362–00802–1.
283. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 231 din 26 februarie 2002 „Cu privire la instituirea Grupului de lucru pentru examinarea activității Republicii Moldova în cadrul organizațiilor internaționale”. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2002, nr. 33-35, art. 302.
284. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 805 din 12 iulie 2004 “Cu privire la aprobarea componenței nominale a Grupului de lucru pentru examinarea activității Republicii Moldova în cadrul organizațiilor internaționale”. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2004, nr. 119-122, art. 973.
285. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 454 din 24 martie 2008 „Cu privire la optimizarea participării organelor centrale de specialitate ale administrației publice, precum și a altor autorități administrative centrale la executarea angajamentelor asumate față de organizațiile internaționale”. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2008, nr. 66-68, art. 432.
286. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 294 din 10.05.1995, „Cu privire la Biroul central național INTERPOL din Republica Moldova”. Promulgat: 10.05.1995. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr.033 din 15.06.1995.
287. Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 697 din 21.12.1995 privind unele măsuri în legătură cu aderarea Republicii Moldova la Organizația Internațională a Poliției Criminale – INTERPOL. Promulgat: 01.01.1996. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr.1 din 01.01.1996.
288. *INTERPOL member country statutory contributions 2017* [online]. [citat 07.12.2018]. Disponibil: file:///D:/Documents/Downloads/INTERPOL%20member%20country%20statutory%20contributions%202017.pdf.
289. Buletin de politică externă al Moldovei [online], nr. 21, Aprilie 2011, p.1-4. Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) “Viitorul”. [citat 01.09. 2014]. Disponibil: <http://viitorul.org/lib.php?l=ro&idc=358&year=2011&month=4>.
290. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 598 din 16.05.2016 pentru inițierea negocierilor și aprobarea semnării Acordului dintre

- Guvernul Republicii Moldova și Organizația Internațională a Poliției Criminale - INTERPOL (OIPC INTERPOL) cu privire la recunoașterea documentului de călătorie INTERPOL. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr.134-139 din 20.05.2016.
291. *Centrul de Cooperare Polițienească Internațională* [online]. [citată 23.07.2016]. Disponibil: <http://www.igp.gov.md/ro/profile-departments/centrul-cooperare-politieneasca-internationala>.
292. *Interpol Moldova* [online]. [citată 29.10.2017]. Disponibil: <https://www.interpol.int/Member-countries/Europe/Moldova>.
293. *Regulamentul Biroului Național Central INTERPOL în Republica Moldova*. Anexa la ordinul MAI nr. 258 din 6 iulie 2009.
294. *Online sale of fake medicines and products targeted in INTERPOL operation*. [online]. [citată 01.11.2017] <https://www.interpol.int/News-and-media/News/2016/N2016-076>.
295. *Moldova police arrest seven suspected uranium smugglers* [online]. [citată 02.11.2017]. Disponibil: <https://www.interpol.int/News-and-media/News/2014/N2014-238>.
296. *Moldova police seize smuggled snake venom*. [online]. [citată 03.11.2017]. Disponibil: <https://www.interpol.int/News-and-media/News/2014/N2014-127>.
297. *Moldova Minister of Internal Affairs visits INTERPOL to strengthen law enforcement ties* [online]. [citată 02.11.2017]. Disponibil: <https://www.interpol.int/News-and-media/News/2014/N2014-096>.
298. *Aniversarea celor 20 de ani de la crearea Biroului Național Central INTERPOL Chișinău* [online]. [citată 01.08.2015]. <http://old.mai.gov.md/content/28576>.
299. *Președintele INTERPOL a avut un dialog cu ministrul de interne* [online]. [citată 09.12.2018]. Disponibil: <https://mai.gov.md/ro/content/premiera-pentru-mai-presedintele-interpol-avut-un-dialog-cu-ministrul-de-interne-cadrul>.
300. O'HANLON, M. E. *Beyond NATO: A New Security Architecture for Eastern Europe*. Publisher: Brookings Institution Press, 2017. 176 p. ISBN 9-780-8157-3257-0.
301. *Strategia de dezvoltare a Poliției pentru anii 2016-2020* [online]. [citată 27.11.2017]. Disponibil: <http://politia.md/ro/content/strategia-si-planul-de-actiuni>.

302. *Monitorul Reformei Sectorului de Securitate* [online]. Asociația pentru politică externă din Republica Moldova. Buletin informativ trimestrial, nr 1, iunie 2017, 8 p., nr.2, octombrie 2017, 8p. [citat 30.11.2018]. Disponibil: <http://www.ape.md/?s=Buletin+informativ++>.
303. *Parlamentul a aprobat Strategia Națională de Apărare pentru anii 2018-2021* [online]. [citat 15.09.2018]. Disponibil: <http://www.army.md/?lng=2&action=show&cat=122&obj=5130>.
304. STERPU, V. *Diversificarea conceptului de securitate*. În: *Idei și valori perene în științele socio-umane. Studii și cercetări. Tomul XVII. Academia Româna, Filiala Iași. Institutul de cercetări economice și sociale „Gh.Zane”*. Departamentul de științe socio-umane. Cluj-Napoca: Argonaut, 2012, p.575-586. ISBN 978-973-109-393-2.
305. STERPU, V. *INTERPOL Issues Debated in the Scientific Literature of the Russian Federation*. Bulletin of the Transilvania University of Brașov, Series VII: Social Sciences, Law, Vol. 6 (55) No. 1, 2013, p.173-180. ISSN 2066-7701.
306. STERPU, V. *Conceptualizarea securității din perspectiva relațiilor internaționale*. În: *Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice*, 2015, nr.2(168), Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice, p.178-194. ISSN 1857-2297.
307. STERPU, V. *Conceptualizări moderne privind organizațiile internaționale*. În: *Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice*, 2017, nr.2(173), Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice, p.256-2624. ISSN 1857-2297.
308. STERPU, V. *Teoretizarea organizațiilor internaționale*. În: *Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice*, 2018, nr.3(178), Chișinău: Institutul de Cercetări Juridice și Politice, p.59-71. ISSN 1857-2297.
309. STERPU, V. *Strategic and Corporative Priorities in the Activity of the International Organization of INTERPOL – Criminal Police*. Iasi (Romania) In: *International Journal of Communication Research*. Volume 6. Issue 1. Year 1. January/March, 2016, p.63-66. ISSN 2246-9265.
310. STERPU, V. *Organizațiile internaționale în viziunea experților naționali*. În: *Integrare prin cercetare și inovare. Conferința științifică națională cu participare internațională*. 8-9 noiembrie 2018. Rezumate ale comunicărilor *Științe sociale*. Chișinău: CEP USM, 2018, p. 93-96. 363 p. ISBN 978-9975-142-47-2.

Bun de tipar 12.03.2020. Formatul 14,5 ×20,0
Hîrtie ofset nr. 1. Coli de tipar 13,5. Coli de autor 12,2

Î. S. Firma Editorial-Poligrafică „Tipografia Centrală”,
MD-2068, Chişinău, str. Florilor, 1